

12 İmam Efendilerimiz

12 İmam Efendilerimiz

Hz. Hasan
Hz. Hüseyin
Hz. Zeynel Abidin
Hz. Muhammed Bakır
Hz. Cafer Sadık
Hz. Musa Kazım
Hz. Ali Rıza
Hz. Muhammed Taki
Hz. Ali Naki
Hz. Hasan Askeri
Hz. Muhammed Mehdi

12 İmam Efendilerimiz

12 İmam Efendilerimiz

EMEK YAYINEVİ

**12 İmam Efendilerimiz
Kısaca Hayatı**

Hazırlayan: Özkan Günal
Derleyen: Emine Aytül Erol
Kapak: Özkan Günal

EMEK YAYINEVİ

Reyhan mah. Cumhuriyet cad. Doruk işh. No: 150 D:1B/38
Osmangazi BURSA
Tel : 0(224) 221 03 22
Sertifika No: 31634

Baskı:

EMEK DİJİTAL MATBAA

Hoşnudiye Mh.Cengiz Topel Cd. No.13/A ESKİŞEHİR
Tel: 0(222) 231 65 62 - Fax : 0(222) 231 65 61
Sertifika No: 32580

info@emekyayinevi.com
info@emekdijitalmatbaa.com
www.emekyayinevi.com
www.emekdijitalmatbaa.com

©2016 Emek Yayınevi

Eserin tüm yayın hakları Emek Yayınevi'ne aittir.
Yazılı izin olmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Ücretsizdir

12 İmam Efendilerimiz

*İnnallâhe ve melâiketehu yusallûne alen nebiyyi, yâ
eyyuhâllezine âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslimâ.*

**“Allahümme salli âlâ seyyidina Muhammedin ve âlâ âli
seyyidina Muhammed.”**

12 İmam Efendilerimiz

Namı Damperli, Halil İbrahim Baki Hazretleri

Âşıklık yolundaki tüm canlara selam olsun...

***İman, Ehlibeyti sevip yolunda yürümek,
İmam Hüseyin Efendimiz gibi
Nefsimiz için Hak yolundan taviz vermeden yaşayıp
Şehadet şerbeti içmektir.***

12 İmam Efendilerimiz

Giriş

Ey Kamil'an, Ey Arif'an, Ey Aşık'an, Ey Derviş'an, Ey Sadık'an, Ey Muhib'ban.

Kitabımızın konusu, **12 İmam Efendilerimiz...**

12 İmam efendilerimizin müsemması da sireti de Hz Muhammed efendimizdir. Onlar Hz Muhammed efendimizin İlâhi nur olan ve ilâhi nur oluşuyla Âdem'e üflenen ruh olan Muhammed'i irfaniyetinin tecelligahlarıdır. Zahir isimleri sırasıyla,

1. İmam Ali Efendimiz - Şehadet tarihi: **21 Ramazan**
2. İmam Hasan Efendimiz - Şehadet tarihi: **28 Safer**
3. İmam Hüseyin Efendimiz - Şehadet tarihi: **10 Muharrem**
4. İmam Zeynel Abidin Efendimiz - Şehadet tarihi: **12 Muharrem**
5. İmam Muhammed Bakır Efendimiz - Şehadet tarihi: **7 Zilhicce**
6. İmam Caferi Sadık Efendimiz - Şehadet tarihi: **25 Şevval**
7. İmam Musai Kazım Efendimiz - Şehadet tarihi: **25 Recep**
8. İmam Ali Rıza Efendimiz - Şehadet tarihi: **29 Safer**
9. İmam Muhammed Taki Efendimiz - Şehadet tarihi: **28 Zilkade**
10. İmam Ali Naki Efendimiz - Şehadet tarihi: **3 Recep**
11. İmam Hasan Askeri Efendimiz - Şehadet tarihi: **8 Rebiyülevvel**
12. İmam Muhammed Mehdi Efendimiz - Şehadet tarihi:

olarak geçse de, onları her birisi ayrı bir birey olarak ele almak hata olur. Onlar birdirler. Zahirdeki ayrılık, zahir bedeninin faniliğinden gelmektedir. Allah yaratılış ahkâmının dışına çıkmadığından dolayı zahir yaratılmada fanilik vardır ki bu fanilik onun sıfatlarının sonsuzluğundandır. Bu sebeple bir olan nurun tafsilatı olan zahirdeki isim ve suret farklılığı kesreti doğurmaktadır. Bizler Muhammedi nurun sıfatlarının tafsilatıyız, Ehlibeyt efendilerimiz bizzat Muhammedi nurun kendi tafsilatıdır. Onlarda tecelli eden yani gören, işiten, zikreden, fikreden kendisidir. Bu sebeple bizlerin,

12 İmam Efendilerimiz

Ehlibeyti sevmemiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimizi sevmemizdir.

Ehlibeyte saygımız Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize saygıdır.

Ehlibeyte imanımız Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize imandır.

Ehlibeyte sadakatimiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize sadakattir.

Ehlibeyte teslimiyetimiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize teslimiyettir.

Ehlibeyti zikretmemiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimizi zikretmemizdir.

Ehlibeyte biatımız Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize biattir.

Her kim imanı ve Ehlibeyt efendilerimizi ayırıyor ise o İslam değildir çünkü Cenabı Allah İslam olana Kur'an'ı Kerimin Şura Suresi 23 Ayetinde,

Bu, Allah'ın, inanan ve iyi işlerde bulunan kullarını müjdelemesidir işte. De ki: Sizden, tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum, istediğim, ancak Ehlibeytime sevgidir ve kim güzel ve iyi bir iş yaparsa onun güzelim mükâfatını arttırırız; şüphe yok ki Allah, suçları örter, iyiliğe, mükâfatla karşılık verir.

diyerek bu gerçeği beyan etmektedir. Ehlibeytin yolunda olma gayretimiz daim olsun.

Aşk u Niyazlarımla

12 İmam Efendilerimiz

Zerreden Kürreye âlemin nuru
Cenabı Allah'ın varlık zuhuru
Küntü Kenz sırrıyla Âdem'in ruhu
Secde edilensin gönül ehline.

Fatıma-tüz Zehra Kevser pınarın
Ali-el Mürteza Şahı Merdan'ın
Hasan-ül Müçteba fedakârlığın
İspattadır daim gönül ehline.

Kerbela deminde İmam Hüseyin
Zülfikar elinde dilinde ismin
Şehadet meyiyle Hakka davetin
Devam etmektedir gönül ehline.

Zeynel Abidin'le girdin halvete
Halvette irfanla geldin Zahire
Muhammed Bakır'ın Kemal yüzünde
Tecelli edensin gönül ehline.

Caferi Sadık'ın can yoldaşısın
Musa-ı Kazım'ın ledün sırrısın
Vahdet deryasında Ali Rıza'sın
Hak varidatısın gönül ehline.

Muhammed Taki'nin safiliğinde
Ali-el Naki'nin muhabbetinde
Hasan Askeri'nin hamiliğinde
Hizmet edenisin gönül ehline.

Muhammed Mehdi'de teveccühünde
Yüz gösterdin bize **Halil** ismiyle
Fakir sadakatle sarıl zikrine
Resulullah Baki gönül ehline.

1. İmam Ali Efendimiz

Hz. Ali, miladi takvime göre 21 Mart 598'de doğmuştur. 24. 01. 661 tarihinde ise, İbn Mülcem adlı hain tarafından zehirli bir kılıçla şehit edilmiştir.

Hz. Ali, İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in amcasının oğludur. Hz. peygamberin yanında, onun eğitimi ile büyümüştür. İlk İslamiyet'i kabul eden kişidir. Ayrıca Hz. Peygamberin kızı Hz. Fatma validemizle evlenerek damadı olması dolayısıyla Peygamber soyunun sürdürücüsüdür.

Hz. Ali, Müslümanlığı ilk kabul eden kişi olarak son nefesine kadar da İslamiyet için çalışmıştır. Savaş meydanında hiç yenilmemiştir. Bilgelikte, yiğitlikte, cesurlukta, fedakârlıkta üstüne insan yoktur. Hz. Ali, sadece yaşadığı süre içerisinde değil, onu takip eden yüzyıllarda da zalimin korkusu, mazlumun dostu olmayı sürdürmüştür. Hz. Ali'ye kinli haydutlar ve İslam düşmanı putperestler, ona yapamadıklarını evlatlarına yapmaya çalıştılar. O zamanın Ebu Süfyan'ları, sonra Muaviye, Mervan, Yezit olarak Hz. Ali'nin soyunu kurutmak istediler. Nitekim Hz. Ali'de dâhil her On İki İmam da şehit edilmiştir. Hiç birisi vadesiyle Hakk'a yürümemiştir. Hz. Ali'ye ve soyuna yapılan haksızlıklar, katliamlar dolayısıyla Hz. Peygambere yapılıyordu.

Cahiliye döneminde Arap toplumunun başına bela olan putperest köleciler, nefsi emmare düşkünleri görünürde Müslüman olup öz olarak Hakk'a değil nefislerine secde etmeyi sürdüren bu kişiler, Hz. Peygamber döneminde yapamadıklarının adeta acısını çıkartıyordu. Muaviye'yle başlayan süreç Yezid'e kadar uzanıyor ve hala deva etmektedir.

12 İmam Efendilerimiz

Bu süreçten günümüze kadar sayısız acılar yaşandı. İnsanlık tarihinde görülmedik vahşi katliamlar yapıldı. Bu sürece dair anlatılacak çok şey var ve bunlar dün olmuş gibi güncelliğini koruyor. Çünkü günümüzde de bu görev en inceltilmiş haliyle sürüyor. Bu görev kirli, ikiyezlüdür. Hz. Muhammed'in torunlarını katletmek ve ondan sonra da ona salavat etmek ikiyezlülük değil de nedir? Maalesef İslam tarihinde bunlar yaşandı ve günümüze dek etki bırakacak kadar güçlü yaşandı. Hz. Ali'yi tanımaya devam ediyoruz.

İslamiyet, başta Hz. Ali'nin soylu mücadelesi olmak üzere gelişmeye devam ediyordu. Bu gelişme beraberinde birçok sorunu da getiriyordu. Bu sorunların başında da eski putperest nefesine secde edenlerin Müslümanlığı kabul etmesiydi. Bunlar İslamiyet'i özümstedikleri için Müslüman olmuyordular. Bunların tek gayesi gelişen İslamiyet'in kazandığı değerlerin üzerine konmaktı. Nitekim daha Hz. Peygamber Hakk'a yürümeden, bu emmareciler fitne fesada başlamışlardı. Hz. Peygamberin Hakk'a yürümesinden sonra ise saldırılarını saklamayıp sıklaştırmaya başladılar. Bu saldırıların hedefi Hz. Ali, dolayısıyla Hz. Peygamberdi.

İslamiyet gelişen ve güçlenen bir din olarak kendi kurumlarını da yaratıyordu. Bu kurumların en önemlisi de halifeliktir. Halife olan kişi İslam toplumunu dini ve siyasi olarak yönetmekle görevli olan kişidir. Bu anlamda halifelik önemlidir. Hz. Peygamberin kendisinden sonra halifenin kim olması gerektiği konusunda hadisleri vardır. Hz. Peygamber birçok sohbetinde kendisinden sonra Hz. Ali'yi halife olarak tanıtmıştır. Ve o zaman herkes bu halifeliği onaylamıştır.

Ne var ki Hz. Peygamberin zahiren terk-i dünya olmasından kısa bir süre sonra ki bu süre daha Hz. Peygamber defin edilmeden öncedir ki emmareciler kendi halifelerini seçmişlerdi.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. Ali, Hız. Peygamberin defin işleriyle uğraşırken onlar kendi halifelerini seçiyorlardı. Hız. Ali, sadece bir yönüyle değil, bütün özellikleriyle halifeliğı hak eden kişidir. Bu özellikleri; ilk Müslüman olan kişidir, bütün ömrü İslamiyet için çalışmakla geçmiştir, bilgelikte, cesurlukta, fedakârlıkta üstüne yoktur. Ayrıca Hız. Peygamberin soyunu sürdürendir. Bütün bunlara ek olarak Hız. Peygamberin hadisleri var.

"Ben ilmin şehriyim, Ali onun kapısıdır."

"Ali'yi sevmeyen beni de sevmiyordur."

"Bir kimse Ali'ye saygısızlık etti mi bana saygısızlık etmiştir."

Bunlara benzer onlarca örnek. Bütün bunlar dünya insanlığının kabul ettiği genel gerçeklerdir. Bu gerçekleri günümüzün Sünni din bilginleri de kabul etmektedir. Ne yazık çıkarları el vermediğı için ikiyüzlülük yapmaktalar.

Hız. Ali gücü ve hakkı olmasına rağmen halifelik için kavgaya girişmedi. İslamiyet'in zarar görmemesi için Ebubekir'in halifeliğine ses çıkarmadı. Taraftarlarına dünya malının geçici olduğunu telkin edip onları kavgadan uzaklaştırdı. Ne var ki bu emmareciler sadece dünya malı ile yetinmediler. İnsanlığa umut olan İslam dinini de kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya başladılar. Cahiliye dönemindeki eski gelenekleri tekrar yaşamaya, yaşatmaya başladılar. Ama bu sefer aralarında bir fark vardı. Bu fark da, cahiliye dönemindeki gerici geleneklerin İslam adı altında yaşatılmaya başlanmasıydı. Hâlbuki Hız. Peygamber sadece putları yıkmamış, aynı zamanda bu gerici gelenekler olan cehalet dindarlığını da yıkmıştı. Hız. Ali burada önemli bir rol oynuyordu. Bu rol de bütün bu gerilikleri teşhir etmekte. Emmareciler önlerine çıkan bu engeli aşmak için olmadık hilelere başvuruyorlardı. Hız. Ali bütün sorunları teker teker aşıyordu. Hız. Ali sabırlıydı, bu sabrı kimse gösterememiştir. Hız. Ali mücadelesini daha bir azimle sürdürdükçe çıldırıyorlardı.

12 İmam Efendilerimiz

Ebubekir'in ölümünden sonra putperest bezirgânlar yerine Ömer'i halife olarak seçtiler. Tekrar tekrar belirtmekte yarar var, Hz. Ali'yi savaş meydanında yenen olmamıştır. Hz. Ali hiç bir savaştan kaçmamıştır, bu anlamda gücü, yiğitliği tartışılmazdır. Ama bütün bu yiğitliğe rağmen halifelik kavgasına girmemiştir. Bütün haksızlıklara, kışkırtmalara ve tahriklere uğramasına rağmen...

Hz. Ali bunu yaparken bir tek gayesi vardı. O da; İslamiyet zarar görmesin. Nitekim Ömer'in ölümünden sonra bu sefer Osman'ı halife seçtiler. Hz. Ali sabırlıydı, sabrı en büyük silahtı. Emmareciler Hz. Ali'yle savaşmıyorlardı, aynı zamanda kendi içlerinde de büyük anlaşmazlıklar, çelişkiler vardı. Bu çelişkiler sonucunda Muaviye tarafından Osman öldürüldü. Osman'ın ölümünden sonra, nihayet Hz. Ali halife oldu. Baştan beri olması gereken şimdi oluyordu. Emmareciler tayfası bu halifeliği mecburen de olsa kabullenmek zorunda kalıyordu. Bu döneme dair ciltler dolusu değerlendirilme yapıla bilinir. Çünkü bu dönem İslam tarihinin en belirleyici dönemidir.

Hz. Ali halife olmuştu olmasına ama emmareciler boş durmuyordu. Hz. Ali bu putperest bezirgân tayfasının yaptığı tahribatları onarmakla meşgulken, onlar Hz. Ali'yi ortadan kaldırmanın planlarını yapmaktaydılar. Hz. Ali, Hz. Muhammed'in ebedî âleme göçüşünden 25 yıl sonra, halifelik makamının başına geçmiştir. Hz. Ali'nin halifelik dönemi 5 yıldır. (Hicret'in 35-40. yılı) Üçüncü halife Osman'ın katledilmesinden sonra, halifelik makamı yedi gün boş kaldı. Bunun üzerine Hz. Ali'ye başvuruldu; herkes Hz. Ali'ye biat etmek istiyordu; çünkü Hz. Ali, Muhammedî ahlâkın, doğruluğun, adâletin bir mümessiliydi. Din ve adâlet; artık bir örtü, bir sığınak olmuştu. Boy gayreti, dünya serveti, yürekleri artıran gözleri ışıklandıran iki mihraktı. Dünya değişmemişti, fakat dünyadakiler değişmişti.

12 İmam Efendilerimiz

Hiz. Ali, “Size emir olmaya ihtiyacım yok, kimi isterseniz ona biat edin, ben de razı olurum ve bırakın beni, benden başka birini arayın, bulun; çünkü görüyorum bu işin sonunda çok işler var; çok renklere boyanacak, öyle bir hale gelecek ki yürekler dayanamayacak, akıllar almayacak. Çevre süslendi, delil inkâr edilir oldu. Davetinize uyarsam, biliyorum neye uğrayacağım. Beni bırakırsanız, ben de içinizden biri gibi olurum; kimi emir yaparsanız onu dinlerim, ona itaat ederim; benim size vezir olmam, emir olmamdan daha hayırlıdır sizin için” diyordu.

Sahabe, Hiz. Ali’ye biat etmekte ısrar ediyordu. Talha ile Zübeyir de aralarındaydı, diyorlardı ki; “İnsanlara mutlaka bir imam lâzım; senden başkasına razı değiliz biz; İslâm’da en öndesin; Resulullah’a yakınlıkta senden ileri yok; bu işte senden başka kimsenin hakkı olamaz.”

Evet, Hak sahibine gelmişti; Hakk’ı kabul edenler vardı; nitekim sonra, Hiz. Ali’nin yolunda, Hak yolunda canlarını feda ettiler. Fakat Hiz. Ali ileriye görüyordu; ona çekilmek üzere bilenmiş kılıçlar, ona atılmak için hazırlanmış oklar, kınlarından çekilmek, yaylarında gerilmek üzereydi. Ancak başka çare yoktu; Müslümanları da dağınık bırakamazdı.

Hiz. Ali’ye biat edildikten sonra, Mâlik’ül-Eşter ayağa kalkmış yüksek bir sesle; “Ey insanlar! Bu vasilerin vasisi, Peygamberlere ait bilgilerin vârisi, pek büyük şeylerle sınanmış, zahmet ve meşakkatlere katlanmış bir zattır. Tanrı kitabı, imanına şehadet eder, Tanrı elçisi, yazılık cennetiyle onu müjdeler. Üstünlükler, onda olgunlaşmış, toplanmıştır. İlk Müslüman oluşunda ve bilgisinde, sonra gelenlerin de bir şüphesi yoktur, evvel gelenlerin de” demiştir.

Biat tamam olduktan sonra Hiz. Ali, kalkıp Allah’ı övmüş ve şu hutbeyi okumuştur,

12 İmam Efendilerimiz

“Gerçekten ulu ve üstün Allah, doğru yolu gösteren bir kitap indirmiştir; o kitapta hayrı, şerri apaçık bildirmiştir. Hayrı yapan şerri bıraksın. Noksan sıfatlardan arı olan Allah’ın farzlarını yerine getirin de, cennete müstahak olun. Şüphe yok ki Allah, haram olan şeyleri, kötü olduğundan haram etmiş, bu suretle bütün Müslümanlara, bir üstünlük vermiş, Müslümanların haklarını; doğru özlü, doğru sözlü olmak ve Allah’ı bir bilmekle kuvvetlendirmiştir. Bil ki Müslüman; elinden, dilinden diğer Müslümanların emin oldukları kişidir.”

Hız. Ali, halife olur olmaz Muaviye’yi Şam Valiliğinden azletti. Sonra da diğer şehirlerin Valilerini değıştirdi. Hız. Ali’nin devlet hazinesini halka eşit olarak dağıttırması, bazılarına en ağır gelen bir işti. Bunlardan birisi; *“Ey müminler emiri! Bu, bir zamanlar benim kölemdi, ben onu âzâd etmiştim; ona ne verdiysen bana da onu verdin”* deyince Hız. Ali; *“Evet, sana ne kadar verdiysem, ona da o kadar verdim.”* buyurdu. Talha, Zübeyir, Abdullah ve Mervan’la Kureyş’ten bazı kimseler de buna razı olmadılar. Bunlardan birisi; *“Önceki halifenin verdiği gibi vermezsen, seni bırakır, Şam’a gider, Muaviye’ye katılırız”* dedi. Talha, Zübeyir ve Abdullah da memurlara; *“Bunu siz mi yapıyorsunuz, müminler emiri mi?”* diye sordular. Memurlar; *“Biz, onun emri olmadan bir şey yapamayız ki”* cevabını aldılar. Bunun üzerine Hız. Ali’yi aradılar ve aralarında şu konuşma geçti. Talha, Zübeyir, Abdullah üçü birlikte,

- *Bizim, Hız. Resulullah’a yakınlığımız var; İslâm’ı ilk kabul edenlerdeniz; savaşlarda bulunduk. Senden önceki iki halife böyle vermezdi, bizleri üstün tutardı; sen ise bizi herkesle bir tutuyorsun?*
- *Benden önce mi Müslüman oldunuz?*
- *Hayır; sen ilk Müslümansın; ancak Resulullah’ın boyundanız, ona yakınlığımız var.*
- *Benden daha mı yakınsınız?*

12 İmam Efendilerimiz

- *Hâşâ, Onun senden daha yakını yok. Fakat ona uyduk, müşriklerle savaştık.*
- *Benim kadar mı savaştınız?*
- *Hâşâ, senin gibi savaştan yoktur*
- *Andolsun Allah'a, benimle işçimin arasında bile bir fark gözetmem ben*

buyurdular. Ertesi gün üçü birlikte, paylarına düşen parayı almadılar. Hz. Ali'yi kınamaya koyuldular. Bu sırada Şam'da Vali olarak bulunan Muaviye, kendisi öldürttüğü üçüncü halife Osman'ın kanlı gömleğini mihraba astırmış onun altında oturuyor ve eşinin kesilmiş parmaklarını Şamlılara gösteriyor; gözlerinden yaş çıkmadan hıçkırıyor, işin aslını bilmeyen Şamlıları ağlatıyor, Hz. Ali'den öğ almaya yeminler ettiriyordu. Böylece yeni bir cehalet dönemi başlıyordu. İşler bu durumda büyük zorluklarla hak ve adaletle yoluna koyulmaya çalışılırken beraberinde İslam'ın korunması adına savaşlar da yapılıyordu. Bu savaşlar,

Cemel Savaşı.

Hicret'in 36. yılında Cemel savaşı yapıldı. Hz. Ali, bu savaşta bizzat savaşa girmiş, saflar yarmış, erler öldürmüştü. Savaştan sonra tellâllar çıkarmış; kaçanların ardına düşülmemesini, evlere girilmemesini, kimsenin silahına, elbisesine, malına dokunulmamasını, silahını bırakanın, evine kapananın zarar görmeyeceğini bildirmişti. Bu savaşta on bin kişi ölmüştü. Hz. Ali savaştan sonra genel af ilân etti. Bu savaştan sonra Basralılar, kendisine biat ettiler.

Sıffıyn Savaşı.

Cemel savaşından sonra Hz. Ali, Hicret'in 36. yılında Kufe'ye hareket ettiler. Oraya varınca bir eve konuk oldular. Biraz dinlendikten sonra mescide varıp, orada toplanan Küfe halkına minberde; “*Allah'a hamd-ü sena, Resulullah'a ve soyuna salât-ü selâmdan*” sonra şu hutbeyi okudular:

12 İmam Efendilerimiz

“Ey Kufeliler, gerçekten de Müslümanlıkta üstünlüğünüz var; onu değiştirmediniz, bozmadınız. Sizi gerçeğe çağırdım, geldiniz; kötü işleri bırakıp iyiliğe koştunuz. Ancak hevâ ve hevesinize kapılmanızdan, elde edilmesi güç isteklere kapılmanızdan korkuyorum. Hevâ ve hevese kapılmak, insanı gerçekten saptırır, olmayacak isteklere kapılmak adama ahireti unutturur. Bilin ki dünya, gittikçe elden çıkmaktadır; ahiret geldikçe yaklaşıp çatmaktadır. Her ikisinin de evlâdı var; siz ahiret evlâdı olun. Bugün iyi işlerde bulunmaya fırsat var; sorgu sual yok. Yarın ise sorgu sual var; iyi işlerde bulunmaya fırsat yok. Hamdolsun Allah’a ki dostuna yardım etti; düşmanını alt etti. Gerçeğe yardım edenleri yüceltti, sözünden dönenleri alçalttı. Allah’tan çekinin; Peygamberinizin Ehl-i Beyti’nden olup, Allah’a itaat edenlere itaat edin. Onlar Allah’a itaat ettikçe, itaat edilmeye herkesten fazla lâyıktır. Oysaki halkın bir kısmı, şerefimizle şeref bulduğu halde emrimize karşı durdular, cezalarını da gördüler; daha da görecekler. İçinizden bana yardımdan çekenlerin, sözlerini tutmayın; onlarla görüşmeyin, görüşürseniz gerçeğe çağırın onları da, Allah bölüğüne uysunlar.”

Hız. Ali, Kufe’ye yerleşince Muaviye’ye mektuplar yazdı; elçiler gönderdi, biat etmesini, Müslümanlar arasına nifak sokmamasını istedi, elinden geleni yaptı. Fakat Arap İmparatorluğu sevdasına düşmüş olan, gözünü saltanat hırsı bürümüş, gönlünü Ehlibeyt düşmanlığı, kını kaplamış bulunan Muaviye’ye hiçbir tesiri olmadı. Hız. Ali, Sıffiyın savaşında; “Bana bugün, ölüm üzerine biat etmek üzere Küfe tarafından şu kadar kişi gelecek” buyurdular. Onlar gelmeye, ben de saymaya başladım. Buyurdukları sayıdan bir kişi eksik çıktı. Ben düşünceye dalmıştım ki; aba giymiş uzun boylu, güler yüzlü, elinde bir kılıç, başında keçeden bir külâh bulunan heybetli biri geldi. Hız. Ali’ye selâm verip, “Elini uzat, biat edeyim” dedi. Hız. Ali; “Ne üzerine biat edeceksin” diye sordular.

12 İmam Efendilerimiz

“Emrini dinlemek, sana itaat etmek, şehit oluncaya yahut Allah seni üst edinceye kadar savaşmak üzere” dedi. “Adın ne?” dediler; “Üveys” dedi. “Üveys’ül Karani sen misin?” diye sordular. “Evet” dedi.

Hız. Ali; buyurdular, “Habibim Resulullah’tan işittim; Ümmetinden Üveys’ül Karani adlı birine ulaşacağımı, onun Allah’ın ve Resul’ünün bölüğünden olduğunu, benim önümde şehit olacağını, Rabia Mudar boylarına mensup olanlar kadar çok kişinin, onun şefaatiyle cennete gireceğini bana bildirdiler.”

Bu sıradaydı ki, Muaviye ordusundan deveye binmiş biri, Hız. Ali’nin ordusuna yaklaşıp; *“Üveys sizin aranızda mı?”* diye bağırdı. *“Evet”* dediler. *“Resulullah’tan duydum; Üveys’ül Karani, tâbilerin en hayırlısıdır buyurmuştu”* deyip geldi ve Hız. Ali’ye tâbi oldu. Sonra Üveys’ül Karani bir ip istedi, verdiler; o iple sıkıca belini bağladı; meydana çıktı, savaştı, şehit olup Rabbine ulaştı...

Ondan sonra meydana çıkan Ammâr, doksan yaşını aşmış bir ihtiyardı. Ammâr, Hız. Peygamber’in vefatından sonra, Hız. Ali’ye uyan dört kişiden biriydi. Ammâr, Bedir savaşında da bulunmuş ve sahabedendi. Ammâr; *“Bugün, bu savaştan üstün bir ibadet bulsaydım onunla meşgul olurum”* diyordu. Ammâr bu arada hem düşmana hücum etmekte, hem de;

“Rabbim uludur, gerçektir, gerçeği söylemiştir. Rabbim sen benim şehit olmamı yakınlaştı; şehit olarak ölmeyi çok isterim ben, çok severim ben” demekte ve *“Nerde Rabbinin râzılığını dileyen? Nerde malından oğlundan geçip, Allah râzılığını isteyen? Cennete, cennete”*

diye halkı savaşa teşvik ediyordu. Savaşırken Utbe oğlu Hâşim’e rastladı; *“Hadi Hâşim, anam babam feda olsun sana; hadi, hücum et düşmana”* dedi.

12 İmam Efendilerimiz

Sonunda Ammâr savaş meydanında savaşırken bir fırsatını bulup onu yaraladılar, yere düştü. İbn-i Cevn, mübarek başını kesip Muaviye'ye götürdü. Amr oradaydı, o bile dayanamadı, çünkü Hz. Peygamber'den; *“Ammâr'ı öldüreni cehennemle müjdelirim”* hadisini duymuştu ve *“Öldürenlere cehennemle müjde olsun”* dedi. Muaviye, *“Onu biz öldürmedik ki onu buraya getiren Ali öldürdü”* dedi. Bu sözü duyan Hz. Ali; *“O halde Hz. Hamza'yı da Uhud savaşına götüren Hz. Muhammed, hâsâ öldürdü.”* Cevabını verdi.

Ammâr'ın şehadeti gerçeği meydana çıkarmıştı; Muaviye ve kendisine uyanlar isyancılar. Bu yaşanan olaylar üzerine Hz. Ali taraftarlarının manevi kuvveti arttı, karşısındakiler de şaşkına döndüler. Savaş tam kazanılmak üzere idi. Bu sırada Muaviye şaşkın bir halde Amr'a, *“Ne yapacağız?”* dedi. Amr,

“Senin adamların, onun adamlarına dayanamaz; sen de ona denk değilsin. O Allah için savaşıyor sen ise bambaşka bir maksatla dövüşıyorsun. Onları Allah kitabına çağır; bu kitap aramızda hükmetsin de; Kur'an'ları mızraklara bağlat. Ali ordusuna uzatsınlar; ey Iraklılar, Allah için dullara, yetimlere acıyın; bu aramızdaki Allah kitabı diye bağırsınlar; umarım ki ordusunda fikir ayrılığı çıkar”

deyince Muaviye hemen emretti, denileni yaptılar. Hz. Ali'nin ordusunda bir gürültüdür koptu. *“Allah'ın kitabına kılıç çekemeyiz”* diyenlerin sesleri yükselmışti. Hatta ilerde savaşan Mâlik'ül Eşter'i çağırmasında Hz. Ali'ye ısrar edenler; *“Çağırmasan seni düşmanına teslim ederiz”* diyenler oldu. Hz. Ali, Mâlik'ül Eşter'e haber gönderdi. Mâlik'ül-Eşter gelince; onlara acı sözler söyledi. Fakat iş işten geçmişti artık; kara taassup haksızlığa, zulme eş olmuştu; iki kara kuvvet el ele vermişti. Bu sırada Muaviye'den, Hz. Ali'ye bir mektup geldi.

Muaviye diyordu ki,

12 İmam Efendilerimiz

“Bu iş sürdü gitti, bunca kan döküldü, bundan sonra olacaklar, olanlardan da korkunç görünmede. Sen de kendini haklı görüyorsun, ben de kendimi haklı görüyorum. Bu işi Allah’ın hükmüne bırakalım. Sen bir hakem tayin et, ben de bir hakem tayin edeyim; bunlar Allah kitabına göre aramızda hükmetsinler.”

Hiz. Ali, bu mektuba verdiği cevapta,

“Ben, senin ne olduğunu bilirim, maksadın Allah kitabına uymak değildir; fakat sana değil, Allah’ın kitabına onun hükmüne uyuyorum” diyordu.

Bu sıralarda sonradan Haricî olan Kays oğlu Eşas, Muaviye’nin yanına gitti, onunla görüşti; maksadını anladı. Eşas ve sonradan Hiz. Ali aleyhine dönenler; *“Ebû Mûsâ’l Eş’ari’yi hakem yaptık”* dediler. Hiz. Ali ise, Abbasoğlu Abdullah’ın hakemliğini istiyordu; bunu kabul etmediler. Bunun üzerine Hiz. Ali; *“Eşter’i gönderelim”* buyurdu. Eşas, *“Zaten bizi o ateşe attı”* dedi ve Hiz. Ali ne dediyse kabul etmediler. Bunun üzerine Hiz. Ali; *“Benim, beni dinlemeyenlere hükmüm yok”* buyurdu. Bütün bu olaylardan da anlaşılacağı gibi, Hiz. Ali’nin yanında savaşta bulunan topluluktaki insanlar, dört bölüktü.

Birinci bölüm. Can gözleri açık, ihlâsları tam, inançları sarsılmaz, sözleri özleriyle bir, onun derecesini ve Hakk’ını adam akıllı bilen ve onun için can vermeyi canlarına minnet sayan kişilerdi. Fakat bunlar azdı. Eşter bunların başındaydı. İkinci bölüm. Yürekten ona bağlı olan, fakat hileye kanan, yaşayışa bağlanan, ölümden korkan bölüktü. Üçüncü bölüm: Yüreklerinde ona karşı ihlâs ve sevgi taşımayan, yalnız kalabalığa katılan, hileye kapılan kısımdı. Hâfızlar bu kısımdandı. Onlar Kur’an okuyorlar, fakat hükmünü tutmuyorlar, bilmiyorlardı. İbadet ediyorlardı, fakat yürekleri kararmıştı, maksatları göstermişti. Bu bölümteki insanlar, yalnız

12 İmam Efendilerimiz

Hız. Ali'nin zamanında değil, her zamanda Müslümanlığa ve insanlığa en büyük kötülükleri yapan tayfa olmuşlardır. Dördüncü bölüm: Eş 'as ve onun gibi olanlar, yani münafıklardı. Bunlar Hız. Ali'ye zorla uymuşlardı. İçlerinde ise Hız. Ali'ye karşı büyük bir kinleri vardı.

Sıffıyn savaşı yedi sekiz gün, gece gündüz sürmüştü. Bu savaşa katılan Hız. Ali'nin ordusu doksan bin, Muaviye'nin ordusu ise seksen beş bin kişiydi. Savaş sonucunda Hız. Ali'nin ordusundan yirmi beş bin er şehit olmuştu. Muaviye'nin ordusundan ise kırk beş bin kişi öldürölmüştü. Bu savaşta Hız. Ali'nin bayrağı kırmızı, Muaviye'nin bayrağı siyah renkteydi. Hakemler Hicret'in 37. yılı Şaban ayında, Dûmet'ül Cündöl'de bir araya geldiler. Hız. Ali tarafının hakemi olan Ebû Mûsâ, oraya dört yüz kişiyle gelmişti. Muaviye tarafının hakemi olan Amr'da dört yüz kişiyle gelmişti. Ebû Musa ve Amr görüşmeye başladılar.

- *Bu ümmetin arasını bulmak istiyorsak Ömer'in oğlu Abdullah'ı halife yapalım; o hiçbir fitneye karışmadı.*
- *Sende biliyorsun Osman zulümle öldüröldü; onun velisi olan Muaviye kanını istemekte; bu bakımdan hilâfete en lâıık olan o.*

Ebû Mûsâ, Abdullah'ın halife olmasında ısrar edince Amr,

- *Öyleyse benim oğlum Abdullah'ı halife yapalım.*
- *Oğlun gerçekten de dürüst bir adam; fakat sen tuttun onu, fitnenin ta içine attın. Bu işin çıkar yolu Ali'yi de, Muaviye'yi de halifelikten azledelim. Müslümanlar danışsınlar, görüşsünler, kimi isterlerse tayin etsinler.*
- *Tamam, Rey dediğın de budur işte.*

Mescide gittiler. Amr, “Sen Müslümanlıkta benden üstünsün; önce sen minbere çık” deyince Ebû Mûsâ, minbere çıktı. Halka, “Biz, bu işe çıkar yol olarak Ali'yi de, Muaviye'yi de halifelikten

azletmeyi uygun bulduk. Ben Ali'yi de, Muaviye'yi de azlettim. Siz kimi isterseniz halife yapın.” Deyip minberden inince, Amr çıktı ve halka dedi ki, “Ebû Mûsâ'nın sözlerini duydunuz; O, kendisini hakem tayin eden Ali'yi halifelikten azletti, ben de Ali'yi azlettim. Beni hakemliğe tayin eden Muaviye, Osman'ın velisidir; onun kanını istemektedir. Halk içinde onun yerine geçmeye en lâayık olan kişi Muaviye'dir. Muaviye'yi halifelliğe tayin ettim.”

Ebû Mûsâ, bu sözleri duyunca,

- *Ne yaptın sen, Allah sana başarı vermesin, beni aldattın; sen bir köpek gibisin.*
- *Sen de kitaplar yüklenmiş bir eşek gibisin.*

Bu olay karşısında halk birbirine karıştı; Ebû Mûsâ'ya lânet edenler oldu. İbn-i Abbas, “Ona değil onun hakem olmasında ısrar edenlere lânet etmek gerek” dedi. Muaviye taraftarları “Hüküm ancak Allah'ın” diyorlardı. Hz. Ali, bu sözü duyunca; “Doğru söz, ama o sözle bâtil Murad edilmeye” buyurmuştu.

Bu yaşananlardan sonra Haricîler, Kufe civarında toplanmışlardı. Hz. Ali, Haricîlere nasihat etmesi için önce Abbasoğlu Abdullah'ı göndermişler ve sonra da kendisi de giderek onlara öğütler vermişlerdi. Bunun üzerine bir kısmı hatasını anladı ve Hz. Ali'ye katıldı. Bir kısmı ise; “Hakemi kabul etmekte biz yanlış hareket ettik; suç işledik, tövbe ettik; sen de tövbe edersen ne âlâ; etmezsen seninle savaşıyoruz” diyordu. Diğer bir kısmı ise “Müslümanlara da insanlara da ancak Allah hükmeder” diyor, başka bir emirin bulunmasını istemiyordu.

Haricîler, Kufe'ye yakın Nehrevan'da toplanmışlardı. Oradan bir Müslüman geçerse öldürüyorlar, bir Musevi yahut Hristiyan geçerse dokunmuyorlardı.

Çünkü onlarca; Müslüman olmayanlar, vergi vermekle âmân altına girmişlerdi; Müslümanlar ise Müslümanlıktan çıkmışlardı. Haricîler, kendilerinden başkalarını Müslüman saymıyorlardı. Ebû Bekir'le Ömer'i seviyorlar, Osman'ı son olaylara, Hz. Ali'yi de hakemi kabulüne kadar tanıyorlardı. Oysaki Sıffiyân'da; Hz. Ali'yi hakem tayinine, Muaviye'nin isteğini kabule, zorlayanlar bunlardı. Bütün bu olaylar olurken Muaviye, Osman'ın kanını bahane ederek, Hz. Ali aleyhine her türlü fitne ateşini alevlendiriyordu. Dahlâk adlı biri Kufe civarına kadar geldi; Muaviye'nin emriyle oraları yağma etti, yolda hacıların neleri varsa zapt etti, bazılarını öldürdü.

Bu olaylar üzerine Hz. Ali, tekrar Muaviye'nin üstüne gitmeden Haricîleri uzaklaştırmak lüzumunu duydu. Onlara adam gönderdi, öğütler verdi ve gönderdiği adamlarından biri Nehrevan'da bir yere Hz. Ali'nin vermiş olduğu bayrağı dikti. *"Bu âmân bayrağıdır; altına gelen, Medine'ye giden, Kufe'ye dönen âmândadır"* diye bağırttı.

Bayrak, Haricîlerin manevi kuvvetlerinin kırılmasına sebep oldu. Dağılan dağıldı; dört bin kişiydiler, iki bin sekiz yüz kişiye indiler. Ve sonunda; gericiliğin, bilgisizliğin mücessem örnekleri olan bu Haricîler grubu, Hz. Ali'nin kılıçları altında kaldılar. Yapılan bu savaşta Hz. Ali tarafından da dokuz kişi şehit olmuştu. Savaş ikindiden gün batıncaya kadar sürmüştü. Hz. Ali, Haricîlerden dört yüz yaralıyı Kufe'ye gönderip, bunlara yaraları iyileşinceye kadar bakmalarını, sonra bırakmalarını emretti.

Bu sırada Muaviye'nin emriyle gönderdiği adamlar, zulümlerini her tarafta gösteriyorlar ve geçtikleri köyleri, kasabaları yakıp yıkıyorlar, mallarını yağma ediyorlar, nerede Ali taraftarı bulursa öldürüyorlardı. Bunlardan birisi de Muaviye'nin emriyle gönderdiği Büsra bin Ertat tarafından, Yemen'e yapılmıştır. Bu adam gönlünde acımak duygusunu taşımayan birisiydi.

12 İmam Efendilerimiz

Bu kişi Yemen’de, Medine’de, Mekke’de çok ev yıkıp yakıp, nerede Ali taraftarı bulursa, Muaviye’nin emriyle öldürmüştü. Ehl-i Beyt ve Hz. Ali düşmanı olan Muaviye; Hicaz’da, Yemen’de tam otuz bin kişiyi “*Ali dostu*”, “*Muhammed-i Âl-i’nin, Ehl-i Beytinin dostu*” diye öldürtmüştü.

Hiz. Ali ile Ehl-i Beyte, bu kadar düşman olan Muaviye Hakk’ında kısaca bilgi vermek gerekirse,

Muaviye’nin yaptıkları olayları tarih kitaplarından okuyup görüyoruz ki, sonradan halifeliliğini ilan eden şam Valisi Muaviye; akıllı, zeki, ama hilekâr, düzenbaz ve kurnaz bir adamdı. Düşmanlarını elde etmek için her türlü araca başvuruyor ve tatlı dili, para siyaseti, memuriyet vaadi ile düşmanlarını elde etmeyi başaramayınca; onları öldürtmekten, hatta zehirletmekten hiç kaçınmaz biriydi. Diri diri toprağı gömdürmekten hiç çekinmezdi. Onun devrinde ve ondan sonra özellikle seksen yılı aşkın zaman içinde, Emevi halifelerinin saltanatlarında hep böyle olmuştur. Yalnız özel meclislerde değıl; camilerde, mescitlerde bile özellikle Cuma namazlarından önce hutbelerde, cemaati müslimin karşısında; başta Hiz. Ali olmak üzere Hiz. Peygamber’in bütün sülâlesi aleyhinde küfürler ediyor ve ettiriyordu.

İtiraz edenleri kılıçtan geçiriyordu. Hiz. Ali’yi sevenlerin büyük bir kısmı camilerden bu yüzden uzaklaşmak zorunda kaldılar. Hâlbuki Hiz. Peygamber efendimiz, “*Her kim Ali’ye küfrederse bana küfretmiş olur, bana küfreden Allah’a küfretmiş olur*” buyurmuşlar, bu işi yapanın şirk ehli olacağını bildirmişlerdi. Muaviye’nin yaptıkları; küfür, zındıktık, dinsizlikten başka bir şey değıldi. Ne yazık ki bazı kişiler Muaviye’ye; müçtehit süsü vermişler ve cinayetlerine içtihat etti demişlerdir. Hiç şüphe yok ki bunları yazanlar tarafsız değıllerdi. Bugün akli başında, okumuş ve tarihi anlamış bir Türk, bir Müslüman hiç şüphesiz ki, onun Ehl-i Beyte yaptıkları zulümlerinden dolayı lânet eder.

Çünkü Allah, zalime lânet Hakk'ında Kur'an'ı Kerîm'deki bazı ayetler de şöyle buyuruyor,

“Allah’a kendiliğinden yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Bunlar Rablerinin huzuruna getirilirler, şahitler Rableri namına yalan söyleyenler işte bunlardır derler. Haberinizi olsun ki Allah’ın lâneti zalimlerin üzerindedir.”
(Hûd 18. âyet)

“İnandıktan, Peygamber’in gerçek olduğuna şehadet ettikten, kendilerine de açık hüccet geldikten sonra kâfir olanları Allah nasıl hidayete erdirir? Allah zalim ve kâfirleri hidayete erdirmez.” (Âli İmrân 86.âyet)

“İşte onların cezaları, Allah’ın, meleklerin, bütün insanların lânetleri üzerlerine olmaktadır.” (Âli İmrân 87.âyet)

Ne yazık ki, rakibini ezmek için; yazılı fikirlerini, yalan düşüncelerini öne sürerek milleti aldatanlar her zaman olmuştur.

Bu yaşananların sonucu, Hz. Ali 24. 01. 661 tarihinde ibn Mülcem adındaki katil tarafından zehirli bir kılıçla şehit edilmiştir. Hz. Ali'nin şahadeti İslam tarihinde kanlı bir dönemin başlangıcı olmuştur. O tarihten bu yana, başta Hz. Ali'nin soyu olmak üzere, Hz. Ali'yi sevenler onun yolunda yürümek isteyenler insanlık tarihinde rastlanmamış katliamlara, baskılara maruz kaldılar. Bu katliamlar ve baskılar günümüze kadar da geliyor. Ve aradan bin dört yüz yıl geçmesine rağmen, hâlâ Hz. Ali'nin tevhit ve Hak yolunu tutanlar, eziyet görmeye devam ediyorlar.

Hz. Ali'nin kişiliğini, mücadelesini, olguları ve olayları ele alış tarzını, insan ve doğa ilişkilerini anlatmak yüzlerce cildi kapsayacak bir çalışmadır. Biliyoruz ki Hz. Ali İslamiyet'in, Hz. Peygamberden sonra en büyük temsilcisidir.

12 İmam Efendilerimiz

Bu anlamda tarih boyunca insanlar en zor dönemlerinde Hz. Ali'yi çağırmışlardır. İmam Ali Efendimizin bizlerin iman yolumuza ı ışık tutan sözlerinden bazıları şunlardır.

- Övünmeye değer şeyler güçlü akıl, utanma, nefisinden sakınma ve eğitimidir.
- Sözün gümüş olsa da, ey nefis sükût altındır.
- Halka saygınlık veren kişi, saygın tutulmuştur. Halkı küçümseyenlerse saygı görmemişlerdir.
- İnsanların vefat eden akraba ya da dostları için feryatlarla ağlamalarına şaşıyorum. Oysa ölüm cebimizde bize hep eşlik etmektedir, neden cahiller de feryatla karşılanır, ölüm neden böyle şaşkınlık yaratıyor.
- İnsanın dilekleri kendisine yakındır. Her şeyden çok insana yakın olansa ölümdür.
- Ya siz bizi yok edersiniz ya da, biz sizi yok ederiz. Ya da barışı daha uygun görürsünüz.
- Kişinin karşılaşacağı bütün sorunların kolay olması beklenemez, bazılarının kolay olmasının yanında bazıları zor olacaktır.
- Yaşamın tecrübeleri doğru karar verebilmeyi öğretti, öyle ki artık beni bitirmeye, yok etmeye gelen şeyleri ben bitirip, yok ettim.
- Kişinin yapısını oluşturan öz iyi değilse, o kişinin ağzından iyi sözler çıkmaz.
- Öyle bir devir ki hiçbir arkadaşın senden hoşnut değil. Ve öyle bir devir ki hiçbir dostun sana dürüst ve gerçek dost değil.

12 İmam Efendilerimiz

- Mal mülk toplayıp biriktirme kime topladığın bilinmez.
- Ey karamsar; bilmelisin ki, bu devranın değişmeyen tek bir kanunu var o da değişmektir.
- İlim bayrağımdır, nereye gitsem benimledir kalbim onun ilmiyle doludur, sanma ki boş bir sandıktır.
- Bütün varımızı sunarız sadece, eklemek ve sirke olsa da.
- Bırak bu içindeki ikiliği atıl ateşe, sönmeye yüz tutsa da onu alevlendir.
- Eziyet etme, eziyete engel ol. Diline sahip ol, can feda olsun sana yardımcı olan dost arkadaşlığına.
- Yanlışını gününde görüp nefesine sitem edersen yanlışın faydaya dönüşür. Dünde kalan yaşam geçmişle yok olur gider.
- Mükemmel insan eksiklerini ve kusurlarını bilendir. En kötüsü ise insanların doyumsuz isteklerinin ve hırsının peşine düşendir.
- Huzur ve barışçılığı arkadaş edinmişe yakınlaş, arkadaşlığından mutlu olmadığın kişiden uzak ol.
- Yumuşak huyluluğun bitmez tükenmez kaynağı ol. Kimseye asla eziyet etme, yaptığın şeyin sonuçlarını görür ve duyarsın.
- Üç şeyi kendinizde tutup saklayın: cesaretiniz, bilginiz ve malınız. İnsanlar bu üç sahip olduğunuz şeye düşmandır ve o insanları ancak bu üç şeyi kaybetmeniz sevindirir ve razı eder.

12 İmam Efendilerimiz

Cenabı Resül den Allah bilinir
Ali esmasında Muhammed zahir
Fatıma tül Zehra Nur Cemalidir
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Hasan-ül Müçteba İmam Hüseyin
Halvete giriyor Zeynel Abidin
Muhammed Bakır'da Teslimiyetin
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Caferi Sadık'ın Sadakatiyle
Musa-i Kazım'ın Cömertliğinde
İmam Ali Rıza İlim şehrinde
Aşığa canandır Aşkın içinde.

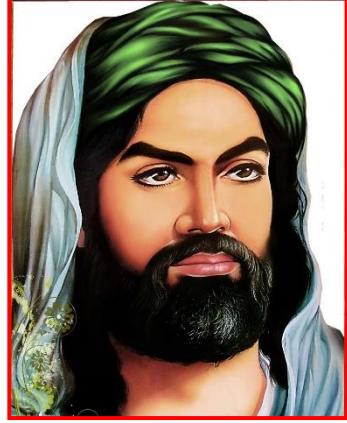
Muhammed Takiyle İrfaniyetin
Ali-el Nakiyle Tecellidesin
Hasan Askeriyle Secde edensin
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Muhammed Mehдинin Zuhur edişi
Seyit Pir Muhammed Nurul Arabi
Risalet sahibi Kemal Efendi
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Mustafa Nuri'dir Teveccühdeki
Zahir edişinde **Halil**'dir ismi
Fakir cümlesi bir Hak elbisesi
Aşığa canandır Aşkın içinde.

2. İmam Hasan Efendimiz

İmam Hasan'ı ve İmam Hüseyin'i Hz. Peygamber çok severdi. Onlar için birçok hadis söylemiştir. Ne acıdır ki, Hz. Peygamberin bu sevgili torunlarının başlarına gelmedik kalmadı. Hz. Muhammed'e içten içe duyulan öfke onun hakka yürümesinden sonra onun Ehlibeytine yöneldi. İmam Hasan da bu münafıkların, emmrecilerin düşmanlığını kazandı.

İmam Hasan'ı şehadete götüren süreç daha Hz. Peygamber hayattayken başlamıştı. Bilindiği üzere İslamiyet, Hz. Muhammed'in ve Hz. Ali'nin soylu mücadeleleri sonucu kendisini topluma kabul ettirmişti. Hz. Peygamberin adaleti, doğruyu temsil etmesi, Hak kelamını, gerçeği dile getirmesi ile birçok boş inanç yıkılıyordu. Putperestlerin çoğu da çıkarları gereği Müslüman oluyorlardı. Ama bunların Müslümanlıkları sözde idi. Kalplerinde eski putperestlikleri ve emmrecilikleri devam ediyordu. Hz. Peygamber bunun bilincindeydi. Bunların sonunda doğruyu göreceklere inanıyordu. Ama bu putperestler doğruyu görmek şurada kalsın, Hz. Peygamberin vefatından sonra kendi eski cahiliye döneminde kalma dindarlığı dayatıyorlardı.

Başta Hz. Ali olmak üzere Ehlibeyt ve çevresi bunları görüyor ve bu olumsuzluklara karşı mücadele ediyorlardı. Bu putperestlerin gözü öylesine kararmıştı ki; Ehlibeyte yapılan onca haksızlık ve zulüm yetmemiş, sıra onları yok etmeye gelmişti. Bunun sonucunda Hz. Ali şehit ediliyordu.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. Ali'nin şehadetinden sonra Ehlîbeyt taraftarları İmam Hasan etrafında birleşiyorlardı. Bu durum Muaviye'nin hoşuna gitmiyordu.

Hız. İmam Hasan, Hız. Ali ile Hız. Fâtîma'tüz Zehra'nın evliliklerinden dünyaya gelen ilk oğullarıdır. Hız. Muhammed'in sevgili torunu olan Hız. İmam Hasan, Hicret'in 3.yılı Ramazan ayının 15. gününde Medine-i Münevvere'de dünyaya gelmişlerdir.

Hız. İmam Hasan'ın, 5 kız 11 erkek olmak üzere, 16 evlâtları olmuştur. Hız. İmam Hasan'ın künyeleri; "Ebû Muhammed", lâkapları "Müçteba", "Zeki", "Sıbt"tır; en meşhur lâkapları ise "Seçilmiş" anlamına gelen "Müctebâ"dır.

Hız. Muhammed, sevgili torunları Hız. İmam Hasan ve Hız. İmam Hüseyin'i pek çok severler ve onlar Hakk'ında;

"Hasan ve Hüseyin cennet gençlerinin efendileridir, ulularıdır, onlar dünyada benim iki demet çiçeğimdir"

der ve onlara; "Oğullarım" diye hitap ederlerdi. Hız. Peygamber; Hız. İmam Hasan ve Hız. İmam Hüseyin Hakk'ında;

"Allah'ım, Ben bu ikisini severim, sen de bunları ve bunları sevenleri sev; bunlar benim ve kızımın oğullarıdır."

buyurmuşlardır. Yine bir hadis-i şeriflerinde de şöyle buyurmuşlardı,

"Onları seven beni sever, beni seven ise Allah'ı sever; Allah'ı seveni Allah cennete koyar; onlara buğzeden bana buğzeder; bana buğzeden Allah'a buğzeder; kendisine buğzedeni ise Allah cehenneme atar."

Hız. İmam Hasan, göğüslerinden başlarına dek, Hız. Resul-ü Ekrem'e benzerlerdi. Bilhassa yüzleri Cenabı-ı Peygamber'e çok benzerdi. Hız. İmam Hasan, ahlâk bakımından insanlara bir örnekti ve cömertliği de çok fazlaydı. Hız. Muhammed'in bir hadislerinde, Hız. İmam Hasan Hakk'ında,

“Bu benim oğlum seyit'tir. Allah, onun vasıtasıyla Müslümanlardan iki büyük bölümün arasını uzlaştıracaktır”

buyurdıkları da zikredilmektedir. Hız. Ali, Hakk'a kavuştuktan sonra Hız. İmam Hasan, İmam Hüseyin'le birlikte kendilerini gasledip kefenlemişler, namazını kılmışlar, aynı gece sabaha karşı şimdiki türbelerinin bulunduğu yere, Necef şehrine yerleştirmişlerdir. Hız. İmam Hasan, babaları Hız. Ali'yi türbelerine yerleştirdikten sonra zengin, fakir bütün halkı topladı. Taziye şartları yerine getirildikten sonra, Ramazan ayının 21.günü Kufe mescidinde halka buyurdu ki;

“Bu gece, öyle bir zât vefat etti ki; Resulullah'tan başka, ne evvel gelenler içinde onun derecesini aşan vardır; ne sonra gelecekler arasında bulunur. O, Resulullah'ın mahiyetinde savaşıır, canıyla onu korurdu. Cebrail sağında giderdi onun, Mikail solunda. Allah'ın izniyle, gittiği yeri fethetmeden dönmezdi. Meryem oğlu İsa'nın göğö ağdığı, Mûsâ'nın vasisi Yuşa'nı vefat ettiği, Muhammed'e Kur'an'ın indiği gece vefat etti. Altın ve gümüş olarak ancak yedi yüz dirhem bıraktı.”

Söz buraya gelince Hız. İmam Hasan dayanamayıp ağlamaya başladı; halk da ona uydu. Sonra buyurdu ki;

“Ey insanlar, beni bilen bilir, bilmeyen bilsin ki benim Ali'nin oğlu Hasan. Benim insanlara müjde verenin, benim insanları korkutanın, benim Muhammed'in oğlu. Benim Allah izniyle insanları Allah'a çağırmanın oğlu. Benim o Ehl-i Beytten ki; Allah, her türlü kötülüğü giderdi onlardan; tertemiz etti onları.

12 İmam Efendilerimiz

Benim o Ehl-i Beytten ki; Cebrail, evimize inerci bizim; evimizden ağardı göğre. Benim o Ehl-i Beytten ki; onları sevmeyi her Müslümana farz etmiş ve Allah buyurmuştur ki; “De ki; Risâlet’imin tebliğri hususunda, Ehl-i Beyt’imi sevmenizden başka hiçbir ücret istemiyorum. Her kim iyilik kazanmışsa onun mükâfatını arttırırız.” Yapılan güzel ve iyi iş, bizi Ehl-i Beyt’i sevmektir.”

Hız. İmam Hasan vaazdan sonra buyurdular ki;

“Peygamberlik tahtının sultanlık vârisi, velilik mülkü hâkiminin yerine geçen benim ki, atam sizi dinine davet etti. Babam da size hidayet saadetini eriştiirdi. Bende şimdi sizi onların yoluna davet etmekteyim. Ve gerçek biliniz ki; bana uymak onlara uymaktır, bana karşı koymak onlara karşı koymaktır.”

Söz buraya gelince Abbas oğlu Abdullah ayağa kalktı, “Ey insanlar! Bu şehzade, Allah’ın Resul’ünün oğludur. Bizden, İmametine razı olduğunuzun sözünü ve biatini kabul ettiğinizin gösterilmesini istiyor. Ne dersiniz?” diye sordu. Orada bulunanların hepsi bağrıştılar, “Canla, başla kabul ediyoruz” dediler ve Hız. İmam Hasan’a biat ettiler. Hız. İmam Hasan’a, kısa zamanda otuz bin mücahit biat etti.

Bunları duyan Şam valisi Muaviye, sarsıldı. Altmış bin kişilik bir askerle Irak’ı zapt etmek için yürüdü. Hız. İmam Hasan’da kırk bin mücahidi ile onu karşılamak üzere Kufe şehrinden dışarı çıktı. Hız. İmam Hasan, çok vakitte şöyle düşünürdü,

“Ben kendi isteğimle düşmanlığı ortaya koymam. Ve kimse ile dünyâ saltanatı için kavgâ etmem.”

Şam’da Vali olarak bulunan Muaviye ise Basra ve Kufe’ye birer adam göndermiş, halkı Hız. İmam Hasan’ın aleyhinde kışkırtmaya başlamıştı. Sonra bu adamlar tutulup öldürüldüler.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Hasan'ın ordusunda, kendilerine ve Ehl-i Beyte candan bağılı olanlar pek azdı. Bu topluluğun içerisinde olanlardan; kimisi dünyalık elde etmek için uğraşmadaydı; kimisi şüphe içindeydi, kime kul olacağını bilemiyordu; kimisi yel ne yandan eserse, öte yana eğiliyordu; kimisi de Haricîlerin inançlarına kapılmıştı. Çünkü İslâm'ın düştüğü ayrılık, aykırılık, görüşlerin birbirine zıt oluşu, vahdetin kalmayışı, paranın ve servetin hâkimiyeti iman kudretini zayıflatmıştı.

Muaviye ise bu ortamda; Hız. İmam Hasan'ın taraftarları arasına nifak sokmak için bir an bile boş durmuyor ve devamlı adamlar gönderiyordu. Bu ayrılığı, bu aykırılığı; re'yle, kıyasla daha da derinleştiriyor, daha da genişletiyor ve daha da körüklüyordu. Muaviye'nin gönderdiği bu adamlar; vaatle, parayla, tehditle adam avlıyorlar ve belli başlı kişileri Hız. İmam Hasan'dan ayırmaya çalışıyorlardı. Bu yaşanan olaylardan sonra Hız. İmam Hasan,

“Ey Iraklılar! Bize yaptıklarınızdan dolayı Allah'tan korkun; biz, sizin hem emiriniziz, hem konuğunuz. Hakk'ımızda Allah'ın “Ey Ehl-i Beyt, Allah sizden günahı, her türlü fenalıkları ve kötülükleri giderip sizi kemâl üzere tertemiz ve pak kılmak murat eder” ayeti kerimesinde buyurduğu Ehl-i Beyt biziz.”

dediğinde mescitte ağlamadık kimse kalmamıştı; fakat ne çare ki gözyaşı, düşmanı ne mağlup ediyor, ne de yok ediyordu. Şam Valisi Muaviye, bu ortamda Hız. İmam Hasan'a uzlaşma teklifinde bulunmuştu. Hız. İmam Hasan'da bunun üzerine adamlarına şöyle hitap etmişlerdi,

“Biz Şamlılarla, bir şüphe üzerine savaşmadığımız gibi, savaştığımızdan dolayı da bir nedamet duymamaktayız. Onlarla, esenlikle, sabırla savaştık. Ama şimdi esenlik, düşmanlığa dönüştü; sabır ise telâşa, kargaşaya. Siz Sıffıyn'e giderken dininiz, dünyanın önündeydi; bugün ise öyle bir hâldesiniz ki;

12 İmam Efendilerimiz

dünyanız, dininizin önünde. Duyun, bilin ki; size karşı biz, evvelce nasılsak yine öyleyiz; ama siz, bize karşı eskisi gibi değilsiniz. Duyun, bilin ki; siz, öldürülenlerden iki bölümün ortasındasınız; Sıffîyn’de öldürülenlere ağlıyorsunuz. Nehrevan’da öldürülenlerin öçlerini almak istiyorsunuz. Kalan yenilgiye uğramış, yapa-yalnız, hor, hakir; ağlayan, öç alma sevdasında. Muaviye, bizi öyle bir işe çağırıyor ki; onda ne bir yücelme var, ne bir adâlet. Ölümü göze alıyorsanız, teklifini reddedelim; yaşamayı istiyorsanız, kabul edelim; hangisine razıysanız bildirin.”

Hiz. İmam Hasan’ın bu hitabesinden sonra, karşısındaki topluluk her yandan bağrışarak; “yaşamayı, uzlaşmayı” istediklerini bildirdiler. Hiz. İmam Hasan, bunun üzerine;

“Vallahi ben bu işi, Muaviye’ye teslim etmezdim; fakat yardımcı bulamadım. Yardımcı bulsaydım, gecemde de onunla savaşırdım, gündüzümde de; sonunda ise Allah, benimle onun arasında hükmederdi” dedi.

Yaşanılan bu olaylar ve İslam dünyasına İslam’ı yok etmeye gelen büyük bir düşman ordusunun biliniyor oluşuyla, İslam’ı ve Ehlibeyti korumak, Kerbela vakasının yaşanıp tevhidin dünya var oldukça var olabilmesi için. Dedesi Cenabı Resulullah efendimizin müşriklerle yaptığı antlaşmayı örnek alarak Hiz. İmam Hasan, Kufe halkından vefa görmeyerek; “Barış, her şeyden hayırlıdır” diyerek, Şam Valisi Muaviye tarafından, kendisine teklif edilen uzlaşma şartlarını kabul etmiş ve Muaviye ile bazı şartlarla antlaşma yapmak zorunda kalmıştı.

Hiz. İmam Hasan ile Şam Valisi Muaviye arasında Hicretin 41. yılında yapılan antlaşma şartları şunlardı,

1. Halkın; Allah’ın kitabına, Resul’ünün sünnetine uygun olarak idare edilmesi.

12 İmam Efendilerimiz

2. Ehlibeyt olanlara, hiçbir suretle kötülükte bulunulmaması.
3. Hz. Ali'ye kötü söz söylenmemesi.
4. Hak sâhiplerine, Cemel ve Sıffıyn savaşlarında şehit olanların evlâtlarına, haraç mallarından pay verilmesi.
5. Muaviye'nin, kendisinden sonra, yerine birisini halife yapmaması.

Muaviye, uzlaşma yazılıp taraflar ve tanıklar imzaladıktan sonra Nuhayle'ye gitti; orada okuduğu hutbede;

“Ben, Hasan ile bazı şartlara uyacağımı vaat ederek uzlaştım; ama o şartların hepsi de ayağımın altında; onların hiçbirini yerine getirmeyeceğim”

Dedi ve dediğini de yaptı. Muaviye uzlaşma şartlarının hiçbirisine riayet etmedi. Daha Kûfe'deyken okuduğu hutbede; *“Yapı yapıldıktan sonra iskele nasıl yıkılırsa, bende barış şartlarını yıktım”*

dedi. Muaviye, mescitlerde bile Hz. Ali'ye kötü sözler söyledi. Hatta Medine'de, Mescidi-i Nebevide ashabın itirazlarına ve müminler anası Ümmü Seleme'nin bizzat meclise gelip; Muaviye'nin yüzüne karşı; *“Hz. Ali'ye sövenin, Hz. Resul-ü Ekrem'e sövmüş olacağına, Hz. Resul-ü Ekrem'e sövenin ise, Allah'a sövmüş bulunacağına”* dair hadis-i şerifi söylemelerine rağmen, inadında ısrar etti. Bu kötü âdet de, Emevilerin hüküm sürmüş olduğu seksen yıl boyunca devam etmiş ve Emevilerden Ömer bin Abdülaziz'in hükümdarlığında son bulmuştur.

Hz. İmam Hasan, Muaviye ile barış yaptıktan sonra Ehl-i Beyt'i ile Medine'ye geri döndüğü zaman, düşmanlık yapanlar fitnenin tahrik edileceği zannına düşerek, Hz. İmam'ın ortadan kaldırılması için bazı fesatçıları kışkırttılar ve Hz. İmam'ın Basra'da olan yakınlarından otuz sekiz mümini bir bahane ile öldürtüp türlü suçlar işlediler.

12 İmam Efendilerimiz

Sonunda Muaviye, Mervan aracılığı ile Hz. İmam Hasan'ın zevcesi olan Cade'ye bir haber göndererek, Hz. İmam'ı zehirleyip şehit ettiği takdirde, kendisini oğlu Yezid'e alacağını ve bin dirhem para vereceğini vaat etti. Vefasız Cade; bu sözler üzerine Hz. İmam Hasan'a kastetmek için, Mervan tarafından gönderilen zehirli balı karıştırarak, o gün Hz. İmam'a sundu. Hz. İmam o zehirli balı yedikten sonra rahatsızlandı ve Hz. Resulullah'ın türbesine gidip dua ederek şifa buldu. Cade, sonra yine bir fırsatını bulup Hz. İmam'a, bu defa da zehirli hurmalar sundu. Hz. İmam Hasan, hiçbir şey düşünmeyip zehirli hurmalardan yemiş ve yine mizacı bozulmuştu. Bunun üzerine Hz. İmam Hasan, Cade'ye sordu, *“Ey Cade, bu hurmayla halim değişti. Sebebi ne acaba?”* Cade, türlü özürler dileyerek Hz. İmam'ın şüphesini giderdi. Hz. İmam Hasan, dertlilere şifahane olan Hz. Resulullah'ın türbesine giderek tekrar şifa buldu. Cade, en sonunda yine bir fırsatını bularak, Sefer ayının 28. Cuma gecesi Hz. İmam'ın, su içtiği testinin içine zehirli elmas zerrelere dökerek su ile karıştırdı. Hz. İmam Hasan, bu testiden içtiği su ile zehirlenip, Hicret'in 49. yılı (Milâdi 669) Safer ayının 28. günü gecesi Medine'de Hakk'a kavuşmuştur. Hz. İmam Hasan, Hakk'a kavuştuklarında 47 yaşlarında idi.

Hız. İmam Hasan Hakk'a kavuşmadan önce, Hz. İmam Hüseyin, kendilerine bu işi kimin yaptığını sormuşlardı. Hz. İmam Hasan, *“Ey sevgili kardeşim. Benim bildiğimi sende bilirsin; fakat onu Allah'a havale ettim”* buyurup bir şey söylememişler ve çocukları ile ashabına ibadetten geri kalmamalarını vasiyet etmişlerdir.

(İmam Hasan efendimiz, İslam'ın ve Ehli Beytin bekası için Muaviye'yle anlaşacak kadar cesaretli, fedakâr ve tevhide bağlıydı. O sultan o gün zehirle ölmemiştir çünkü diriler ölmezler. O sultan Kerbelâ'da kardeşi İmam Hüseyin efendimizle birlikte Şehit olmuştur. Şehit olmak ölmek değil, yeniden doğmaktır.)

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Hasan daha sonra kardeşı Hız. İmam Hüseyin'e vasiyet ederek; İmamlık emanetlerini teslim etti ve *“Ataları Hız. Resulullah'ın yanına defnedilmelerini, fakat buna engel olanlar bulunursa, savaşı, kan dökülmesine girişilmemesini, Baki mezarlığına götürülmelerini”* buyurmuşlardır. Kardeşı ve vasisi İmam Hüseyin tarafından gusül verilip, kefenlenmiş ve isteğı üzerine dedesi Hız Muhammed'in yanına gömülmek üzere cenazesi yola çıkarılmıştır.

Birinci halife Ebu Bekir'in kızı Ayşe binti Ebu Bekir bunu engellemiş ve Muaviye tarafından atanmış Medine yöneticileri askerleriyle, cenazeyi oklayarak, Hasan'ın dedesi yanına gömülmesine izin vermemişlerdir. Hız. İmam Hasan'dan sonra İmamet, kardeşı Hız. İmam Hüseyin'e intikal etmiştir. En doğrusunu Allah bilir. İmam Hasan Efendimizin yolumuza ışık tutan sözlerinden örnekler şunlardır.

- Biliniz ki, Allah sizi boşuna yaratmadı. Sizi kendi başınıza bırakacak da değildir. Ecellerinizi yazdı, maişetlerinizi aranızda paylaştırdı ki, her akıl sahibi mevkiini tanısin ve bilsin ki, ancak mukadder olan şeyler kendisine ulaşır ve ondan çevrilen hiçbir şey ona ulaşmaz. Dünyada geçiminizi sağlayarak sizi şükretmeye teşvik etti; kendisini anmayı size farz kıldı ve takvayı size tavsiye etti; takvayı rızasının en son derecesi kıldı; takva her tövbenin kapısı, her hikmetin başı ve her amelin şerefidir. Kurtuluşa eren takva sahipleri, ancak takva sayesinde kurtuluşa erdiler.
- Ey oğlum! Bir kimsenin, nerelere girip çıktığını ve nasıl bir adam olduğunu öğrenmeden onu kardeş edinme. Durumunu iyice araştırıp arkadaşlığından hoşlandığında, yanlışları affetmek ve zorluklarda beraber olmak üzere onunla kardeşlik kur.

12 İmam Efendilerimiz

- En iyi gören göz, hayrı görebilendir; en güzel işiten kulak, nasihatleri dinleyip ondan yararlanabilendir; en sağlam kalp de şüphelerden temiz olandır.
- Korkaklık nedir? Denilince şöyle buyurdular: “Dosta karşı cüretkâr olup düşmandan çekinmektir.
- Suç işleyeni cezalandırmak için acele etme, suçla ceza arasında özür dilemek için bir yol bırak.
- Dünya ve ahiret akıl ve fikir ile elde edilir.
- Cahillik gibi fakirlik yoktur.
- Kendi bilgini diğerlerine öğret ve diğerlerinin bilgisini de öğren; böylece kendi ilmini sağlamlaştırmış ve bilmediğini de öğrenmiş olursun.
- Mürüvvet yiğitlik nedir? Diye sorulunca şöyle buyurdu, “Dini korumak, nefsi aziz kılmak, yumuşak huylu olmak, iyi iş yapmada kararlı olmak ve Hakk’ını eda etmektir.
- Ey insanlar! Kim Allah’a karşı ihlaslı olur ve O’nun sözünü kılavuz edinirse, en doğru olana hidayet olur. Allah onu olgunluk yolunda muvaffak kılar ve en güzel akıbete yönlendirir. Allah’a sığınan kimse, emniyette yaşar ve mahfuz kalır; Allah’ın düşmanı ise yardımcısız kalır ve daim korku içerisinde olur. Çok zikir etmekle kendinizi Allah’ın azabından koruyun, takva yolunu tutarak Allah’tan korkun ve itaatle O’na yaklaşın. Zira O pek yakın ve duayı kabul edendir.
- Kardeşlik, darlıkta ve bollukta vefalı olmaktır.

12 İmam Efendilerimiz

- Mahrumiyet, sana yönelen nasibi terk etmendir.
- Kerem nedir? Denildiğinde; İstenmeden önce bağışta bulunmaktır. Buyurdu.
- Hak ile batıl arasında dört parmak mesafe vardır; gözünle gördüğün haktır oysa kulağınla çok batıl sözler duymaktasın.
- Galip bir insan gibi istediğine ulaşmaya çalışma; yenik bir insan gibi de kadere teslim olma. Çünkü rızkı artırmak sünnettendir; kazançta açgözlü olmamak ise iffettendir. İffet bir rızkı önlemediği gibi ihtiras da rızkı çoğaltmaz. Çünkü rızıklar paylaştırılmıştır, oysa ihtirasa dayanan bir hareket günahtır.
- İstişare eden bir kavim kemale erişir.
- Salih bir kardeşinin vafında şöyle buyurmuştur.

“O benim insanların en büyüklerindendi; onu gözümde büyüten en önemli şey dünyayı küçük görmesiydi. O, cehaletin sultasından kurtulmuştu; sadece yararlı olduğuna güvendiği bir şeye el uzatırdı, ne şikâyet ederdi, ne kızardı, ne de usanırdı. Zamanının çoğu susmakla geçerci; konuştuğunda konuşanlara galip gelirdi. Görünüşü zayıf ve güçsüzdü, ama ciddiyet ve cihat zamanı ulaştığında düşman karşısında kızgın bir aslan idi. Âlimlerin yanında olduğunda dinlemeyi konuşmaktan daha çok severdi; fazla konuşmada yenilse bile susmada yenilmezdi. Yapmadığını söylemezdi; ama söylemediğini de yapardı; iki yol önüne koyulduğunda hangisinin Allah’ın emrine daha yakın olduğunu bilmediği zaman, hangisinin kendi hevâ ve hevesine daha yakın olduğuna bakıp onu terk ederdi; özür gösterilebilecek bir şey için kimseyi kınamazdı.”

12 İmam Efendilerimiz

- Kim dünyayı severse, ahiret korkusu kalbinden kaybolur.
- Sefih, malında aptallık eden, şerefinde gevşeklik yapan ve sövölüp cevap vermeyen kimsedir.
- İyilik, geciktirmeden ve minnetsiz yapılandır.
- Dünyada ayıplanmaya katlanmak, cehennem ateşine tahammül etmekten daha kolaydır.
- Mümin ahireti için azık toplar, kâfir ise zevke dalar.
- Sefahat; alçak kişilere uymak, azgınlarla dost olmaktır.
- İbadet etmek isteyen, onun için temizlenmelidir. Güzel ameller, farzları engellerse onları bırakınız. İmana yakınlık kurtuluşun sığınağıdır. Yolculuğun uzaklığını hatırlayan ona hazırlanır. Akıllı adam, kendisine nasihat etmesini isteyen kimseye hile yapmaz. Sizinle öğüt arasında gurur perdesi vardır.
- İnsanlar üç şeyle helak olur; Tekebbür, ihtiras ve haset. Tekebbür, dinin yok olmasına sebep olur, iblis de onun için lanete uğradı; ihtiras, insanın canının düşmanıdır, Âdem (a.s) da onun için cennetten çıkarıldı; haset de kötülüklerin delilidir, Kabil işte bundan dolayı kardeşi Habil'i öldürdü.
- Ey Allah'ın kulları! Allah'tan korkun; talep etmede ve ihtiyarlığa karşı ciddiyet gösterin; azap parçaları inmeden ve lezzetleri yok edici ölüm ulaşmadan önce amel yapmaya koşun. Zira dünya, nimetlerinin devamı bulunmayan, musibetlerinden emin olunmayan, kötülüklerinden kaçınılmayan aldatici bir engel ve eğik bir dayanaktır.

12 İmam Efendilerimiz

- Tefekkür edin; çünkü tefekkür etmek, basiretli kimselerin kalbinin hayat mayasıdır.
- Akı olmayanın edebi, himmeti olmayanın yiğitliği, dini olmayanın da hayâsı olmaz.
- En iyi zenginlik kanaat, en kötü fakirlik ise (bir zenginin karşısında) boyun eğmektir.
- Ey Allah'ın kulları! İbretlerden öğüt alın ve geçmişlerin geriye bıraktıkları eserleri ibret kaynağı edinin. Bunca nimetlerin şükrü için günahlardan uzak durun ve nasihatlerden yararlanın. Allah'ın yardımcı ve sığınak, Kur'an'ın delil ve davacı, cennetin sevap, cehennem de ceza ve işkence olması insana yeter.
- Gerçek yakın, nesep bakımından uzak olsa bile muhabbetin yakınlaştırdığı kimsedir ve gerçek yabancı nesep açısından yakın olsa bile muhabbetin uzaklaştırdığı kimsedir. Vücuda elden daha yakın bir şey yoktur, fakat kırıldığı zaman kesilip atılır.
- Nimetlere şükretmemek alçaklıktır.
- Halkın seninle nasıl arkadaş olmasını istiyorsa, sen de onlarla öyle arkadaş ol.
- Kim mescide devamlı gidip gelirse sekiz hayırdan birine ulaşır: Muhkem ayetlerden birini öğrenir; yararlı bir arkadaş bulur; yeni bilgi elde eder; umulan bir rahmete kavuşur; hidayete eriştirecek veya helak olmaktan kurtaracak bir söz öğrenir; utanarak ya da Allah korkusundan günahları terk eder.

3. İmam Hüseyin Efendimiz

Resulullah efendimizin torunu, Hazreti Ali'nin ikinci oğlu. On iki imamın üçüncüsü ve Ehl-i Beytin beşincisidir. Hicretin altıncı yılında (m. 626) doğdu. Hazreti Hüseyin'in nesebi; Hüseyin bin Ali bin Ebu Talip bin Abd'ül Muttalib bin Haşim, el-Kureyşi, el-Hâşimî'dir. Hüseyin adı ona Resulullah efendimiz tarafından verildi. Künyesi, Ebâ Abdullah'dır. Lakabı Seyyid ve Şehittir.

Ümmü Haris anlatır.

“Bir gün Resulullah'ın huzuruna vardım. “Bir rüya gördüm, çok korktum” diye arz ettiğimde “Ne gördün?” buyurdular. “Sizin vücudunuzdan bir parça kestiler, benim yanıma eklediler” dedim, “İyi görmüşsün, Fâtıma'nın bir oğlu olacak ve senin yanında kalacak” buyurdular. Bir müddet sonra Hazreti Hüseyin dünyaya geldi.”

Resulullah efendimiz, Hüseyin doğduğu zaman, kulağına, “O Cennet çocuklarının efendisidir.” diye seslenmişti. Usume bin Zeyd, bir gece Peygamber aleyhisselâmı gördüğünü ve onun, “Bunlar benim oğullarımdır, kızımın oğullarıdır; Allah'ım, ben onları seviyorum, sen de onları sev ve onları sevenleri de sev” dediğini rivayet etmektedir. Bir defasında da “Hüseyin benden, ben Hüseyin'denim. Allah'ı Teâlâ Hüseyin'i seveni sever” buyurmuştu. Allah'ı Teâlâ Kur'an'ı Kerim'de, Ehl-i beyte, buyuruyor ki, “Allah'ı Teâlâ, sizlerden her türlü kusur ve kirleri gidermek istiyor ve sizi tam bir taharet ile temizlemek irade ediyor.”

Ashabı kiram sordular, “*Ya Resulullah! Ehl-i Beyt kimlerdir?*” O esnada, İmam Ali geldi. Mübarek hırkasının altına aldılar, Fâtıma-tüz-Zehra da geldi. Onu da yanına aldılar. İmam Hasan geldi. Onu da bir yanına, İmam Hüseyin geldi. Onu da öbür tarafına alarak, “*İşte bunlar, benim Ehl-i beytim*” buyurdular. Bu ayeti kerime ve ilgili hadis-i şerifler, Resulullah’ın iki mübarek torununu sevmenin şart olduğunu belirtmektedir.

Hazreti Hüseyin buyurdu ki, Bir gün yüksek dedemin huzuruna varmıştım. Ubeyy bin Kâ'b da huzurunda idi. Bana, “*Merhaba, ey Ebû Abdullah, ey göklerin ve yerin süsü!*” diye hitap etti. Ubeyy bin Kâ'b, ya Resulullah! Göklere ve yere senden başka süs var mıdır? Deyince Resulullah,

“*Beni insanlara Peygamber olarak gönderen Allah’u Teâlâ’nın Hakk’ı için Hüseyin bin Ali, yeryüzünün merkezinin süsüdür. Ondan ziyade süs, göklerin tabakalarıdır*” buyurdu.

(Cennet gençlerinin efendisi, gökyüzünün süsü doğmuştu o kutlu haneye. Doğumuyla iman şehidine kavuşmuştu. O sultan ki tüm âlemin tevhitten nasibini alması için diyet olarak gelmişti. Diyet olarak geleni sevmek imanın en güzel göstergesiydi.)

Hz. Peygamber, İmam Hüseyin'in ağlamasından dolayı acı duyar, uyanıklığında ve uykusunda onu okşardı. Tertemiz annesi Fatıma'ya, mübarek yavrusunu, bütün sıcaklığıyla ve şefkatiyle kucaklamasını tavsiye ederdi.

.Hüseyin, yürümeye başlayınca da, Hz. Peygamber, halkın dikkatini ona çekmeye ve ortamı, ümmetin, Peygamber'in oğlunun velâyetini kabul etmesine hazırlamaya başladı. Kaç kere secdedeyken, Hüseyin sırtına çıktığı için beklemişti. Bununla, ümmete, Hüseyin'e yönelik sevgisini, aynı zamanda yüksek makamını göstermek istiyordu.

Kaç kere hutbesini yarıda kesmiş, kendisine doğru düşe kalka koşan oğlunu kucaklayıp minbere çıkarıp yanında oturtmuştu! Bütün bunları, Hüseyin'in derecesini ve ümmetin geleceğinde oynayacağı önemli rolü göstermek için yapıyordu.

(O gönüller sultanı, şehadet şahı Cenabı Allah'ın Habibi'nin Allah aşkı dolu göğsünde büyümüş her nefeste ilahi aşkı solumuş, dedesi Muhammed'in irfâniyetiyle nurlanmıştı.)

Bir gün Resulullah efendimiz, Hazreti Hüseyin'i sağ dizine, oğlu İbrahim'i sol dizine aldı. Cebrail aleyhisselâm gelip, Hak Teâlâ, bu ikisinden birini alacaktır. Sen birini seç dedi. Eğer Hüseyin vefat ederse, benim canım yandığı gibi, Ali'nin ve Fâtıma'nın da canları yanar. Eğer İbrahim giderse, en çok ben üzülürüm. Benim üzüntümü, onların üzüntüsüne tercih ediyorum buyurdular. Üç gün sonra oğulları İbrahim Hazretleri vefat etti.

***(O cihan serveri Allah habibi
Âlemin cevheri hem efendisi
Varlığı cümlelerin varlık sebebi
Oğlu İbrahim'i Rabbine seçti
Tüm insanlığada şah Hüseyin'i)***

Hüseyin efendimiz, Resulullah'ın yanına her gelişinde onu öper ve “Selâmet ve şehadet o kimseye ki, oğlum İbrahim'i ona feda ettim” buyururdu. Hazreti Hüseyin'in ilk çocukluğu Resulullah efendimizin derin sevgi ve şefkati içinde geçti. Dünya kadınlarının efendisi Hz. Fatıma, babasının, Rabbine kavuşmasının yakın olduğunu öğrenince, oğulları Hasan ve Hüseyin'i alarak Resulullah'ın yanına getirdi ve şöyle dedi: “Ya Resulullah! Bu ikisi senin oğullarıdır. Onlara miras olarak bir şey bırak.” Peygamber efendimiz buyurdu ki, “Hasan'a heybetimi ve liderliğimi bırakıyorum. Hüseyin'e de cesaretimi ve cömertliğimi bırakıyorum.”

12 İmam Efendilerimiz

Hazret-i Hüseyin ile ilgili olarak Peygamberimiz buyurdular ki,
“Ben bir ağaca benzerim. Fâtıma, bunun kökü, Ali gövdesi,
Hasan ve Hüseyin meyvesidir.”

“Genç olarak Cennete girenlerin seyidi Hasan ve Hüseyin’dir.”
“Hüseyin benden, ben de Hüseyin’denim. Hüseyin’i seveni
Allah’u Teâlâ sever. Hüseyin torunlardan bir torundur.”

İçlerinde Hasan ve Hüseyin’de olmak üzere Ehl-i Beyt, Resulullah'ın vefatından dolayı derin bir acı içindeydi. İnsanlık tarihinin tanık olduğu en büyük Peygamber'in cenaze ve defin işlemleriyle uğraşırken yüreklerini tarifsiz acılar bürümüşü. İşte tam bu sırada, bir darbe daha aldılar; acıları bir kat daha arttı, Resulullah'ın onların ve ümmetin yüreklerine ektiği umutlar tuz buz oldu. Hilâfet makamına el konulması, İmam Ali'nin önderlik sahnesinden, Resulullah'ın Allah'ın emriyle tayin ettiği makamdan uzaklaştırılması darbesiydi bu.

*Aslının kemali Hak tecellisi
Ahlakın cemali Rahman nefesi
Allah'ın zahiri varın zübdesi
Habibullahımsın Ya Resulullah*

*Ben var olamazdım sen olmasaydın
En büyük mucize Rabbe miracın
Kendini okuyup kendin anlattın
Habibullahımsın Ya Resulullah*

*Kutlu doğumunla nurlandı cihan
Tevhit oldu yaşam ruhlandı dünyam
Küntü Kenz sırrıyla görüldü insan
Habibullahımsın Ya Resulullah*

*Muhammed denildi Hakk'ın nuruna
Teşbihe çıkışla geldin zuhura
Fakir seni sevdi Halil adınla
Habibullahımsın Ya Resulullah*

Çok sert ve ölümcül bir darbeydi bu. Hz. Resulullah'tan sonra iktidar grubunun, Resulullah'ın Ehl-i Beyti'ne karşı yürürlüğe koyduğu stratejinin neden olduğu eziyetler ve zulümler zincirinin ilk halkasıydı. Amaç, Ehl-i Beyt'in, Resulullah'tan sonra önderlik makamından tam anlamıyla uzaklaştırılması, bir daha geri dönülmeyecek şekilde işlevsiz hâle getirilmesiydi.

(Emanete zulmetmek nefse ilah olarak secde edildiğinin göstergesidir. Nefsine secde edenler ancak kendilerine zulüm ederler çünkü varlığı sırf nur olan zulüm görmez. Onların üzüntüsü kendilerine değil zulüm edenlerin kendilerine zulüm ediyor oluşunadır. İnsanın insanlığını yitirishine...)

Resulullah'ın vefatı, henüz sekiz yaşını doldurmamış İmam Hüseyin'in pak ruhunda derin acılara yol açmıştı. Fatıma annemiz, babasından sonra yaşadığı günlerde birçok zulüm ve baskıya, Hakk'ının gasp edilmesinin acısına katlanmak zorunda kalmıştı. Annesinin çektiği acıları, o da latif ruhunda hissediyordu. Çünkü Resulullah'ın vefatından sonra annesinin her ne zaman kalbinin mahzun, gönlünün kırık olduğuna şahit oluyordu. Hz. Fatıma, babasının vefatından sonra, Hasan ve Hüseyin'i yanına alarak Baki mezarlığına gider, akşama kadar orada ağlar, akşam olunca İmam Ali efendimiz onları alıp eve getirirdi. Hz. Fatma annemizin âlemini değiştirip babası Cenabı Resulullah efendimize kavuşmasından sonra, İmam Ali efendimiz defin işlemini gerçekleştirip, mübarek bedenini evden geceleyin çıkarmış Hasan ve Hüseyin'le namazını birlikte kılmışlardır.

(Hz Fatıma annemizin, babası Cenabı Resulullah efendimizin zahir batın kevserliği ve bu kevserlik ile İlahi nurun tecelligahlığı oluşunu, kalp gözleri açık olmayan kara gözlülerin onu üzme adına yaptıkları herşey aslında kendilerini içinde bulundukları zifiri karanlık çukuruna biraz daha batırmalarıydı.)

*Âlemin nurunun Kevser pınarı
Tevhit imanında Hakk'ın ispatı
Cümle ehlibeytin kutlu anası
Fatıma tül Zehra Hayrün Nisadır*

*Hazreti Muhammed kalbindekidir
Ali el Mürteza hanesindedir
Hasan'la Hüseyin gözlerindedir
Fatıma tül Zehra Hayrün Nisadır*

*Dünya nimetleri değersiz kalır
Gösterdiği sabır tek takısıdır
Yüzüne bakmaya edep utanır
Fatıma tül Zehra Hayrün Nisadır*

*İrfaniyet dolu anlattıkları
Yaşamı gösterir ümmet olmayı
Fakir Halil'de duy Kelamullahı
Fatıma tül Zehra Hayrün Nisadır*

İmam Hüseyin, kısa bir süre içinde iki büyük hadisenin şokunu yaşadı. Birincisi; dedesi Resulullah'ın vefatıydı. İkincisi; annesi Fatıma'nın, gördüğü onca cefa ve zulmün ardından vefat etmesiydi. Buna babası İmam Ali efendimizin haklarının gasp edilmesi, siyaset sahnesinden uzaklaştırılıp evinde oturmaya mahkûm edilmesi olaylarının neden olduğu acıları da eklediğimiz zaman, daha çocuk denecek yaşta onu saran zorluk ve musibetleri daha somut bir şekilde algılayabiliriz. Hilâfet çizgisinin, o zamanlar, Risalet çizgisine bağlı Resulullah'ın vefakâr sahabesine, özellikle İmam Ali efendimize karşı uyguladığı çeşitli abluka girişimleri, İmam Hüseyin'in yaşadığı felaketleri daha da derinleştirmişti. Hüseyin, dedesi Peygamber efendimizin zahiriyle dünyayı terk etmesinden sonra ilmini ve edebini babasının yanında tamamladı.

*Muhammed evinin gülü goncası
Babasının dostu hem de anası
Tahsil ettiği öz tevhit imanı
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

*Ahmed-i Muhtarın ciğer pasesi
Hatice deminin Nesl-i Alisi
Aşk ile bakana cemal kendisi
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

*Ali hanesinde veçhine nail
Hasan Hüseyin'e oldu hem hamil
Taşıdığı iman iman-ı kâmil
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

*Fatıma'dır adı Zehra sıfatı
Şehitler anası Kevser pınarı
Ruhuyla Ruhlanan alır muradı
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

*İrfan ocağının yanan ateşi
Evlatları şehit bakidir nesli
Üflediği irfan Hakk'ın nefesi
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

*Varis-i Muhammed mülkün sahibi
Ali el Mürteza onun veçhesi
Âlemin evveli hem de ahiri
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

*Müsemmadır zatı Zehra esması
Halil ile sevdik gönüldür kabı
Cümle ehlibeytin kutlu anası
Nur-u Muhammedin zuhuru Zehra*

12 İmam Efendilerimiz

Bir gün İmam Hüseyin efendimizin gençliğinde, Halife Ömer zamanında İslam ordusu İran seferinden zaferle döndüğü Medine'ye, çok önemli esirler getirmişti. İran Padişahı Şehriyar Yezdgerd'in kızı da getirilen esirler arasındaydı. Babası onu bırakıp kaçmış, ağabeyi Çin'e sığınmış ve prensesi tek başına bırakmışlardı. Kimsesizlerin en güvenilir sığınağı olan İslam dini, onun için de en mükemmel sığınak olacaktı. Esirler arasında bir prensesin de olduğu haberi kısa zamanda bütün Medine'ye yayılmıştı. Şehrin genç kızları onu görmek için Mescidi Nebi'nin önüne toplanmış, kimi kadınlar da pencereden veya evlerinin damından esirleri seyretmeyi yeğlemişti. Medine halkı, halife Ömer'in İran prensesine nasıl davranacağını merak ediyordu.

Halifeyle birkaç müslümanın, camide bulunduğu bir sırada esirler kervanı cami avlusuna getirildi. Kervandan sorumlu görevlinin halifeye sunduğu raporda şöyle deniliyordu, *"Esirlerimiz arasında kral Yezdgerd'in kızı da var. Horasan fatihi onu Medine'ye getirmemizi tembihledi."* Prensesi halifenin yakınına oturtular. Bir yandan yol yorgunluğu, bir yandan esaretin acısıyla kıvranan prenses derin bir ah çekerek Farsça birkaç kelime söyledi. Onun kendisine hakaret ettiğini zanneden halife *"Ateşperest kâfir küfrediyor galiba!"* dedi. Bu sırada camide bulunan ilim şehrinin kapısı İmam Ali

"Yanılıyorsun, sakın ol bu kızcağzı kendi ailesine beddua ediyor, "yazıklar olsun Hürmüz, kızın esir düştü" diye ileniyor."

Dediğinde Halife Ömer *"Şimdi bu kıza ne yapmamız lazım"* diye sorduğunda İmam Ali efendimiz, *"Bunu kendisine bırakalım. İsteddiği birini seçip onunla evlensin!"* dedi. Kral Yezdgerd'in kızına, meseleyi anlattılar. Hiç ummadığı bir teklifti bu. O dönemlerde dünyanın hiçbir beldesinde esire böyle davranılmıyordu. Esirler ya takas edilir, ya parayla satın alınıp köle olarak kullanılır, ya da öldürülürlerdi...

Bu, İslam dininin eşsiz prensipleri ve şefkat dolu kanunlarıyla ilk tanışıklığı oldu prensesin...

Camideki çehreleri tek tek süzmeye başladı. Kimdi bunlar acaba? Mesleği neydi şunun? Ahlakı nasıldı ötekini? Şu diğerinin huyu nasıldı acaba? Kimsesiz gariplere nasıl davranılırdı bu kavmin arasında? Bunları bilmiyordu... Birden, gözü bir gence takıldı. Oradakilerden çok farklıydı. O güne kadar tanıdığı herkesten farklı bir çehreydi bu. On sekizinden fazla olmadığı belliydi, ama asırlarca yaşamışçasına vakur ve olgundu. Fevkalade güzeldi. Ama güzelliğinden başka bir şey vardı onda insanı cezbeden... Aşınaydı âdeta... Kimsede olmayan bir nur vardı onda...

Genellikle erkekler elçilikte bulunur kız istemeye giderlerdi. Şimdi durum tam tersine bir kaderle karşı karşıya getirmişti onu. Evleneceği erkeğe onun teklifte bulunması gerekiyordu. Ya onu reddedecek olursa? Ama hayır, onun gözlerinde büyük insanlara mahsus bir ışık vardı Prensese ürkek adımlarla yaklaşıp elini İmam Hüseyin'in başı üzerinde tuttu. Bütün bir cami tekbir sesleriyle gürlemiş, herkes onu bu isabetli seçimi için takdir etmişti. Ve kader ne kadar da şaşırtıcıydı gerçekten... Kralın kızı, Peygamber'in evladına kısmet olmuştu! Hz. Hüseyin bu yabancı prensesin teklifini kabullenerek onunla evlendi.

(Şehrbânu sultan, gönüllerin sultanına eş olarak kendisini zahir batın sultan eylemiştir. O, gönüller sultanını yüzünden yansıyan nurdan seçebilecek kadar saf bakışlıydı. Muhammedi nur ancak saf bakışla görülebilir. Bakışını saf eyleyemeyenler baktıkları yerde ancak kendi zanlarını görürler.)

Şehrbânu, İmam Hüseyin'e nur topu gibi bir oğlan çocuğu doğurdu. İmam'ın soyu bu evladından yürüyecek ve İmamet nuru onun alnında parlayacaktı. Adını Ali koydular. Çok ibadet ettiği için daha sonraları "Zeynel Abidin" denilecekti ona.

"İbadet edenlerin süsü, ziyneti!" Şehrbânu Hatun'un hayatı çok daha kısa... Bu vefakâr anne, Ehl-i Beyt-i Resulullah'ın nadide imamlarının dördüncüsü olan ilk evladı Hz. İmam Seccad Ali bin Hüseyin'i dünyaya getirdikten sonra dünyadan göçtü. Şehrbânu Hatun âdeta ilahî bir görevi yerine getirmekle memur edilmiş ve Ali'sini dünyaya getirdikten sonra göçüvermişti dünyadan... Gurbetten beka diyarına, her insanın anayurdu olan ahiret yurduna ve bu, kaderin acı bir cilvesiydi Zeynel Abidin için... Dünyaya ayak basar basmaz öksüz kalmak çok acıydı elbet ama Kerbelâ'yı yaşamak çok daha büyük bir acı olacaktı onun için.

İmam Hüseyin'in bir eşi de Leylâ Hatun'du. Bu yiğit kadından yiğit mi yiğit bir oğlu oldu İmam'ın...

Yiğit, bahadır, erkek güzeli, ahlak ve erdem timsali... Onu gören Hz. Resulullah'ı görmüş gibi olurdu. İnsanlar içinde Hz. Resulullah'a en çok benzeyendi o... Vücudu, ruhu, ahlakı, hatta sesi, yürüyüşü, oturuşu ve her şeyiyle Resulullah'ın tıpatıp aynıydı Ali Ekber...

Hz. Resulullah'ı özleyen yaşlı sahabelerle, o hazreti görmeyen ve onu görüp seyretmek isteyenleri Ali Ekber'in yanına getirirlerdi... Onu gören, Hz. Resulullah'ı göürdü âdeta... Leyla Hatun'un Ali'siyle Âmine Hatun'un Muhammed'i bir elmanın iki yarısı gibiydi çünkü. Ali Ekber'in Kerbelâ'da gösterdiği yiğitlik ve yarattığı kahramanlıklar kıyamete değin dillere destan olacaktı. O, Hz. Hüseyin'in büyük oğlu olduğu için adına bir de *"Büyük"* anlamına gelen *"Ekber"* eklemişlerdi. Leylâ Hatun da çok yaşamadı, sevgili Hüseyini'yle Ali Ekber'inin acısını görmeye dayanamazdı Leyla... Şehrbânu gibi o da genç yaşta dünyayı terk edip beka diyarına göçtü ve Arap kabilelerinin Leyla Hatun'uyla, acem beldesinin Şehrbânu Hatunu, ahiret yurdunda Hüseyin'leriyle Ali'lerini beklemeye başladılar ve çok geçmeden onlar da kavuştular birbirlerine...

Başı dik, alnı açık ve Rablerinin huzurunda *"O'nun rızasını en mükemmel şekilde kazanmış olarak!"*

Rubab veya Rûbâbe Hatun da Hz. İmam Hüseyin'in eşiydi ama o, Hüseyin'i yalnız bırakıp çabucak göçmedi dünyadan. Kerbelâ'ya kadar sevgili Hüseyin'le birlikteydi o, Aşura'yı onunla birlikte yaşadı, o inanılmaz kıyamet sahnesine tanık oldu ve Hüseyin efendimizin mesajını Medine'ye taşıdı. Vefa ve sadakat timsali olan bu büyük kadın, Hz. İmam Hüseyin'in şehadetinden sonra evlenmedi, ölünceye kadar İmam'ı ve Aşura'yı anıp durdu, Hakk'ı ve hakikati anlatan canlı bir tarih oldu ve cennet-i âlâ'da Hüseyin'ine kavuşuncaya kadar onun büyük davasının yılmaz eri kesildi. Rubab Hatun, ünlü Emre'el Kays-ı Kelbî'nin kızıdır. İmam Hüseyin'in ünlü bilge kızı Sakine'yle, kundakta şehit edilen minik Abdullah'ının anneleri bu büyük kadındır.

İmam Hüseyin'i şehit eden azgın ve zalim kavim, Rubab Hatun'u bir savaş esiri gibi zincirlere bağlayıp Şam'a götürdüler. Acılarla dolu esaret hayatından sonra Medine'ye dönen Rubab Hatun burada Hz. İmam Hüseyin için yas ve taziye toplantıları düzenledi. Ölünceye kadar bir kez olsun onun güldüğü görülmedi, gece gündüz Kerbelâ'yı hatırlayıp *"Ya Hüseyin!"* nidalarıyla ağladı. Arap kabilelerinin büyükleri onunla evlenmek için elçiler gönderdiler *"Peygamber'in gelini olana, başkalarının gelini olmak yakışmaz"* diyerek hepsini geri çevirdi. Rubab Hatun İmam Hüseyin'in acısıyla o Hazret'in şehadetinden sonra bir yıldan fazla yaşayamadı, bu bir yılı da her gün İmam'a ağlamak ve Kerbelâ şehitlerini anmakla geçti, Peygamber ailesinin katillerini lanetledi, Emeviler'in çirkin yüzünü insanlara göstermeye çalıştı. Bu bir yıl boyunca yemeden içmeden kesildi, sıcağa soğuğa aldırmadı *"Hüseyin"* adını dilinden düşürmedi, gözünün pınarları kuruncaya kadar ağladı ve nihayet bir yılını doldurmadan *"Hüseyin"* diye diye Hüseyin'e kavuştu.

(Kolundaki zincirler en güzel ziyneti idi İmam Hüseyin'e ve imana olan aşkının göstergesi. Âşık, âşıklık yolunda aşkı yüzünden çektiği cefayı sefa bilendi, bildiler de.)

mam Ali efendimizin şehadetine kadar yaşadığı sıkıntılı, eza ve cefa dolu günlerin ardından İmam Ali efendimiz Hz. İmam Hüseyin, babası Hz. Ali'nin yanından hiç ayrılmadı. Babası ile birlikte Cemel ve Sıffıyn savaşlarına katıldı.

Bu savaşlarda yiğitliğini fazlası ile gösterdi ve kendisine herkesi hayran bıraktı. İmam Ali efendimizin, İslam, iman ve tevhidi korumak için lanet Muaviye ile olan mücadelesi sonucunda, İbn Mülcem, Muaviye'nin kendisine şan, şöhet, para, makam, mevki ve daha bir sürü dünya zenginliği teklifi karşısında yaptığı teklifi kabul edip İmam Ali efendimizi şehit etmeyi kabul etmesiyle, zehirli kılıcını alıp hareket etti.

Kûfe'ye gelen İbn Mülcem niyetini hiç kimseye açıklamadan İmam Ali efendimizi takip etti ve nihayet Hicri 40. yılın Ramazan ayının 17. gününde perşembeyi cumaya bağlayan gece, Hz. Ali sabah evinden çıktığında, zehirli kılıcı ile Hz. Ali'nin başının ön tarafına vurdu. Onun mübarek sakalı başından akan kanlarla boyandı. İbn Mülcem saldırı esnasında "Emir ve hüküm sadece Allah'a aittir Ey Ali! Sana ve arkadaşlarına değil!" diyerek haykırır. Sonra katil İbn Mülcem yakalandı. Hz Ali, elleri sıkıca bağlanıp yanına getirilen katiline bakıp "Ellerini çok sıkımsınız canı acır, gevşetin" dedi ve oğullarına "Gece kimse görmeden salın gitsin" emrini verir. Sonra İmam Hüseyin efendimize şu vasiyeti yapar.

Ey oğlum, zenginlikte ve fakirlikte ilâhî takvayı sahiplenmeyi, hoşnutlukta ve öfkede Hakk'ı söylemeyi, refahta ve yoksullukta orta hâlli olmayı, dost ve düşmana adaletle davranmayı, neşeli ve hâlsiz olduğunda amel etmeyi, darlıkta ve genişlikte Allah'tan razı olmayı sana tavsiye ediyorum.

12 İmam Efendilerimiz

Ey oğlum, arkasında cennet olan şer, şer değildir; arkasında cehennem olan hayır da hayır değildir. Cennetten başka her nimet küçüktür, ateşten başka her belâ ise afiyettir.

Ey oğlum, bil ki, kendi ayıbını gören, başkalarının ayıbıyla meşgul olmaz. Takva elbisesinden sıyrılıp çıkan, hiçbir elbiseyle kendisini örtemez. Allah'ın verdiği paya razı olan, elden çıkana üzülmez. Zulüm kılıcını kınından sıyıran, onunla öldürülür. Kardeşine kuyu kazan, kendi kazdığı kuyuya düşer. Başkalarının ayıbını açanın ailesinin ayıbı açılır. Kendi hatasını unutan, başkalarının hatasını büyük görür. Zor işleri selayetsiz yüklenen, helâk olur.

Kendisini suyun girdabına atan, gark olur. Kendi fikrini beğenen, sapar. Kendi aklını yeterli gören, kayar. Halka karşı böbürlenene, zelil olur. Âlimlerle oturup kalkan, saygı görür. Ayak takımından olan kimselere karışan, küçümsenir. Halka karşı akılsızlık eden, sövülür. Kötü yerlere giden, töhmete maruz kalır. Bir işi çok yapan, onunla tanınır. Sözü çok olanın, yanlışı çok olur; yanlışı çok olanın, utancı azalır; utancı azalanın, çekinmesi azalır; çekinmesi azalanın, kalbi ölür; kalbi ölen kişi de ateşe girer.

Ey oğlum, kim halkın ayıplarını görür onları kınar, fakat kendisi o işleri yaparsa, ahmağın ta kendisidir. Tefekkür eden, ibret alır; ibret alan, inzivaya çekilir; inzivaya çekilen de, salim kalır. İsteklerden vazgeçen, hür olur. Hasedi terk edenin, halkın yanında sevgisi çok olur.

Ey oğlum, müminin izzeti, halktan müstağni olmasındadır. Kanaat, tükenmeyen bir maldır. Ölümü fazla anan, dünyadan az bir mala razı olur. Söz söylemeyi amelden sayan kişinin sözü azalır; ancak yararı olan söz söyleyebilir.

12 İmam Efendilerimiz

Ey oğlum, tefekkür nuru, gaflet zulmeti, tartışmak ise sapıklığı doğurur. Mutlu, başkalarından öğüt alan kimsedir. Edep, en iyi mirastır. Güzel ahlâk, en iyi arkadaştır.

Ey oğlum, afiyet on kısımdır; dokuz kısmı, Allah'ın zikri hariç, susmaktadır; bir kısmı ise akılsız kimseler ile oturup kalkmamaktır.

Ey oğlum, ilmin başı, yumuşak davranmak; afeti ise kabalık ve sertliktir. Musibetlere sabretmek, iman hazinelerindendir. İffetlilik fakirliğin ziyneti, şükürde bulunmak ise zenginliğin ziynetidir. Çok görüşmek, usandırıcıdır. Birisini denemeden güvenmek, ihtiyata aykırıdır. İnsanın kendisini beğenmesi, aklının az olduğunun göstergesidir.

Ey oğlum, İslâm'dan daha üstün bir şeref, takvadan daha güzel bir keramet, veradan daha sağlam bir kale, tövbeden daha üstün bir şefaatçi, afiyetten daha güzel bir elbise yoktur. Zaruri olan azığa razı olmaktan fakirliği daha çok giderecek bir mal yoktur. Kifaf edecek bir mal ile yetinen, rahatlığa çabuk kavuşur ve asayiş bulur.

Ey oğlum, aşırı istek, zorluğun anahtarı ve meşakkat bineği olup günaha batmaya çeker. Aç gözlülük ve oburluk, bütün ayıpları içerir. Başkalarında olup da sevmediğin özellikler, öğüt alman için sana yeter. Kardeşinin senin üzerindeki Hakk'ı, senin onun üzerindeki Hakk'ın kadardır. Akıbetini düşünmeden bir işe girişen, kendisini felaketlere atmış olur. Amelden önce düşünmek, insanı pişmanlıktan korur. Çeşitli görüşleri araştıran, hatalı olan yerleri hemen teşhis eder.

Ey oğlum, günahkârı ümitsiz etme. Nice günaha tutulan kimse vardır ki, akıbeti hayırla sonuçlanmıştır. Nice ibadete koyulan kimse de vardır ki, ömrünün sonunda bozgunculuk yaparak cehenneme varmıştır. Cehennem ateşinden Allah'a sığınırım.

12 İmam Efendilerimiz

Ey oğlum, nice isyan eden kimse vardır ki, kurtuluşa ermiş ve nice amel eden kimse de vardır ki, helâk olmuştur. Doğruluğu, dürüstlüğü isteyen ve ona yönelen kimseye, zorluluklar ve sıkıntılar kolay gelir. Nefsin kemale ve hidayete ermesi, ona karşı muhalefet etmektedir. Her geçen saat, insanın ömrünü kısaltır. Yazıklar olsun zalimlere, hükmedenlerin en üstünü ve gizli sırları bilen Allah'ın azabından.

Ey oğlum, kulların Hakk'ına tecavüz etmek, kıyamet için ne kötü bir azıktır. Her yudum suda boğulma ve her lokmada ise tıkanma tehlikesi vardır. Bir nimet elden çıkmadıkça, başka bir nimete erişilmez. Rahatlık meşakkate, fakirlik nimete, ölüm hayata, hastalık da sıhate ne kadar da yakındır. Ameli, ilmi, sevgisi, buğuzu, alması, vazgeçmesi, konuşması, susması, fiili ve sözü yani bütün önemli işleri Allah için halis olan kimseye ne mutlu! İlmiyle amel edip çalışan, ölümün ansızın gelmesinden korkup hazırlıklı olan, istediklerinde halka nasihat eden, aksi takdirde susan, sözü doğru olan ve susması cevap veremediğinden olmayan âlime ne mutlu!

Mahrumiyete, kimsesiz kalmaya, isyan etmeye duçar olan ve başkalarına hoş görmediği şeyi kendisine hoş gören ve yaptığı işi başkalarına ayıp bilen kimseye de yazıklar olsun!

Oğulcağızım, bil ki, yumuşak sözlü olan kimse, muhakkak sevilir. Allah'ı Teâlâ, seni hidayette muvaffak eylesin ve kendi kudreti ile seni itaat ehlinde kılsın. Çünkü O'dur bağışlayan ve Kerim olan.

İmam Ali efendimizin son söz şu ayet oldu, "**Amel edenler, bunun gibisi için amel etsinler.**" Sonra mübarek ruhunu teslim etti. Rahman'ın melekleri, bu mübarek ruhun etrafını sardılar. Böylece yeryüzünde adaletin temelleri sarsıldı, dinin alâmetleri yıkıldı.

12 İmam Efendilerimiz

Mazlumların ve mahrumların sığınağı; bütün çabasını, eş dost kayırması ve halkın emeğinin sömürülmesi esasına dayanan bir yönetim anlayışına son veren, insanlar arasında adaletin ve Hakk'ın egemen olmasını temin eden bir devleti kurmak için harcayan o yüce insan vefat etti. Resulullah'ın torunları Hasan ve Hüseyin, babaları Murtaza'nın cenaze işleriyle meşgul oldular. Onu yıkadılar, kefenlediler ve gecenin son çeyreğinde alıp Necef-i Eşref'teki kabrine götürdüler. Adaletin ve insanlığın ideal değerlerinin en büyük sembolünü toprağa gömdüler.

Muaviye, İmam Ali'nin şehit olduğunu duyunca, hemen harekete geçti ve onun şehadet gününü Şam'da bayram ilân etti. Çünkü arzusu gerçekleşmiş, saltanatını ilân edip Müslümanları köleleştirmenin, onları hoşlanmadıkları şeylere zorlamanın yolu açılmıştı.

İmam Hasan efendimiz İmam Ali efendimizin şehit oluşundan sonra İslam'ın ve tevhidin ve Ehli Beytin bekası için dedesi Cenabı Resulullah efendimizin müşriklerle yaptığı anlaşması yönünü örnek alarak lanet Muaviye ile anlaşma yaptı. Bu dönemde İmam Hüseyin efendimiz abisinin yanında yer alıp anlaşma yapmasının hikmetini gördüğünden onu destekledi. Hatta kendisine aksi yönde gelen tüm teklifleri anlaşmaya sadık kalarak reddetti. İşte bu derece sadık, mert ve Hak'tan yanaydı lakin Muaviye alçak, yalancı, korkak ve saltanat düşkünü Ehlibeyt katili adam sözüne sadık kalmayacaktı.

İmam Hüseyin efendimiz, Muaviye ile barış imzalandıktan sonra ümmetin kurtuluşuna yönelik faaliyetlerden elini eteğini çekmedi. İslâm ümmetine karşı üstlendiği sorumlulukla Muaviye'nin hâkimiyeti döneminde ümmetin bütünüyle ortadan kalkmaması için tevhitte yana faaliyetler gerçekleştirdi. Ümmete, zorluklar ve felâketler karşısında yıkılmadan ayakta durabilmesi için yeterli manevî gücü verdi.

12 İmam Efendilerimiz

İmam Hasan efendimiz şehadet şerbetini içtikten sonra Muaviye, nefsani çıkarları için dini kullanarak kurduğu Süfyan saltanatının daimi olması için İmam Hasan efendimizle yaptığı anlaşmayı bozmuş ve kendisinden sonra halife olarak oğlu lanet Yezid'i göstermiş hatta İmam Hüseyin efendimizi Yezid'e biat etmeye davet etmişti. İmam Hüseyin efendimiz Allah adına, Dedesi Muhammed adına, İmam Ali adına, İslam adına, tevhit, iman ve Hak adına bu teklife karşı çıkmıştı.

Hak olan canı pahasına bile olsa batıla biat etmez, nefsi için imandan taviz vermezdi. İmam Hüseyin ve Medine'nin ileri gelenleri, Yezid'e kesin olarak biat etmeyeceklerini duyurdular. Bunun üzerine Muaviye, muhalifleri ikna etmek için bizzat Medine'ye gitmeye karar verdi. İmam Hüseyin ve Abdullah b. Abbas'la bir araya geldi. Önce Hz. Peygamber'i övgüyle andı, ona salât getirdi. Sonra oğluna biat meselesini gündeme getirip birtakım üstün meziyetlerinin olduğunu söyleyerek biat etmelerini istedi. Bunun üzerine İmam Hüseyin efendimiz bu öneriye sert bir şekilde karşı koydu ve Allah'a hamdüsena ettikten sonra şöyle dedi.

“Şimdi, ey Muaviye! Öven birisi, sözü ne kadar uzatırsa uzatsın, yine de Resulullah'ı bütün vasıflarıyla gereği gibi anlatmış olamaz. Ey Muaviye! Sabah, karanlığın zifirini gidermiş ve güneş çırağların ışığını söndürmüştür. Sen överek aşırı gittin, yeğleyerek zulme yeltendin, engelleyerek cimrilik yaptın, zulmünle haddi aştın. Hak sahibine Hakk'ından bir pay vermedin; ama şeytan payını tam ve kâmil olarak senden almıştır. Yezid'in kemali ve Muhammed ümmetini idare gücü Hakk'ındaki sözlerini de anladım. Sanki tanınmayan ve gizli olan birini anlatıyorsun ya da özel bir bilgin olan bir şeyden haber veriyorsun. Yezit kendi görüşünün ne yönde olduğunu göstermiştir. Yezid'in av köpeklerini boğuşurma zamanında onları takip etmesini, güvercin yarıştırmasında onları izlemesini, saz ve çeşitli çalgılar çalan şarkıcı cariyeleri

12 İmam Efendilerimiz

oynatmasını incelersen, onu tanımak için sana yardımcı olur. Bu yapmak istediğin işten vazgeç. Boynuna çektiğin halkın vebalından bu kadarıyla Allah'ın karşısına çıkman yeterli değil mi?

Allah'a yemin olsun ki, hep zulüm ile batıl kadehlerini üst üste içip durdun ve haksızlık ile gazap ve öfkene uydun. Oysa seninle ölüm arasında ancak bir göz açıp yumman kadar bir mesafe kaldı. Sen ise müşahede edilen kıyamet gününde, kaydedilmiş işlerine varacaksın. Artık o zaman kurtuluşunun zamanı da geçmiştir. Görüyorum ki şimdi de bize bu işi sunuyor ve bizi babalarımızın mirasından yoksun bırakıyorsun. Allah'a yemin olsun ki, Peygamber doğumdan bunu bize miras bıraktı. Sen ise Resulullah'ın ölümü zamanı onun yanında bulunana karşı getirdiğiniz delili bize karşı tekrarladsın. O buna boyun eğmek zorunda kalmış ve imanı insafli davranmaya onu sevk etmişti. Ama siz hataları birbiri ardınca işlediniz ve yapacaklarınızı yaptınız. Ve "Şimdiye kadar böyle oldu, bundan sonra da şöyle olur." dediniz. Ta ki yönetim başkasına varması gereken bir yoldan sana ulaştı. İşte bu gibi konularda basiret sahipleri ibret alsınlar.

Resulullah'ın döneminde o adamın önderliğine ve Peygamber'in onu görevlendirmesi sözüne gelince; bu, o gün Peygamber'in huzurunda olması ve onu görevlendirmesi yüzünden Amr b. As'a bir fazilet sayılırdı; ancak halk onun emir olmasından hoşlanmadılar ve öne geçirilmesinden rahatsız oldular ve onun yaptıkları kötü işleri saymaya koyuldular. Resulullah da bunun üzerine "Bugünden itibaren benden başka birisi size karşı bir görev üstlenmez. Nasıl oluyor da sen Peygamber'in bir işiyle en sağlam hükümlerinden birine ve doğruluğu kesinlik kazanması gereken bir konuya delil getiriyorsun? Niçin tabi olan sahabeye denk tutuyorsun? Oysa senin etrafında emin olunan, dini ve yakınlığı konusunda güvenilen kişiler vardır. Bütün bu kişileri bırakıp da aldanmış bir azgına nasıl varıyorsun?

12 İmam Efendilerimiz

Bu yolla sen insanların başına öyle bir şüphe giydirmek istiyorsun ki, onun sayesinde dünyada kalacaklar mutluluğa erişiyor, sen ise ahiretini berbat ediyor, bedbaht oluyorsun. Gerçekten bu apaçık bir ziyankârlıktır. Allah'tan kendim ve sizin için bağışlanma diliyorum.”

Muaviye, İmam'ın bu konuşması karşısında âdeta küçük dilini yuttu. Bütün yollar üzerine kapandı. *"Nedir bu, ey İbn Abbas?"* dedi. İbn Abbas, *"Allah'a ant olsun ki, bunlar, Resulullah'ın evladının, Ashabı Kisa'dan ve tertemiz kılınmış evin mensuplarından biri olan Hüseyin'in sözleridir. Ne istiyorsan ona sor ki, insanlar arasında sana cevap verebilecek biri vardır. Sonunda yüce Allah, dilediği gibi hükmünü verecektir. Kuşkusuz O, hüküm verenlerin en iyisidir.”* Dedi.

(Muaviye'nin İmam Hüseyin Efendimize yaptığı teklif, İslam'ın yönetiminde bulunan halifeye tabi olması değildi. Teklif, Hakk'ın batıla biat ederek tevhidin yok olmasına rıza göstermesiydi ve kendisi tevhit olan İmam bu teklifi kabul edemezdi. Bu teklifin kabulü demek Cenabı Resulullah efendimizi katletmek demektir. Zaten Muaviye'nin asıl amacı da buydu. Resulullah efendimizi bu dünyadan yok edip, Süfyan saltanatını kurmak...)

İmam Hüseyin, Muaviye'ye karşı sert ve katı bir tavır koymuştu. Artık açıktan açığa Müslümanları Muaviye'ye direnmeye, İslâm'ı yıkmayı amaçlayan bu politik düzene uymamaya çağırmaya başlamıştı.

Muaviye yaşanan bu hakikat karşısında İmam Hüseyin'in oğluna biat etmeyeceğini anladığından oğlu lanet Yezite şu vasiyeti yapmıştır. *"Oğlum, ne yap et Hüseyin'i yok et. Unutma Hüseyin hayatta olduğu sürece kurduğum bu saltanat güvende olmayacak"* Nihayet kısa bir zaman sonra Muaviye b. Ebu Süfyan, hicrî altmış senesinde öldü.

12 İmam Efendilerimiz

Muaviye, huzursuz bir şekilde ölümle yüzleşti. Acı çekiyordu, döktüğü Müslüman kanından, mallarını talan etmiş olmaktan dolayı derin bir korku ve endişe içindeydi. Şam'da eceli geldiğinde, hilâfeti gasp ederek armağan ettiği oğlu yanında değildi. Yezit o sırada ölüm döşegindeki babasıyla ilgilenemeyecek kadar meşguldü. Bir av partisine katılmıştı ve sarhoştı.

Yezit gasp ettiği hilafete geçer geçmez, babası tarafından Medine'ye vali olarak atanan Velid b. Utbe b. Ebu Süfyan'a, Hüseyin'den kendisi adına biat alması, gecikmesine izin vermemesi hususunda bir mektup gönderdi. Mektupta,

“Mektubum eline geçer geçmez, Hüseyin b. Ali'yi ve Abdullah b. Zübeyr'i çağır ve onlardan biat al. Eğer biat etmekten kaçınırlarsa, hemen boyunlarını vur ve kesik başlarını bana gönder. Halktan da biat al. Biat etmek istemeyenler Hakk'ında hükmü uygulamaktan kaçınma.” yazıyordu.

Velid, nasıl bir tutum takınacağı hususunda şaşkınlık içindeydi. Çünkü sonuçları ne olursa olsun, İmam Hüseyin'in Yezid'e biat etmeyeceğini biliyordu. Sonunda Ümey'ye ailesinin büyüğü konumundaki Mervan b. Hakeme danışmaya karar verdi. Gelmesi için biriyle haber gönderdi. Mervan, Velid'e şu yönde görüş belirtti.

“Onları hemen şimdi çağır. Yezide biat etmelerini ve itaati altına girmelerini iste. Eğer böyle yaparlarsa, bunu kabul edersin. Şayet kabul etmekten kaçınırlarsa, hemen yaklaştırmaları ve Muaviye'nin öldüğünü haber almalarına fırsat vermeden boyunlarını vur. Çünkü Muaviye'nin öldüğünü duyacak olurlarsa, her biri yerinden fırlayacak, muhalefet bayrağını açacak ve insanları kendilerine tâbi olmaya çağıracaklardır.

12 İmam Efendilerimiz

Böyle bir durumda da, onlar tarafından karşı koyamayacağı bir tehlikenin sana yönelmesinden korkarım. Fakat Abdullah b. Ömer'den endişe etmiyorum. O, bu işte kimse ile çekişecek değildir. Şunu da biliyorum: Hüseyin b. Ali, Yezide biat hususunda senin emrine uymayacaktır. O, kendini Yezide itaat etme mecburiyetinde görmez. Allah'a yemin ederim, eğer senin yerinde olsaydım, Hüseyin'e bir tek söz etmeden, neye mal olursa olsun, hemen şuracıkta boynunu vururdum.”

Velid, dehşet içinde kaldı. Ümeyyeoğulları'nın en deneyimli siydi. Mervan'a dedi ki, *"Keşke Velid hiç doğmamış olsaydı, adından söz edilen biri olmasaydı!"* Mervan onunla alay etmeye ve onu ayıplamaya başladı. *"Sana dediklerimden dolayı korkma! Çünkü Ebu Turab'ın soyu, çok eski zamanlardan beri bizim düşmanımızdır."*

Velid, onu azarladı ve *"Yazıklar olsun sana ey Mervan! Sözlerine dikkat et. Fatıma'nın oğlu Hakk'ında güzel şeyler söyle. Çünkü o, nübüvvet ailesinin geride kalan yadigâridir."* Dedi ve Sonunda İmam'ı çağırıp iktidarla ilgili tavrını öğrenmek için konuyu kendisine sunmak hususunda görüş birliğine vardılar.

Velid, geceleyin bir adam göndererek İmam Hüseyin'i yanına çağırdı. Velidin elçisi geldiğinde İmam mescitteydi. Muaviye'nin öldüğü haberi henüz halk arasında duyulmamıştı. İmam Hüseyin, Velidin, bunu kendisine bildirmek ve Şam'dan gelen emirler doğrultusunda yeni halife adına kendisinden biat almak için çağırdığını düşündü. İmam Hüseyin efendimiz sevenleri *"Yanımda olun. Ben içeri girdiğim zaman siz de kapıda oturun. Sesimin yükseldiğini duyduğunuz zaman hemen içeri girin."* dedi.

İmam Hüseyin, Velidin yanına girdi. Mervan'ın da orada olduğunu gördü. Mervan ile Velid arasında kopukluk vardı.

12 İmam Efendilerimiz

İmam dedi ki, *“Birleşmek kopukluktan, uzlaşmak da bozgunculuktan iyidir. Birleşmenizin zamanı gelmiştir. Allah ikinizin arasını düzeltsin.”* Sonra Velid, Muaviye'nin öldüğünü söyledi. İmam'da: *"İnna lillahi ve inna ileyhi raciûn."* dedi.

Ardından Velid, Yezid'in mektubunu ve kendisi için ondan biat alınmasına ilişkin emirlerini okudu. İmam Hüseyin, *"Bana öyle geliyor ki, halkın içinde Yezid'e biat etmedikçe gizlice biat etmemle yetinmeyeceksin."* dedi. Velid: *"Evet."* dedi. Bunun üzerine İmam Hüseyin,

"O zaman yarın bu konudaki görüşünü açıklarsın." dedi. Velid, *"Allah'ın adıyla git. Yarın halkla beraber bize gelirsin."* dedi. Mervan, Velide şöyle tepki gösterdi: *"Allah'a yemin ederim, eğer Hüseyin biat etmeden şu anda buradan ayrılıp gitse, bir daha böyle bir fırsatı yakalayamazsın. Bunun için seninle onun arasındaki savaşta birçok kişinin ölmesi gerekecektir. Adamı tut burada, yanından ayrılmasın. Ya biat etsin, ya da boynunu vur."* Hüseyin yerinden fırladı ve şöyle dedi. *"Ey mavi gözlü kadının oğlu! Sen mi beni öldüreceksin, yoksa o mu? Allah'a yemin ederim, yalan söylüyorsun ve günahkâr oldun. Bizler nübüvvet Ehl-i Beytiyiz. Risalet madeniyiz. Meleklerin inip çıktığı evin halkıyız. İlâhî rahmetin indiği mahaliz. Yüce Allah dinini bizimle başlatmış, bizimle bitirmiştir. Yezit ise günahkâr, şarap içen, Allah'ın haram kıldığı cana kıyan ve günahkârlığını da pervasızca sergileyen biridir. Benim gibisi, onun gibisine biat etmez. Fakat biz de, siz de sabahı bekleyelim. Düşünelim, siz de düşünün. Bakalım, hangimiz hilâfete ve biate daha lâyıktır."*

Sonra dışarı çıktı ve sevenleriyle birlikte evine döndü. Mervan, Velide şöyle dedi,

"Beni dinlemedin. Hayır, Allah'a yemin ederim ki, ona karşı bir daha böyle bir fırsatı ele geçiremeyeceksin." Velid şu karşılığı verdi. *"Yazıklar olsun ey Mervan! Sen, bana dinimi mahvedecek bir öneride bulundun."*

12 İmam Efendilerimiz

Allah'a yemin ederim, üzerine güneşin doğduğu ve battığı dünyanın bütün malı-mülkü benim olsa da Hüseyin'i öldürmüş olmayı istemem. Suphanallah! Biat etmiyorum, dediği için Hüseyin'i mi öldürmeliyim? Allah'a yemin ederim ki ben, Hüseyin'in kanıyla yargılanan bir kimsenin mizanının kıyamet günü Allah katında hafif kalacağını düşünmüyorum."

Bu hadiseden sonra İmam Hüseyin efendimiz sevenleriyle vedalaşıp Mekke'ye hareket edince, en büyük ve en bilinen yolu takip etti. Ailesinden bazıları dediler ki "*İbn Zübeyir'in yaptığı gibi, büyük yoldan çıkıp başka bir yol takip etsen de peşine düşenler seni yakalamasalar, daha iyi olmaz mı?"* İmam dedi ki, "*Hayır, Allah'a yemin ederim ki, bu yoldan ayrılmayacağım. Allah'ın hükmü neyse gerçekleşsin."* Şaban ayının üçüncü günü perşembeyi cumaya bağlayan gece Mekke'ye girdi. O sırada şu ayeti okuyordu,

Medyen'e doğru yöneldiğinde: "Umarım Rabbim beni doğru yola iletir."

dedi. Sonra İmam Mekke'ye yerleşti. Mekkeliler, umre için dışarıdan gelenler ve İslâm memleketinin dört bir yanından gelen gruplar akın akın onu ziyaret etmeye başladılar. İbn Zübeyir de oradaydı ve Kâbe'nin yanından ayrılmıyordu. Sürekli namaz kılıyor, tavaf ediyordu. İmam Hüseyin'in yanına gelenler arasında o da vardı. Bazen birbirini izleyen iki günde, bazen de iki günde bir İmam'a gelirdi. Bütün insanlar içinde en çok Hüseyin ona ağır ve dayanılmaz geliyordu. Çünkü İbn Zübeyir, Hüseyin burada oldukça Hicazlıların kendisine biat etmeyeceklerini, insanların Hüseyin'i daha çok dinlediklerini, onun daha üstün tutulduğunu biliyordu.

***(İmam Hüseyin demek, bir birey demek değildir.
İmam Hüseyin demek, bir ismi telaffuz etmek değildir.***

İmam Hüseyin demek, İslam demektir, iman demektir, tevhit demektir.

İmam Hüseyin demek, İmam Hasan, İmam Ali, Hz Fatma, Hz Muhammed, Hz Allah demektir.

İmam Hüseyin demek, İman uğruna Şehit olmaya razıyım demektir.)

İmam Hüseyin, bütün iyi değerleri ve üstün ahlâkî erdemleri üzerinde taşıyan meşru ve nebevî önderliği temsil ediyordu. Peygamber'in torunu ve vârisi olması hasebiyle sahip olduğu toplumsal konumu itibariyle bu ümmetten sorumluydu.

Muaviye döneminde İmam, birçok işin barışçı bir yöntemle düzeltilmesine çaba göstermişti. Ümmete sorumluluğunu ve rolünü hatırlatmıştı. Daha doğrusu, ümmeti zulme karşı koymaya teşvik etmek için büyük bir adım atmıştı. Zalimlere karşı ümmetin birlikte hareket etmesini sağlamaya çalışmıştı. Ümmet içinde sosyal değişimin mümkün olan bütün yolları denenip tükenince, İmam kendi ağırlığını koyup ehlibeytini yanına alarak harekete geçti ve ümmetin ayağa kalkıp bozuk realiteyi düzeltmesi için içeriği, mesajı, etkisi ve sonuçları itibariyle güçlü bir hareket başlattı.

Güçlü bir hareket başlatmadan durmak, İmam'ın elinde değildi. Yezid'e biat etmeyi reddeden ve İmam'dan önderliği ele alıp kendilerini yönetmesini isteyen insanların gönderdiği mektupların ardı arkası kesilmiyordu. Bu çağrılara karşılık vermemesi durumunda Allah karşısında sorumlu olmak istemediği için de harekete geçmesi kaçınılmazdı. Kufe halkının çağrısı, İmam'ın hareketine meşruluk niteliği kazandıran siyasî bir kisve mesafesindeydi. Bu, İmam'ın hareketinin, kişisel bir hırstan, şahsî bir emelden kaynaklanmadığını gösteriyordu. Özellikle Müslümanların ona yönelttikleri yoğun çağrılar, bu meseleyi en açık bir şekilde ortaya koyuyordu.

12 İmam Efendilerimiz

İmam Hüseyin, yüce Allah'ın yüksek erdemlerle ve üstün değerlerle şekillendirdiği bir ruha sahipti. Kişiliğinin en temel özelliği izzet, onur ve zillete boyun eymezlikti. Karşı tarafta ise, Yezid'in şer kişiliği ile arkadaşlarının habis kişilikleri alçaldıkça alçalmış, İmam Hüseyin'den, bozuk ve bozguncu bir yönetimin altında zelil olarak yaşamasını istiyorlardı. İmam şöyle haykırdı,

“Bilesiniz ki, nesebi belirsizin oğlu olan nesebi belirsiz adam, beni iki şeyin ortasında bırakmış: Kılıç ve zillet. Zillet bizden ne kadar uzaktır! Allah, Resulü ve müminler bizim zilleti benimsememizi istemezler. Temiz soylar, tertemiz haneler, şerefli kişiler, izzetli nefisler, alçaklara itaat etmeyi onurlu bir savaşa asla tercih etmezler. Bana göre, ölüm mutluluktur; zalimlerle beraber yaşamaksa alçaklıktır.”

Bu görkemli tavrıyla İmam Hüseyin semavî değerleri benimseyen, onlara bağlanan ve onları savunan insanlar için güzel bir örnek olarak zillete boyun eymezlik geleneğini başlattı ve bu temel kaideden hareketle bozuk realiteyi değiştirmeye çalıştı.

Yezit Mekke'de bulunan İmam Hüseyin efendimize çok defa hain suikastlar düzenleyerek öldürmek istemiş ama başarılı olamamıştı. İmam, hain eller kendisini öldürüp tasfiye etmeden önce harekete geçip kıyâmı başlatmak üzere kendisine Kufe'den gelen davet mektuplarına icabet ederek erkenden Mekke'den ayrıldı. Çünkü ümmete karşı yükümlülüğünü yerine getirmeden öldürülmeyi istemiyordu.

Emevilerin hainliklerini sergilemek için kullanabilecekleri herhangi bir fırsatın ellerine geçmemesi için var gücüyle çalıştı. Hain bir teröre kurban gitmesi hâlinde, bizzat Emevilerin nübüvvet hanedanı Ehl-i Beyt'in savunucuları olarak ortaya çıkacaklarını biliyordu. İmam Hüseyin efendimiz Mekke'de son defa halka şöyle seslendi.

12 İmam Efendilerimiz

“Ölüm, Âdemoğulları için yazılmıştır. Tıpkı genç kızların boyunlarına bir gerdanlığın takılması gibi... Benden öncekilere kavuşmayı ne çok istiyorum! Yakup'un Yusuf'a kavuşmayı istemesi gibi... Ölüp düşeceğim bir yer seçildi benim için ve ben bu yere gidiyorum. Nevavis ve Kerbela arasında çöl kurtlarının vücudumu parçaladıklarını, aç karınlarını ve boş ambarlarını benimle doldurduklarını görür gibiyim. Kalemle yazılmış bir gündün kaçış yoktur. Allah'ın rızası biz Ehl-i Beyt'in rızasıdır. Allah'ın verdiği musibetlere sabredeceğiz ve O, sabredenlerin ecrini bize verecektir. Resulullah'ın vücudunun parçası olanlar, asla ondan ayrı düşmezler; kutsal hazirede onun çevresinde toplanacaklar. Onları görünce, gözleri aydınlanacak ve onların aracılığıyla vaadi yerine gelecektir. Kim bizim uğrumuza canını vermeye ve Allah'la buluşmaya hazır ise, bizimle gelsin. Çünkü ben sabahleyin inşallah yola çıkacağım.”

İmam Hüseyin efendimiz, bu açıklamalarında Yezid'e biat etmeme hususunda kararlı olduğunu, ilâhî yükümlülüğünü yerine getirmeye çalıştığını vurguluyor. Bu bağlamda Mekke'den ayrılışının sebeplerini açıklıyor ve kendisi ile birlikte ailesini bekleyen akıbeti haber veriyor. Allah ile buluşmaya hazır olanları kendilerine katılmaya davet ediyor ve yüce Allah'ın, rızasını Ehl-i Beyt'in rızasına beraber kıldığını duyuruyor. Furkan Suresi 1 ayet.

“Âlemlere uyarıcı olsun diye kulu Muhammed'e Furkan'ı indiren, Allah, yüceler yücesidir.”

İşte, ayeti kerimede belirtilen Furkan'dır İmam Hüseyin. Mesaj sahibi bir komutan, büyük bir fedaî ve akide uğruna kıyam eden bir devrimci olarak İmam Hüseyin, tam bir deneyim ve dirayet örneği sergileyerek Mekke'den Irak'a hareket etmeye karar verdi. Öncesinde, amaçlarının büyük bir kısmını ve hareketinin nedenlerini açıklamıştı ve bununla ilgili haberler İslâm dünyasının dört bir yanına ulaşmıştı.

12 İmam Efendilerimiz

İmam, Medine'deki Haşimoğlularına bir mektup yazdı. Onları, İslâm'a, ilâhî ilke ve değerlere arka çıkmanın, dünyada fedakârlık ve şahadet semasının yıldızları olarak parlamanın, Hakk'ın, adaletin, onurun ve ahirette cennetin en yüksek derecelerine yükselişin sembolleri olarak ebedî ve güzel bir nam bırakmanın bu son fırsatını değerlendirmeye çağırdı. Mektubunda besmeleden sonra şu ifadelere yer verdi.

“Hüseyin b. Ali'den kardeşi Muhammed'e ve onun yanında olan diğer Haşimoğluların; bilesiniz ki, sizden bana katılanlar, şehit düşeceklerdir. Bana katılmayanlar ise, zaferi göremeyeceklerdir. Vesselâm.”

Bu mektup, Medine'de Haşimoğlularına ulaşınca, içlerinden bir grup, derhal ona yetişmek ve Resulullah'ın hoş kokulu gülünün önünde zafer ve şahadete ulaşmak üzere harekete geçti. İmam, Mekke'den fazla uzaklaşmadan, Yahya b. Said komutasındaki bir polis müfrezesi arkasından gelip yetişti. Müfrezeyi, İmam'ın yola çıkmasını engellemek üzere Mekke valisi Amr b. Said göndermişti. Aralarında kavga çıktı. Taraflar itiş kakış birbirine girdi. Kırbaçlarla vuruşmaya başladılar. Hüseyin ve arkadaşları gayet güçlü bir şekilde kendilerini savundular ve müfrezenin kendilerini yoldan alıkoymasına imkân vermediler.

***Kalplerde imanın aşkı, başlarında can Hüseyin
Yürüdüler küfre karşı önlerinde yar Hüseyin***

***Üç yüz kadar insan idi başlarında can Hüseyin
Sonra kaldı yetmiş iki önlerinde yar Hüseyin***

***Anladılar bu yol kanlı başlarında can Hüseyin
Şehit olmaktır ispatı önlerinde yar Hüseyin***

***Dönüp gitmek hiç olur mu başlarında can Hüseyin
Başı yoluna koydun mu önlerinde yar Hüseyin***

***Küfre karşı dimdik durdu içlerinde can Hüseyin
İmana başını koydu gözlerinde yar Hüseyin***

***Kerbelâ'da elem keder başlarında can Hüseyin
Baş verdiler hep şehitler önlerinde yar Hüseyin***

***Kanla yazıldı tarihe başlarında can Hüseyin
İman böyle olur diye önlerinde yar Hüseyin***

***Resulullah torunuydu şehit oldu can Hüseyin
Ona kıyan pak olur mu göz nurusun yar Hüseyin***

***Kerbelâ'da katlettiler özüm özü can Hüseyin
Canlar onunla ölürlər yaşa diye yar Hüseyin***

***Seni sevmek Hak bu yolda imamımız can Hüseyin
Benzemek maksuttur sana himmet eyle yar Hüseyin***

***Yezit denen anlayışla Müslümanlık yaşanamaz
Tevhidi oluşturmaya Hüseyin'siz başlanmaz***

***Seni buldum Halil'imde talip oldum himmetime
Mehmet sevdi candan öte sen kabul et yar Hüseyin***

İmam Hüseyin'in Kufe'ye doğru ilerlediği haberleri, İbn Ziyad'ı ve Emevi saltanatının yardakçılarını rahatsız etti. Bunun üzerine İbn Ziyad, zaman kaybetmeden Hür b. Yezid er-Riyahî'ye bir mektup gönderdi. İmam'ın daha fazla ilerlemesine izin vermemesini istedi. Emevi ordusu yetişinceye kadar onu bekletmesini ve Kufe'den uzak tutmasını istedi. Kûfelilerin, ikinci kez ayaklanmasından korkuyordu. Ayrıca İbn Ziyad, İmam'ın bulunduğu yerin zor koşullarını bir baskı aracı olarak kullanıp teslim olmasını sağlamayı amaçlıyordu. İbn Ziyadın ordusu, İmam Hüseyin'in kafilesinin yola devam etmesine izin vermedi. Hür b. Yezidin askerleri, onları engellemiş ve İmam'ı ısrarla bitkisiz ve susuz bir bölgeye doğru çekmişlerdi.

(Artık yolculuk başlamış sevgililerin buluşma mekânı ve vakti belli olmuştu. İmam Hüseyin ve sevenleri küfre biat etmeyecek oluşlarıyla onurlu ve mutlu bir şekilde miraç mekânlarına doğru sağa sola bakmadan ilerliyorlardı kalplerinde Allah aşkıyla. Yolculuk, dönüşü olmayan şehadetle bitecek yolculuktu ve yolcular bu şehadeti Allah'a olan tevhit imanının göstergesi olarak Allah'tan gelen ziynet biliyorlardı. Sevgilinin süsü mesafesinde olacaktı aldıkları yaralar ve şehadetleri. Sevgiliye sunulacak hediye olacaktı...)

Züheyr b. Kayn, Emevilerden destek kuvvet gelmeden, Hür'ün askerleriyle savaşıma çok istekliydi. İmam'a şöyle dedi,
"Şu anda bunlarla savaşmak, bizim için başkalarıyla savaşmaktan daha kolaydır."

Fakat İmam bu görüşe karşı çıktı. Çünkü Hür'ün askerleri henüz kendilerine savaş açmış değillerdi. Bunun nedeni, İmam'ın bütün ümmeti kuşatan genişlikteki bir Ruhsal enginliğe sahip olmasıydı. Bir diğer neden, savunduğu Risalet'in ve ümmet içinde yeniden bina etmek istediği değerlerin büyüklüğüydü. Gerçi ümmet, ona karşı düşmanlık göstermeye başlamıştı. Ama o, "Onlara karşı savaşı ilk başlatan taraf ben olmam." diyordu. İmam, hicrî altmış bir senesinin muharrem ayının ikisine denk gelen perşembe günü Kerbelâ'da konakladı. Sonra Züheyr, İmam'a, yakınlarda bir yere çekilmeyi önerdi. Burası, Emevi ordusuyla girilecek bir savaşta savunmaya daha elverişli görünüyordu.

İmam, bu mıntıkanın ismini sordu. "Kerbela" dediler. Bunu duyunca, gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Bir yandan da şunları söylüyordu, "Allah'ım! Kerb (hüzün) ve belâdan sana sığınırım. Kerbli ve belâlı yer! Babam, Sıffîn'e giderken buradan geçmişti. Ben de yanındaydım. Bu yerin ismini sordu. İsmi dediler. Bunun üzerine şöyle dedi: "Burası, onların son durağıdır."

12 İmam Efendilerimiz

Burası kanlarının akacağı yerdir." Kimleri kastettiğini sordular. Dedi ki, "Âl-i Beyt-i Muhammed'den burada konaklayacak olan bir topluluktan söz ediyorum." Ardından İmam Hüseyin efendimiz, yerden bir avuç toprak aldı ve kokladı. Sonra "Burası, Allah'a yemin ederim ki, Cebrail'in Resulullah'a benim şehit edileceğimi haber verdiği ve Ümmü Seleme'nin bana bildirdiği yerdir." dedi ve kafilidekilere, mesele açığa kavuşuncaya ve hareketine dair nihaî kararı alıncaya kadar burada konaklamalarını, çadırları kurmalarını emretti.

*Kerbelâ'nın yollarında
Tevhit imanı uğruna
Şah Hüseyin Hak aşkıyla
Şehit olmaya gidiyor*

*Resulullah'ın ilmiyle
Babası Ali izinde
Fatıma hem Hasan ile
Şehit olmaya gidiyor*

*Peygamberin ehli beyti
Yanında cümle seveni
Gönlü şehadet kadehi
Şehit olmaya gidiyor*

*Fakir taviz verme nefse
Sadakatle kal Halil'de
Katıl sen de Hüseyin'e
Şehit olmaya gidiyor*

Bu sırada Ömer b. Sa'd, yirmi bin kişilik ordusuyla Kufe'den hareket etti. İmam Hüseyin'e karşı savaşmak üzere Emevileri destekleyenler, dünyevî çıkarlar peşinde koşanlar ki bunlar Kufe halkının büyük çoğunluğunu oluşturlardı, orduya katıldılar.

Ömer b. Sa'd komutasındaki Emevi ordusuna bağlı birlikler, peş peşe İmam Hüseyin, ailesini ve arkadaşlarını kuşattılar. Çok yakınlarında olan Fırat suyu ile aralarına girdiler. Ömer b. Sa'd ile İmam Hüseyin arasında sınırlı bazı görüşmeler oldu. Bu görüşmelerde İmam, kendi konumunu, onların konumunu ve kendisine yönelttikleri çağrıyı en güzel biçimde açıkladı. Hakk'ın ortaya çıkması için somut kanıtlar ortaya koydu. Bu fiillerinin kötülüğünü, hainlik edişlerini, kendisine yardım edip destek olacaklarına dair daha önce verdikleri sözü tutmayışlarını açıkladı ve fesadı ortadan kaldırmanın bir zorunluluk olduğunu vurguladı.

Ne var ki Ömer b. Sa'd, bir kötülük aracı, Emevi zulmünün ve bozgunculuğunun uygulayıcısı konumundaydı. Bütün gayesi, lanet Yezit adına İmam'dan biat almak, olmasa onu, ailesini ve arkadaşlarını öldürmek olarak belirginleşen İbn Ziyad'ın emirlerini uygulamaktı. İbn Ziyad, Ehl-i Beyte karşı gösterilmesi zorunlu olan saygıdan habersizmiş gibi görünüyordu. Daha doğrusu Ehl-i Beyte karşı derin bir kin besliyordu. Nitekim Ömer'e yazdığı mektupta bunu açıkça ifade etmişti.

“Hüseyin ve arkadaşlarının su ile temaslarını kes. Takva sahibi ve tertemiz Osman b. Affan'a yapıldığı gibi, onlar da bir damla su dahi tadamasınlar.”

Ömer b. Sa'd'ın ordusu, İmam Hüseyin efendimizin etrafındaki kuşatmayı gittikçe daraltıyordu. Hüseyin, sayılarının çokluğunu ve Yezit b. Muaviye'ye teslim olmaması durumunda kendisiyle savaşıma kararlı olduklarını görünce, Resulullah'ın sarığını başına sardı, devesine bindi, silâhını kuşandı, sonra kendisini duyacakları kadar askerlere yaklaştı ve şu konuşmayı yaptı.

“Ey Iraklılar, Ey insanlar! Sözlerimi dinleyin. Acele etmeyin. Üzerimde bir hak olan öğütlerimi size ileteyim.

12 İmam Efendilerimiz

Sizin bana karşı bir mazeretiniz de kalmamasın böylece. Eğer bana karşı insafli davranırsanız, bundan dolayı çok daha mutlu olursunuz. Yok, eğer bana karşı insafli davranacak durumda değilseniz, o zaman hep birlikte ortak bir görüşe varın ki, yaptığınız iş sizin açınızdan kapalı ve karmaşık olmasın. Sonra bana karşı vardığınız kararı uygulayın ve süre de vermeyin. Benim velim, kitabı indiren Allah'tır. O, Salihlerin velisidir."

Sonra İmam Allah'a hamt etti, O'nu lâıyk olduğu şekilde zikretti, Hz. Peygamber'e, meleklerle ve peygamberlere salât okudu. Sonra şöyle dedi.

"Şimdi, benim soyumu araştırın ve bakın ben kimim. Sonra vicdanınızla baş başa kalın ve nefsinizi ayıplayın. Bakın bakalım, beni öldürmeniz, kanımı dökmeniz sizin için uygun mudur? Ben, Peygamberinizin kızının oğlu değil miyim? Peygamberinizin vasisi, Resulullah'ın Allah katından getirdiğini ilk tasdik eden, ilk mümin Ali'nin oğlu değil miyim?"

Şehitlerin efendisi Hamza benim amcam değil mi? Cennette iki kanatla uçan Cafer benim amcam değil mi? Resulullah'ın, benim ve kardeşim Hakk'ında, "Şu ikisi cennet gençlerinin efendileridir." dediğini duymadınız mı? Eğer benim dediklerimi doğruluyorsanız ki haktan ibarettir, Allah'a yemin ederim ki, Allah'ın yalan söyleyenlere buğuz ettiğini öğrendiğim günden beri yalan söylemedim. Yok, eğer beni yalanlıyorsanız, içinde, sorduğunuzda size doğruyu söyleyecek kimseler vardır.

Cabir b. Abdullah el-Ensari'ye, Ebu Said el-Hudri'ye, Sehl b. Sa'd es-Saidi'ye, Zeyd b. Erkam'a ve Enes b. Malik'e sorun. Resulullah'ın bu sözleri benim ve kardeşim Hakk'ında söylediğini duyduklarını size söyleyeceklerdir. Kanımı dökmenizi engellemeye bu kadar yetmez mi? Eğer bundan şüphe ediyorsanız, benim, Hz. Peygamber'in kızının oğlu olduğumdan da mı şüphe ediyorsunuz?"

12 İmam Efendilerimiz

Allah'a yemin ederim ki, doğu ve batı arasında, ne sizin içinizde, ne de başka topluluklar içinde benden başka Peygamber'in kızının bir oğlu yoktur. Yuh olsun size! Sizden birini öldürdüm de mi buna karşılık beni öldürmek istiyorsunuz? Yoksa birinizin malını mı yedim? Ya da birinizi yaraladım da onun karşılığı olarak mı benim kanımı dökmek istiyorsunuz?"

Hiç kimseden ses çıkmıyordu. Sonra şöyle seslendi. "Ey Şebes b. Rib'î! Ey Haccar b. Ebcer! Ey Kays b. Eş'as! Ey Yezid b. Haris! "Meyveler olgunlaştı, etraf yemyeşil kesildi. Gelip seni bekleyen hazır bir ordunun başına geçeceksin." diye bana yazanlar siz değil miydiniz?" Kays b. Eş'as. "Ne dediğini anlamıyoruz. Ama Muaviye oğlunun egemenliğini kabul et." dedi. Hüseyin ona şöyle dedi. "Hayır, Allah'a ant olsun, size elimi alçaklar gibi vermeyeceğim ve köleler gibi de kaçmayacağım. Ey Allah'ın kulları! Beni taşlamanıza karşı, sizin de benim de Rabbim olan Allah'a sığındım. Hesap gününe inanmayan bütün büyüklük taslayan zorbalardan benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a sığınıyorum."

Ama onlar, savaş dışında her öneriyi ısrarla reddediyor, batıl yaklaşımlarından vazgeçmiyorlardı. Hür İmam Hüseyin'in sözlerinden etkilendi ve daha önce ona karşı yaptıklarından dolayı büyük pişmanlık duydu. Atını Hüseyin'in karargâhına doğru sürüyor, sonra tekrar yerine dönüyordu. Büyük bir huzursuzluk ve kararsızlık içindeydi. Bu davranışının sebebi sorulduğunda,

"Allah'a yemin ederim, kendimi, cennetle cehennemden, ahiretle dünyadan birini seçmek üzere serbest buluyorum. Akıllı olan birinin, cennete ve ahirete başka bir şeyi tercih etmemesi gerekir."

diyordu. Sonra atını mahmuzladı ve Hüseyin'in karargâhına doğru sürdü. İmam'ın çadırının kapısında durdu.

12 İmam Efendilerimiz

Hüseyin dışarı çıktı. Hür, İmam'ın ellerine kapandı. Bir yandan İmam'ın ellerini öpüyor, bir yandan af diliyor, yaptıklarını bağışlamasını istiyordu. Hüseyin şöyle dedi, “*Evet, Allah senin tövbeni kabul edecektir. O tövbeleri çokça kabul eden ve merhametli olanıdır.*” Hür şu karşılığı verdi. “*Allah'a yemin ederim ki, kendim için tövbe olarak, senin önünde savaşmaktan ve senin uğruna ölmekten başka bir şey bilmiyorum.*” Sonra gidip Kufelilere hitap etti, onlara öğüt verdi, İmam ile ilgili tavırlarını ve onu davet edişlerini hatırlattı. Onları İmam'a karşı savaşmamaya teşvik etti. Sonra savaş meydanına doğru atını sürdü. İnsanlar bir anda etrafını sardılar. Büyük bir kalabalık arasında kaldı ve sonunda şehit edildi.

*Yine geldi hüznün ayı
Akar gözün kanlı yaşı
Mustafa'nın evlatları
Zulüm gördü şer elinden*

*Takdir Hak'tan elim bağlı
Ciğer bu sebepten dağlı
Mürteza'nın sancaktarı
Zulüm gördü şer elinden*

*İmam Hüseyin'in yolu
Eza cefa bela dolu
Fatıma'nın kutlu nuru
Zulüm gördü şer elinden*

*Tarihe kanla yazıldı
Âşık yürekler sızladı
Şehadet iman ispatı
Zulüm gördü şer elinden*

*İhsan, irfan daimidir
Bu demde ismi Halil'dir
İkrar Allah'a verilir
Zulüm gördü şer elinden*

12 İmam Efendilerimiz

İmam Hüseyin efendimizin kampı iyice muhkemleştirdi. Kampın arkasında bir hendek kazdı ve içinde ateş yaktı. Böylece arkadan gelebilecek beklenmedik saldırıları ve ani baskınları önledi, artık kesinleşen hain saldırıdan kadınları ve çocukları korumak istedi. Şimr b. Zilcevşen, hendekte yanan ateşe baktı ve şöyle seslendi, "Ey Hüseyin! Kıyamet günü gelmeden ateşini kendi ellerinle yaktın." İmam ona "Sen o ateşe atılmaya daha lââyıksın." dedi. Hüseyin'in sevenlerinden Müslim b. Avsece ona bir ok fırlatmak istedi. İmam buna engel oldu ve şöyle dedi. "Atma! Onlara karşı savaşı ilk başlatan olmak istemiyorum."

(Hak'tan yana olmayı, dedesi Cenabı Resulullah Efendimizin güzel ahlakından ve âlemlere rahmet oluşundan yana olmayı asla terk etmedi. O sultan ki, kendisini öldürmek için hamle yapanı bile önce imana davet etmeden savunmaya bile geçmedi ama zalim ordusunun üyeleri, Kerbelâ yangının odunları nefsanîyetleri tarafından zifîri karanlıkta olduklarından göremediler. Kendilerine uzanan kurtuluş ipini kestiler. Bu sebeple o zalimler dünya ve ahirette karanlığın zindanında kalacaklardır. Ali İmran Suresi 103 Ayet.

Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın.

İşte ayette bahsi geçen bu ip, İmam Hüseyin efendimizdir.)

İmam'ın yaptığı ilk konuşmadan sonra, İmam'ın bazı sevenleri de, İbn Ziyad'ın askerlerine hitap ettiler. Ayrıca İmam bir Mushaf aldı ve kafasının üzerine sayfaları açık vaziyette koydu, askerlerin tam karşısında durup onlara ikinci bir konuşma yaptı. Dedi ki,

"Ey topluluk! Benimle sizin aranızda Allah'ın Kitabı ve dedem Resulullah'ın Sünneti hakem olsun."

12 İmam Efendilerimiz

Ardından kendini onlara tanıttı, kuşandığı Peygamber'in kılıcını, zırhını ve sarığını gösterdi. Hepsi onu tasdik etti. Sonra, hangi gerekçeyle kendisini öldürmek istediklerini sordu. Emir Ubeydullah b. Ziyad'ın emrine uyduklarını söylediler. Bunun üzerine İmam şöyle dedi.

“Elleriniz kurusun ey topluluk! Keder ve elem yakanızı bırakmasın! Yalvara yakara bizden yardım istediniz, dil döktünüz; biz de beklemeksizin sizin yardımınıza koştuk. Ama ne görelim! Bizim için ellerinize aldığınız kılıçları bize karşı çekmiş bekliyorsunuz! Bizim ve sizin düşmanlarınıza karşı yaktığımız ateşi bizim için alevlendirmişsiniz! Dostlarınıza karşı düşmanlarınızın yanında yer almışsınız! Hem de aranızda adaleti yaymadıkları, yayacaklarına da ümidiniz olmadığı hâlde!

Yazıklar olsun size! Bizi, kılıçlar kınlarında, heyecanlar dingin iken ve görüşler dağılmadan yalnız bıraktınız! Küçücük çekirgeler gibi bize koştunuz, kelebekler gibi etrafımıza üşüştüünüz. Sonra verdiğiniz sözleri çiğnediniz.

Ey ümmetin ayak takımı, ey Kitabı arkalarına atan nankörler, ey ilâhî kelâmı tahrif edenler, ey günah çeteleri, ey Şeytan'ın üflediği hain nefisler ve ey ilâhî sünneti söndüren çapulcular! Yuh olsun size! Şunlara mı arka çıkıyor ve bizi yalnız bırakıyorsunuz? Evet! Allah'a yemin ederim, kalleslik sizin eski huyunuzdur. Kökleriniz ihanetle beslenmiştir. Dallarınız hainlik üzere yetişmiştir. Siz de en kötü meyvesiniz; bakıcısının boğazında tıkanıp kalır, gasp edenin ağzında lokum gibi erirsiniz! Seyredenleri iğrendiren bir görünümünüz vardır. Ancak gasıplar sizden yararlanır. Bakın hele, şu soysuz oğlu soysuza! Beni kılıçtan ve zilletten birini tercih etmekle karşı karşıya bırakıyor! Zillet nere, biz nere! Ne Allah, ne Resulü ve ne de müminler bizden böyle bir küçülmeyi beklemez.

12 İmam Efendilerimiz

Tertemiz ve nezif bağırlar, şerefli kişiler, izzetli nefisler, bizim için soylular gibi onurluca yere yıkılmak dururken soysuz alçaklara boyun eğerek yaşamayı yeğlemezler. Bilesiniz, ben sayı azlığına ve yardım edenlerin arkalarını dönüp kaçımlarına rağmen şu aile ile beraber düşman üzerine yürüyeceğim!”

Sonra Ferve b. Mesik el-Muradî'den şu beyitleri okudu.

*Yenersek eğer, eskiden beri yenenleriz.
Yenilirsek şayet, yine de yenilmiş sayılmayız.
Korkaklık da uğramaz semtimize; fakat
Ölürüz biz ve ötekiler bir süre konar devlete.
Söyle, bizim ölümümüzden dolayı sevinenlere,
Bizim karşılaştığımızla, şamata yapanlar da karşılaşır elbet
Çünkü ölüm birinin kapısından kalktıktan sonra
Başka birinin kapısına çökiğerir.*

Sonra şöyle devam etti,

“Allah'a ant olsun ki siz, bundan sonra ancak bir ata binme süresince kalırsınız. Ardından hadiseler sizin başınızı döndürmeye, sizi şiddetle sarsmaya başlar. Tıpkı değirmen taşının dönmesi, ekseninin sarsılması gibi. Bu, babamın dedemden bana aktardığı bir bilgidir. Siz de ortaklarınızla beraber toplanıp yapacağınızı kararlaştırın. Sonra işiniz başınıza dert olmasın. Bundan sonra vereceğiniz hükmü, bana uygulayın ve bana mühlet de vermeyin. Ben, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Çünkü yürüyen hiçbir varlık yoktur ki, O, onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbim dosdoğru yoldadır.”

Sonra İmam Hüseyin ellerini göğre doğru açtı ve şöyle dedi.

“Allah'ım! Üzerlerine gökten bir damla yağmur yağdırma. Yusuf Peygamber zamanındaki kıtlık yıllarını üzerine gönder.

12 İmam Efendilerimiz

Başlarına Sakif kabilesinin delikanlısını musallat et ki, onlara acı ve elem kâsesini tattırsın. Çünkü onlar bizi yalanladılar, yapayalnız bıraktılar. Sen, bizim Rabbimizsin. Biz, sana güvenip dayandık ve dönüş de sanadır.”

Bütün bunlar bir yana, Ömer b. Sa'd, İmam Hüseyin'le savaşmakta ısrarlıydı. İmam Hüseyin konuşuyor, öğüt veriyor, karşısındaki topluluğu en güzel şekilde savmaya çalışıyordu. Artık nasihatın bir işe yaramadığını görünce, İbn Sa'd'a şöyle dedi.

“Ey Ömer! Beni öldürürsen, şu soysuzun oğlunun seni Rey ve Cürcan eyaletlerinin valisi mi yapacağını sanıyorsun? Allah'a yemin ederim ki, bununla sevinemeyeceksin. Bu, karara bağlanmış bir sözdür. Şimdi ne yapacaksan yap! Çünkü benden sonra dünyada ve ahirette mutluluk yüzü göremeyeceksin. Kufe’deki bir sazlıkta çocukların, kesilmiş başınla oynadıklarını, tekmelemek için yarıştıklarını görür gibiyim.”

İbn Sa'd öfkelenerek yüzünü İmam'dan çevirdi. Şeytan, İbn Sa'd'ı kışkırttı. Yayının kirişine bir ok yerleştirdi, sonra İmam Hüseyin'in kampına doğru fırlattı ve şöyle dedi. *“Şahit olun! İlk oku ben atıyorum.”* Ardından askerleri, İmam'ın ordugâhını ok yağmuruna tuttular, sonra meydana çıktılar. İmam sevenlerine şöyle dedi.

“Allah'ın rahmeti üzerinize olsun, kaçınılmaz ölüme doğru kalkın! Şu oklar, düşmanın size gönderdiği elçilerdir.”

Bunun üzerine, kükremiş aslanlar gibi savaş meydanına daldılar. Ölüme aldırış bile etmiyorlardı. Allah ile buluşmanın sevinci, yüzlerinden okunuyordu. Peygamberlerin, doğruların, Allah'ın iyi kullarının yanındaki menzillerini görüyor gibiydiler. Her biri öldürülürken, dudaklarından, *“Selâm sana ey Ebu Abdullah!”* sözleri dökülüyordu ve geride kalanlara; canlarını, ruhlarını

İmam'ın uğruna feda etmelerini tavsiye ediyordu. Çatışma iyice kızışmıştı. Hüseyin'in ashabından biri, on kişi, yirmi kişi öldürmeden öldürülmüyordu.

(İmam Hüseyin Efendimizin yolunda imanı korumak adına ölmek, ölmek değildir. Ancak, nefsinin kölesi olmuşlar onlara öldü gözüyle bakarlar. Oysa onlar, ölmediler, onlar İmam Hüseyin efendimizi severek Allah'ı sevmenin ispatını gösterdiler. Severek gönülden verilen can zayi olmaz baki olur. Bu sebeple onlar ölü değildir, onlar ölmek yerine hakikate dirildiler. Onlar gökyüzünde yıldızlardan bir yıldız oldular. Enam Suresi 97 Ayet. Ve kara ve denizin karanlıklarında onunla yolunuzu bulmanız için yıldızları kılan o'dur. Bilen bir kavim için, ayetleri detayları ile açıkladık.)

Savaş değirmeni, Kerbela çölünde dönmeye devam ediyordu. Onunla beraber, mukaddes kanlar da sonsuzluk ırmağına karışmak üzere durmadan akıyordu. İmam Hüseyin'in ashabı, birer birer savaş meydanına çıkıp şehit düşüyordu. Düşman ordusunda derin yaralar açmış, büyük kayıplar verdirmişlerdi. Ömer b. Sa'd'ın adamları bağırmaya başladılar, "Eğer, bu şekilde onlarla bire bir karşılaşarak savaşırsak, bizim sonumuzu getirirler. Onlara hep birlikte toplu bir saldırı düzenleyelim. Onları ok ve taş yağmuruna tutalım!"

Saldırı başladı. İmam Hüseyin efendimizle beraber kalan az kişinin üzerine toplu bir hücumla geçildi. Dört bir yandan onları kuşattılar. Öldürmenin her çeşidini, en iğrenç, en alçakça yolları deniyorlardı. Nihayet, Hüseyin'in kampındaki yiğitlerin büyük çoğunluğunu öldürdüler. Güneş batıya meylett, namaz vakti gelmişti. İmam Hüseyin, namaza çağırıyordu. Savaş meydanı, onun için bir cihat ve ibadet mihrabına dönmüştü. Kılıçlar ve oklar, onun münacat sahasına girmesine, kutsallık hazinelerine, cemel ve celâl âlemlerine yükselmesine engel olamamıştı. Sevenleri birer birer öne çıkıyor ve öldürülüyordu.

12 İmam Efendilerimiz

Nihayet Hüseyin'in yanında ailesi ve yakın akrabalarından başka kimse kalmadı. Hüseyin'in oğlu Ali Ekber öne çıktı. Güzel ve aydınlık bir yüzü vardı. Düşmana saldırdı. Saldırırken şöyle diyordu, “*Ben, Ali oğlu Hüseyin oğlu Ali'yim. Beytullah'a ant olsun biz, Peygamber'e en yakın kimseleriz. Allah'a ant olsun soysuzun oğlu hükmedemez bize!*”

Bunu defalarca tekrarladı. Kufeliler, onu öldürmekten kaçınıyorlardı. Mürre b. Munkız el-Abdî onu gördü. Dedi ki “*Şayet yanımdan geçse, onu öldürmesem ve babasına onun yasını tutturmasam, bütün Arabın günahı boynuma olsun.*” Daha önce yaptığı gibi, tekrar meydana atılıp insanların önünde gezindi. Mürre b. Munkız öne atıldı ve bir mızrak atarak onu yere yıktı. Sonra onu çevreleyip kılıçlarıyla bedenini parçaladılar. İmam Hüseyin efendimiz geldi, oğlunun cansız bedeninin başında durdu ve şöyle dedi.

“Seni öldüren kavmi Allah kahretsin, ey Oğulcağızım! Rahman'a karşı ve Resul'ün saygınlığını çiğneme hususunda ne kadar da cesurdurlar!”

***İllallah'ın ispatıdır
Resulullah imamıdır
Şehadet onun Hakk'ıdır
Hakk'ını aldı Hüseyin***

***İman ile şehitliği
Zulme karşı sabretmeyi
Aynı anda zahir etti
Güzelleştirdi Hüseyin***

***Fani olucu dünyaya
Makam mevki para pula
Tamah eden mahlûklara
Secde etmedi Hüseyin***

12 İmam Efendilerimiz

*Çektiği eza cefayla
Yaren oldu çıktı yolda
Canlı Kuran olmasıyla
Hakk'ı bildirdi Hüseyin*

*Hakikatin namazının
Kiblesinde Beytullahsın
Âşıklarının canısın
Hem cananısın Hüseyin*

*Fakir ardında saf tuttu
Kıyam rükû ve sücudu
Halil esman ile buldu
Cemalullah'sın Hüseyin*

Gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Sonra, "Senden sonra olmaz olsun dünya!" dedi. Hüseyin'in kız kardeşi Zeyneb koşarak geldi. Şöyle diyordu, "Ah kardeşim! Ah kardeşimin oğlu!" Gelip üzerine kapandı. Hüseyin, Zeynep'i tutup kaldırdı ve çadıra gönderdi. Gençlerine "Kardeşinizi taşıyın." diye emretti. Onlar da kardeşlerini alıp önünde savaştıkları çadırın önüne koydular.

Sonra Ömer b. Sa'd'ın adamlarından Amr b. Sabih denen biri Müslim b. Akil'in oğlu Abdullah'a bir ok attı. Abdullah, oktan korunmak için elini alnına koydu. Ok avucuna isabet etti ve oradan alnına saplandı. Böylece eli alnına yapışıp kaldı. Kımıldatamıyordu. Sonra bir başkası saldırarak kalbine bir mızrak sapladı ve öldürdü.

Abdullah b. Kutbe et-Taî, Avn b. Abdullah b. Cafer b. Ebu Talib'e (r.a) hamle etti ve öldürdü. Âmir b. Nehşel et-Teymî, Muhammed b. Abdullah b. Cafer b. Ebu Talib'e (r.a) saldırdı ve öldürdü. Osman b. Halid el-Hemedanî, Abdurrahman b. Akil b. Ebu Talib'e (r.a) hücum etti ve öldürdü. Sonra yüzü ay parçası gibi bir delikanlı kâfirin karşısına çıktı. Elinde bir kılıç, üzerinde bir gömlek ve izar ve ayağında nalın vardı.

12 İmam Efendilerimiz

Nalınlardan birinin tasmaşı kopmuştu. Ömer b. Said b. Nufeyl el-Ezdî *"Vallahi, bu çocuğa saldıracığım."* Dedi ve sonra çocuğa saldırdı, başına bir kılıç vurup ikiye yardıktan sonra döndü. Çocuk yüzükoyun yere kapandı. *"Amcacığım!"* diye bağırdı. Hüseyin, bir kartal gibi atıldı. Sonra öfkeli bir aslan gibi kükreyerek Ömer b. Said b. Nufeyl'e hücum etti. Koluna bir kılıç indirerek dirsekten koparıp attı. Ömer öyle bir çığlık attı ki, bütün karargâh bu sesi duydu. Sonra Hüseyin ondan uzaklaştı. Kufe ordusu, onu kurtarmak için saldırıya geçti. Bu sırada adam askerlerin ayakları altında kaldı ve ezilerek öldü.

Toz duman çekildikten sonra Hüseyin'in çocuğun başında şöyle diyordu,

"Lânet olsun seni öldüren kavme! Kıyamet günü on-ların hasmı deden olacaktır. Allah'a ant olsun, çağırdığın hâlde sana cevap verememesi veya cevap verdiği hâlde sana yardım edememesi, amcanın zoruna gidiyor. Vallahi bu, öldürüleni çok ama yardım edeni az olan birinin sesidir."

Sonra çocuğu göğsüne alıp taşıdı. Oğlu Ali b. Hüseyin'in ve ailesinden öldürülmüş olan diğerlerinin yanına koydu. Bu çocuk Ebu Talib oğlu Hasan oğlu Kasım'dı.

Sonra Hüseyin çadırın önünde oturdu. Oğlu Abdullah b. Hüseyin'i getirdiler. Henüz süt emen küçük bir çocuktı. Onu eline alıp havaya tuttu ve şöyle dedi *"Bu bebelere de mi acımiyorsunuz. İzin verin Fırat'tan su alalım çocuklar içsin"* ama Benî Esed'den bir adam, babasının kucağındaki çocuğa bir ok atarak boğazını kesti. Sonra çocuğu aldı, ailesinden öldürülmüş olan diğerlerinin yanına koydu. Abdullah b. Ukbe el-Ganevî, Ali b. Ebu Talib oğlu Hasan oğlu Ebu Bekir'e bir ok atıp onu öldürdü. Abbas b. Ali b. Ebu Talib, ailesinden çok kişinin öldürüldüğünü görünce, ana bir kardeşlerine, Abdullah, Cafer ve Osman'a dedi ki

12 İmam Efendilerimiz

"Ey annemin oğulları! Öne çıkın, göreyim sizi. Allah ve Resulü için iyi bir sınav verdiniz ve sizin geride kalacak çocuklarınız da yoktur." Abdullah öne atıldı ve yaman bir savaş verdi. O ve Hâni b. Sebit el-Hadremî birbirlerine birer darbe indirdiler. Hâni (Allah'ın lâneti üzerine olsun), onu öldürdü. Ondan sonra Cafer b. Ali öne atıldı. Hâni onu da öldürdü. Sonra, kardeşlerinin yerine savaş meydanına çıkan Osman b. Ali'yi, Huli b. Yezid el-Esbahî aldı, bir ok atarak onu yere yıktı. Benî Dârim kabilesinden bir adam da saldırıp başını kesti.

Sonra bütün topluluk Hüseyin'e saldırdı. Karargâhını ele geçirdiler. Çok susamıştı. Nehir ile tarlalar arasındaki seddin üzerine çıktı. Suya gitmek istiyordu. Önünde de kardeşi Abbas vardı. İbn Sa'd'ın atlıları önünü kestiler.

Aralarında Benî Dârim'den bir adam vardı. Bu adam askerlere dedi ki: *"Yazıklar olsun size! Suya gitmesine izin vermeyin. Su içmesini engelleyin."* Hüseyin dedi ki: *"Allah'ım! Onu susuz bırak."* Benî Dârim'den bu adam kızdı ve İmam'a bir ok attı. Ok, İmam'ın üst damağına isabet etti. Hüseyin, oku çekip çıkardı. Elini damağının altına koydu. Avucu kanla doldu. Kanı yere döktü ve dedi ki,

"Allah'ım! Peygamber'inin kızının oğluna yapılanları sana şikâyet ediyorum."

Sonra yerine geri döndü. Susuzluğu iyice şiddetlenmişti. İmam Hüseyin efendimizin yanında kardeşi Abbas'tan başka kimse kalmamıştı. Abbas, yanına geldi ve savaşmak için ondan izin istedi. Hüseyin ağladı, Abbas'ı kucakladı ve savaşmasına izin verdi. Abbas, Kufelilere saldırıyor; Kufeliler, kurttan kaçan keçiler gibi onun karşısından sağa sola kaçıyorlardı. Kufeliler, adamlarından çok kişinin öldürülmüş olmasından ötürü huzursuz olmaya başladılar.

12 İmam Efendilerimiz

Abbas öldürüldüğü zaman Hüseyin şöyle dedi, “Belim şimdi kırıldı, çarem kalmadı ve düşmanlarım sevinmeye başladı.”

(Tevhidin ziynetleri saçılmıştı Kerbelâ'ya. Bu öyle bir zenginlikti ki ilahi aşkla dolu gönül gözü görebilirdi ancak. Her yer kırmızı yakut misali nasılda parlıyordu güneş vurdukça. Kalbi karalar, gözü karalar güneşin nurunun karşısında bile karanlıktaydı. Kör olmayı seçip körlüğüyle yaşayan ne bilsin nuru. Hak için batıla boyun eğmeyen sevdalılar sunmuştu kendisini Kerbelâ tepsisinde Maşuka. Can ne güzel hediye idi canana...)

*Hüseyin şehitler şahı Cenabı Resul atası
Ebu Turab'tır babası Şehit oldu Kerbelâ'da*

*Fatıma'nın evladıdır Ali aba altındadır
İmam Hasan yanındadır Şehit oldu Kerbelâ'da*

*Feda oldu Hak yoluna İman üzere durmaya
Sabrettiler susuzluğa Şehit oldu Kerbelâ'da*

*Fakir layık et varını Halil'de gör didarını
Sen sev diye imanını Şehit oldu Kerbelâ'da*

Hüseyin efendimiz etrafına baktı. Savaş meydanında gözlerini gezdirdi, ashabından ve ailesinden şahadet kanı içinde yüzmeyen, mafsalları ve organları kesilmeyen bir tek kişi görmedi. İmam Hüseyin tek başına kalmıştı. Elinde Resulullah'ın kılıcı, göğsünde Ali'nin kalbi, bir elinde de Hakk'ın beyaz bayrağı ve dilinde takva sözü...

İmam Hüseyin efendimiz sağına baktı, soluna baktı, Resulullah'ın haremî uğruna kendini feda edecek kimseyi göremedi. "Bizim uğrumuza kendisini feda edecek kimse yok mu?" diye seslendi. İmam Zeynel Abidin çadırdan çıktı. Kılıcını taşıyamayacak kadar hastaydı.

12 İmam Efendilerimiz

Ümmü Gülsüm arkasından *"Oğlum, geri dön!"* diye sesleniyordu. Dedi ki, *"Halacığım! Bırak, Resulullah'ın oğlunun önünde savaşıyım."* Bu sırada Hüseyin şöyle seslendi. *"Ey Ümmü Gülsüm! Bırakma onu. Yeryüzü Âli Muhammed'in neslinden yoksun kalmasın."*

Hüseyin efendimiz, Fırat kenarındaki toprak setten çadırına geri dönünce, Şimr b. Zilcevşen bir grup adamıyla karşısına çıktı. Etrafını sardılar. İçlerinde Malik b. Nesr el-Kindî denilen biri öne atıldı, İmam Hüseyin'e sövdü ve başına bir kılıç indirdi. İmam'ın başında bir miğfer vardı. Kılıç miğferi parçalamış ve başı isabet almıştı. Yara kanıyordu. Miğfer kanla doldu. İmam Hüseyin ona dedi ki,

"Sağ elinle bir şey yiyemeyesin, onunla bir şey içemeyesin ve Allah seni zalimlerle birlikte haşretsın!"

Sonra miğferi attı. Bir bez istedi. Onunla başını sardı. Başka bir miğfer istedi. Onu da başına koydu. Sonra etrafını sarıkla sardı. Şimr b. Zilcevşen ve yanındakiler uzaklaşıp yerlerine döndüler. Biraz bekledi, tekrar geri döndü. Onlar da İmam'a geri döndüler ve etrafını sardılar. İmam Hüseyin kılıcını aldı. Bir savaş geleneği olarak sesini yükseltiyor ve meydan okuyordu.

Atlılarla çarpışıyor, görülmemiş bir kahramanlıkla darbeleri karşılıyor, göz kamaştırıcı bir cesaret örneği sergiliyordu. Karşısına kim çıkarsa çıksın, mutlaka kılıcının altında alçaklar gibi diz çöküp hezimete uğrayarak bükülüyordu.

Çocukları, ailesi ve arkadaşları öldürüldüğü hâlde kendine hâkim olan ve sağlam bir yürekle ve kahramanca savaşıyordu. Piyadeler saldırdığında, o da hamle yapıyor ve onları kılıcıyla dağıtıyordu. Bir kurdun saldırısına uğrayan keçiler gibi sağa sola kaçıyorlardı. İmam Hüseyin efendimizle savaşamayacaklarını anlayınca, korkakların yöntemlerine başvurdular.

12 İmam Efendilerimiz

Şimr, atlıları çağırarak, piyadelerin arkasına yerleştirdi. Sonra okçulara ok atmalarını emretti. Bir anda yağmur gibi üzerine ok yağdırdılar. O kadar çok ok isabet etmişti ki, bir kirpinin dikenli vücudunu andırıyordu. İmam geri durmak zorunda kaldı. Onlar da İmam'ın önünde durdular. Kız kardeşi Zeynep, çadırın kapısına çıktı ve Ömer b. Sa'd b. Ebu Vakkas'a seslendi. *"Yazıklar olsun sana, ey Ömer! Ebu Abdullah'ın öldürülmesine seyirci mi kalıyorsun?"* Ömer, herhangi bir cevap vermedi. Zeynep dedi ki, *"Yazıklar olsun size! İçinizde bir Müslüman yok mu?"*

Kimseden ses çıkmadı. Şimr b. Zilcevşen, atlılara ve piyadelere seslendi. *"Ne oluyor size? Daha ne bekliyorsunuz? Adama saldırsanıza! Analarınız sizin yasınızı tutsun!"* Bunun üzerine her taraftan saldırıya geçtiler. Zur'a b. Şerik, İmam'ın sol kürek kemigine vurdu ve onu kesti. Bir başkası omzuna vurdu. Bu darbenin etkisiyle yüzüstü yere düştü.

Sinan b. Enes en-Nahaî, bir mızrak darbesiyle İmam'ı yere serdi. Hulî b. Yezid el-Esbahî öne çıktı. Atından inip başını kesmek istedi. Fakat elleri titredi. Şimr dedi ki, *"Allah kollarını kırsın, be adam! Ne diye titriyorsun?"* Sonra Şimr atından indi, başını kesti ve Hulî b. Yezite vererek şöyle dedi. *"Al, bunu emir Ömer b. Sa'd'a götür."* Sonra, İmam Hüseyin'in üzerindeki piyade yağmalamaya başladılar. İshak b. Hayve el-Hadremî gömleğini, Ahnes b. Mirsad sarığını aldı. Benî Dârim kabilesinden bir adam da kılıcını aldı. Kafilesini, develerini ve yüklerini talan ettiler, kabiledeki kadınlara ait süs eşyalarını da yağmaladılar.

(İmam Hüseyin Efendimiz için Kerbelâ ölüm yeri değil Mirac mekânıydı. O miraca yüceldi ve Miraçta Dedesi, Babası, Annesi, Abisiyle kucaklaştı. O tevhit imanını benimseyip bu yolda şehadet şerbeti içmek isteyenlere güneş olmuştu. O güneş ki, kalpler Hüseyin dedikçe aydınlatmaya devam edecek ve karanlık asla bu nuru kaplamayacaktır.)

Emevilerin alçaklığı ayyuka çıkmıştı. Görecek gözü olan herkes, bunu görebiliyordu. Bu alçaklık, taşıdıkları vicdanın artık yok olduğunun ifadesiydi. İnsanlıkları ölmüş, hareket eden duygusuz bedenlere dönmüşlerdi. Zerre kadar merhameti olmayan aşağılık vahşîlere dönüşmüşlerdi. Onları bu rezaletten alıkoyacak zerre kadar vicdanları kalmamıştı. Sapıklık ordusu, Kerbela çölünde Peygamber ailesini kuşatma altında tuttuğu sırada, İbn Ziyad, Ömer b. Sa'd'a bir mektup yazmıştı. Bu mektubunda savaşın sonunda hangi neticeyi beklediğini, alçak nefsinde risalete ve Hz. Resul'e duyduğu derin kini açığa vurmuştu. Risalet ve Resul'e yakın olan herkese nasıl düşmanlık beslediğini ifade etmişti. Mektupta şöyle diyordu,

“Şimdi... Bilesin ki, ben seni, Hüseyin'e ilişmeyesin, ona zaman tanıyasın, onun selâmetini ve varlığını güvence altına alasın veya benim yanımda onun için aracılık yapasın diye göndermedim. Bak, eğer Hüseyin ve adamları yönetimi kabul edip teslim olurlarsa, sağ olarak onları bana gönder. Yok, eğer bunu kabul etmezlerse, onlarla savaş; onları öldür ve organlarını kes. Çünkü onlar, bunu hak ediyorlar. Eğer Hüseyin öldürülürse, göğsünü ve sırtını atlara çiğnet. Çünkü o, bir asi, bir eşkıya, bir haydut ve bir zalimdir.

Gerçi öldükten sonra böyle bir uygulamanın ona bir zararı olmaz; ancak bu, kendime verdiğim bir sözdür, onu öldürürsem, mutlaka böyle yapacağım diye.”

Kaldı ki İbn Ziyad, Emevi yönetiminin komutanlarından biriydi. Emevi hanedanına mensup herhangi bir kimseden, Peygamber'in oğlunun saygınlığının gözetilmesine ve makamına değer verilmesine dair bir emrin çıktığına tanık olmuş değiliz. Oysa Emevilerden, onun saygınlığını ve yüksek makamını bilmeyen yoktu. Böylece İbn Sa'd, kindar efendisi İbn Ziyad'ın emirlerini uygulamak üzere ayağa kalktı ve adamlarına şöyle seslendi. *"Hüseyin'in cesedini atına çiğnetecek gönüllü kimse var mı?"* On gönüllü öne çıktı.

12 İmam Efendilerimiz

Bunlar İmam Hüseyin efendimizin mübarek bedenini atlarına çiğnettiler. Böylece bütün kemikleri kırılıp sırtı ezilmiştir. Cenabı Resulullah efendimizin torunu, Hz Fatma Validemizin kızı, büyük kadın Zeynep, kardeşinin yüce na'sının yanı başında durarak şöyle dua etti.

“Allah'ım! Bu kurbanı kabul et.”

İnsanlık, bu iman karşısında saygı ve tazim ifadesi olarak eğilmez de ne yapar? İmam Hüseyin efendimizin, sevdiklerinin ve sevenlerinin fedakârlıklarının unutulmaz oluşunun sırrı, bu görkemli imandır.

(İmam Hüseyin efendimiz Muhammed'i irfaniyet tecelligahı olarak bu irfaniyeti korumak ve devamlılığını sağlamak adına şehadet şerbeti içmiştir. Bu sebeple risalet Ehlibeyt efendilerimizle devam etmiş ve etmektedir. Her kim bu risaletin hizmetiyle irfaniyet nuruyla nurlanırsa bilinsin ondan o nur görünürken görünen İmam Hüseyin efendimizdir. Mevlam, İmam Hüseyin Efendimize olan sevgimizi ve tutuğumuz yasımızı kabul etsin, bizlerin yoluna layık olma gayretimizi daim eylesin.

Lâ İlâhe İllallah Muhammeden Resulullah, Ali-ül veliyullah, Hasan-ül Müçteba, Şehide Kerbelâ'yı İmam Hüseyin.)

4. İmam Zeynel Abidin Efendimiz

İmam Zeynel Abidin Efendimiz on iki İmamlar silsilesinin dördüncüsüdür. Meşhur kavle göre Hicri 38. Yılın Şaban ayının beşinci günü Medine şehrinde doğmuştur. İmam Zeynel Abidin'in değerli babası İmam Hüseyin Efendimizdir. Değerli annesi ise Sasanî padişahlarından Üçüncü Yezdgerd'in kızı Şehribanu'dur. Künyesi Ebu Muhammed, Ebu'l-Hasan'dır. Bazı lakapları ise Zeyn'ul-Abidin, Seyyid'ul-Abidin, Zeki, Emin, Zu's-Sefinat ve Zeynel Abidin'dir.

İmam Zeynel Abidin, hayatının on üç yılını babası İmam Hüseyin'in hizmetinde geçirmiştir. Hicretin 60. yılında Yezit için biat istenildiğinde babası ve akrabalarıyla birlikte Mekke'ye azimet ederek lanet Yezite biat etmekten kaçındılar. Nihayet hükümet memurlarının onları takip etmesi bir taraftan, Kufe halkının onları davet etmesi de bir taraftan o hazretin ailesinin Kufe'ye doğru hareket etmelerine sebep oldu ama Kufe'lilerin vefasızlığı ve lanet Yezit ordusunun saldırısı onların hareketini Kerbela topraklarında durdurdu. Muharrem ayının onuncu gününde İmam Hüseyin'in sevenlerini Yezit ordusu katletti.

İmam Zeynel Abidin şiddetli bir şekilde hastalandığından dolayı Aşure günü bu şehadet kervanına katılamadı. Ama o günde babasının, kardeşlerinin, amcalarının ve birlikte olduğu kadınlar hariç bütün dostlarının şehit edildiklerine şahit oldu. İmam Hüseyin efendimiz son demlerinde kendisine zahir batın hilafet verip, Muhammedi irfaniyetle nurladıktan sonra şahadete erişmesiyle imamet ve halkı hidayet etme sorumluluğu onun

12 İmam Efendilerimiz

üzerine yüklenmiş oldu. İmam Zeynel Abidin'in imametinin başlangıcı, onun Kerbelâ'da esir düşmesiyle aynı zamanda idi. Yezit'in İmam Zeynel Abidin Efendimizi katletmemesi de tamamen siyaset icabıdır. O dönemin insanlarına *“Bakın benim derdim Ehlibeytle değildir. Benim amacım İslam'ın gereğini yerine getirmek içindir ve bu yaptığım İslam ve Allah adına olması gerekendi. Eğer derdim kendi saltanatımı korumak adına Ehlibeyti yok etmek olsaydı Zeynel Abidin'i de öldürürdüm ama bakın öldürmedim”* diyerek halkın önünde kendisini haklı gösterme oyunuydu. İmam Zeynel Abidin Kerbelâ'dan Kufe'ye götürdüklerinde boynuna lâleler vurup ellerini kelepçelemişlerdi. Kufe valisi İbn-i Ziyad (ullahi aleyh) İmam'ı görünce; *“Bu kimdir?”* diye sordu. Cevabında; *“Ali bin Hüseyin'dir”* dediler. Bunun üzerine İbn-i Ziyad; *“Allah, Ali bin Hüseyin'i öldürmedi mi?”* dediğinde İmam şöyle buyurdu:

- *Benim, Ali bin Hüseyin isminde kardeşim vardı, onu (Allah değil) halk öldürdü.*
- *Hayır, Allah onu öldürdü.*
- *Allah ölümleri vaktinde canları alır.*
- *Bana cevap vermeye cüret mi ediyorsun? Hadi onu götürün boynunu vurun.*

Bu esnada İmam Zeynel Abidin'in halası Zeynep İbn-i Ziyad'ın bu sözünü duyunca şöyle buyurdu: *“Ey İbn-i Ziyad! Şüphesiz sen bizden kimseyi baki bırakmadın, eğer onu öldürmeye karar almış isen o halde beni de onunla birlikte öldürmelisin.”* İmam Zeynel Abidin halası Zeyneb'e; *“Halacığım! Sen biraz sabret de ben onunla konuşayım.”* dedi. Sonra İbn-i Ziyad'a dönerek şöyle buyurdu,

“Ey İbn-i Ziyad! Beni ölümle mi tehdit ediyorsun? Ölümün bizim için adet, şahadetin de kerametimiz olduğunu bilmiyor musun?”

12 İmam Efendilerimiz

Bu sırada İbn-i Ziyad, Ali bin Hüseyin, İmam Zeynel Abidin ve ailesini ulu caminin yanındaki bir eve götürmelerini emretti. Kısa bir süreden sonra Peygamber ailesini, Yezit'in hükümet merkezi olan Şam'a doğru hareket ettirdiler. Esirler kafilesini eli bağlı olarak Yezit'in sarayına götürdüklerinde İmam Zeynel Abidin'in Yezid'e karşı ilk sözü şu oldu:

“Ey Yezit! Seni Allah’a ant veriyorum söyle; eğer dedemiz Resulullah bizi bu halde görmüş olursa sence ne yapar?”

Yezit, İmam'ın bu sözü karşısında bir cevap bulamayınca, esirlerin zincir ve iplerinin çözülmesini emretti. İşte İmam'ın bu sözü, halası Zeynep'in ateşli konuşmasına bir zemin oluşturdu. Yezit kendi sarayında mağlup olmakla karşılaşınca, genel bir toplantıda kendi zafer ve galibiyetini Şamlılara göstermek istedi. İşte bundan dolayı halkın, ulu camide toplanmasını emretti. Sonra caminin hatibine, minberin üzerinde İmam Hüseyin ve babası Hz. Ali Hakk'ında çirkin laflar söylemesini emretti. Cami hatibi de onun dediği gibi yaptı. Onun saçma-sapan sözlerini duyan İmam Zeynel Abidin artık dayanamayıp yüksek bir sesle şöyle buyurdular:

“Ey hatip! Vay senin haline! Sen mahlûku hoşnut etmek için Allah'ın gazabını kazandın. Öyleyse ateşte kendine bir yer hazırla.”

Sonra İmam Zeynel Abidin minbere çıkarak çok etkileyici bir konuşma yaptı. Allah'a hamd, Peygambere ve âl'ine salat ve selamdan sonra şöyle buyurdular:

***“... Ey insanlar topluluğu! Kim beni tanıdıysa tanımıştır, kim de tanımadıysa şimdi ben kendimi ona tanıtıyorum;
Ben, Mekke ve Safa'nın oğluyum;
Ben, seçilmiş olan Muhammed'in oğluyum,
Ben, Fatımat'uz-Zehra'nın oğluyum;***

***Ben, Hadicet’ul-Kubra’nın oğluyum;
Ben, zulümle öldürülenin oğluyum;
Ben, başı boynundan kesilenin oğluyum; ben, susuz olarak
can verenin oğluyum; Ben, bedeni Kerbela toprağına serilenin
oğluyum; ben, sarığı ve cüppesi çalınanın oğluyum...”***

Yezit halkın ayaklanmasından korktuğundan dolayı müezzine ezan okumasını emretti. Müezzın İmam Zeynel Abidin’in sözünü keserek;

“Allah-u Ekber, Allah-u Ekber” demeye başladı.
İmam da; *“Allah’tan daha büyük bir şey yoktur”* buyurdu.
Müezzın; *“Eşhed-u en lâ ilâhe illâllah”* dediğinde,
İmam; *“Derim, etim ve kanımla buna tanıklık ederim”*
Müezzın; *“Eşhed-u enne Muhammed’er- Resulullah”* dediğinde
İmam minberin üzerinden Yezid’e hitaben şöyle buyurdu:

***“Ey Yezit! Bu Muhammed senin ceddin mi yoksa benim
ceddim mi? Eğer; “Benim ceddimdir” dersen, apaçık yalan
söylemiş olursun. Ama eğer; “Senin ceddindir” demiş olur
isen o halde neden babamı öldürdün? Neden onun ailesini ve
beni esir aldın?”***

İmam sonra şöyle buyurdu:

***“Ey millet! Acaba sizin aranızda, babası ve cediti Resulullah
olan bir kimse var mıdır?”***

İmam’ın bu sözüyle halkın ağlama sesleri yükseldi. Zeynel Abidin bu etkileyici ve harareti konuşmasıyla Ehl-i Beyt’in makam ve menziletini halka tanıtmış oldu. İşte böylece Şam halkı, Kerbelâ’da öldürülenlerin yabancı kimseler olmadığını, aksine Yezit’in onun adıyla Müslümanlara hükmettiği kimsenin yani Resulullah’ın ailesi ve evlatları olduğunu anlamış oldu.

12 İmam Efendilerimiz

Kerbela esirleri, İmam Zeynel Abidin ve Hz. Zeyneb'in hararetli ve halkı etkileyici konuşmaları neticesinde Yezit'in elinden kurtulup asıl vatanları olan Medine'ye doğru hareket ettiler. Ama zulüm ve sitem hükümeti öylece devam etti. İmam Zeynel Abidin ömrünün sonuna dek Yezit'ten sonra, Muaviye bin Yezit, Mervan bin Mervan ve Velid bin Abdumelik isminde dört şahıs da hilafet ve hükümet makamında oturdular. Bu karanlık ve uzun süre içerisinde Müslümanların camiası zulüm ve cinayetle dolu idi. Medine halkının katliamı, oradaki Müslümanların namuslarına dokunma, Allah'ın evi Ka'be'nin tahrip edilmesi, Kumeyl bin Ziyad, Said bin Cubeyr ve Kanber'in şehit edilme vakıaları o zulüm ve cinayetlerden birer örneklerdir.

İmam Zeynel Abidin Kerbela mirasçısı ve yadigârı idi. Can yakıcı üzüntü ve zahmetleri tahammül etmekle sürekli olarak o şehitlerin anılarını canlı tutmaya çalışıyordu. Uygun fırsatlarda yürek yakan ağlamalarıyla Aşure musibetinin ne kadar büyük olduğunu açıklıyordu. Dua kalıbında da en iyi ahlaki ve terbiyetî programları halka sunuyordu. İmam Zeynel Abidin, her daim için fikirleri ve hareketleri ile örnek bir kişi oldu. Düşmanlarının bile takdirini kazanacak kadar yardımsever, alçakgönüllü, bilgili, cesur bir şahsiyettir Zeynel Abidin.

İmam Zeynel Abidin, her daim fakirlere, ihtiyacı olanlara yardım ediyordu. Fakat bu yardımı alanlar mahçup olmasın, kendisini yanlış anlamasınlar diye geceleri yüzüne nikap sürerek, kim olduğunu söylemeden yapardı. Fakirler bu cömert insanın kim olduğunu hep merak etmişler ama bir türlü öğrenememişlerdi. Ta ki Zeynel Abidin şehit edilene kadar çünkü Zeynel Abidin'in şehadetinden sonra kimse kapılarını çalmadı ve böylece onlar da kendilerine yardım edenin Zeynel Abidin olduğunu öğrenmiş oldular. Dolayısıyla o kutsal İmam, Hak için yapıyordu yaptıklarını, gösteriş için değil.

12 İmam Efendilerimiz

Bu haliyle de hâlâ insanlığa örnek olmayı sürdürüyor Zeynel Abidin. Her daim kinden, kibirden, kirlilikten kaçınmıştır. Kendilerine söven birisine; "eğer ben dediğin gibiysem, Allah'ın beni yargılamasını dilerim. Ama dediğin gibi değilsem, dilerim Allah seni bağışlasın" demişti. İmam Zeynel Abidin'in oğlu beşinci imam Muhammed Bakır, babası için şunları söylemiştir,

"Babam Zeynel Abidin, beş kimse ile arkadaşlık kurmamayı, konuşmamayı bana tavsiye etti. Onlar da şu kimselerdir,

- *Fasık ile arkadaşlık kurma ki, kendisine en çok muhtaç olduğun zaman sana yardım etmeyip yalnız bırakır.*
- *Cimri ile arkadaşlık olma ki, kendisine en çok muhtaç olduğun zaman, sana yardım etmeyip yalnız bırakır.*
- *Yalancı ile dost olma ki, yakını uzak ve uzağı yakın gösterip seni yanıltır.*
- *Ahmakla arkadaş olma ki, sana yardım edeyim derken, zarar verir de farkında bile olmaz. Onun için, 'akılsız dostun olacak yerde, akıllı düşmanın olsun' derler.*
- *Akrabası ile ilgisini kesen kimse ile arkadaş olma ki, bu gibi kişiler Kuran-ı Kerim'in üç yerinde lânete layık görülmüşlerdir. Düşün ki, akrabasına iyilik etmeyen kişi sana nasıl iyilik edebilir?"*

İmam Zeynel Abidin'in şu hikmet dolu sözleri, insanlık yaşadığı müddetçe ve dünya döndükçe haklılığını ve yol göstericiliğini sürdürmeye devam edecek.

- Yol gösterici olmayan insanlar, ahmak ve faydasızdır.
- Zararlı yemeklerden sakınan insanın, sonu ateş olan günahlardan sakınmamasına hayret ederim.

12 İmam Efendilerimiz

- Durmadan gülüp duran insani, gafilliğine veya aklının az olduğuna hükmedebilirsiniz.
- İnsanlara düşmanlık etmekten uzak dur.
- İnsanların meclisi, insanı düzeltmeye doğru götürür.
- Müminin mümin kardeşinin yüzüne sevgi ve muhabbet ile bakması, ibadettir.

Bilinmesi gereken, dördüncü imam Zeynel Abidin'in diğer imamlar gibi Hakk'ı ve hakkaniyeti temsil ettiği'dir. Doğruluğu temsil ettiği için zalimlerce, dünya malına yenilen, kinli, kibirli kimselerin hedefi olmuş, şehit edilmiştir. Dördüncü İmam Zeynel Abidin, yol göstericiliğini ve örnek kişiliği ile günümüze de ışık tutmaya devam ediyor. Nihayet o mazlum İmam, İmam Sadık'ın buyurduğuna göre babası İmam Hüseyin'den 35 yıl sonra hicri 95'de 57 yaşında Muharrem'in on ikisinde vefat etmiştir. Genel nakledilmiş olan birçok güvenilir hadislerden İmam Zeynel Abidin'in zehirle şehit edildiği anlaşılmaktadır. İbn-i Babaveyh ve bir grup diğer kimselere göre Velid bin Abdulmelik o hazreti zehirletmiştir; bazılarına göre ise Hişam bin Abdulmelik onu zehirleterek şehit etmiştir. Şeyh Mufid, İmam Zeynel Abidin'in on beş çocuğu olduğunu söylemiştir. Onların isimleri şöyledir, "*Muhammed, Abdullah, Hasan, Hüseyin, Ömer, Hüseyin Esger, Abdurrahman, Süleyman, Ali, Muhammed Esger, Hadice, Fatıma, Aliyye, Ümm-ü Gülüsüm.*"

Onların arasından "*Bakır*" lakabıyla meşhur olan Muhammed Şiilerin beşinci İmam'ı olmuştur. İmam Zeynel Abidin'in kutsal mezarı ise Baki mezarlığında amcası İmam Hasan'ın kenarında yer almıştır.

Mevla'm Ehlibeyt yolundan ve Onları sevmekten, onlara hizmet etmekten ayırmasın, sevgimizi ve hizmetimizi kabul eylesin.

**Kerbelâ çölünde halvet hanede
Şehadet deminde narın içinde
Şehit oluyorlar iman üzere
Miraç ediyorum Resulullah**

**Keramet zuhurda İslam uğruna
Canlar veriliyor tevhit yolunda
Başlar sunuluyor aşkla sırayla
Miraç ediyorum Resulullah**

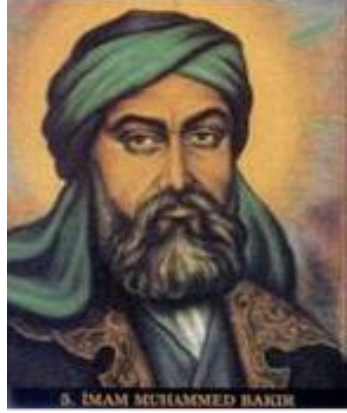
**Gönlümde ikrarım gözümde şahım
Hakk'ı anlatıyor canlı Kur'an'ım
Tek başına küfre karşı duranım
Miraç ediyorum Resulullah**

**Hizmet etmek oldu düşen payıma
Kerbelâ yüklendi naçiz sırtıma
Nice sırlar gizli akan yaşımda
Miraç ediyorum Resulullah**

**Muhammed nesliyim Allah'tır zikrim
Can için batıla ikrar vermedim
Şirk bataklığında Hakk'ı söyledim
Miraç ediyorum Resulullah**

**Dedem Ali adım Zeynel Abidin
Şehitler şahıdır babam Hüseyin
Nurlandı varlığım Risalet'teyim
Nüzul ediyorum tüm insanlığa**

5. İmam Muhammed Bakır Efendimiz

İmam Muhammed Bakır Hz Ehli Beyt İmamlarının beşincisidir. Bir rivayete göre İmam Muhammed Bakır Medine’de Hicretin 57. yılı Recep ayının Cuma günü gözlerini dünyaya açmıştır. İmam Bakır’ın değerli babasının ismi İmam Zeynel Abidin Hz, değerli annesinin ismi ise İmam Hasan’ın kızı Hz Fatıma’dır. Bu yüzden İmam Bakır’a, baba ve anne tarafından, hem Haşimi, hem de Alevi demişlerdir. İmam Sadık, İmam Bakır’ın annesi Fatıma Hakk’ında şöyle buyurmuştur. *“O, Sıddıka biriydi. Ali Hasan evlatları arasında onun gibi bir kadın görülmemiştir.”*

İmam Bakır’ın mübarek ismi *“Muhammed”* künyesi *“Ebu Cafer”* lakapları ise *“Şakir”*, *“Hadi”*, *“Emin”* ve *“Bakır”* dır. Hazretin en meşhur lakabı, Resulullah tarafından kendisine verilen *“Bakır”* lakabıdır. Cabir b. Cufi, İmam Bakır’a bu lakabın verilmesinin sebebini şöyle açıklamıştır. *“İnnehu bekar’el- ilme bakren”* yani İmam Bakır ilmi tam manasıyla yarıp açıklamıştır.

Hicretin 95. yılında değerli babası İmam Zeynel Abidin Hz’nin vefat etmesiyle Hazretin İmamet dönemi başlamıştır. İmam Bakır Hz uygun bir fırsat bulduğunda onların gasıp hükümetini reddetmiş ve halkı Ehl-i Beyt imametine davet etmiştir. Nitekim şeyh Kuleyni şöyle rivayet etmiştir. İmam Bakır’ı Şam’a gönderdiklerinde İmam, Hişam b. Abdülmelik’in meclisine girince eliyle meclistekilerin hepsine selam vererek oturdular.

12 İmam Efendilerimiz

Hişam, İmam'ın bu tür tavrından yani ona resmi selam vermediği ve izinsiz olarak oturduğundan dolayı öfkelenerek İmam'a karşı öfkelenip; *“Siz neden halkı kendi imametinize davet ediyorsunuz”* diyerek Hazreti kınadı. Mecliste bulunanlar da, daha önce aldıkları karara göre İmam'ı kınamaya başladılar. İmam Bakır onlara cevap olarak şöyle buyurdu,

“Ey millet! Nereye gidiyorsunuz? Nereye yönelmişsiniz? Allah Teâla bizim vasıtamızla sizin geçmişlerinizi hidayet etti ve sizin nesillerinizi de bizimle hidayete erdirecektir. O halde eğer geçici saltanat sizin içinse, kalıcı saltanat da bizim içindir; bizim saltanatımızdan sonra bir saltanat yoktur. Çünkü biz akıbet ehliyiz. Zira Allah Teâla şöyle buyuruyor: “Sonuç muttakiler içindir.”

Hişam ilk önce İmam Bakır'ı hapse attı; ama hapistekilerin O Hazrete yönelmesinden ve halkın halifeye karşı kıyamının teşekkül bulması korkusundan dolayı İmam'ı serbest bırakarak Medine'ye geri döndürmek zorunda kaldı. İmam Bakır, *“Medine”* şehrinde, Emevilerin fikri ve ameli sapıklıklarına karşılık olarak asil diyaneti diriltme yolunda çok önemli çaba ve teşebbüslerde bulundu. O çabalardan bazıları, İslami toplumda Ehl-i Beyt'in fikir ve görüşlerini savunup açıklayabilecek bazı fakih ve bilginler yetiştirmek olmuştur. Örneğin, Cabir b. Yezid-i Cufi, İmam Bakır'dan yetmiş bin hadis öğrenmiştir.

Zurara b. A'yen, Ebu Besir-i Muradi, Muhammed b. Muslim ve Bureyd b. Muaviye, İmam Zeynel Abidin ve İmam Bakır (a.s)'dan pek çok hadis öğrenip onları halka öğretmişlerdir. İmam Bakır onların Hakk'ında şöyle buyurmıştır,

“Eğer bunlar olmasaydı, kimse hidayet yolunu bulamazdı. Bunlar dinin koruyucuları ve babamın, Allah'ın helal ve haramına olan eminleridir. Yine onlar dünya ve ahirette bize doğru yarışanlardır.”

12 İmam Efendilerimiz

Şahıs ve diğer kimselerin İmam Bakır'dan naklettikleri rivayetler, Şia fıkhnın büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. İmam Bakır Hz, bu siyasi teşebbüslere ilaveten Kur'an ve İtreti (Hz. Peygamber'in Ehl-i Beyt'ini) savunmak ve onların varlığını korumak için, çeşitli din, mezhep ve fırkaların âlimleriyle tartışıp münazaralar yapmıştır. Örneğin, Şam Hristiyanlarının rehberleri, Kisaniyye büyükleri, Basra fakihî Katade, Kadı Ömer b. Zer, Hasan-i Basri, Tavus-u Yemani, Muhammed b. Münkedir, Ebu Hanife ve Havaricin savunucularından olan Abdullah b. Nafi b. Ezrak ile bir takım ihticaç ve münazaralar yapmıştır.

İmam Bakır, Abdullah b. Nafi ile yaptığı münazarada ona şöyle sordu. *“Resulullah'ın buyurmuş olduğu şu Hayber Hadisi Hakk'ında ne diyorsun? “Yarın bayrağı öyle bir kimsenin eline vereceğim ki O, Allah ve resulünü seviyor; Allah ve resulü de O'nu seviyorlar.” Nafi cevaben şöyle dedi: “Bu hadis Hakk'ında bir şüphe yoktur. Ama Ali ondan sonra “Sıffîn” vakiasında hakemeyni sağlamlaştırmada kâfir oldu!”*

İmam Bakır, onun bu sözüne karşılık şöyle buyurdular.

- *Söyle bakalım, acaba Allah Teâlâ sevdiği Ali'nin ve Nehrevanlıları öldüreceğini biliyor muydu? Eğer bilmiyordu der isen kâfir olursun.*
- *Biliyordu.*
- *Allah Teâlâ onu, kendisine itaat edeceğinden dolayı mı seviyordu, yoksa isyan edeceğinden dolayı mı?*
- *İtaat edeceğinden dolayı seviyordu.*
- *Mağlup oldun, kalk git.*

Muhammed b. Münkedir şöyle diyor, *“Ben Muhammed b. Ali İmam Bakır'a öğüt vermek için O'nun yanına vararak bazı sözler dedim. Ben O'na öğüt vermek isterken O bana öğüt verdi.”* Arkadaşları; *“O sana nasıl öğüt verdi?”*

12 İmam Efendilerimiz

diye sorduklarında şöyle dedi. “Günün tam sıcak bir vaktinde Medine’den dışarı çıktım. Bu sırada, iki yardımcısının omzuna yaslanan Muhammed Bakır’la karşılaştım. Kendi kendime şöyle dedim. Suphanallah! Kureyş’in şeyhlerinden biri bu saatte ve bu haliyle dünya peşindedir! And olsun ki, O’na öğüt ve nasihat edeceğim.

Daha sonra O’na selam verdim; O da soluklanarak ve ter döktüğü bir halde selamımın cevabını verdi. Sonra dedim ki “Allah seni doğru yola ilet sin, Kureyş şeyhlerinden biri olduğun halde, günün bu saatinde ve bu halin ile dünya peşinde misin? Eğer bu esnada ve bu vaziyette ölümün yetişirse ne yaparsın?” O Hazret şöyle buyurdu.

“Eğer bu hal ve vaziyette ölümüm yetişirse, Allah’a itaat etme yolunda ölmüş olurum. Çünkü bu işimle kendimi ve ailemi, senden ve halktan müstağni kılmış oluyorum. Ama Allah’a karşı yapılan isyanların birinde olduğum halde ölümümün yetişmesinden korkuyorum.” Bu sırada şöyle dedim. “Doğru buyurdun, Allah sana merhamet etsin; sana öğüt vermek isterken sen bana öğüt verdin.”

İşte böylece İmam Bakır Hz, diyanet esaslarını sağlamlaştırmak ve ilmi alanlarda muhalifleri mağlup ederek insanlığın gelişmesine sebep oldu; onu yayıp tebliğ etmeye çaba gösterenleri ise takdir ve teşvik ediyordu.

İmam Bakır, Kumeyl b. Zeyd-i Esedi ismindeki bir şahıs huzurlarına geldiklerinde şöyle buyurdular. Ey Kumeyl! Allah’a and olsun ki, eğer bizim yanımızda bir mal olursa, ondan sana da veririz; ama Resulullah Hz’nin Hassan b. Sabit’e buyurduğu şu söz senin için de olsun.

“Ruh ’ul- Kudüs, bizi savunduğun sürece seninle birlikte olsun.”

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Muhammed Bakır, gayet doğru sözlü, halûk, iyiliksever bir zattı. Onunla bir defa konuşan hemen tesirinde kalırdı. Aynı zamanda ihsan bakımından, dünyanın eli en açık kimsesiydi. Vaktini ya ibadetle, ya ilim tahsil etmekle, ya bildiğı şeyleri başkalarına öğretmekle, ya kendisine başvuranlara doğru yolu göstermekle, ya da muhtaçlara ihsanda bulunmakla geçirirlerdi. Hayatı da hep bu çalışmalar içinde geçmiştir. Zamanında yaşamış olduğı bütün âlimler, Hız. İmam Muhammed Bakır'ın ilim bakımından yüksekliğini kabul etmekte ittifak etmişlerdir. Bir seferinde Kur'an'ı Kerim'de geçen; *“Bilmiyorsanız, bilmediklerinizi zikir ehline sorunuz”* şeklindeki ayetin manası kendisine sorulmuş, Hız. İmam da şu cevabı vermiştir. *“Zikir ehli biziz.”* Bu söze yanındaki âlimlerden hiçbirini itiraz etmemiştir. En tanınmış din âlimleri, zaman zaman halledemedikleri meselelerle karşılaştıkları zaman, mutlaka gelir, Hız. İmam Muhammed Bakır'a başvururlardı. Hız. İmam da hiçbirini yanından tatmin edilmemiş olarak göndermezdi. Hepsinin de takıldıkları noktaları aydınlatmanın yolunu bulurdu ve onları kelimenin tam manasıyla tatmin ederdi.

Hız. İmam Muhammed Bakır son derece güzel konuşurdu. Hemen hemen her sözünde derin hikmetler mevcuttu. Hız. İmam'ı dinleyen, huzurundan ayrıldıktan sonra da uzun müddet kendisini bu sözlerin tesirinden kurtaramazdı. Mekkeli bilgin Abdullah bin Ata;

“Bilginlerin, Muhammed Bakır'ın huzurunda küçüldükleri gibi, hiçbir kimsenin huzurunda küçüldüklerini görmedim Hatem bin Uteybe'nin, toplumu içinde o kadar büyük, kadri o kadar yüceyken, onun huzurunda, mualliminin huzurundaki küçük çocuğa döndüğünü gördüm”

demiştir. Hız. İmam Muhammed Bakır'ın ilmi, sadece din işlerine inhisar etmiş değildi.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam, ilmin, bilginin her cephesiyle meşgul olurdu. Kendisine hangi konudan bir şey sorulacak olursa, cevabını mutlaka doğru olarak verirdi.

Hız. İmam Muhammed Bakır, kendisinden yardım isteyen her fakire mutlaka yardımda bulunurdu. Açları doyurur, çıplakları giydirdi. Kendisini ziyaret eden dost ve ahabplarının bu ziyaretlerini, mutlaka iade ederdi.

Hız. İmam Muhammed Bakır'ın meclisleri, bir çeşit ilim meclisleri olurdu. Burada bulunmak ve kendisinden feyiz almak, her kula nasip olmaz saadetlerdendi. Irak'ta olsun, Hicaz'da olsun, başka yerlerde olsun, yetişen din bilginlerinin çoğu kendisinden feyiz almışlardır.

Hız. İmam Muhammed Bakır, babalarının kurduğu gerçek ve ilahi medreseyi devam ettirmişlerdir. Hız. İmam Muhammed Bakır, kendisi senet göstermeden, yani rivayet edicisinin adını zikretmeden bir hadis-i şerifi okuduğu zaman, bunun sahih bir hadis olduğundan kimse şüpheyeye düşmezdi. Çünkü şöyle söylerdi; *“Ben bir hadis okudum, rivayet edenini anmadım mı bilin ki onu mutlaka babamdan duymuşumdur. Babam da babasından, babası da ceddin Resulullah'tan duymuştur.”*

Bu şekilde rivayet ettiği hadis-i şeriflerden bir tanesi şudur.

“İşlerin zoru üçtür; kardeşlerle mal hususunda iyi geçinmek, menfaat söz konusu olunca insanlara karşı insafla muamelede bulunmak, her durumda Allah'ı anmak.”

Hız. İmam Muhammed Bakır'ın zamanları, Ümeyye oğullarından Mervan oğlu Abdülmelik ile oğulları Velid ve Süleyman'ın, Abdülaziz oğlu Ömer'in ve yine Abdülmelik'in oğullarından Yezid'le, Hişam'ın saltanatlarına rastlar.

Abdölmelik öyle bir kişiydi ki, kendisine saltanat müjdelendiği zaman, okumakta olduğu Kur'an'ı Kerim'i; *“Bu seninle son görüşmemiz”* deyip elinden bırakmıştı. Abdölmelik saltanata oturunca, amcasının oğlunu saltanatta kendisine rakip gördüğü için sarayına konuk çağırımış ve onu kendi eliyle öldürmüş sonra da şam mescidinde minbere çıkıp; *“Bundan böyle, kim benim yaptığım işe dair bir soru sorar veya itiraz ederse cevabını ancak kılıçla alır”* demişti.

şimdi bu devirde bir de şam'da olup bitenlere bakalım. Muaviye'nin kurduğu saltanat ne âlemde idi? Onun halefleri ne ile meşgul idiler? Ne yapıyorlardı? Bütün bunları bilmek, akıl ve ızan sahipleri için pek güzel bir mukayese imkânı hazırlar. Biz Hz. Ali'nin torunlarının nasıl yaşadıklarını birer birer anlatırken, şam'da yaşanılan olayları anlatmamak ve unutmak insafsızlık olurdu.

Hz. İmam Muhammed Bakır'ın imamlık makamına oturduğu zamanda, řam saraylarında fesat ve ahlaksızlık son haddini bulmuştu. Hz. İmam Muhammed Bakır çekilmiş olduğu ilim ve fazilet dolu köşesinden bu manzarayı hayret ve hatta dehşet içinde seyrediyordu. Muaviye'nin soyundan, Mervan'ın soyuna gečen bu sahte Emîr'ül müminlik, halka zorla kabul ettirilmek isteniyordu. Bunlar; řam saraylarında hükümdarlar gibi yaşıyorlardı ve her çeşit sefahat hayatının içine adeta gömölmüşler, boğulmuşlardı.

Bunlar; emirlerini ancak kılıç kuvveti ile gördürebildikleri için sadece buna tapıyorlar, bütün varlıkları ile sadece bunu benimsiyorlardı. Bunlarda; fazilet, doğruluk, adalet gibi kelimeler çoktan unutulmuş, iş düpedüz bir rezalet, ahlaksızlık ve zulme dökölmüştü. şam saraylarında, Ümeyye oğulları rezalet ve sefahat içinde hayat sürerlerken, Hz. Ali'nin torunları ise Medine'de büyük bir fazilet içinde hayatlarını devam ettiriyorlardı.

12 İmam Efendilerimiz

Bu halifelerin içinde yalnız Mervan oğlu Abdülaziz'in oğlu Ömer, bir istisna teşkil ediyordu. Bu zat Hicret'in 99. yılında saltanata gelir gelmez ilk iş olarak; Muaviye'nin koyduğu pis ve kötü bidatı, Cuma günleri hutbelerde Hz. Ali'ye haşa, zem edilmesini kaldırdı ve yerine; Kur'an-ı Kerim'deki şu ayetin okunmasını emretti. *“Gerçekten de Allah adalet ve ihsanla muameleyi buyurur ve yakınları görüp gözetmeyi emreder; kötü olan, yapılmaması buyrulan şeylerden ve azgınlıktan isyandan nehyeyler; düşünüp anlamanız içinde size öğüt verir.”* (Nahl 90. ayet)

Abdülaziz'in oğlu Ömer, daha sonra Hz. Muhammed'in Hakk'a kavuşmalarından sonra Hz. Fatıma'nın elinden alınan Fedek hurmalığını, Hz. Fatıma'nın soyuna geri verdi. Sonra Ümeyye oğullarının gasp ettikleri şeyleri tekrar onlardan aldı, Beyt'ül mal'e iade etti ve hak sahiplerine de devlet hazinesinden verilen payda, eşitliğe riayeti şart koştu. Ümeyye oğulları, Abdülaziz oğlu Ömer'in yapmış olduğu bu hareketlerini hoş görmediler ve onu zehirlettiler. Abdülaziz oğlu Ömer, bu zehirlenme sonucunda Hicret'in 101. yılında vefat etmiştir.

Arap milliyetçiliği, Arap olmayan Müslümanların aşağı görülmesi, gayr-i Arap olanları büsbütün incitmedeydi. Halifelerin sorumsuzluğu yahut adalet sahibi olsun, olmasın, onlara itaatın lüzumu Hakk'ındaki rivayetler, artık söyleyenlerin dillerinde ve yazılmış sahifelerde kalıyordu. Hz. İmam Hüseyin'in, mazlum olarak din, iman adına, ümmetin selameti ve İslam'ın, insanlığın özgürlüğü uğruna şehadeti unutulmuyor, yer yer ayaklanmalarla, intikam almaya kalkışmalarla yeniden yeniyen canlanıyordu. Hicret'in 120.yılında, Hz. İmam Muhammed Bakır'ın tasvip etmemesine rağmen, Hz. İmam Zeynel Abidin'in oğlu Zeyd, zamanın yönetimine karşı ayaklanmış; fakat onu şehit etmişlerdir. Hicret'in 125.yılında da Zeyd'in oğlu Yahya ayaklanmış; fakat o da şehit edilmiştir.

12 İmam Efendilerimiz

Bütün bu olaylar halka bir ibret olmuyordu. Kerbela faciasını, Resulullah'ın oğlunun şehadetini, “*Ehl-i Beyt'in*” esaretini, Muhammed evladına reva görülen zulümleri unutmayanlar için bir hatırlatma oluyordu. Kendilerine, Resulullah'ın halifesi ve müminler emiri lakaplarını takanların safahatları, zulümleri, bu hatırlatmayı, en azından hoşnutsuzluk haline getiriyordu. Ümeyye oğullarının kendi aralarında da hoşnutsuzluklar, hatta ayaklanmalar başlamıştı; zulüm temelinin üstüne kurulan bu saltanat, artık çöküyordu. Hz İmam Muhammed Bakır, Ümeyye oğulları saltanatının son zamanlarında yaşamışlardır. Hz İmam; hükümetin bir yandan dıştaki, bir yandan içteki muhaliflerle uğraşmasından faydalanmışlar ve İslam'ın gerçek esaslarını, ilmi, hikmeti yaymışlardır. Sahabeden olup Hz. İmam'ın zamanına ulaşanlardan ve tabiinden birçok kişi, kendilerinden faydalanmışlar, rivayetlerde bulunmuşlardır. Hz. İmam Muhammed Bakır, Hicret'in 114. yılı (Miladi 733) Zilhicce ayının 7. günü Hakk'a kavuşmuştur. Hz. İmam Muhammed Bakır, Ümeyye oğulları tarafından zehirletirilerek şehadet makamına ermişlerdir. Ömürleri 57 yıl, 5 ay, 7 gündür. Hz. İmam Muhammed Bakır vasiyetleri mucibince, Hz. İmam Caferi Sadık tarafından yıkanıp teçhiz ve tekfin edilmişler, namazları da Hz. İmam Cafer Sadık tarafından kılınmıştır. Hz. İmam Muhammed Bakır, Medine-i Münevvere'deki Baki mezarlığında, babaları Hz İmam Zeynel Abidin'in yanına defnedilmişlerdir. Kendilerinden sonra imamet, oğlu Hz İmam Cafer, Sadık'a intikal etmiştir.

Vecizelerinin bir kısmı şunlardır.

- Allah o mümine rahmet etsin ki; dilini tutar da kötü söz söylemez. Çünkü bu, Cenabı Hakk'ın kendisine verdiği sadakadır. Dilini tutmadıkça hiç kimse, günahlardan kurtulamaz.

12 İmam Efendilerimiz

- Amel ancak bilgi ile beraber olursa makbuldür. Bilgi de amelle olur. Bilgi sahibine bu bilgisi, ameline kılavuzluk eder. Bilgisiz kişinin ameli ise beyhudedir.
- Aşağılık ruhtaki bir kimsenin silahı; kötü sözdür, iftiradır.
- Bilgisinden faydalanan bir bilgin, ibadetle meşgul olan bin kişiden daha yararlıdır. Bir bilginin ölümü, şeytanı yetmiş ibadet edicinin ölümünden daha çok sevindirir.
- Bu dünyada bir büyük belaya çatmış bulunuyoruz. Zira bu halk, bizim göstereceğimiz yoldan başka Hakk'a giden bir yol bulamaz. Buna karşılık ne yazık ki; bunlar çok defa bizim sözümüzü dinlemezler.
- Cenabı Hakk'ı her zaman aklınızda bulundurun; ta ki sizleri görünmez kaza ve belalardan korusun!
- Doğru ve güzel sözü kim söylerse söylesin; bunu kabul ediniz. Varsın isterse bu sözü söyleyen sözünü tutmasın. Çünkü Cenabı Hak, Kur'an-ı Kerim'de; *“Onlar ki doğru sözü dinlerler ve sözün güzeline uyarlar; Allah'ın doğru yola götürdükleri kişiler kendileridir.”* buyurmuştur.
- Doğruluk ve hidayet kapısını bilene, onunla amel edenin ecri kadar ecir verilir. Onunla amel edenle, ecirlerinden de bir şey eksilmez. Buna karşılık sapıklık yoluna giden, bir sapıklık icat eden kimseye de, o sapıklıkla amel edenlerin işledikleri günah kadar günah yazılır. O sapık yolda gidenlerin günahlarından da bir şey eksilmez.
- Eline fırsat geçer geçmez bundan azami istifadeye sakın kalkışma! Fırsatçılık meydanı öyle bir meydandır ki, bu meydana düşenleri sonunda mahrumiyete götürür.

12 İmam Efendilerimiz

- Gönül zenginliği gibi zenginlik yoktur. Gönül fukaralığı kadar da, fukaralık yoktur ve olamaz.
- En yüksek irfan, kendi kendini tanımaktır. İyi sıhhat kadar büyük bir nimet bulunamaz.
- Başarı kazanmak kadar afiyet yoktur.
- Gayreti ve azmi uzattıkça uzatmak gibi yücelik olamaz.
- Dünya mallarına karşı isteği azaltmak kadar zahitlik yoktur.
- İnsaf kadar adalet olamaz. Hevese uymak kadar günah işlenemez.
- Allah'ın farzlarını yerine getirmek gibi itaat yoktur.
- Akılsızlık kadar musibet düşünülemez.
- İşlenen bir suçu küçümsemek kadar fena şey olamaz.
- Haksızlığa ve kötülere karşı savaşmak gibi üstünlük yoktur.
- Gönül isteği ile savaşmak kadar da savaş olamaz.
- Öfkeyi yenmek kadar kuvvet yoktur.
- Tamah etmek derecesinde alçalış da olamaz.
- Güler yüz ile tatlı söz; insana sevgi ve saygı kazandırır. Asık surat ile kötü söz ise, ancak nefret uyandırır. Böyleleri, insanları Allah'tan uzaklaştırır.

12 İmam Efendilerimiz

- Her işinde doğru ol! Boş ve beyhude işlerle uğraşmaktan sakın! Düşmanından her zaman çekin ve dostunu da çekindir!
- Her üstün ve iyi şeyden daha üstünü ve daha iyisi; adalet ve ihsandır. Onun için Cenab-ı Hak; adalet ve ihsanı emreder.
- İnsanın ilmi ile beraber Hilmi de olması ne kadar güzel olur. Sabırlı ve bilgili olmak, faziletlerin en üstünüdür.
- İnsanın yüreğine az olsun, çok olsun bir defa kibir girecek olursa, bu kibir ne miktar girerse, akli da o miktar da azalır.
- Kibirli ve gururlu olanlar ahmak bir cemaattir. Onların ahmaklıklarının ölçüsü, kibirleri ile mütenasiptir. Yani ne kadar kibirli olursa o kadar ahmaktırlar.
- Kullar, Cenabı Hakk'ın dergâhında dua ettikleri zaman, bunu içten gelen huzur ile yapmalıdırlar. Makbul olanı budur. İlahi kaza ve belayı, içten gelen duadan başka hiçbir şey geri çeviremez.
- Pişmanlık gözyaşları ile ıslanan yüzü cehennem ateşi yakmaz.
- Şeref ve servet insanın vücudunda dolaşır. Nihayet sonunda tevekkül evine yerleşir. Orada karar kılar.
- Ehl-i Beyt'i sevenler üç kısımdır. Bir kısmı bizlerle geçinenlerdir. Bir kısmı sırça gibi çabucak kırılıp gidenlerdir. Bir kısmı ise kırmızı altın gibidir. Ateşe girdikçe, zahmet ile karşılaştıkça değeri artar.

6. İmam Caferi Sadık Efendimiz

İmam Sadık Efendimizin vücut güneşi, annesi Ümmü Ferve'nin kucagında Hicri 83. yılın Rebiyülevvel ayının 17 sinde Medine'de doğdu. Hz. Muhammed Bakır oğlunun doğumuna çok sevindi. Annesi, Muhammed bin Ebubekir'in torunlarındandı. Muhammed bin Ebubekir, Hz. Ali'nin ashabından idi. Hz. Ali her zaman onun Hakk'ında şöyle buyururdu, "*Muhammed benim ahlaki ve manevi oğlumdur*". Muhammed bin Ebubekir'in annesi, pak bir kadın olan ve Hz. Zehra'ya sürekli hizmet etmekten iftihar duyan Esma binti-i Umey's'dir. İmam Sadık annesi Hakk'ında şöyle buyurmuştur. "*Annem; takvalı, imanlı ve iyi işlerle uğraşan bir kadındı.*"

İmam Cafer, Hz. Seccad'ın şehadeti sırasında 15 yaşında, babasının şehadeti sırasında ise 35 yaşındaydı. İmam Hüseyin'in şehadetinden sonra devletin halka karşı yaptığı zalimce uygulamalar, halkın devlete karşı düşmanlık beslemesine ve çeşitli kıyamlara yol açtı. Böylece Beni Ümeyye hükümetinde sarsılmalar, meydana geldi ve bu durum Abbasilerin hükümeti ele geçirmelerini kolaylaştırdı. Bu iki gücün çatışmaları sırasındaki durgunluk döneminde, yok edilmeye çalışılan tevhit fikrinin yeniden yayılması için büyük fırsat doğmuştu. İmam Sadık, Muhammedi irfâniyetiyle İslami ilimleri tüm dünyaya ulaşacak şekilde yaymayı başardı.

İnsanların davranışlarının, onların insani ahlaklarının aynası olduğunu ve herkesin hareket ve davranışlarıyla tanınacağını biliyoruz.

12 İmam Efendilerimiz

Kalbindekileri hareketleriyle dışarı yansıtmadan belli ettirmeyen kimseler çok azdır. İnsanın gönlündekiler tıpkı aynı anda dışarıdaki lambayı aydınlatan bir elektrik düğmesi gibidir. İmam Sadık tıpkı öteki İmamlar gibi, hayatının tümü gerçek İslam'dan derslerle doludur. Ve onun kendisi, İslami davranış ve ahlakın en açık örneği sayılırdı. Tüm beşeri toplumlar arasında, fikir, düşünce, ahlak, davranış ve diğer tüm açılardan birbirine çok benzeyen baba ve oğul olamaz ama Resulullah ve o Hazretin vasilerinin hepsi bir çizgide, bir tek hedefe doğru, bir fikir ve bakış açısıyla kutsal görevlerini yerine getiriyorlardı. Onların ahlak, davranış ve sözlerinde ihtilaf görmek imkânsızdı.

Onun dört bin öğrencisi arasında hatta birisinin bile onun ahlak ve tarzında bir eksiklik, ya da, zayıf bir nokta bulamaması İmam Sadık'ın değeri ve fazileti Hakk'ında yeterlidir. Yemesi, dinlenmesi, konuşması ve başkalarına davranışı ile Müslümanlara tam bir örnek olan İmam, ashabına karşı da tıpkı kendi evlatları gibi davranırdı. Züht ve takva, insanoğlunun değerinin ölçüsüdür. Onun için Kur'an, takvalılardan başka herkesi eşit biliyor. İmam Sadık cedit Hz. Ali gibi takvası ile herkesi şaşırtıyordu. Malik bin Enes şöyle der,

"İmam Sadık her zaman Allah'ın zikriyle meşgul idi ve o büyük zahitlerden sayılırdı."

Abd-ül Ala şöyle der,

"Yazın, sıcak günlerden birinde, Medine yollarında İmam Cafer'i iş ararken gördüm. Kendisine; Sana feda olayım! Allah'a olan imanın ve Resulullah'a olan bağın varken, bu sıcak yaz gününü niçin kendini zahmete sokuyorsun? Dedim. O, "iş yaparak rızkı kazanmak, böylece başkalarına muhtaç olmamak için geldim" dedi.

Bir başkası şöyle der.

12 İmam Efendilerimiz

"İmam Sadık'ı kalın bir elbise giymiş, başa doğru giden fakir ve sade bir işçi gibi ter dökerken gördüm. Ona şöyle dedim." Ey Resulullah'ın oğlu, sizin yerinize çalışmama izin veriniz."

Cevabı şu oldu,

"Başkaları gibi güneşin yakıcı sıcağını hissetmeyi ve hayatımın devamı için çalışmayı severim."

İmam dışarı çıktığında, yeni, temiz ve pahalı elbise giyer, iyi cins atlara binerdi. Cahillerden bazıları bu işin takva ve zühde aykırı olduğunu zannettiklerinden, ileri giderek itiraz ediyorlar ama cevabı duyulanda kendilerinden utanıyorlardı.

Bir gün, görünüşte mümin olan Süfyan adlı yobaz biri, İmam Sadık'ın önünü keserek; *"Siz, peygamber ailesinden olduğunuz halde, nasıl olur da pahalı elbiseler giyersiniz"* dedi. O hazret şöyle cevap verdi,

"Ey Süfyan, bu elbisenin altında eski bir gömlek var. Akılları gözlerinde olanların, benim fakir, muhtaç ve yoksul bir adam olduğumu düşünmemeleri için, bu gömleği onun üzerine giydim. Ama sen kendi eski elbiseni kaldırırsan altından yumuşak elbise çıkar. Sen başkalarına zahit olduğunu belirterek kandırmak için böyle yapıyorsun. Ey Süfyan! Bu kadar dar görüşlü olma."

Başka bir gün, Süfyan, İmam Cafer'i tarlada diğer işçilerinin yanında ter dökerken gördü. İleri giderek şöyle dedi,

"Sana şaşıyorum. Niçin dünya malını bu kadar seviyor ve bu yaşlılık zamanında, çalışarak ter döküyorsun?" O hazret şöyle buyurdu, *"Allah'a bu durumda ulaşmak ve çeşitli zahmet ve eziyetlere katlanarak rızkımlı çıkarmak ve başkalarına yük olmamak beni çok sevindiriyor"*.

12 İmam Efendilerimiz

Başkalarının emeğini yiyerek, onlar vesilesiyle kudrete ulaşan, onlara sevgi ve hizmet yerine, karşılarında kibirlenenler ve herkesten bir şeyler bekleyenler, ne kötüdürler. Onlar tıpkı Süfyan gibi görünüşte mümin, ama çok hilecidirler. Kalpleri bozuk ve kötüdür.

İmam Sadık, ashabından Musadıf adlı birine, kendisi için ticaret yaparak, kazanç ve geçimini sağlaması için bin dinar verdi. Musadıf, o parayla mal alarak, tacirlerle birlikte Mısır'a doğru yola koyuldu. Şehrin yakınlarında, oradan geri dönmekte olan bir kervanla karşılaştı. O, yanında olan malın ticari durumunu öğrenmek için onlara sorular sordu. O mal, halkın genel ihtiyaçlarından olduğu için şehirde az olduğunu öğrendi. Onlar, bu malın çok az bulunduğundan, çok müşterileri olacağını, böylece mallarını pahalıya satabileceklerini açıkladılar. Musadıf çok sevinerek yanındakilerle malı gerçek fiyatının iki katına satıp, bu fiyattan aşağı inmeyecekleri konusunda anlaştılar. Şehre girdikten sonra anlaştıkları gibi hareket ettiler ve sonuçta o adam, bin dinar kar ederek Medine'ye geri döndü.

Sevinerek İmam'ın evine doğru yola koyulmuştu. Hazret'in huzuruna vardığında iki adet bin dinar kesesini onun önüne koyarak şöyle dedi, *"Bir kese sizin sermayeniz diğeri ise ticaretin karıdır"*. İmam şöyle buyurdu, *"Bu kadar çok karı nereden ele geçirdin?"* Tacir, olayı imam Cafer'e anlatınca ansızın İmam'ın yüzü sapsarı kesilerek şöyle buyurdu, *"Allah'a sığınırım! İki kat kar etmek için Müslümanların ziyan ve zarar etmesi için mi anlaştınız?"* İmam verdiği para kesesini aldı ve öteki keseyi o adama vererek şöyle buyurdu, *"Benim bu insafsızca ele geçirilen kara ihtiyacım yoktur. Ey adam, bil ki, malı helal yoldan ele geçirmek çok zordur."*

İnsanın yaşantısında meydana gelen sorunlar ve olaylar, insanın kudret ve İman derecesini belirler. İmam Sadık'ın yaşantısında önüne çıkan sorunlar ve İmam'ın o sorunlar karşısındaki

mukavemeti, onun kişiliğinin göstergesidir. Ona ne kadar kötü sözler söyleyerek eziyet verseler de O, tahammül ederek nasihatlerde bulunur, dili asla başkasına ve kötü söz söylemek için hareket etmezdi. Şekerani, gizli yerlerde kötü işler yapan bir gençti. Resulullah onu kölelikten azat ettiği için, halk onu, Peygambere bağlı bilirdi. Bir gün Mansur'un Beyt-ül maldan para dağıttığını duyunca ondan biraz para almak için oraya gitti. Ama orada kimseyi tanımadığından bir şey alması mümkün değildi. Bu arada gözü İmam Sadık'a takıldı. Koşarak O'na yetişti.

Hazretten kendisine aracı olmasını ve halifenin malından bir pay almasını istedi. Hazret onun bu isteğini kabul ederek, onun payını alıp getirdi ve paraları getirip ona verdikten sonra şöyle dedi, *"Kim iyi iş yaparsa iyidir, ama eğer bize bağlı olan sen, yaparsan daha iyidir. Kim kötü iş yaparsa kötüdür, ama eğer bize bağlı olan sen, yaparsan daha kötüdür."* İmam bunu söyleyerek uzaklaştı. Şekerani paraları aldıktan sonra düşünceye dalarak İmam'ın, yaptığı kötü işten haberi olduğunu ve bu sözü söylemekle onu bu işten alıkoymak istediğini anladı. Kötü işler yapan bu adam, İmam'ın bu uyarısından sonra, kendi kendine utanarak bundan sonra kötü işleri terk etme kararı aldı ve dediğini de yaptı. İmam'ın ashabından biri olan Mualla bin Humeys şöyle der,

"Yağmurlu ve karanlık bir gece Medine sokaklarında dolaşırken, İmam Sadık'ı ağır bir çuvalı sırtında taşıyarak giderken gördüm. Nereye gideceğini anlamak için onu takip ettim. Çuvaldaki ekmeklerin bir kısmı yere dökülünce onları toplayarak İmam'ın yanına gidip, selam verip onları kendisine verdim. Ekmek parçalarını alarak çuvala koyarak yoluna devam etmişti. Çok geçmeden yoksul ve fakirlerin yattığı bir yere vardı. Her birinin başucuna iki tane etmek koyarak geri dönmüştü. Ben İmam'a, onlar sizin sevenleriniz mi? diyerek itiraz ettim."

12 İmam Efendilerimiz

Şöyle buyurdu: "Hayır, eğer bizim sevenlerimiz olmasalar da yardıma ihtiyaçları vardır"

İmam Cafer'in ashabından bir diğeri olan Hişam bin Salim şöyle der.

"Karanlık gecelerde yemek alarak, fakirlerin kapısına götürüp, onlara vererek kendisini tanıtmaması, o Hazretin fakirlere yardım tarzı idi. Aradan bir süre geçti ve İmam Sadık vefat etti. Onun yardımları artık kesildiğinden, fakirler, Geceleri gelerek yardımda bulunan o meçhul şahsın İmam Sadık olduğunu anladıklarında üzümlere yasa büründüler."

Yılların birinde Medine'de buğday kıtlığı başlamış ve halk korku ve endişeye kapılmıştı. Yıllık buğdayını önceden temin edemeyenler, buğday alarak toplama telaşına kapılmışlardı. Bu arada fakir halk, günlük yiyeceklerini pazardan satın almak zorunda kalmışlardı. Bir gün İmam Sadık, hizmetçisi Mu'teb'e "Bu yıl ne kadar buğdayımız var?" diye sordu. Mu'teb, "Evet, birkaç ay yetecek kadar buğdayımız var" dedi İmam, "Onları pazara götürerek halka sat" diye buyurdu. Mu'teb, "Efendim, Medine'de buğday bu yıl çok az bulunuyor, bunları satarsak bir daha buğday bulmak bizim için çok zor olacak, darlığa düşecek ve buğdayı pahalıya almak zorunda kalacağız" deyince İmam, "Dediğimi yap. Benim evimin ekmeğini, tıpkı Medine'nin yoksulları gibi pazardan günlük olarak satın al. Çünkü benim evimin ekmeği halkın aldığı ekmekten farklı olmamalı. Hatta pahalıya alsan bile." diye buyurdu. İmam'ın ashabından biri şöyle der.

"İmam ile Mina'da üzüm yiyiyorduk. Yoksul birisi gelerek yardım istedi. Verilen bir salkım üzümü almayarak para isteyince. İmam; "Allah versin" dedi. Yoksul adam biraz uzaklaştıktan sonra geri dönerek o üzümü kendisine vermesini istedi."

12 İmam Efendilerimiz

Hazret ona tekrar “Allah versin” diye buyurunca adam gitti. Daha sonra bir başka fakir geldi. O da yardım isteyince Hazret ona birkaç tane üzüm uzattı. Adam alarak Allah'a şükretti İmam, ellerini üzümle doldurarak ona verince adam onları alarak Allah'a nimetlerinden dolayı şükretti. Hazreti üçüncü defada 20 dirhem, dördüncü defada ise gömleğini de ona verdi. Adam onlar da alarak İmam'a dua edip gitti. Kendi kendime “Eğer bu adam böyle devam etseydi, İmam yanında bulunan her şeyi ona verirdi, dedim.”

İmam Cafer Sadık çeşitli dallarda öğrenci yetiştirmek için Medine'de İslami bir üniversite kurma kararı aldı. İlmi öylesine göz alıcı idi ki dünyanın dört bir yanındaki ilim adamlarını Medine'ye çekiyordu. İlme susamış olan yüzlerce genç, dünyanın her yerinden onun derslerine katılmak için Medine'ye akın ediyorlardı. O, bu okulda çeşitli ilim dallarında meşhur adamlar yetiştiriyordu. Onlardan bir kısmı şunlardır.

Fıkıhta Zurare ve Muhammed bin Müslim, Akait ve kelimada Hişam ve Mümin ut Tag, İrfan ve İslami maarifte Mufasssal ve Safvan, Matematik ve fen biliminde Cabir bin Hayyan. Her biri çeşitli İslami fen ve ilimlerin temelini atan kıvanç verici değerli şahsiyetlerdi. Yıllarca onların kitapları tercüme edilip Avrupa üniversitelerinde ders kitabı olarak okutuldu. Hz. Ali devrinde İslami ilimleri yaymak için böyle bir fırsatın doğmadığı açıkça bellidir. Çünkü düşmanlar, İslami ilimlerin yayılmasını engellemek için onu sürekli iç savaşlarla meşgul ediyordu. Bu durum İmam Zeynel Abidin devrine dek sürdü. İmam Bakır'ın devrinden itibaren İslami ilimler medreseleri kurulmuş ve İmam Sadık devrinde en güçlü durumuna ulaşmıştı. İmam Cafer Sadık'ın üniversitesinde çeşitli ilim dallarında dört bin öğrenci eğitilerek tüm dünyaya yayılıp halkı eğitim ve öğretime davet ettiler. İmam Sadık'ın kültürel mektebi, insanları kendi alinyazılarında etkili gördüğünden, onlara şöyle söylerdi,

“Toplumu oluşturan sizlersiniz, sizler kendinizi mutlu veya bedbaht kılar, ilerleme veya gerilemenizin temelini atabilirsiniz.”

Yani ey halk! Sizler zalim hükümdarları tahtlarından indirip, zulmü kabul etmeyerek, hükumeti daha layık ve iyi kalpli insanlara devredebilirsiniz. Müslümanların Kur'an inançları olan bu düşünce ve ekolün yayılması, zamanın halifesi olan Mansur'a pahalıya mal olmuştu. O bu inancın önünü almak ve halkı, aydınlık, şuur ve hareket mektebi olan İmam Sadık'ın mektebinden ayırmak için, toplumda fesadı yaymağa çalıştı. Mansur kendi hedefini uygulamak ve cebriye inancını yayması için, bazı ilim adamları yetiştirmişti.

Yani halkın inancını öyle bir duruma getirdiler ki, onlar fakirlik, yoksulluk, zillet ve zulümün hepsinin Allah'ın işi olduğuna, insanın bu işlerde müdahalesi olamayacağına, onu değiştiremeyeceğine inanmışlardı. Sonuçta isyan, ayaklanma ve inkılabın önü alınacak, halk zalim hükümdarların zulümlerine ve onların adamlarının yaptığı eziyetlere tahammül edecek ve itiraz yerine, şükredeceklerdi. İmam Sadık'ın halka İslam kültürü ve akait adıyla öğretilen böylesine yanlış ve tehlikeli bir inancın yayılmasına göz yummayacağı belli idi. İmam Cafer bu tehlikeli ve sömürgeci inançla mücadele için bir üniversite kurmuştu. Kısa bir süre içerisinde İslam kültür ve akaidi dalında dört bin öğrenci yetiştirerek, satılmış âlimlerin tebliğlerini boşa çıkarmak için, onları halkın arasına gönderdi.

Abbassiler Kerbela şehitlerinin intikamı ve Emevi zulümleriyle mücadele bahanesiyle halkı çevrelerinde toplayıp, Ali'nin ailesini seven İranlılar ve Ebu Müslim Horasanî'nin yardımıyla Emevileri ortadan kaldırdılar. Ama hilafeti, zamanın İmamı olan İmam Sadık'a verecekleri yerde, hükümete kendilerinin oturmalarına fazla şaşmamak gerekir.

12 İmam Efendilerimiz

Emevilerin ortadan kaldırıldığı Hicri 132 yılından itibaren, iş başına gelen iki halife Saffah ve Mansur'un hükümetleri süresince, imamlara çeşitli eziyet ve baskılar yapıldı. İmam Sadık, Mansur devrinde şiddetli baskı altında idi. Hatta bazen halkın onunla temas kurması engelleniyordu.

Harun adlı birisi İmam'dan bir konuyu sormak için ne yapması gerektiği konusunda düşünceye dalmıştı. O an salatalık satan bir seyyar satıcıyı gördü. Ona yaklaşarak tüm salatalıklarını alıp eski elbiselerini de ödünç aldı. Böylece satıcı kılığına girerek İmam'ın kapısının önüne kadar gelip, sorusunu sorup cevabını aldıktan sonra geri döndü. Mansur, İmam'ın ashabının çoğunu yakalatarak hapsettirdi. Bir kaç kez İmam'ı öldürme kararı aldı ise de, her defasında Hazretin mucizesi sayesinde planı suya düştü.

Çeşitli yollardan ümitsiz olan Mansur, *“Biz Abbas oğullarından ve Peygamber ailesindeniz”* diye halkı kandırmağa başladı. Kendisinin layık olmadığını ve bu makama sadece Peygamber evlatlarının layık olduğunu bile bile kendini Peygamberin gerçek varisi ve İslami hilafete yakışan kişi olarak tanıtmaya çalıştı. İmam Sadık, Mansur'un bu aldatıcı davranışlarına karşı çıkarak, mektuplarında onun ailesini rezil etmişti.

Bir gün Mansur İmam'a şöyle yazdı. *“Niçin başkalarının yaptığı gibi yanımızda yer almıyorsun?”* İmam Mansur'a; *“Dünya malından hiçbir şeyimiz yok ki senden korkalım. Senin de ahiret ve dine inancın yok ki sana ümit bağlayalım. Öyleyse niçin yanında olalım?”* Şeklinde çok güzel bir cevap verdi. Başka bir gün Mansur, İmam Sadık'a şöyle yazdı, *“Geliniz ve bize nasihatlerde bulununuz.”* İmam; *“Dünyayı sevene nasihat kar etmez ve ahireti seven ve ona inanan senin yanına gelmez”* diyerek mektubu cevapladı. Bir gün İmam, Mansur'un meclisine gitmişti. Tesadüfen orada bir sinek Mansur'u rahatsız ediyordu.

12 İmam Efendilerimiz

Ne kadar onu uzaklaştıрмаğa çalıştıysa da uzaklaşmıyor ve yüzüne konuyordu. Mansur, sinirlenerek İmam'a *“Allah niçin sineği yaratmıştır?”* diye sordu. İmam çabucak cevap verdi, *“Kudretli zalimleri onunla zelil ve alçak etsin diye.”* Mansur rahatsız olmuştu. Yavaşça yerine oturarak İmam'a gitmesi için izin verdi. Mansur, Beni Haşim soyundan bir kısmını şehit ettikten sonra Şeybe adlı birini Medine hükümetini ele alması ve İmam Sadık'ı gözüaltında tutması için oraya gönderdi.

Şeybe Cuma günü mescide gelerek, namazdan sonra minbere çıkıp Resulullah'ın soyuna ve İmam Ali'ye kötü sözler söylemeğe başladı. Peygamberin soyunu yakından tanıyan ve onlara sevgi besleyen halk, çok rahatsız oldular ise de, konuşmağa cesaret edemediler. Tam bu sırada İmam Sadık'ın ayağa kalkarak şöyle buyurduğunu gördüler,

“Senin söylediklerin iyiliklere layık olan biziz, saydığın o kötülüklere ise sen ve Mansur layıksın.”

Daha sonra halka doğru dönerek şöyle buyurdu,

“Kıyamet günü en çok ziyanda olan kimdir biliyor musunuz? Ahiretini başkalarının dünyasına satandır. Ve bu fasit vali işte onlardandır.”

Halk büyük bir coşkuyla İmam'ı destekleyince, vali alçak ve zelil olarak meclisten çıkıp gitmek zorunda kalmıştı. Mansur, İmam'ı kendisine yaklaştırmaya veya tehditle onu susturmaya çalıştı ise de bunda başarılı olamayınca onu şehit etme karan aldı. Sonunda İmam Cafer Sadık, Hicri 148. yılın Recep ayının 15 inde zehirlenerek şehit edildi ve pak vücudu Medine de Bâki Mezarlığına defnedildi.

İmam Ceferi Sadık Efendimizin yolumuza ışık tutan sözlerinden bazıları şunlardır.

12 İmam Efendilerimiz

- Kardeşinin bir isteğini yerine getirmeye çalışan her Müslüman Allah yolunda cihat edenler gibidir.
- Dünyaya bağlanarak onu sevmenin sonucu; rahatsızlık ve üzüntü, dünyada takva ve paklığın sonucu ise ruh ve beden huzurudur.
- Güçlülerin güçsüzlerden intikam alması ne kadar kötüdür.
- Çocuklarınızın size iyilik etmesi için, siz de ana babanıza iyilik edin.
- Allah'tan, rızığınızın halkın elinde olmamasını isteyiniz.
- Halkın arasında kendinden daha âlim biri olduğu halde halkı kendine doğru çağıran adam, sapıktır.
- Doğru olmayan şakalardan sakının. Çünkü o, düşmanlığa ve hasede sebep olur.
- Münafığın belirtisi üç tanedir. Konuştuğu zaman, yalan söyler. Sözüne vefa etmez. Başkalarının emanetine hıyanet eder.
- Başkalarından şüphelenmekten kaçının. Çünkü sizin Allah'tan uzaklaşmanıza neden olur.

7. İmam Musa Kazım Efendimiz

Hicri 128. yılın sefer ayının 7 sinde pazar günü Mekke ile Medine arasındaki Ebva denilen yerde Hamide adlı bir hanımdan dünyaya geldi ve 21 yaşında imam oldu. Ebu Basir şöyle der,

“İmam Cafer Sadık’la birlikte hac yolculuğunda iken Ebva denilen topraklara ulaştık. Sabah kahvaltısından sonra Hazrete “Allah sana bir erkek çocuk ihsan etti” haberini verdiler. O, sevinerek karısı Hamide’nin yanına gidip çok geçmeden güler yüzle dönerek bize şöyle buyurdu, “Allah bana bir çocuk ihsan etti ki Allah’ın en iyi hediyesidir. Annesi oğlunun dünyaya geldiğinde onun secde ettiğini ve Allah’a şükrettiğini söylüyor. Bu onun İmam olduğunun belirtisidir” Hz. Sadık Medine’ye girdikten sonra, üç gün sofrayı açarak tüm fakir ve yoksulları çağırır.”

Yakup Saraç şöyle der,

“Bir gün Medine’de İmam Sadık’ın yanına gitmiştim. Onu, oğlu Musa Kazım’ın salıncağının yanında gördüm. Selam verdiğimde güler yüzle cevap vererek şöyle buyurdu, “Benden sonraki İmam’ın yanına gelerek ona selam ver.” Ben yanına giderek selam verdim ve açık bir dille kendisi şöyle buyurdu, “Allah’ın sana ihsan ettiği kıza iyi isim koymamışsın. Git adını değiştir.”

Hiz. Musa Kazım’ın annesi bir cariye olduğu halde İmam Sadık’ın gölgesinde dini konular Hakk’ında öyle eğitilmiş ve

12 İmam Efendilerimiz

şuurlanmıştı ki Hazret kadınlara, dini konuları ondan öğrenmelerini emretmişti. İmam Musa Kazım'ın yaşantısını iki bölüme ayırabiliriz.

İmametten önce, Medine'de babasının hizmetindeki 20 yıllık dönem. Mücadele, zindan ve sürgünün başlangıcı olan ve imamlık zamanını kapsayan dönem...

Onun zayıf bir bedeni ama güçlü bir ruhu vardı. Elbisesinin altından sert bir elbise giyerdi. Yaya olarak yürür, sürekli halka selam verirdi. Ailesini sever, onlara saygı gösterir, fakirleri ve yoksulları düşünür, akşamları sırtında yemek taşıyarak, gizlice onların kapısına bırakıp, bazılarına aylık verirdi. Ashabından biri onun sabrı Hakk'ında şöyle der,

“Ahlakıyla düşmanı utandırırđı.”

Medine'de İmam'ı her gördüğünde önünü keserek kötü sözler söyleyen bir adam vardı. İmam'ın ashabı; *“İzin verin onu cezalandıralım”*, deyince İmam; *“Onu kendi başına bırakınız ve karışmayınız”* diye buyurdu. Birkaç gün geçtiği halde o adamdan hiçbir haber alınmadı. İmam onun durumunu sorduğunda, Medine dışındaki mezrasına gittiğini söylediler. Hazret merkebine binerek tarlaya doğru gitti. O adam İmam'ı gördüğünde, uzaktan; *“Benim tarlama girme, ben seni, babanı ve dedelerini kendime düşman biliyorum,”* diye bağırdı.

İmam, yaklaşarak selam verip durumunu sordu ve tatlı bir dille şöyle buyurdu, *“Bu tarla için ne kadar para harcadın?”* O da *“Yüz dinar”* dedi. *“Ne kadar kâr bekliyorsun?”* diye sorduğunda *“İki yüz dinar”* dedi. İmam içinde üç yüz dinar bulunan bir keseyi ona vererek şöyle buyurdu; *“Bu parayı al ve tarla da senin olsun.”*

Uzun bir süredir İmam'a kötü sözler söyleyen bu küstah adam, böyle bir şeyi beklemediğinden, çok utanarak İmam'ın elini

öpüp ondan özür diledi. Hazret Medine'ye döndüğünde şöyle buyurdu, *“Kötülüğü kendinizden böyle uzaklaştırın.”* Bu nedenle *“Kazım”* Yani kızgın olduğu halde sinirini yenen kimse lakabıyla tanınırdı. O, kötülükler karşısında iyilik yapardı. Öyle ki düşmanı onun karşısında utanırdı.

Akrabalarına iyilikler yaparak şöyle buyururdu, *“Aralarında düşmanlık olanlar birbirleriyle karşılaştıklarında tokalaşmalıdırlar. Böylece düşmanlıkları ortadan kalkacak hepsi rahat ve mutlu olacaklardır.”*

Halkın indinde O, cömertliği ve bağışlamasıyla ünlüydü. Sorunu olanların sorunlarını çözüp, borçluların borcunu ödemişti. İbn-i Şehr Aşub şöyle der;

“Bir gün halife Mamur İmam'ı sarayına çağırarak Nevruz bayramında yanıma oturarak kendisine getirilen hediyeleri almasını emretmiş, İmam istemediği halde kabul etmek zorunda kalarak oturmuştu.

Resmi selam törenine katılan eşraf ve soylular Mansur'un emriyle getirdikleri hediyeleri İmam'a verdiler. Mansur'un memurlarından biri İmam'a getirilen hediyelerin adını yazarak not etmekle görevlendirilmişti. Sonunda yaşlı bir adam gelerek şöyle dedi, “Ey Resulullah'ın oğlu! Dünya malından sana verecek bir şeyim yok. Ama deden İmam Hüseyin Hakk'ında okuduğum şiirlerden sana hediye getirdim.” O adam şiirleri okuduğunda İmam üzülenek ağladı. Hz. Musa Kazım Mansur'un görevlisine; “Git ve ona de ki bu hediyeleri ne yapmamız gerekir?” Adam gidip geri döndükten sonra şöyle dedi, “Emir, onları sana bağışladığını ve kime istersen verebileceğini söyledi.” İmam, bu fakir ve yaşlı adama dönerek şöyle buyurdu, “Ceddim Hüseyin Hakk'ında okuduğun şiirlerden dolayı, fakirlikten kurtulman için tüm bu hediyeleri sana bağışlıyorum.”

12 İmam Efendilerimiz

Hız. Musa Kazım geçimini sağlamak için kendisine ait olan bir tarlada ekincilikle uğraşırdı. Bazen aşırı çalışmaktan bedeni kan ter içinde kalırdı. Bir gün ismi “Bataini” olan ashabından biri onunla işi olduğundan İmam'ın tarlasına gitti. Hazreti çalışıp zahmet çekerken gördüğünden üzülererek şöyle dedi,

“Sana feda olayım! Niçin bu gibi işleri başkalarının yapmasına izin vermiyorsunuz?”

O, şöyle buyurdu,

“Niçin başkalarına yaptırayım ki? Halbu ki benden daha faziletli insanlar bile bu gibi işlerle uğraşmıyorlar mıydı?”
“Kimler uğraşıyordu?” diye sorduğumda, İmam şöyle cevap verdi, *“Resulullah ve Emir-ül müminin Hz.Ali ile tüm baba ve dedelerim. Çalışma ve zahmet Allah'ın peygamberleri ile vasilerinin işlerindendir. Allah'ın mümin kulları geçimlerini kendi elleriyle sağlamak için her zaman çalışarak zahmet çekerlerdi.”*

Hız. Musa Kazım bir gün sokakta yürürken, evlerin birinden saz ve müzik sesleri duydu. Eşraftan sayılan evin sahibi evini bir meyhane haline getirmiş hoş vakit geçirmekle meşgul idi. Çöpleri dökmek için dışarı çıkan hizmetçi kadın birdenbire İmam'ı görünce durarak selam verdi. Hız. Kazım, *“Bu evin sahibi özgür müdür yoksa köle mi?”* diye sorduğunda, hizmetçi kadın, *“Özgürdür”* dedi. Hazret şöyle buyurdu, *“Özgür ve hür olmadığı belli oluyor. Eğer özgür olsaydı Allah'tan korkar ve böyle kötü işler yapmazdı.”* Hizmetçi eve döndüğünde ev sahibi ona *“Niçin geç geldin?”* diye sorduğunda kadın tüm olup biteni ve İmam'ın sözlerini ona anlattı.

Adam. İmam'ın sözleri üzerine düşünceye daldıktan sonra ansızın ayağa kalkarak yalın ayaklarıyla İmam'ın arkasından koştu. İmam'a yetişerek selam verip ona pişman olduğunu anlattı

12 İmam Efendilerimiz

ve tövbe etti. O günden sonra, ayyaşlık yaptığı evi mescit ve ibadet mahalli haline getirdi. O günün anısına yalın ayakla dışarı çıktığı için her zaman “*Büşr-i Hafî*” yani yalın ayaklı Büşr olarak anıldı.

İmam Musa Kazım takva ve ibadeti ile meşhur idi. Söz meclislerinde ondan bahsedildiğinde; onun Hakk’ında; Allah’a kulluğa ve ibadete âşıktır, derlerdi. Şeyh Müfit onun Hakk’ında şöyle yazar, “*Kendi zamanının halkı içerisinde en çok ibadet edeni idi. Geceleri Allah’a ibadetle meşgul olurdu. Allah’ın karşısında secdeye kapandığında secdelerini uzatarak öylesine ağırlardı ki mübarek sakalı ağlamaktan ıslanırdı.*”

Sünni âlimlerinden biri olan Şelbenci onun Hakk’ında şöyle yazmıştır, “*İmam Musa Kazım zamanın halkının en çok ibadet edeni ve marifet sahibi olanı idi. O, Herkesten daha bilgili oluşu ve cömertliği ile tanınırdı. Fakirlere yardım eder ve zamanının çoğunu Allah’a kulluk ve ibadet ile geçirir şöyle derdi, “Allah’ım! Ölümü bana kolay kıl ve kıyamet günü beni affeyle.” Allah’a olan sevgisiyle herkesi şaşırtırdı.*”

Zindanda Fazl adlı gardiyanı ağlatmış, Harun’un özel cariyesinin gönlünü celp etmişti. Kadın ağlayarak Harun’un yanına dönmüş, İmam’ın hapse atılmasından dolayı, Harun’a itiraz etmişti. Abbasi devleti tarafından Ali evlatlarına yapılan zulüm ve haksızlıklardan dolayı Medine’de Hüseyin bin Ali, Üç yüz kişiyle birlikte Abbasi halifesi Hadi’nin aleyhine kıyam etmişlerdi. Sonunda Hadi’nin askerleri onları Fah denilen yerde kuşatarak katliam edip başlarını keserek esirlerden bir gurupla birlikte Hadi’nin yanına gönderdiler ve Hadi esirlerin tümünün öldürülmesini emretti. Bu olay, Fah olayı ve Hüseyin bin Ali’ de Fah şehidi olarak anıldı.

Hicri 158 yılında Mansur ölünce oğlu Mehdi halife oldu. O, halkı aldatan siyasetiyle kendini halka dindar biri olarak tanıtıyordu ama o, bir münafıktı. Hükümeti ele geçirdiğinde

İmam'a hakaret ettikleri için tutuklananları serbest bırakarak zorla ele geçirilen malları sahiplerine geri iade etmiş, Ehlibeytin aleyhine şiirler yazan şairlere de değerli hediyeler verdirtti.

Örneğin; Buşar bin Bord'a yetmiş bin ve Mervan'a yüz bin dirhem hediye etmişti. Müslümanların Beyt-ül Mal'ını kendi zevkleri uğrunda harcardı. Mesela oğlu Harun'un düğün töreninde elli milyon dirhem harcamıştı. Bir gün casusları ona İmam'ın şöhretini ve halkın ona olan sevgisini haber verdiklerinde sinirlenerek, İmam'ın Medine'den Bağdat'a getirilerek hapsedtirilmesini emretti. Ebu Halit şöyle der,

“Bir gün İmam Musa Kazım, beraberindeki memurlarla birlikte benim Zubale deki evime geldiler. İmam memurların dalgın olduğu bir fırsatta benden bazı şeyleri satın almamı istedi. Ben ise çok üzgündüm ve ağlıyordum. Bana doğru dönerek şöyle dedi, “Benim için endişelenmeyin. Çabucak döneceğim. Filan gün ve filan yerde beni bekle.” Ben onun buyurduğu gibi gidip beklerken, İmam kervanın başında gelirken görünce çok sevindim. İlerleyerek elini öptüğümde şöyle buyurdu, “Ey Ebu Halit! Beni tekrar Bağdat'a götürecekler ve o yolculuktan artık geri dönmeyeceğim”

İmam'ın serbest bırakılmasının sebebini araştırdığımda, Mehdi'nin İmam'ı hapsedtirdiği gece, rüyasında Hz. Ali'nin sinirli bir çehreyle onu azarladığını ve onun ise o sabah İmam'ı serbest bırakarak ihtiram ile Medine'ye geri gönderdiğini öğrendim.”

İmam Musa Kazım sıkı bir kontrol altında olduğu halde halkı hidayete ulaştırarak aydınlatmaya çalışıyordu. Kısa bir süre sonra Mehdi ölmüş ve onun yerine oğlu Hadi geçmişti. Hadi, babasının aksine gizli, açık kötü işler yaparak, Ali'nin evlatlarıyla açıkça mücadele etmeye başladı. Yaptığı acımasız

işlerin en kötüsü “*Fah olayı*” idi ki Kerbela faciasından sonra ikinci tarihi olay olarak nitelendirilmiştir.

Hadi, acımasız ve hilafete yakışmayan birisiydi. Kendi zevki ve sefası için aşırı miktarda para harcıyordu. Kendini öven şairlere ve şiir yazıp onun gözüne girenlere bolca bahşişler veriyordu. Hadi Hicri 170 yılında ölünce yerine Harun geçti. O sıralarda İmam Musa Kazım 42 yaşlarında idi. Harun'un dönemi Abbasilerin kudret ve saltanatının zirveye ulaştığı dönem idi. Harun halktan biat aldıktan sonra İranlı Yahya Bermeki'ye tam yetki verip kendine vezir yaparak, Beyt'ül malı harcamağa koyuldu. O zamanlar Beytülmal'ın gelirleri çok olduğu halde hepsini kendi zevk ve sefası yolunda harcıyordu. O kadar ki bir öğün yemeğinin masrafı dört bin dirhemi aşıyordu.

Harun, Ali'nin evlatlarının Abbasîlere karşı mücadeleleri karşısında endişeleniyor ve o da ne olursa olsun halkı Ehlibeytten uzaklaştırmağa çalışıyordu. Ehlibeyt aleyhine şiirler yazarak hicveden şairlere bol bahşiş veriyordu. Ali evlatları olan seyyidleri Bağdat'tan Medine'ye sürgüne gönderdi. Harun'un Horasandaki valisi olan Hamid bin Kahtabe, Abdullah Bezzar Nişaburi'ye şöyle anlatıyordu,

“Harun'un Tus'da bugünkü Meşhed'de her yıl gittiği büyük bir bağı vardı. Bir gün gece yarısı beni çağırarak şöyle dedi, “Bize ne kadar vefakârsın? Deyince Ben “Canım ve malım size feda olsun” dedim.

Daha sonra; “Başka?” dediğinde, “Karım, çocuklarım ve namusum” dedim. “Daha başka?” dedi. Ben ise “Dinim ve mezhebim” dediğimde başını kaldırarak gülüp şöyle dedi, “İşte şimdi istediğimi söyledin. Bu kılıcı al ve kölemin sana diyeceklerini uygula.”

Köle beni içerisinde Ali'nin evlatlarından yaşlı ve genç 60 kişinin hapsedildiği bir eve götürmüştü. Daha sonra her biri

12 İmam Efendilerimiz

evden dışarı çıktığında köle, onları öldürmemi emretmişti. Ben de onun emirlerini yerine getirdim. Onları öldürdükten sonra cesetlerini evin avlusunda önceden hazırlanmış olan kuyuya attım. Ey dost! Bu olay aklıma geldiğinde bedenim titriyor.”

Harun kötülük ve çirkin işlerinde, İmam Hüseyin’in kabrini ziyaret etmemeleri için, onun kabrini ve etrafındaki evleri yıkmalarını emretmeye kadar ileriye gitmişti.

Hız. Musa Kazım’ın böyle tamahkâr ve canî bir hükümeti kabul etmeyeceği, dolayısıyla da sessiz kalmayacağı açıkça belliydi. Bu yüzden onların karşısında durarak uygun gördüğü her yerde onların kötülüklerini sayar ve onları rüşva ederdi. O, ashabına Harun’a yapılan tüm yardımlarını kesmelerini emretti. Aynı şekilde ashabından olan Safvan’a şöyle buyurdu, “*Sen develerini Harun’a kiralamandan başka her yönüyle iyi bir adamsın.”* Safvan ise, “*Ben ona sadece Hac yolculuğu için deve kira veriyorum ve onunla yolculuğa dahi gitmiyorum,”* dedi. Hız. Musa Kazım şöyle buyurdu, “*Ey Safvan! Develerin kirasını almak için Harun’un hac yolculuğunda ölmeyerek dönmesini mi istiyorsun?*” “*Evet*” dediğimde o, “*Kim zalimlerin yaşamasını isterse, onlardandır.”* diye buyurdu.

Safvan, araç gereçlerini onun develeriyle hacca götürecek olan Harun’la, anlaşma imzaladığı halde, İmamla aralarında geçen konuşmadan sonra tüm develeri satınca, Harun kendisini çağırarak ona kızdı. Harun, develeri niçin sattığını sormakta çok ısrar ettiği halde O, cevap vermedi. Harun sonunda sebebini anlayarak ona şöyle dedi, “*Eğer eskiden beri var olan dostluğumuz olmasaydı seni öldürmelerini emrederdim. Sana bu emri kimin verdiği çok iyi biliyorum. Sana bu emri Musa bin Cafer verdi.”*

Harun, İmam’ı kendi sorduğu sorularla cevapsız bırakmak için elinden geleni yapıyor ancak onun ilim deryasına yaklaştığı her

defasında çaresiz kalarak rezil oluyordu. Örneğin; Bir gün İmam'ı Medine'den Bağdat'a getirterek sohbet etmeğe başladı.

- *Size uzun bir süredir zihnimi meşgul eden bir konuda soru sormak istiyorum. Rica ederim cevap veriniz.*
- *Eğer açıklamada serbest olacaksam, cevap veririm.*
- *Cevaplarınızı beyan etmekte serbestsiniz. İstediklerinizi buyurunuz, diyerek sorularını sormaya başladı. Niçin siz, Abbasoğlularından daha üstün olduğunuza inanıyorsunuz? Hâlbuki hepimiz aynı ağaçtanız. Yani Haşimoğlularındanız.*
- *Biz peygambere sizden daha yakınız.*
- *Nasıl?*
- *Çünkü bizim babamız olan Ebutalib'in ve Resulullah'ın babası bir anne ve babadandır. Hâlbuki sizin babanız Abbas'ın sadece baba tarafından peygamber ile yakınlığı vardır.*
- *Resulullah vefat ettiğinde sizin babanız Ebutalib ölmüştü ama bizim babamız Abbas yaşıyordu. Böylece amca yaşadıkça oğullarına miras kalmaz.*
- *Evlat yaşadıkça amcaya miras kalmaz. Öyleyse Fatıma-i Zehra yaşadıkça babanız Abbas'a miras kalmaz.*
- *Niçin halka sizi Resulullah'ın evlatları olarak çağırmalarına izin veriyorsunuz? Hâlbuki siz Ali'nin evlatlarıdır. Çünkü herkes babasına nispet verilir ve peygamber sizin annenizin ceddidir.*
- *Eğer Peygamber yaşasaydı, kızınızdan birini isteseydi, kızınızı onunla evlendirir miydiniz?*
- *Hem de bununla iftihar ederdik.*
- *Ama Peygamber hiçbir zaman bizim kızlarımızı isteyemez.*
- *Niçin?*
- *Çünkü Peygamber bizim anne tarafımızdan bile olsa babamızdır. Ama senin baban değildir. Öyleyse ben kendimi Resulullah'ın oğlu olarak tanıtabilirim.*

Harun İmam'ın bu sağlam cevapları karşısında susarak kendinden bir şeyler istemesini söylediğinde; Ben, sizden bir şey

istemiyorum. Bizi işlerimizi kolayca yerine getirmede serbest bırakın, yeter, dedi.

İmam Musa Kazım'ın yeğeni Ali bin İsmail, Harun'un dostları tarafından Bağdat'a davet edilmişti. O, Bağdat'a giderek Musa bin Cafer'in durumunu Harun'a anlatacaktı. Onun davetinden haberdar olan İmam Musa onu çağırarak; *“Nereye gitmek istiyorsun?”* diye sorduğunda; Bağdat'a gitmek istiyorum, dedi. İmam'ın; *“Niçin gidiyorsun?”* sorusuna; *“Borçluyum, belki para kazanarak borçlarımı ödeyebilirim”* diye cevap verdi. İmam'ın; *“Ben tüm borçlarını ödeyerek, ailenin masraflarını karşılayabilirim”* önerisini kabul etmeyerek gitmek hususunda ısrar etti. İmam'a; *“Gitmekte kararlıyım ve sizden bana bazı tavsiyelerde bulunmanızı istiyorum”* dedi. İmam Musa Kazım, *“Sana kanıma ortak olmamanı tavsiye ediyorum, çünkü sonu iyi değildir.”* dedi. Ali bin İsmail kendi kendine; *“Ne demek istiyor acaba?”* diye düşündükten sonra *“Bana tekrar nasihatlerde bulun”* dediğinde, İmam yine aynı cümleyi dedi.

O, Hazretin olayın gelecekteki akışını bildiğinden habersizdi, Ali bin İsmail, onun huzurundan ayrılmak isterken Hazret ona çocuklarının harcaması için üç yüz dinar verdi. O da parayı alarak ayrıldı. Daha sonra İmam oradakilere dönerek şöyle buyurdu, *“Vallahi kardeşimin oğlu kanımın dökülmesine ortak olacak ve evlatlarını yetim bırakacaktır.”* Onlar, *“Ey Resulullah'ın oğlu! Onun sana ihanet edeceğini bildiğin halde niçin ona yardım ettin?”* dediler. İmam;

“Dedem Resulullah şöyle buyurmuştu, “Eğer birisi akrabasına yardım ve ihsan ederse ama o, bu iyilik karşısında kötülük yaparsa Allah ona azap göndererek, onu hedefinden alıkoyacaktır.”

Ve olay aynen İmam'ın dediği gibi de oldu. Ali bin İsmail Bağdat'a gelerek Yahya Bermeki'nin evine giderek onunla

birlikte Harun'un yanına gittiler. Ona şöyle dedi, *“Ey Harun! Musa bin Cafer Medine'de hükümet ediyor. Her taraftan ona para geliyor. Kıyam ederek hilafeti sizden alıp eline geçirmek istiyor.”* Harun bu sözlere sevinerek ona iki yüz dirhem verdi.

Ali bin İsmail paraları alarak sevindi ise de evine dönerken boğazı ağrımaya başladı ve yolda öldü. Harun, Medine'ye gelince, İmam'ı tutuklayarak hapsedirme kararı aldı. O yıl, herkese mektup yazıp onları toplayarak Mekke ve Medine'ye gitti. Geri dönerken Medine valisine İmam'ı tutuklayarak Basra'ya göndermesini emretti. İmam o yılı, Basra valisi Yahya'nın zindanında geçirdi. İmam Musa Kazım'ın ahlakı, insancıl davranışları ve ibadeti Yahya'yı o kadar etkilemişti ki Harun'a şöyle mektup yazmıştı, *“Ey Harun! Ben İmam'dan iyilik, iman ve neciplikten başka hiçbir şey görmedim. Ben onu daha fazla hapsedemem. Onu başka yere götürün. Aksi halde onu serbest bırakacağım.”* Harun'un emriyle, o büyük İmam'ı Bağdat'a götürüp Fazıl'ın yanında hapsedtirdiler. O da Yahya gibi Hazret'in ahlakından etkilenecek Harun'dan geri almasını istedi. Sonunda İmam'ı, Sindi bin Şahik denen acımasız ve kötü bir adamın zindanına götürdüler.

Harun, ne olursa olsun İmam'ın nazarını kendisine çekmek istiyordu. O, bir gün Yahya bin Halidi Musa bin Cafer'in kendisinden af dilemesini sağlaması için zindana gönderdi. Ama İmam buna razı olmadı. Hz. Musa Kazım Harun'a şöyle yazdı. *“Zaman bana ne kadar zor geçiyorsa sen o kadar refah ve bollukta yaşayacaksın. Zorbaların ziyana uğrayacağı günü bekle ki ikimiz de göreceğiz.”* O, hiçbir şekilde zalim Harun'a teslim olmuyor, en ağır şartlar ve zindanın kötü durumunda dahi Harun'a boyun eğmeyerek aynı şekilde mukavemet ve direniş gösteriyordu.

İmamın hapis edildiği zindanlar sürekli değiştiriliyordu. Zindanlarının değiştirilmesinin sebebi, Harun'un gardiyanlarının

12 İmam Efendilerimiz

İmam'ı öldürmek istememeleri ve bu cinayeti kabul etmemeleri idi. Ama sonunda Sindi isimli katil ruhlu kişi Hazreti zehirledi. Harun, yalancı şahitler sayesinde, İmam'ın zindandaki ölümünün eceli ile olduğunu göstermeye çalışıyor, böylece hem bu cinayetten sıyrılmak hem de Ehlibeyti sevenlerin isyanını önlemek istiyordu. Ancak bu işi başaramadı. Sonunda Bağdat'ta Harun'un akrabalarından biri olan Süleyman'ın liderliğinde ayaklanma başlamıştı. Cenazesini gizlice gömmek istiyorlardı fakat başaramadılar. Harun, İmam'ın ölümüne yas tutanların safına katılmak zorunda kalarak cenaze törenine katıldı. Sonunda Hz. Musa Kazım halkın üzüntü ve matem duyguları içerisinde Kazımeyn şehrinde toprağa verildi.

İmam Musası Kazım Efendimizin yolumuza ışık tutan bazı sözleri şunlardır.

- Nefsini hevâ ve hevesten korumak için onunla cihat et. Bu düşmanla cihat etmen gibi sana farzdır.
- Anne ve babasını üzen, onlara asilik etmiştir.
- Emaneti eda etmek ve doğruluk, rızık getirir.
- Musibet, sabreden kimseye birdir, sabretmeyen kimseye ise ikidir.
- Halka göz dikme, çünkü bu sıfat zelil olma ve alçalmanın anahtarıdır.
- Allah'a hamd ve sena etmeden ve peygambere salat göndermeden önce dua eden kimse, kırıksız kemanla ok atan kişiye benzer.

12 İmam Efendilerimiz

- Allah u Teâlâ diğerlerine söven, ne dediğine ve ona ne dendiğine aldırmış etmeyen hayâsı az kişiye cenneti haram etmiştir.
- Allah, ihtiyaç miktarınca yardım eder ve musibet miktarınca da sabır verir. Her kim halka karşı gazabının önünü alırsa, Allah da kıyamet günü ona karşı azabın önünü alır.
- Mümin, iman ve bela açısından terazinin iki kefesi gibidir; imanı arttıkça belası da çoğalır.
- Allah'ın kulları arasında en kötü olan, kötü dili olduğu için halkın onunla oturup kalkmaktan çekindiği kimsedir.
- Acelecilik, cehaletin ta kendisidir.
- Zulmün zorluğunu, ancak zulme uğrayan kimse anlar.
- Akıllı insanlar, ilim ve hikmetle birlikte olan sınırlı dünya imkânlarını, geniş dünyevi imkânları olan sınırlı ilim ve hikmete tercih etmişlerdir.
- Sizler de hikmet öğreniyorsunuz, ama öğrendiğiyle amel edenlerden başkası yolunu bulamaz.
- Sakın Allah'a itaat yolunda malını esirgeme.
- Allah'ı tanıdıktan sonra, en büyük ibadet kurtuluşu imam Mehdi'nin zuhurunu beklemektir.
- Hikmetli bir kelime, müminin yitik malıdır.
- Tedbir, maişetin yarısıdır.

12 İmam Efendilerimiz

- Ey adam, Allah'tan kork. Helak olmana sebep olsa bile Hakk'ı söyle. Çünkü gerçekte kurtuluşun ondadır.
- Ey adam, Allah'tan kork; kurtulmana sebep olsa bile bâtılı terk et. Çünkü gerçekte helakin ondadır!
- Kim makam dilerse, helak olur ve kim bencil olursa helak olur.
- Ziraat yumuşak toprakta olur, taşın üzerinde değil. Böylede ilim ve hikmet de alçak gönüllerde olur, müştekilerin kalbinde değil.
- İnsanlara kendini sevdirmek aklın yarısıdır.
- Allah'ın vereceği mükâfata yakını olan, cömertçe bağışta bulunur.
- Hz. Mesih havarilerine dedi ki; küçük ve ehemmiyetsiz sayılan günahlar şeytanın tuzaklarından biridir. Şeytan onları size küçük ve ehemmiyetsiz gösteriyorlar, böylece onlar çoğalıyor ve sizi kuşatıyor.
- Kim kötülüklerden rahatsız olmazsa, iyilik de onun yanında bir değer taşımız.
- Kendinize fakirliği telkin etmeyin, çünkü bunu yapan cimri olur. Kendiniz için uzun ömür göz önüne almayın, çünkü bu sizi ihtirasa kaptırır.
- Kim ifrat ve tefritten sakınır ve kanaat ederse nimeti baki kalır. Kim de savurgan olur ve israf ederse nimeti yok olur.

8. İmam Ali Rıza Efendimiz

İmam Ali Rıza Hicret'in 150. yılında Zilkade ayının 11. gününde Medine'de dünyaya gelmişlerdir. Babaları Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım, valideleri Tâhire hatundur. Hz. İmam Ali Rıza'nın

künyeleri “*Ebû'l Hasan*”dır. Lâkapları “Rıza, Sâbir, Radyîy, Zekiyy” ve “Veliyy”dir. En meşhur lâkapları “Rıza”dır. Allah-ü Teâlâ'ya ve Peygamberine razı olduklarından, herkesin râzılığını kazandıklarından dolayı, bu lâkapla anılmışlardır. İmam Ali Rıza'nın 4 erkek 1 kız olmak üzere 5 evlâdı olmuştur. Soyları Hz. İmam Muhammed'ül Takiyy'ül Cevâd'tan yürümüştür. Hz. İmam Ali Rıza, babaları Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım'ın Hakk'a kavuştuklarında, 31 yaşındaydı.

Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım'ın ashabından Muhammed bin İshak, Hz. İmam'a; “*Dinimin esaslarını kimden öğreneyim, bana uyacağım kişiyi bildirmez misin?*” dedim. Hz. İmam, “*Oğlum Ali'dir*” buyurdular. Esasen Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım'da, kendilerinden sonra oğlu Ali Rıza'nın, İmam olacağını birçok vesilelerle ve birçok defa söylemişlerdi. Bir gün Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım, ashabının ileri gelenlerini toplamış, onlara; “*Biliyor musunuz, sizi niye çağırdım*” buyurmuştur. “*Bilmiyoruz*” demeleri üzerine, oğlu Ali Rıza'yı göstererek; “*Bu oğlum vasiyimdir; benden sonra yerime o geçecek, halifem o dur. Kime borcum var ise o ödeyecektir.*” buyurmuşlardır. Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım, babaları Hz. İmam Cafer'üs Sadık'ın kendilerine;

12 İmam Efendilerimiz

“Âl-i Muhammed’in bilgini senin sulbünde; O Emîr’ül müminin adaşdır, keşke onun zamanına erişebilsem”

diye buyurdıklarını, rivayet ederler. İbrahim bin Abbas’is Savli der ki,

“Hiç kimseyi görmedim ki Hz. İmam Rıza’ya bir soru sorsun da cevabını almasın, ondan bilgin bir kimseye rastlamadım. Me’mûn, ona her hususa ait sorular sorar, adeta onu imtihana çeker, fakat her sorusunun da cevabını alırdı. Ondan üstün bir kimseyi ne gördüm, ne işittim. Sözleriyle, hareketleriyle hiçbir kimseyi incitmemiştir. Söyleyeni, sözü bitinceye kadar dinler, kimsenin sözünü kesmezdi. İhtiyacı olup da kendisine başvuran mahrum dönmezdi. Hiç kimsenin yanında, ayağını uzattığı görülmemiştir. Hizmet edenlerine bile kötü söz söylediği, kötü muamelede bulunduğu olmazdı. Yemeklerini kendisine hizmet edenlerle yer, seyisini bile sofrasına oturturdu. Sadakası pek boldu. İhtiyaç sahiplerine, muhtaç oldukları şeyleri geceleyin gizlice kendisi götürür, kim olduğunu bildirmeden verir, dönerdi.”

Harun Reşit, Hicri 193. yılında 44 yaşında öldü. 23 yıl hükümdarlık etmişti. Zamanı, İslâm tarihinin ilim, fen, sanat ve edebiyat bakımından en ileri devri olmakla beraber; zulüm, kahr, sefahat ve sefalet bakımından da en karanlık devriydi.

Harun Reşit’in ölümünden sonra oğlu Emin saltanat tahtına oturdu. Harun Reşit, Emin’i veliaht yapmış, ondan sonra da kardeşi Me’mun’un, hükümdar olmasını kararlaştırmıştı. Emin, hükümdar olunca kardeşi Me’mûn’u veliahtlıktan azletti. Çünkü saltanatı oğlu Abdullah’a bırakmak istiyordu. Emin bu konuda kendisine engel olmak isteyen kimseyi dinlemedi ve kardeşi Me’mûn’u ortadan kaldırmak için, ordusunu üzerine gönderdi, fakat ordusu bozuldu ve kendisi Hicri 198. yılında öldürüldü. Baş, kardeşi Me’mûn’a gönderildi.

12 İmam Efendilerimiz

Rivayete göre Me'mûn, kardeşi Emin'le savaşırken ona üst olursa, halifeliği Hz. Ebû Talip soyundan en üstün birisine vermeyi adanmıştı ve bu konuda şöyle söylediğini bildirirler:

“Yeryüzünde Hz. İmam Rıza'dan daha üstün birini bilmiyorum.”

Halife Me'mûn kardeşi ile olan savaşı kazandıktan sonra, Hz. İmam Ali Rıza'ya bir mektup göndererek, hilâfeti kendilerine terk edeceğini bildirdi. Hz. İmam Ali Rıza birçok sebepler ileri sürerek bu teklifi kabul etmediler. Me'mûn, Medine Valisine bir mektup göndererek Hz. İmam Ali Rıza'yı, Kufe ve Kum yoluyla değil de Basra ve Ehvaz yoluyla, Merve göndermesini emretmişti.

Hız. İmam Ali Rıza, Hicret'in 201. yılında Mekke'den hareket ettiler. Hız. İmam Nişabur'a gelince şehrin büyükleri onları karşıladılar. Bilginler nöbetle Hız. İmam'ın bineklerinin yularını ellerine alıyorlar, halk her yandan bu muhteşem alayı karşılıyordu. Ertesi gün hareket ettikleri sırada Horasan'ın ünlü bilginlerinden birkaçı, Hız. İmam'ın katırlarının yularını tutup and vererek, bir hadis rivayet etmelerini istediler. Hız. İmam Ali Rıza, mahfilden başlarını çıkarıp şu hadisi beyan buyurdular,

“Babam Mûsâ bin Cafer-il Kâzım bana dedi ki; babam Cafer'üs Sadık buyurdu; babam Muhammed Bakır bana; babam Ali bin Hüseyin Zeynel Abidin söyledi dedi. O da, babam Hüseyin bin Aliyy'iş şehit bana; babam Emîr'ül-müminin Ali bin Ebû Talip dedi ki, buyurdu; kardeşim ve amcamın oğlu Abdullah oğlu Muhammed buyurdular ki; bana Cebrail söyledi; O da noksan sıfatlardan münezzeh ulu Allah'tan duydum, buyurdu ki; Allah'tan başka yoktur tapacak (Lâ ilâhe ill'Allah). Bunlar benim “Ehl-i Beyti'mdir. Kim “Ehl-i Beyti'me” dâhil oldu ise azabımdan emindir”

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Ali Rıza bu hadis-i şerifi, altın zincirle yani “Ehl-i Beyt” yoluyla Allah-ü Teâlâ’dan, Cebail vasıtasıyla Hız. Peygamber’e; ondan, babadan oğula hep İmamlar yoluyla gelen bu hadis-i kutsiyi buyurmuşlar ve Hadis’e şu sözleri eklemişlerdi,

“Fakat şartlarıyla; bende onun şartlarındanım.”

Bu suretle İmametin dindeki yerini bildirmişlerdi. Hız. İmam Ali Rıza, gideceği yere varınca kendilerini o günkü halife Me’mûn, veziri, bilginler, seyyidler ve Abbas oğulları soyuna mensup olanlar karşıladılar. Hız. İmam, Me’mûn ve veziri ile saraya vardılar. Birkaç gün sonra hilâfet meselesi konuşılmaya başlandı. Me’mûn, hilâfeti Hız. İmam Ali Rıza’ya vermek istiyordu. Hız. İmam, bunu kabul buyurmadılar, hatta halka duyurulmamasını istediler. Bunun üzerine Me’mûn, veliahtlığı kabul buyurmalarını istedi ve bu hususta hiçbir özrünün kabul edilmeyeceğini bildirdi. Hız. İmam Ali Rıza, bu zorlama üzerine memleket işlerine karışmamak, hiçbir suretle bir işe dair emir vermemek, hiçbir kimseyi bir vazifeye tayin etmemek ve vazifeden azletmemek şartlarıyla veliahtlığı kabul buyurdular. Bu husustaki görüşüp, konuşma birkaç hafta sürmüştür. Hız. İmam Ali Rıza, bu iş için; *“Allah’ın benim ve sizin Hakk’ınızda yapacağını, iradesinin ne olduğunu bilmem, hüküm ancak Allah’ındır”*

buyurmuşlardı. Halife Me’mûn, bu veliahtlığı bir fermanla tespit ettirdi. Hicri 201. yılında yazılan bu fermana Hız. İmam Ali Rıza, şu cümleleri yazıp imzalarını attılar.

“Rahman ve Rahîm olan Allah adıyla dilediğini yapan Allah’a hamdolsun; hükmünü değiştiren, takdirini reddeden yoktur. O gözlerde gizlenen kötülükleri gönüllerde örtülü olan işleri bilir. Salavat, Peygamberlerin sonuncusu olan Peygamberi Muhammed’e ve onun tertemiz soyuna.”

12 İmam Efendilerimiz

Yazılan ferman, bütün ileri gelenler tarafından imzalandı. Me'mûn, bütün ileri gelenlere, Hz. İmam Ali Rıza'ya veliaht sıfatıyla biat etmelerini emretti. İlk biat eden, Me'mun'un oğlu Abbas'tı. Ardından bütün devlet erkânı, Abbas oğullarının belirli kişileri, Horasan halkı, Hz. İmam'a biat etti. Hicri 202. yılında halife Me'mûn, Hz. İmam Ali Rıza'ya; halka bayram namazını kıldırmasını rica etti.

Hız. İmam'ın özür dilemesine karşılık ricalarını sürdürdü. Bunun üzerine Hz. İmam, *“Öyleyse Ceddim Resulullah'ın sünnetine uyacağım.”* Buyurdular. Me'mûn da, herkes de, namaza nasıl gidilecek, namaz nasıl kılınacak merak içindeydi. Emevilerin, Abbas oğullarının zamanlarında, halifelerin namaza gidişleri bir debdebe, bir tantana, bir ululuk göstergesiydi. Halife, altınlarla mücevherlerle süslü bineğine biner, en yeni en ihtişamlı elbisesini giyer ziynetlere gark olup çıkardı. Hademi Haşemi de aynı tarzda kendilerini halka gösterirlerdi.

Halife Me'mûn, bayram namazını kıldırması için hususi bineğini Hz. İmam Ali Rıza'nın bulunduğı dairenin kapısına, hizmetkârlarla göndermişti. Hz. İmam Ali Rıza, bayram sabahı evden çıktılar. Üzerlerinde beyaz bir pamuk gömlek, başlarında sarık vardı. Ayakları yalındı, ellerinde de bir asa vardı. Ashabı ve yakınları da bu tarzda giyinmişlerdi. Biraz yürüyüp durdular ve *“Allah-ü Ekber”* diye tekbir getirdiler. Tekbir sesini duyan herkes, bir ağızdan tekbir getirdi. Me'mun'un adamları, Hz. İmam'ı bu halde görünce, onlar da bineklerinden indiler, ayakkabılarını çıkardılar, yalın ayak yürümeye koyuldular. Hz. İmam, bir müddet namaz alanına doğru yürüyorlar sonra durup tekbir getiriyorlardı. Her yandan gelip toplanan halk da bir ağızdan tekbir getiriyordu. Herkes ağlamaktaydı ve heyecan içindeydi. Âdeta bütün şehir Hz. İmam'la beraber yürümekte, Hz. İmam'la beraber tekbir getirmekteydi. Vezir Fazl, koşup bu hâli Me'mûn'a anlattı; *“Bu böyle giderse ne olacağı bilinmez”* dedi.

12 İmam Efendilerimiz

Halife Me'mûn, Hz. İmam Ali Rıza'ya birisini göndererek; *"Size zahmet verdik, makamınıza dönün, namazı her vakit kıldırın kişi kıldırın"* buyruğunu bildirdi. Bunun üzerine Hz. İmam ayakkabılarını istedi, giyip makamına döndü. Halk da meysus bir hâlde dağıldı.

Hicri 199. yılında Halife Me'mun'un emriyle adamları çeşitli eyaletleri ele geçiriyor, buralarda hüküm sürüyorlardı. Bağdat'ta da ayaklanmalar olmuştu. Hz. İmam Ali Rıza'nın veliahtlık emri Bağdat'a bildirilince, Bağdatlıların bir kısmı bu emre uydu, bir kısmıysa Abbas oğullarına bağlılıkları yüzünden bu emri dinlemediler ve aynı yılın son ayında Me'mûn'u halife tanımadıklarını açıkladılar; yerine amcası Mehdi'nin oğlu İbrahim'i halife tanıyıp ona biat ettiler.

Hz. İmam Ali Rıza, duyduklarını Me'mûn'a bildirdiler; *"Halk senin hareketlerini, beni veliaht yapmanı beğenmiyor; Bağdat'ta savaş başladı, bana da öğüt vermek vacip oldu, yakınlarından da memnun değiller."* Halife Me'mûn, Hz. İmam Ali Rıza'nın sözlerine uyup, Bağdat'a gitmeyi kararlaştırdı. Veziri de, kargaşalık yatışınca kadar Horasan'da kalınmasına taraftardı; fakat sözünü dinletemedi. Sonunda Me'mûn, veziri ve Hz. İmam Ali Rıza Irak'a yöneldi, birkaç konak aşıldıktan sonra, Veziri Fazl, bir hamamda üç kişi tarafından öldürüldü. Vezir Fazl'ı öldürenler tutulup Me'mun'un yanına getirilince, halife Me'mun'un yüzüne karşı; *"Senin emrinle öldürdük"* dediler. Me'mûn da onları öldürttü. Bu olay Serahs şehrinde oldu.

Tûs şehrine yedi konaklık yer kalmıştı ki, Hz. İmam Ali Rıza hastalandılar. Tûs'a varılınca hastalık daha da şiddetlendi. Me'mûn her gün iki kere gelip Hz. İmam'ı dolaşıyordu; kendisi de hastalanmıştı yahut hastalanmış görünmek istiyordu. Rivayete göre; Hz. İmam Ali Rıza'da, Me'mûn da yedikleri yemekten hastalanmışlardı.

12 İmam Efendilerimiz

Bu hadiseden sonra halife Me'mûn iyileşmiş, Hz. İmam Ali Rıza, zehirli yemeğin tesiriyle iyileşemeyip Hakk'a kavuşmuşlardır. Bu konuda birçok kaynaklar da Hz. İmam'ın, halife Me'mûn tarafından, zehirlettirildiklerini bildirirler.

Hz. İmam Ali Rıza, Hicret'in 203. yılında (Miladi 818) Safer ayının 29. gününde Hakk'a vuslat etmişlerdir. Hz. İmam'ın ömürlerinin müddeti 50 yıldır. Hz. İmam Ali Rıza'nın kabri, İran'ın Tûs şehrinin Senâbâd köyündedir. Kendilerinden sonra İmamet, oğlu Hz. İmam Muhammed Taki intikal etmiştir.

İmam Ali Rıza Efendimizin yolumuza ışık tutan bazı sözleri şunlardır.

- Mümin, kendisinde üç haslet olmadıkça mümin olmaz.
 - a. Rabbinden bir hikmet
 - b. Peygamber'inden bir hikmet
 - c. İmamından bir hikmet

Rabbinden olan hikmet, sırrı gizlemektir. Peygamber'inden olan hikmet, halkla iyi geçinmektir. İmamından olan hikmet de sıkıntı ve zorluklarda sabırlı olmaktır.

- Nimet sahibi olan kimse, ailesine huzurlu bir geçim sağlamalıdır.
- Peygamberlerin sıfatlarından biri de temizliktir.
- Susmak, hikmet kapılarından bir kapıdır. Boş yere konuşmamak, muhabbet kazandırdığı gibi her hayrın da kılavuzudur.
- Adil insan, sahip olduklarından gaflete düşmeyen kimsedir.

12 İmam Efendilerimiz

- Herkesin dostu onun aklıdır; düşmanı ise cehaletidir.
- İnsanlara muhabbet beslemek aklın yarısıdır.
- Allah dedikoduyu, malı zayı etmeyi ve her şey için insanlara ağız açmayı sevmez.
- Müslümanda on haslet olmadıkça akli kemale eremez.
 1. İyiliği umulmalı.
 2. Kötülüğünden emin olunmalı.
 3. Başkalarının az iyiliğini çok görmeli.
 4. Kendisinin çok hayrını az saymalı.
 5. İhtiyacı olanların müracaatından bıkmamalı.
 6. Ömür boyu ilim talep etmekten yorulmamalı.
 7. Allah yolunda fakir olmayı zengin olmaya tercih etmeli.
 8. Allah yolunda aşağı olmayı düşmanların içerisinde aziz olmaktan üstün bilmeli.
 9. Tanınmamayı meşhur olmaya üstün tutmalı.
 10. İlk karşılaştığı herkesi kendisinden daha iyi ve daha takvalı bilmesidir.
- İnsanlar iki kısımdır. Kendisinden daha iyi ve takvalı olanlar. Kendisinden daha kötü ve daha aşağı olanlar. Nazarında Kendisinden daha kötü ve daha aşağı olan biriyle karşılaştığında şöyle demelidir, *“Belki onun iyiliği gizlidir ve bu onun yararınadır. Benim iyiliğim ise açıktadır; bu da benim zararımadır.”* Ama kendisinden daha hayırlı ve daha takvalı birini gördüğünde de, ona ulaşmak için karşısında tevazu etmelidir. Bunu yaparsa makamı yücelir, iyilikleri temiz olur, ismi iyi anılır ve zamanının efendisi olur.

12 İmam Efendilerimiz

- Bir adam, “Kim Allah'a tevekkül ederse O, ona yeter.” ayetinin manasını sorunca İmam, “Tevekkülün dereceleri vardır. Bir derecesi; bütün işlerinde O'na güvenmen, O'nun tüm işlerine razı olman, hiçbir hayır ve hiçbir hususta senin Hakk'ında kusur etmediğini ve hükmün de O'nun elinde olduğunu bilmendir. Öyleyse O'na tevekkül et ve işleri O'na bırak. Diğer bir derecesi de; ilminin kuşatmadığı gayb-ı İlâhi'ye iman etmendir; o gaybın ilmini Allah'a ve O'nun eminlerine bırakman, gayb ve gayb olmayan her şeyde Allah'a güvenmendir.”
- Bencilliğin dereceleri vardır: Bazen bencilik insanın kötü amelini onun için süsler, insan onu iyi görür, ondan hoşlanır ve iyi bir iş yaptığını zanneder. Bazen de insan Rabbine iman eder ve bununla Allah'a minnette bulunur. Oysa imanı için de Allah'a minnet borçludur.
- Kulların en seçkini, en iyisi, iyi iş yaptığında hoşnut olan, kötü iş yaptığında mağfiret dileyen, kendisine bir nimet verildiğinde şükreden, sıkıntıya düştüğünde sabreden ve sinirlendiğinde de affeden kimsedir.
- Tevekkül, Allah'tan başka hiçbir kimseden korkmamaktır.
- Evlenirken yemek vermek sevaptır.
- İmanın dört hükmü vardır.
 1. Allah'a tevekkül etmek
 2. Allah'ın kazasına rıza göstermek
 3. Allah'ın emrine teslim olmak
 4. İşleri Allah'a bırakmak

12 İmam Efendilerimiz

- Bir yudum suyla bile olsa sıla-ı rahimde bulun. En iyi sılayı rahim, akrabaya eziyet etmemektir. Allah Teâlâ kitabında buyurmuştur. *"Sadakalarınızı minnet ve eziyet ederek bâtil etmeyin."*
- Ailesini geçindirmek için rızık peşinde olan kimsenin mükâfatı, Allah yolunda cihat eden kimsenin mükâfatından daha fazladır.
- Asaletinde güvenilirlik, tabiatında kerem, ahlakında sebat, nefsinde şeref ve kalbinde Allah korkusu bulunmayan kimseden, dünya ve ahiret işlerinden hiçbirini için hayır bekleme.
- Karşı karşıya gelen iki gruptan, ancak affı çok olan grup Allah'tan yardım görür.
- Cömert, yemeğini yesinler diye halkın yemeğini yer. Ama cimri, yemeğini yemesinler diye halkın yemeğini yemez.
- Biz tıpkı Resulullah gibi verdiği sözü yerine getirmeyi kendisi için borç bilen bir ehlibeytiz.
- Güçsüze yardım etmek en iyi sadakadır.
- Akıl Allah'ın bir armağanıdır. Edep zahmetle elde edilir; zahmetine katlanan onu elde eder. Ama zahmet ve zorluğa katlanarak akıl elde etmeye çalışan, ancak cehaletini artırır.
- Allah'ın dostlarını ve dostlarının dostlarını sevmek, Allah'ın düşmanlarından nefret etmek, onlardan ve önderlerinden beraat etmek dinî vazifelerdendir.

9. İmam Muhammed Taki Efendimiz

Dokuzuncu imam olan Hz. İmam Muhammed Taki Hicret'in 195 yılında Recep ayının onuncu gününde Medine-i Münevvere'de dünyaya gelmişlerdir. Hz. İmam Muhammed Taki, babaları Hz. İmam Ali Rıza Hakk'a kavuştuklarında

sekiz yaşındaydı. Anneleri Sebike hanımdır. Sekiz yaşında İmamete gelen İmam Muhammed Taki Hakk'ında 12 İmanın sekizincisi olan babası İmam Rıza şöyle demiştir: *"Biz Ehl-i Beyt, küçüklerimiz büyüklerimize birbiri ardı sıra gelecek şekilde varis olurlar."*

Hz. İmam Muhammed Taki'nin künyeleri "Ebû Cafer'dir. En meşhur lâkapları "Taki" ve "Takıy" dir. İmam Muhammed Taki diye de anılırlar. Hz. İmam Muhammed Taki'nin dört oğlu dört de kızı olmak üzere sekiz evlâdı olmuştur. Soyları, Hz. İmam Ali Naki ve Mûsâ-i Mubarka'dan yürümüştür. Hz. İmam Ali Rıza'dan sonra İmamet, oğulları Hz. İmam Muhammed Taki'ye intikal etmiş, Allah-ü Teâlâ; Hz. Yahya'ya, Hz. İsa'ya nasıl çocukluklarında Peygamberlik ihsan etmişse Hz. İmam Muhammed Taki'ye de küçük yaşta ümmetin İmametini ihsan eylemiştir.

Kitâb'ül-Mesâil gibi telifleri bulunan Ahmet bin Muhammed-i Bezanti, İbn'ün-Necâşî'nin kendisine; *"Sahibinden sor; ondan sonra İmam kimdir"* dediğini, Ahmet bin Muhammed-i Bezanti'nin; *"Bunu bende bilmek istiyorum"* deyip Hz. İmam Ali Rıza'dan sordu.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Ali Rıza'nın "Oğlum'dur" buyurduklarını, o vakit henüz oğulları bulunmadığını, bunu da; "Nasıl oğlumdur diyor, oysa henüz oğlu yok diyebilen kimdir ki" sözüyle açıklayıp bir oğulları olacağını bildirdiklerini, az bir müddet sonra İmam Ebu Cafer Muhammed'in doğduklarını bildiriyor.

Yine naklederler ki; birisi Hız. İmam Ali Rıza'ya sordu, "Sen, nasıl İmam olabilirsin ki oğlun yok" dedi. Hız. İmam Ali Rıza, "Olmayacağını nasıl biliyorsun? Birkaç gün sonra Allah bana öyle bir oğul ihsan edecek ki; gerçekte bâtılın arasını, onunla ayıracak" buyurdular.

Muhammed bin Sinan der ki, "Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım, Irak'a hareketlerinden önce kendileriyle buluştum; oğulları Ali'de yanlarındaydı. Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım bana baktılar da; "Ya Muhammed" dediler; "Sakın daralma, bu yıl öyle bir olay meydana gelecek ki!"

Ben, bu söz üzerine; "Allah, beni sana feda etsin" dedim; "Beni derde attın." Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım, "Sabret" buyurdular. Abbas oğullarından Mehdi'yi kast ederek; "Bu azgına dayan; o bana kötülük edemeyecek, ondan sonraki de (Mehdi'nin oğlu Mûsâ'da) öyle." Ben; "Peki" dedim; "Allah beni sana feda etsin, sonra ne olacak?" Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım buyurdular ki "Allah, zalimleri sapıklıklarına terk edecek ve dilediğini yapacak." Ben; "Neler olacağını" sorunca da; Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım, oğulları Hız. İmam Ali Rıza'yı kastederek;

"Benden sonra kim bu oğluma zulmeder, İmametini inkâr eylerse bu hususta ısrarda bulunursa, Resulullah'tan sonra Ebû Talip oğlu Ali'nin İmametini inkâr etmiş, ona zulmetmeye razı olmuş gibidir" buyurdular. Ben; "Allah ömür verirse" dedim; "Onun Hakk'ını teslim eder, İmametini ikrar eylerim." Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım, "Doğru dedin ya Muhammed" buyurdular;

12 İmam Efendilerimiz

“Allah ömrünü uzatır; onun Hakk’ını teslim edersin, ondan sonrakinin İmametini de ikrar eylersin.” Ondan sonra *“İmam kim?”* diye sordum. Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım Ondan sonra *İmam, oğlu Muhammed*” buyurdular, Ben; *“Razı oldum, teslim oldum”* dedim.

Safvan bin Yahya, Hz. İmam Ali Rıza’ya diyor ki; *“Allah sana oğlun Muhammed Taki’yi vermeden önce, bir oğlun olmasını Allah’tan dilemedeydin. Allah ihsan etti gözlerimiz aydınlandı. Allah yokluğunu göstermesin; fakat sana bir hâl olursa kime başvuralım, kime uyalım”* dedim. Hz. İmam Ali Rıza, elleriyle oğlu Muhammed Taki’yi göstererek; *“Buna”* buyurdular. Ben; *“Sana feda olayım”* dedim; *“Bu daha 3 yaşında bir çocuk.”* Hz. İmam Ali Rıza buyurdular ki *“Bunun ne zararı var? Hz. İsa Peygamber olduğu zaman 3 yaşında da değildi.”*

Hicret’in 204. yılında Halife Me’mûn Bağdat’a gitti. Hz. İmam Muhammed Taki bu sırada Medine’deydiler. Hz. İmam Hicri 211. yılına kadar da Medine’de kaldılar. O yıl halife Me’mûn, Hz. İmam Muhammed Taki’yi Bağdat’a çağırttı. Hz. İmam o sırada on beş yaşlarındaydı. Me’mûn, Hz. İmam Ali Rıza’yı kendisine damat ettiği gibi, öbür kızını da Hz. İmam Muhammed Taki’ye vererek onu da kendisine damat edinmek istiyordu. Halife Me’mun’un bu niyeti halk tarafından duyulmuş, Abbas oğulları taraftarlarınca hoşnutsuzlukla karşılanmıştı. Hz. İmam Muhammed Taki; Bağdat’ta devlet erkânı, bilginler ve halk tarafından büyük bir törenle karşılandılar. Kendilerine hazırlanan eve yerleştirildiler.

Samıra Kadısı olan ve kadıların kadısı, en büyük rütbeli kadı pâyesine erişmiş bulunan Yahya bin Ekrem; Hz. İmam Muhammed Taki’nin yaşına bakarak bilgisini, yaşıyla ölçmek gafletinde bulunuyordu. Bu yüzden de Hz. İmam’a gösterilen saygıyı fazla bulmakta, halk içinde bilgisizliğini meydana koymak için fırsat aramaktaydı. Samıra Kadısı Yahya bin

Ekrem, Halife Me'mûn'a; bilginlerin bulunduğu bir mecliste Hz. İmam Muhammed Taki'nin bilgisinden faydalanmak istediğini arz etti. Me'mûn da bu dileği memnurlukla kabul etti.

Bilginlere haber salındı. Kararlaştırılan gün ve vakitte hepsi de bir yere toplandı. Hz. İmam da orayı şereflendirdiler. Tanışılıp, görüşüldükten sonra Samıra Kadısı Yahya bin Ekrem, Hz. İmam Muhammed Taki'den; *"Hac töreninde İhrama bürünmüş kişinin avlanmasındaki şer'i hükmü"* sordu. Hz. İmam Muhammed Taki,

"Önce ihramda bulunan kişiyi ve kastını bilmek gerek. Erkek mi, kadın mı; avlanılması helâl olan yerde mi avlandı, haram olan yerde mi; kendisi hür mü, köle mi; küçük mü, büyük mü; avlanmanın haram olduğunu biliyor muydu, bilmiyor muydu? Avlanmasında kasıt var mı, yoksa bu iş rastgele mi oldu; onun ilk suçu mu, yoksa bu suçu defalarca işledi mi; pişman olmuş mu, suçunda ısrar ediyor mu? Gece mi avlandı, gündüz mü; ihrama umre için mi girmiş, hac için mi; sonra avlandığı hayvana da bakmak gerek; uçan kuş mu, dört ayaklı hayvanlardan mı; küçük mü, büyük mü? Ona göre hükmedilir"

buyurdular. Samıra Kadısı Yahya bin Ekrem, bu sözler karşısında şaşırıp kaldı. Halife Me'mûn; *"İnkâr ettiğiniz kişiyi gördünüz mü?"* dedi ve Hz. İmam'ın bu soruyu cevaplandırmalarını, ayrıntılı hükümleri bildirmelerini diledi. Hz. İmam Muhammed Taki buyurdular ki, *"İhrama bürünmüş kişi, avlanmanın helâl olduğu yerde avlanmışsa o av da uçan bir hayvansa, bir kuşsa, büyücekse, avlanana keffâre vaciptir. Allah rızası için bir koyun kurban eder. Avlanmanın haram olduğu yerde avlanmışsa iki koyun kurban etmesi gerekir."*

Helâl olan yerde küçük bir kuş avlandıysa, suçunun keffâresi, yeni sütten kesilmiş kuzudur. Haremden avlanmışsa o kuzuyu kurban etmekle beraber, bir de avlandığı hayvanın değerini vermesi gerek.

12 İmam Efendilerimiz

Hayvan ehil değilse, mesela yaban eşeğiye, keffâresi inektir, deve kuşuysa bir deve kurban eder. Bir ceylanı avlamışsa karşılığında bir koyun kurban etmesi gerekir; haremde avlanmışsa keffâresi iki kattır; iki inek, iki deve, iki koyun kurban eder. Bu suçu işleyen Hac için ihrama girmişse kurbanlarını Mina'da, umre için girmişse Mekke'de keser. Bütün bunlarda avlananın, meseleyi bilmesi, bilmemesi aynıdır. Ama bu işi bilerek yapmışsa, yani bu suçu inadına işlemişse, keffâresini yerine getirmekle beraber yine de suçlu kalır; yanılarak işlemişse keffâreyle suçtan kurtulur. Hüür olanın kendisi keffâreyi yerine getirir; kulun keffâriyesiyse sahibine aittir. Suçu işleyen, çocuksa, uhdesine keffâre düşmez. İhramdayken bu suçu işleyen tövbe ederse, ahiret azabından kurtulmuş olur; ama suçunda ısrar ederse ahiret azabına uğrar.”

Halife Me'mûn, Hz. İmam Muhammed Taki'nin bu izahına karşılık; *“Ne de güzel anlattın ey Ebû Cafer, Allah sana hayırlar versin. Şimdi Yahya'nın sana sorduğu gibi sende ona bir şey sor”* dedi. Samıra Kadısı Yahya bin Ekrem: *“Evet”* dedi; *“Sana feda olayım, bilirsem cevap veririm, bilmezsem faydalanmış olurum.”* Hz. İmam Muhammed Taki bir soru sordu. Samıra Kadısı Yahya bin Ekrem, cevaptan aciz kaldı; *“Vallahi bu soruya cevap veremeyeceğim. Lütfeder, söylersen faydalanırız.”*

Hz. İmam Muhammed Taki, sorduğu sorunun cevabını geniş bir şekilde açıkladı. Bunun üzerine Me'mûn meclistekilere; *“İçinizde”* dedi; *“Bu meseleye, bu şekilde cevap verecek yahut önceki soruyu o tarzda cevaplandırarak birisi var mı?”* Meclistekiler; *“Vallahi yok”* dediler. Halife Me'mûn; *“İşte bu Ehl-i Beyt, halktan böyle üstün olmuştur; gördünüz işte, bunların yaşları küçük olsa bile, bu olgunluklarına engel olamıyor”* demiştir.

12 İmam Efendilerimiz

Me'mûn, kızı Ümm'ül Fazl'ı, Hz. İmam Muhammed Taki'ye vermiş muhteşem bir düğün yapılmıştı. Me'mûn Hicri 218. yılında öldü. Me'mûn öldüğünde 48 yaşındaydı. 25 yıl, 5 ay, 13 gün saltanat sürdü. Yerine kardeşi Muhammed Mu'tasım halife oldu. Hz. İmam Muhammed Taki, Ümm'ül Fazl'ı aldıktan sonra onunla Medine'ye döndüler. Hicri 220. yılına kadar Medine-i Münevvere'de kaldılar. Halife Mu'tasım, Hicri 219. yılı sonlarında Hz. İmam Muhammed Taki'yi Bağdat'a davet etti. Bağdat'a giderlerken kendilerine sorulan; *"Feda olayım sana, korkuyorum bir şey olursa senden sonra İmam kimdir?"* dediklerinde; *"Oğlum Ali İmam'dır"* buyurdular.

Hiz. İmam Muhammed Taki, Hicri 220. yılında Bağdat'a vardılar. O yılın sonlarına kadar Bağdat'ta kaldılar. Fakat halife Mu'tasım'ın, yanına gidip gelmeleri pek olmuyordu. Uzun yıllar Bağdat'ta kadılıkta bulunan Ebu Davud, bir gün Halife Mu'tasım'ın yanında, hırsızlık eden ve suçunu itiraf eyleyen bir kişinin sağ elinin bilekten kesilmesi gerektiği Hakk'ında fetva vermiş, mecliste bulunanların bir kısmı bu fetvayı yerinde bulmuşlardı. Bir bölüğüyse hırsızın elinin dirsekten kesilmesi gerektiğini ve abdest ayetinde;

Dirseklerinize kadar ellerinizi yıkayın (Mâide 6. âyet)

buyrulduğunu, fetvalarına delil getirdiler. Bunun üzerine Mu'tasım, mecliste bulunan Hiz. İmam Muhammed Taki'ye; *"Ya Ebû Cafer, sen ne dersin"* diye sordu. Hiz. İmam Muhammed Taki cevap vermek istemedilerse de ısrar üzerine;

"Secde yedi uzvun yere konmasıylaadır; Alın, ellerin avuçları, dizler ve ayak parmakları. Allah, Kur'an'ı Kerîm'de; "Secde yerleri Allah'a mahsustur" (Cin 18. ayet) buyuruyor. Allah'ın olan uzuv kesilemez. Hırsızın elinin parmakları, eklerinden kesilir, avucu bırakılır." buyurdular.

12 İmam Efendilerimiz

Halife Mu'tasım bu izaha şaşıp kaldı ve Hz. İmam Muhammed Taki'nin buyruğuna uyulmasını emretti. Halkın içinde, fetvasına uyulmayan, Kadı Ebu Davud pek üzüldü; sonradan bunu arkadaşı Zurkan'a anlattı; *"Hatta keşke ölseydim de, böyle bu günü görmeseydim"* dedi.

Zurkan, birkaç gün sonra halife Mu'tasım'ın yanına gitti ve şöyle dedi, *"Müminler emirine öğüt bana vaciptir. Huzurunda fıkıh bilginleri, vezirler, hükümetin ileri gelenleri varken onların yanında, senin hükmünle kadılık mesnedinde bulunan bir kişinin fetvasına uymayıp, İmamet davasıyla ümmeti bölen birisinin fetvasına uymak doğru olmasa gerek; sonra senin hükmünle iş başında olanlar, hükümlerini nasıl yürütebilirler."*

Halife Mu'tasım, bu sözleri duyunca pek sıkıldı; *"Öğüdünden dolayı Allah sana hayırlar versin"* dedi ve konuşmadan dört gün sonra Hz. İmam Muhammed Taki'yi çağırttı, yemek getirtti. Hz. İmam Muhammed Taki, yemeği yediler ve zehirli olduğunu anladılar; hemen kalktılar. Oturmasını dileyen Mu'tasım'a, Hz. İmam Muhammed Taki; *"Senin yanından çıkıp gitmem, sana daha hayırlıdır"* buyurdular. Kaldıkları yere gittiler ve Hz. İmam Muhammed Taki o gece Hakk'a kavuşmuşlardır. Hz. İmam Muhammed Taki, Hakk'a kavuştuklarında, Hicri 220. yılı (Milâdi 835) Zilkade ayının 28 günüydü. Ömürlerinin müddeti 25 yaşlarında idi. Hz. İmam Muhammed Taki'nin cenazesinde mübarek naaşları halka gösterilerek, ecelleriyle vefat ettikleri ispat edilmek istenmiştir ki, bu zehirlettirilerek şehit edildiklerini göstermektedir sanırız. Bu adet Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım'dan itibaren Abbas oğullarınca rivayet edilen bir âdet olmuştur.

Hz. İmam Muhammed Taki, babaları ve ataları vasıtasıyla Hz. Peygamber'den ve Hz. Emîr'ül-mümininden rivayetlerde bulunmuşlar, kendilerinden de birçok kişiler rivayet etmişlerdir.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Muhammed Taki, ataları Hız. İmam Mûsâ-i Kâzım'ın yanına defnedilmişlerdir. Türbeleri Kazımiye Bağdat'tadır. Kendilerinden sonra İmamet, oğlu Hız. İmam Ali Naki intikal etmiştir. En doğrusunu Allah bilir. İmam Muhammed Taki Efendimizin Yolumza ışık tutan bazı sözleri şunlardır.

- Bir kimse senin hislerine ve düşüncelerine uyup da öyle konuşur, doğru yolu sana göstermezse, o kimse sana düşmanlık ediyor demektir.
- Bir kimsenin Allah ile arasında ne olduğunu bilmeden, o kimseye körü körüne düşman olma. O iyi bir kişi ise, zaten sana kötülük etmez. Kötü ise, sadece onun kötü olduğunu bilmen sana yeter.
- Bir sözü dinleyen, ona göre davranan, o söze kulluk ediyor demektir. Sözü söyleyen Allah'tan bahsediyorsa, dinleyen Allah'a kulluk eder, şeytandan bahsediliyorsa, şeytana kulluk eder.
- Eğer kişiye kalben düşmansan, o kişiye hiçbir şekilde kendisinin dostuymuşsun gibi görünme!
- Kendi hevesine uyan bir insan, düşmanına dilediği şeyi vermiş demektir.
- Kötü kişi ile düşüp kalkmaktan, görüşmekten çekin! Çünkü o, sıyrılmış kılıca benzer. Görünüşü güzeldir; fakat işi çirkindir.
- Yeter derecede bilgisi olmadan bir işe girişen, o işi düzene sokmaz da bir kat daha bozar.
- Zaman giderken, her şeyi yıkar da öyle gider.

12 İmam Efendilerimiz

- Zulüm yapan, zalime yardım eden ve bu zulme razı olan, bu zulme ortaktır.
- Zalimin adâletle geçen günü, kendisine, mazlumun zulüm gördüğü günden daha ağır gelir.
- Cahiller çoğaldığı için, âlimler garip oldu.
- İhtiyaç sahiplerine iyilik ve yardım yapanlar bu iyiliğe ihtiyaç sahiplerinden daha çok muhtaçtırlar. Çünkü iyilikleri sebebiyle sevaba ve övgüye kavuşurlar. Her kim iyilik yaparsa başta kendine iyilik yapmış olur.
- Kim Allah ü Teâlâ'ya güvenir ve sığınır, insanlar kendisine muhtaç olur. Allah ü Teâlâ'dan korkup, haramlardan sakınan kimseyi Allah'u Teâlâ insanlara sevdirebilir.
- Dilde güzellik, tatlılık ve akılda olgunluk olmalıdır.
- İffetli olmak fakirliğin, şükür belânın, tevazuu üstünlüğün, fesahat sözün, hıfz rivayetin, tevazuu ilmin, edep ve malayaniyi terk etmek verânın, güler yüzlülük de kanaatin ziyneti, süsüdür.
- İnsanın şerefi ve mertliği kimseyi hoşlanmadığı bir şeyle karşılamaması; ahlâkının güzelliği başkasına eziyet veren şeyi terk etmesi; cömertliği, üzerinde Hakk'ı olan kimselere iyilik etmesi, insaflı olması; Hak ortaya çıktığı zaman Hakk'ı kabul etmesidir.
- Üç şey vardır ki, kimde bulunursa Allah ü Teâlâ ondan razı olur. Çok istiğfar etmek, yumuşaklık ve sadâkat çokluğu.

12 İmam Efendilerimiz

- Üç şey kimde bulunursa, pişman olmaz. Bunlar acele etmemek, meşveret ve tevekküldür.
- Eğer cahiller susup, konuşmasalardı, insanlar arasında ihtilâf olmazdı.
- Kim arkadaşına kimsenin olmadığı yerde yalnız başına nasihat ederse, onu süslemiş olur. Kim de arkadaşına alenî, halk arasında nasihat ederse, onu lekelemiş olur.
- İnsanın günahlarla manen ölmesi, gerçekten ölmesinden daha büyük bir ölümdür. Hayatının bereketli kısa bir hayat olması bereketsiz uzun hayattan daha hayırlıdır.
- Kim Allah'ı Teâlâ'ya bağlanıp, tevekkül ederse, Allah ü Teâlâ onu her türlü kötülükten ve düşmandan korur.
- Dindarlık şeref, ilim hazine, çok konuşmamak nur, aynı zamanda zühdün ve verânın en yükseğidir.
- Dini badattan daha çok yıkan ve insanı tamahkârlıktan daha çok bozan bir şey yoktur.
- İlim bir hazine, susmak ve sormak ise onun anahtarıdır.
- Halk, başındaki insanların düzelmesi ile düzelir.
- Bir işi sağlamlaşmadan önce açıklamak, o işin bozulmasına sebep olabilir.
- Kim bir işe şahit olur da onu sevmezse o işte bulunmayan kimse gibi olur. Kim de bir işte bulunmayıp da o işe razı olursa, o işte bulunan kimse gibi olur.

- Mümin, Allah'tan olan bir başarıya, nefsinden olan bir öğütçüye ve nasihatçinin da nasihatini kabul etmeye muhtaçtır.
- Tövbeyi geciktirmek, aldanmaktır. Vazifeleri hep sonraya ertelemek ise şaşkınlıktır. Allah'a karşı bahane aramak, helak olmaya sebep olur. Günah işlemekte ısrar etmek, cehaletin sonucudur.
- Bu dünyada biz dostlarımızla birbirimizden ayrıyız. Ama (ahirette) kimin fikri ve inancı, arkadaşının fikir ve inancının aynısı olursa, nerede olursa olsun o da onunla birlikte olur. Asıl yerleşme yurdu, ahiret yurdu.
- Kulların şükrü kesilmezse, Allah'ın bol bağış ve ihsanda bulunması kesilmez. İmam Taki hazretlerinin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurdular ki,

“İstihare eden kaybetmedi, istişare eden pişman olmadı.”

Ebû Halit adında bir zât şöyle anlatır. “İrak'tayken, Şam'da bir kişinin Peygamberlik davası ettiği için zincirlere bağlanarak hapse atıldığını duydum. Delice konuşuyor ve acayip bir hikâye anlatıyor dediler. Merak ederek, o tutuklunun yanına gittim. Akli yerinde idi. Başına gelenleri şöyle anlattı.

“Ben Şam'da Hazret-i Hüseyin'in başının bulunduğu söylenen camide devamlı ibadet ederdim. Bir gece ibadet ederken, aniden mübarek yüzlü bir şahıs karşıma çıktı. Bana, “Kalk beni takip et.” dedi. Az bir süre yürüdükten sonra kendimi Kufe camisinde gördüm. Bana “Bu camiye tanıyor musun?” diye sorunca, “Evet, Kufe camisidir.” dedim. Doğrudur dedikten sonra iki rekât namaz kıldık. Sonra o zât çıktı. Ben onu takip ettim. Kısa süre sonra kendimi Peygamber Efendimizin Medine'deki mescidinde buldum.

12 İmam Efendilerimiz

Peygamber Efendimize selam verdikten sonra, orada da iki rekât namaz kıldık. Sonra o zât çıktı. Ben onu takip ettim. Kısa bir süre sonra kendimi Kâbe'nin yanında gördüm. Kâbe'yi tavaf ettikten sonra o zât yine bana; “Beni takip et” dedi. Bir müddet sonra o zât kayboldu. Baktım ki Şam'daki camideyim. Bu hâle hayret ettim. Bir sene bunun tesirinden kurtulamadım. Bir sene sonra yine aynı gece, o zatı mescitte yanımda gördüm. Bir sene önce yaptığımız gibi yaptık. Benden ayrılacağı sırada kendisine: “Sana bu kuvvet ve kudreti veren Rabbin Hakk'ı için siz kimsiniz?” diye sorduğumda “Ben Muhammed Taki bin Ali Rıza bin Musa Kâzım bin Cafer Sadık'ım!” dedi ve ayrıldı. Sonra ben bu durumu anlattım.

Şam'ın valisi olan Muhammed bin Abdülmelik duymuş, beni çağırdı. Bana bu hadiseyi sordu. Ben de başından sonuna kadar anlattım. Sen deli olmuştun diye beni buraya, ellerimi ve ayaklarımı bağlayarak hapsetti.”

Ben bu anlattığı durumu valiye bir mektup ile bildirdim. Mektubun arkasına vali şunu yazmıştı: “Bir gecede o şahsı, Şam'dan Kufe'ye, Kufe'den Medine'ye, Medine'den Mekke'ye ve oradan Şam'a götüren kimse, onu bizim zindandan kurtarsın.” Ben bunu okuyunca çok üzüldüm. Durumu o zata bildirmek için hapishaneye gittiğimde, valinin adamları ve bekçiler telâş içindeydiler. Sebebini sordum. Bana: “Zincirlerle bağlı olan deli, bu gece hapishanenin hiçbir kapısı açılmadan, hiçbir duvarı delinmeden kaçmış gitmiş. Kimin tarafından kurtarıldığı da bilinmiyor.” dediler. Bunu duyunca Allah ü Teâlâ'ya hamd ü senalar ettim. Ve onu oradan, Muhammed Taki'nin kurtardığına inandım.

10. İmam Ali Naki Efendimiz

Ehlibeytin onuncu İmamı, “İmam Ebu’l Hasan Ali Naki Hadi” efendimiz hicri 212 yılının Zilhicce’sinin on beşinde Medine bölgesinde “Suryâ” ismindeki yerde dünyaya gelmiştir. Babası dokuzuncu imam Muhammed

Taki, değerli annesi “Semane” adında faziletli ve takvalı bir cariyedir. Onuncu imamın en meşhur lakapları “Taki” ve “Hadi”dir. İmam’a “Ebu’l Hasa-ı Salis” de denmektedir. İmam Ali Naki, hicrî 220 yılında değerli babasının şehadet şerbetini içmesinden sonra sekiz yaşında imamet makamına oturdu. İmamet süresi 33 senedir. Hicretin 254’ünde 41 yaşında şehadete ulaşmıştır. İmam Ali Naki’yi görmüş olanlar diyorlar ki,

“İmam orta boylarında, kızıla çalan beyaz tenli, iri gözlü, yayvan kaşlı, iç açıcı ve güler yüzlü bir çehreye sahipti.”

İmam Naki’nin hayatı Abbasî halifelerinden yedisinin hükumetine tesadüf ediyor. İmamet makamına ulaşmadan önce “Me’mun”, Me’mun’un kardeşi “Mu’tesim” ve imamet makamına ulaştıktan sonra ise “Mu’tasım”ın hükumeti devam etmiş sonra Mu’tasım’ın oğlu “Vasık”, Vasık’ın kardeşi “Mutevekkil”, Mutevekkil’in oğlu “Muntasır”, Muntasır’ın amcası oğlu “Mustain” ve Mutevekkil’in diğer oğlu “Mu’izz”in döneminde yaşamış, Mu’tezz’in döneminde ise şehadete ulaşmıştır. Mutevekkil’in hükumeti döneminde İmam Naki’yi o zalimin emriyle Medine’den o dönemde Abbasilerin hükumet

12 İmam Efendilerimiz

merkezi olan Samerra'ya götürdüler ve İmam hayatının sonuna kadar orada kaldı. İmam Naki'nin çocukları, on birinci İmam Hasan Askerî, "Hüseyn", "Muhammed", "Cafer" ve "Aliyye" isminde bir kızıdır.

Mücadelenin devamı ve Resulullah'ın Ehlibeytinin zalim ve gasıp halifelerle muhalefeti İslam ve Ehlibeyt tarihinin iftihar dolu kanlı sayfalarındandır. Değerli imamlarımız zalimlerle uzlaşmayıp adaletin hâkimiyetini isteyip adaleti savunmaları nedeniyle sürekli zalim yöneticileri ve onların zorba amillerini öfkelenendiriyorlardı. İmamların insanları hidayet etme, Hakk'ı ihya etme, mazlumu savunma, zulüm ve fesatla mücadele etmek yolunca hiçbir fırsatı kaçırmayacaklarını bilen gasıp halifeler kendilerini bu hidayet, irşat ve direniş silsilesi karşısında sürekli tehlikede görüyorlardı.

Komplo ve düzenle Emevi zalimlerinin yerini alan ve İslam hilafeti adına saltanat süren Abbasî halifeleri gasıp geçmişleri gibi Resulullah'ın Ehlibeytini ezmek ve lekelemek konusunda ellerinden gelen hiçbir şeyi artlarına koymuyorlardı. Ne pahasına olursa olsun Müslümanların gerçek önderlerinin çehresini ters yüz göstermek, insanlara yanlış tanıtmak, çeşitli sebeplerle o yüce insanları önderlik makamından uzak tutmak ve halkın onlara ilgisini yok etmek istiyorlardı.

Abbasî halifesi Me'mun'un bu hedefe ulaşmak için hileleri, kendini meşru göstermek, önderlik makamını ele geçirmek ve imamet güneşini gizlemek için düzenlediği komploları imam ve halifelerin tarihlerini bilenlere gizli değildir. Nübüvvet ve imamet ailesi Hakk'ındaki bu komplo ve planları Me'mun'dan sonra Mu'tasım-i Abbasî sürdürdü; bu nedenle İmam'ı gözaltında bulundurup kontrol etmek ve sonunda da öldürmek amacıyla Medine'den Samerra'ya getirtti. Ve yine bazı Ehlibeyt sevenlerini, Abbasîlerin resmi elbisesi olan siyah elbise giymedikleri bahanesiyle zindana attı ve öldürüldüler.

12 İmam Efendilerimiz

Mu'tasım hicretin 227'sinde Samerra'da ölünce yerine oğlu Vasık geçti; o da babası Mu'tasım ve amcası Me'mun'un düşüncelerini sürdürdü. Vasık da İslam adına hilafet süren diğerleri gibi ayyaş ve sarhoş biriydi; bu işte aşırı giderek daha fazla lezzet almak için özel ilaçlar bile alıyordu; nihayet aldığı o ilaçlar hicretin 232'sinde Samerra'da ölümüne neden oldu. Vasık'ın Ehlibeyt sevenlerine karşı davranışı sert değildi. Bu nedenle onun zamanında Samerra'da toplandılar ve nisbî bir rahatlık yüzü gördüler. Fakat Mütevekkil'in döneminde dağıldılar.

Vasık'tan sonra Abbasilerin en çirkin ve en cani çehrelerinden olan kardeşi Mütevekkil hilafete geçti. İmam Naki'nin diğer Mütevekkil'le Abbasî halifelerinden daha çok aynı asırda yaşamıştır; İmam onunla dört küsur yıl aynı asırda yaşamıştır. Bu süre İmam ve izleyicilerinin hayatının en zor dönemi sayılmaktadır; çünkü Mütevekkil Abbasi halifelerinin en kâfiri, en kötüsü ve en reziliydi. Müminlerin Emiri Hz. Ali, ailesi ve izleyicilerine karşı büyük bir kin besliyordu; onun hükumeti döneminde Ehlibeyt sevenlerinden bir grup zehirlenmiş, öldürülmüş veya avare edilmiştir.

Mütevekkil uydurma rüyalar naklederek halkı, kendi zamanında ölmüş olan “Muhammed b. İdris-i Şafî”yi izlemeye teşvik ediyor ve böylece onların Ehlibeyt İmam'larına yönelmelerini engellemek istiyordu. Hicretin 236. yılında Şehitler Efendisi İmam Hüseyin'in mezarını ve onun etrafındaki yapıları yerle bir etmelerini, yerinde ekin ekmelerini ve halkın hazretin mezarını ziyaret etmesini engellemelerini emretti. Mütevekkil, İmam Hüseyin'in türbesinin kendine karşı bir üs haline gelmesinden, insanların hazretin şehadet ve mücadelesinden ilham alıp hilafet sarayının zulümlerine karşı kıyam etmelerinden endişeleniyordu. Fakat Şehitler Efendisinin sevenleri hiçbir şartta hazretin türbesini ziyaret etmekten çekinmediler. Mütevekkil'in, on yedi defa Hz. Hüseyin'in mezarını yıktığı,

12 İmam Efendilerimiz

ziyaretçilerini tehdit ettiği ve türbenin etrafına iki gözetleme kulesi bıraktığı, fakat bütün bu cinayetlere rağmen yine de halkı Şehitler efendisi İmam Hüseyin'i ziyaret etmekten alıkoyamadığı rivayet edilmiştir. Ziyaretçiler çeşitli zarar ve işkencelere rağmen yine gidip hazretin türbesini ziyaret ediyorlardı. Mütevekkil'in öldürülmesinden sonra sevenleri yardımıyla İmam Hüseyin'in kabri yeniden yapılmıştır. Mütevekkil'in, İmam Hüseyin'in mezarını yıktırması Müslümanları öfkelenbildirdi; Bağdat halkı duvarlara ve mescitlere Mütevekkil'e karşı sloganlar yazıyor ve şiirlerde onu kınıyorlardı.

*Vallahi Ümeyye oğulları öldürdülerse
Zulümle peygamberlerinin kızının oğlunu
Şimdi onun soyundan olan kişiler
Abdumuttalib oğullarından olan ve Haşimoğullarından sayılan
Abbasiler
Ümeyyeoğullarının cinayeti gibi bir cinayet işlediler;
İşte bu Hüseyin'in kabridir yıkılmış
Sanki Abbasoğulları üzgünler
Hüseyin'in katline ortak olmadıklarına
Şimdi Hüseyin'in kabrini yıkarak
İzliyorlar Ümeyyeoğullarını çekinmeden*

Evet, dönemin tebliğ araçları ellerinde olmayan, minber, mescit, topluluk ve hutbeleri Abbasî hükümetinin yalakcılarının elinde gören halk itiraz ve öfkelerini böyle dile getiriyorlardı. Meşhur ve kendilerini sorumlu gören şairler de kendi yeteneklerini kullanarak Mütevekkil'e karşı etkili şiirler okuyarak halkı Abbasilerin cinayetlerinden haberdar ediyorlardı. Mütevekkil de kendine karşı yükselen itiraz ve muhalefet seslerini susturmak için elinden gelen hiçbir cinayeti esirgemiyor, kendisiyle uzlaşıp işbirliği yapmayan ulema, şairler ve diğer kesimleri acımasızca eziyor ve çok çirkin bir şekilde öldürüyordu.

Arap edebiyatında imam ve önder olarak tanınan meşhur edebiyatçı ve şairi “İbn-i Sikkit” Mütevekkil’in çocuklarının öğretmeni idi. Bir gün Mütevekkil, iki çocuğu “Mu’tezz” ve “Muayyid”e işaret ederek İbn-i Sikkit’e, *“Senin yanında bu ikisi mi daha sevimlidir yoksa Hasan ve Hüseyin mi?”* diye sordu. İbn-i Sikkit hemen şu cevabı yaptırdı. *“Emirülmüminin Ali’nin kölesi Kanber senden ve iki oğlundan daha üstündür!”*

Bu cevap üzerine Mütevekkil yaralı bir ayı gibi İbn-i Sikkit’in dilini başının arkasından dışarı çıkarmalarını emretti. Böylece o şecaat ve şeref örneği 58 yaşında şehadet mertebesine ulaştı.

Mütevekkil Müslümanların beytülmalini zayi etme, har vurup harman savurma konusunda da diğer halifeler gibi pek cömert davranıyordu. Tarihte onun çeşitli saraylar yaptırdığı ve sadece günümüzde Samerra şehrinde hala eserleri kalan “Mütevekkil Kulesi” için bir milyon yedi yüz bin dinara harcamıştır. Mütevekkil böyle israflar yaparken Resulullah’ın Ehlibeyti öyle sıkıntı çekiyorlardı ki, Medine’de bir grup Ehlibeyt kadınlarının namaz kılablecekleri doğru dürüst bir elbisesi bile yoktu; sadece bir tek eski ve yıpranmış bir elbiseleri vardı; onu da namaz kılarken sırayla kullanıyor, yün eğirerek geçimlerini sağlıyorlardı. Mütevekkil ölünceye kadar onlar böyle içler acısı durum içerisindeydiler.

Mütevekkil’in Emîr’ül Müminin Ali’ye karşı kin ve düşmanlığı onu inanılmaz bir alçaklık ve rezalete çekmişti. Mütevekkil Ehlibeyt düşmanları ve nasibilerle düşüp kalıyordu; kirli kalbini teskin etmek için bir palyaçoya karşısında çirkin ve utanç verici hareketler yaparak Emîr’ül Müminin Ali ile alay etmesini emretmişti; Mütevekkil de onu hareket ve edalarını seyrederek şarap içiyor, sarhoş haliyle kahkahalar atıyordu! Mütevekkil’den böyle hareketleri görmek hiç de şaşırtıcı değil; asıl şaşırtıcı ve acı olanı, böyle çirkin ve rezil maymunları Resulullah’ın halifesi, İslam’ın ulul emir ve Müslümanların hâkimi sanarak gerçek

12 İmam Efendilerimiz

İslam ve Resulullah'ın tertemiz Ehlibeytine sırt çevirip böyle halifelere uyanlardın durumudur! Maalesef ki insan bu kadar sapabiliyor! Mütevekkil'de sadizm cinayeti öyle bir hadde varmıştı ki kendisi bile bazen bunu itiraf ediyordu! Veziri "Feth b. Hâkân" bir gün onu düşünceli görünce dalkavuklukla, *"Neden düşüncelisin? Vallahi yeryüzünde hiç kimse senden daha güzel ve daha iyi bir yaşama sahip değildir"* diyor.

Mütevekkil, *"Geniş evi, iyi eşi, bol geliri ve malı-mülkü olan, eziyet edebilmemiz için bizi tanımayan ve tahkir edebilmemiz için bize muhtaç olmayan kimsenin yaşamı benden daha iyidir"* demişti.

Mütevekkil'in Resulullah'ın Ehlibeytine karşı eziyet ve baskıları öyle bir hadde vardı ki Ehlibeyt İmam'larını sevmek ve izlemek suçuyla halka işkence veriyor, cezalandırıyordu, işte bu nedenle Ehlibeytin işi çok zorlaşmıştı. Mütevekkil, Ömer b. Ferah-ı Rahci'yi Mekke ve Medine valisi yaptı. O, halkı Ebutalib oğullarına bağış ve ihsan etmekten alıkoyuyor ve bu işi sıkı bir şekilde denetliyordu; bunun üzerine halk da can korkusundan Ehlibeyti savunma ve gözetlemekten vazgeçtiler; böylece Ali oğulları zor günler yaşadılar.

Açıktır ki zalim halifeler Ehlibeyt İmamlarını toplumda etki bırakmasından ve halkın o yüce zatlara yönelmesinden endişelendikleri için onları kendi hallerine bırakmaları imkânsızdı. Mütevekkil'in bütün geçmişlerini saran bu korku dışında onun Ali oğullarına karşı duyduğu kin ve nefret de muhalefet ve baskılarını artırıyor; işte bu nedenle İmam Naki'yi Medine'den getirip yakından gözetiminde bulundurmaya karar verdi. Mütevekkil hicretin 243. yılında İmam'ı Medine'den Samerra'ya sürgün edip kendisinin askerî karargâhının yanında bir eve yerleştirdi. İmam Naki hayatının sonuna kadar, yani hicretin 254. yılına kadar o mahallede kaldı. Mütevekkil sürekli İmam'ı gözetiminde bulundurdu.

Ondan sonraki halifeler de hazret şehit oluncaya kadar öylece gözaltında bulundurdular. İmam Naki'nin sürgüne gönderilme olayı şöyledir.

Mütevekkil'in döneminde Medine'de askeri işleri üstlenen ve halka namaz kıldırarak "Abdullah b. Muhammed" adından bir adam İmam'a eziyet ediyor, Mütevekkil'in yanında hazretin aleyhinde konuşuyordu. İmam Naki bundan haberdar olunca Mütevekkil'e bir mektup yazarak "Abdullah b. Muhammed"i yalan ve düşmanlığını hatırlattı ona. Bunun üzerine Mütevekkil İmam Naki'nin mektubuna cevap yazıp onu Samerra'ya davet etmelerini emretti. Mütevekkil'in İmam'a yazdığı mektup şöyledir.

"Bismillahirrahmanirrahim. Ama sonra; Gerçekten de emir sizin makamınızı bilip akrabalığınızı gözetmekte ve Hakk'ını eda etmeyi gerekli görmektedir. Emir, Abdullah b. Muhammed'i sizin Hakk'ınızdaki cehaleti, saygısızlığı ve sizi suçlamasından dolayı Medine'deki makamından azletmiştir; Emir, sizin bu suçlamalardan münezze olup, söz ve davranışlarınızda iyi niyetli olduğunuzu ve kendinizi suçlanma konuları için hazırlamadığınızı biliyor. Abdullah b. Muhammed'in yerine Muhammed b. Fazl'ı atamış ve ona size karşı saygı gösterip ikramda bulunmasını, emir ve görüşlerinize itaat etmesini emretmiştir; ancak Emir dört gözle sizi bekliyor ve sizinle ahdini yenilemek istiyor. O halde eğer siz de onunla görüşmeyi ve yanında kalmayı istiyorsanız aileniz, dostlarınız ve hizmetçilerinizden istediğinizi seçip uygun bir zamanda bize geliniz. Yolculuk zamanı, yol arasında konaklayacağınız yerler ve güzergâhı seçmek hepsi sizin üzerinizdir. Eğer isterseniz Emir'in arkadaşı ordusuyla birlikte nasıl uygun görürseniz sizinle birlikte hareket etsin; ona, size itaat etmesini emrettik; o halde Emirle görüşünceye kadar Allah'tan hayır talebinde bulun; onun yanında kardeşleri, çocukları, ailesi ve akrabalarından hiç biri sizden daha aziz değildir. Vesselam."

Şüphesiz İmam Naki Mütevekkil'in kötü niyetinden haberdardı; fakat Samerra'ya gitmekten başka çaresi yoktu. Çünkü Mütevekkil'in davetini reddetmek, söz dolandırıcılar için bir belge olur, Mütevekkil'i daha fazla tahrik eder ve ona uygun bir bahane verirdi; İmam'ın Mütevekkil'in uğursuz niyetini bildiği ve bu yolculuğa mecbur kaldığı için çıktığının delili, daha sonra Samerra'da, *“Beni Medine'den zorla Samerra'ya getirdiler”* şeklindeki buyruğudur.

İmam (as) mektubu aldıktan sonra Samerra'ya doğru hareket etti; bu yolculukta Yahya b. Herseme de o hazretle birlikteydi. Samerra'ya ulaştıklarında Mütevekkil, İmam'ın aynı gün şehre girmesine izin vermedi; onu dilencilerle sefillerin bulunduğu “Hanussaalik” adındaki uygun olmayan yerde tutmalarını emretti. İmam o gün orada kaldı; Mütevekkil daha sonra hazreti için başka bir ev hazırlayarak oraya yerleştirdi. Görünüşte İmam'a saygı gösterirken gizlice hazreti kötülemeye çalışıyor, fakat buna gücü yetmiyordu. “Salah b. Said” şöyle diyor.

“İmam Naki “Nahussaalik”e geldiği gün huzuruna giderek, ona Fedanız olayım; bu zalimler her şeyde sizin nurunuzu söndürmek ve Hakk'ınızda kusur etmek istiyorlar; nihayet sizi sefil kişilerin kaldığı bu kervansaraya indirdiler”

dedim. Bunun üzerine İmam parmağıyla bir noktaya işaret ederek, *“Ey Said! Şuraya bak”* buyurdu! Ben İmam'ın işaret ettiği noktaya bakınca orada meyve dolu, içinden ırmaklar akan, el sürülmemiş tertemiz inciler gibi huriler ve hizmetçiler bulunan süslenmiş bağ gördüm, bu manzaraya çok şaşırdım. Bunun üzerine İmam, *“Biz nerede olursak bunlar bizim içindir; ey Said'in oğlu! Biz Hansaalik'de değiliz”* buyurdu. İmam Naki Samerra'daki ikameti döneminde çok ıstıraplar çekti; özellikle Mütevekkil tarafından sürekli tehdit ve eziyetlere maruz oluyordu. İmam bu dönemde sürekli tehlikeyle karşı karşıyaydı.

12 İmam Efendilerimiz

Aşağıda değineceğimiz örnekler İmam Naki'nin Samerra'daki durumunun ciddiyetini, hazretin zalim tağutlar karşısında istikamet, direnç ve büyük tahammülünü gösteriyor. “Kakar b. Ebi Delf” şöyle diyor.

“İmam Naki'yi Samerra'ya getirdiklerinde durumunu sormak için yanına gittim. Mütevekkil'in kapıcısı “Zerraftı” görünce içeri girmemi emretti. Sonra,

- *Niçin geldin buraya?*
- *Hayırlı bir iş için.*
- *Otur. Galiba efendinin durumunu sormak için geldin.*
- *Benim efendim kimdir ki? Benim efendim halifedir!*
- *Kes sesini. Senin efendin Hak üzeredir; korkma; ben de seninle aynı inançtayım ve onu imam bilmekteyim.*
- *Allah'a şükürler olsun*
- *Onun yanına gitmek istiyor musun?*
- *Evet.*
- *O halde postacının dışarı çıkması için biraz bekle,*

Adam dışarı çıkınca kölesine, “Bunu, o tutsağın hapsedildiği hücreye götür; onun yanına bırakarak geri dön” dedi. İmam'ın huzuruna girince, hazretin bir hasırın üzerinde oturduğunu ve önünde bir mezar kazılmış olduğunu gördüm. Selam verdim, İmam, “Otur” buyurdu. Oturduktan sonra, “Niçin geldin?” diye sordu. Ben, “Hal hatırınızı sormak için geldim” dedim. Sonra kazılmış olan o mezara bakarak ağladım. İmam, “Ağlama; şimdi bana hiçbir zarar ulaşmayacaktır” buyurdu. Ben Allah'a şükrettim, sonra bana, “Beni bırakıp dışarı çık; seni emniyette görmüyordum; sana bir zarar gelmesinden endişeleniyorum” dedi.”

Ehlisünnet'in ileri gelen âlimlerinden “İbn-i Cevzî” şöyle yazıyor.

12 İmam Efendilerimiz

“Bir defasında Mütevekkil’in yanından, “İmam’ın evinde Kum’daki sevenlerinizden gelen silah, yazılar ve diğer şeyler var ve sizin hükümetinize karşı saldırmaya hazırlanıyorlar” diye İmam Naki’yi çekıştirdiler. Mütevekkil bir grubu hazretin evine gönderdi. Onlar geceleyin İmam’ın evine saldırdılar. Fakat bir şey bulamadılar; o sırada İmam’ı yalnız başına bir odaya çekilip, kapıyı kendi üzerine kapadığı bir halde buldular; üzerinde yünden bir elbise vardı; ince kumlar üzerinde oturmuş Allah’a ibadet edip Kur’an okuyordu. İmam’ı o haliyle Mütevekkil’in yanına götürüp, “Evinde bir şey bulamadık; kibleye doğru oturup Kur’an okuduğu halde gördük onu” dediler. Mütevekkil İmam’ı görünce hazretin azamet ve heybeti karşısında elinde olmaksızın hazrete saygı gösterip yanında oturttu, sonra elindeki şarap kadehini hazrete sundu. İmam yemin ederek, “Benim etim kanım böyle bir şeye karışmamıştır; beni muaf gör” diye buyurması üzerine Mütevekkil bundan vazgeçip, “O halde bir şiir oku!” dedi. İmam (as) , “Ezberimde az şiir var” buyurduysa da, Mütevekkil, “İlla da okuyacaksın” diye ısrar edince hazret şu şiirleri okudu,

“İnsanlar korunmak için dağ tepelerine tırmandılar;
Yiğit kişilerdi, ama o tepeler fayda etmedi onlara, yenildiler.
Yüceldiler, sonra düşürüldüler; çukurlara yerleştiler;
Ne de kötü yerlerdi onlara, yerleştikleri yerler.
Gömülüp gittiler; sonra da bir feryat eden, artlarından bağırdı;
Nerede bilezikler, nerede taht, taç, nerede süsler püsler?
Ne oldu o naz-u naimle beslenen, bezenen yüzler.
Hani vaktiyle nazlarla, nimetlerle perdelenirdi o yüzler?
Kabir bu soruya açık seçik cevap veriyor da diyor ki,
Şimdi yüzlerde kurtlar oynaşmada, kurtlara yem olmuş o yüzler”

İmam Naki’nin bu buyrukları öyle bir tesir etti ki Mütevekkil’in üzerinde kendini tutamayıp ağladı, gözyaşlarından sakalı sıırılsıklam olmuştu; mecliste olan diğerleri de ağladılar.

Mütevekkil şarap sofrasını toplamalarını emretti. Sonra İmam'a dört bin dirhem sunarak saygıyla evine döndürdü."

İmam'ın evine diğer bir saldırı daha oldu.

Mütevekkil bir hastalığa tutulmuştu; bu hastalıktan kurtulmak için hazretten yardım istemiş, hazretin de yardımı etkili olmuştu. Mütevekkil'in annesi de oğlunun iyileşmesi için bir keseye on bin dinar bırakıp ağzını mumlayıp mühürleyerek İmam'a gönderdi. Bu olaydan bir süre sonra "Behta" adında bir adam Mütevekkil'in yanına giderek İmam Naki mal, silah ve adam hazırlamış, size karşı kıyam etmek istiyor diye hazreti çekıştirdi. Bunun üzerine Mütevekkil, Said-i Hacib'e piyade ordusundan bir grup savaşçıyla ansızın İmam'ın evine baskın yaparak bulduğu mal ve silahları zapt edip kendisine getirmesini emretti. Said diyor ki,

"Geceleyin insanlar uykudayken bir grup savaşçıyla yanımıza merdiven alıp İmam'ın evine gittik. Evinin üzerine çıkıp kapıyı açtık. Mum, lamba ve meşale yakarak içeri daldık. Evin her tarafını, bütün köşe bucağını aradık. Fakat evde biri mumlamış mühürlenmiş büyük ve dinarla dolu bir kese para ve eski bir kılıfta duvara asılmış olan bir kılıçtan başka bir şey bulamadık. İmam bir hasırın üzerinde durmuş namaz kılıyordu; sırtında yün bir cüppe, başında da bir tekke vardı; bizim saldırımızı umursamadı bile; keseyi ve kılıcı alarak Mütevekkil'in yanına götürüp, "İmamın evinde mal ve silah olarak ancak bunları bulduk" dedik ve olayı kendisine anlattık. Mütevekkil dinarla dolu kesenin üzerinde annesinin mührünü görünce annesini çağırıp durumu sordu.

Annesi, sen hastayken, Allah sana şifa olursa kendi malımdan İmam Naki'ye on bin dinar adadım. Parayı bu keseye bırakıp ona gönderdim. Bu mühür ve mum bana aittir" deyince Mütevekkil Said b. Hacib'e, "Keseyle kılıcı imama geri

12 İmam Efendilerimiz

götürerek bizim tarafımızdan kendisinden özür dile” dedi. Ben onları geri götürerek, “Emir sizden özür diliyor. Beni de affetmenizi istirham ediyorum. Ben memurum; Emirnin emrine itaatsizlik etme gücüne sahip değilim” dedim. Bunun üzerine İmam şöyle buyurdu, “Yakında zalimler nereye döneceklerini anlayacaklar.”

Sonunda Mütevekkil’in rezil hükümeti son buldu ve oğlu “Muntasır”ın tahrikiyle ordusundan bir grup asker onu veziri Feth b. Hakan’la birlikte şarap içip ayyaşlık yaparken öldürüp dünyayı onun alçak vücudundan temizlediler. Muntasır, Mütevekkil’in öldürüldüğü günün gecesi hilafete geçti ve babasının bazı saraylarını yıkmalarını emretti. O, Ehlibeyt sevenlerine eziyet etmiyor, onlara yumuşaklık davranıyor, şefkat gösteriyordu. İmam Hüseyin’in mezarını ziyaret etmelerine izin veriyor, onlar iyilik ve ihsanda bulunuyordu. Yine, “Fedek”i İmam Hasan ve İmam Hüseyin’in evlatlarına döndürmelerini, Ebutalib Oğullarına ait olan vakıfları onlara bırakmalarını emretti. Muntasır’ın hilafet dönemi altı ay kadar kısa sürmüş, hicri 248 yılında vefat etmiştir.

Ondan sonra amcası oğlu ve Mu’tasım’ın torunu “Mustain” hilafete geçmiş, o da kendinden önceki halifelerin yolunu takip etmiştir; onun hilafeti döneminde bir grup Ehlibeyt seveni kıyam etmiş ve öldürülmüştür. Mustain ordusundaki askerlerinin ayaklanması karşısında direnemedi ve isyancılar “Mu’tazz”ı zindandan çıkararak ona biat ettiler. Mu’tazz’ın işleri büyüyünce Mustain onunla barışmaya razı oldu. Mu’tazz ise görünüşte onunla barışıp onu Samerra’ya davet ettikten sonra yolda onu öldürmelerini emretti. Mustain bazı akrabaları ve kumandanlarını beytülmalî har vurup harman savurma hususunda serbest bırakmıştı; yine Ehlibeyt İmamlarına karşı çok kötü davranıyordu ve bazı rivayetlere göre İmam Hasan Askerî’nin bedduasına uğrayarak helak olmuştur.

Mustain'den sonra, Mütevekkil'in oğlu ve Muntasır'ın kardeşi "Mu'taz" hilafete geçti. Onun da Ehlibeyte karşı davranışı çok kötüydü. Onun hilafeti döneminde Ehlibeyt sevenlerinden bir grup kılıçla veya zehirlenerek öldürüldü. İmam Naki'de onun döneminde şehit oldu. Mu'tazz sonunda kumandanları ve diğerlerinin isyanıyla karşılaştı ve isyancılar onu kenara bırakıp iyice bir dövdükten sonra bir bodruma atıp kapısını üzerine kapadılar ve orada can verdi.

Her araştırmacı İmam Naki'nin hayatına bir göz atacak olursa o hazretin hayatı boyunca acı verici bir kısıtlanma ve bağınazlıkla karşı karşıya olduğunu görür. Elbette bu durum o hazretin dönemine has değildi; Emevi ve Abbasilerin bütün dönemlerinde çok sınırlı dönemler dışında durum böyleydi; gasıp halifeler, toplum ve toplumun çıkarlarını görmezden geliyorlar ve halkı kendi hedeflerine ulaşmak için bir vesile olarak görüyorlardı. Zalim halifelerin hükümeti döneminde öyle bir korku ve dehşet hâkimdi ki halk zorba yöneticilere karşı kıyam ederek masum Ehlibeyt İmamlarının önderliğinden yararlanıp gerçek İslam hükümetini kurma cüretini gösteremiyordu.

İşte bu nedenle ümmetle imamın ilişkisi çok sınırlıydı; daha önce değindiğimizi gibi dönemin yönetimi İmam Naki'yi zor ve güç kullanarak Medine'den o günün hilafet merkezi olan Samerra'ya getirip sıkı bir şekilde gözaltında tuttu. Fakat buna rağmen İmam Naki bütün ıstırap ve kısıtlamalara göğüs gerip hiçbir zaman zalimlerle en küçük bir anlaşmaya razı olmadı. Açıktır ki İmam'ın ilahî şahsiyeti, toplumsal konumu ve yine menfi mücadelesi ve halifelerle işbirliği yapmaması âlim yöneticiler için endişelendirici ve korkutucuydu. Abbasiler bundan sürekli rahatsızlık duyuyorlardı ve sonunda tek çareyi Allah'ın nurunu söndürmek ve o hazreti öldürmek olarak gördüler.

12 İmam Efendilerimiz

Böylece, İmam Naki’de değerli babaları gibi kendi eceliyle ölmedi; Abbasi halifesi Mu’tezz’in hilafeti döneminde hicretin 254. yılında, Recep ayının üçüncü günü zehirlenerek öldürüldü ve Samerra’da, kendi evinde toprağa verildi. Mu’tezz ve etrafındakiler İmam’ın cenaze merasimine katılarak insanları aldatarak cinayetlerini örtmek istiyorlardı.

Ancak masum imamın cenazesine ancak masum bir imam namaz kılabilir. İşte bu nedenle İmam Naki’nin cenazesini dışarı çıkarmadan önce değerli oğlu İmam Hasan Askerî şehit olan babası için cenaze namazı kıldı ve cenaze dışarı çıkarıldıktan sonra da Mu’tezz, “Ebu Ahmed” caddesinde İmam’ın cenazesine namaz kıldırması için kardeşi Ahmed b. Mütevekkil’i gönderdi. İmam Naki’nin cenaze törenine kalabalık bir halk kesimi katıldı. Kalabalık arttıkça arttı; ağlama ve feryat sesleri yükseldikçe yükseldi. Törenden sonra cenazeyi hazretin evine döndürüp orada toprağa verdiler. *“Allah’ın salat ve selamı ona ve tertemiz babalarının üzerine olsun.”*

İmam Ali Naki Efendimizin yolumuza ışık tutan bazı sözleri şunlardır.

- Kendi değerini bilmeyenin şerrinden emin olma.
- Dünya bir pazardır, bazıları orada kazanır, bazıları ise zarar görür.
- Kendini beğenen kimseye öfkelenen çok olur.
- Fakirlik, aç gözlülük ve ümitsizlikten ibarettir.
- Hayırdan daha hayır, o hayrı yapandır; güzel sözden daha güzel, onu söyleyendir; ilimden daha üstün, o ilmi taşıyandır; kötünden daha kötü, onu kazandır; vahşetten daha vahşet, o vahşetli ameli yapandır.

12 İmam Efendilerimiz

- Allah, kendisini vasfettiği vasıftan başka şekilde vasfedilmez. Allah'ı vasfetmek nasıl mümkün olabilir? Oysaki duyu organları, O'nu idrak etmekten, vehimler O'na ulaşmaktan, sezgiler O'nu sınırlamaktan ve gözler O'nu kuşatmaktan acizdir. Yakın olduğu halde uzaktır, uzak olduğu halde yakındır.
- Kim günah işlemeğe mecbur kılındığını zannederse, kendi günahını Allah'ın üzerine atmış ve kulları cezalandırmada O'na zulüm isnat etmiştir.
- Allah'ın, kendisine dua edilmesini sevdiği bazı yerler vardır, o yerlerde dua edenin duasını kabul eder; Hz. Hüseyin'in haremi de o yerlerden biridir.
- Adaletin zulümden daha yaygın olduğu bir zamanda, kötülüğüne yakın etmedikçe bir kimsenin diğer bir kimse Hakk'ında su-i zanda bulunması haramdır; zulmün adaletten daha yaygın olduğu bir zamanda ise, bir kimsenin iyi olduğunu bilmedikçe ona hüsnü-i zanda bulunmak doğru değildir.
- Kim, Hakk'ı aramak üzere hareket eder de kemaline varmadan ölürse, hayır üzere ölmüştür. Nitekim Allah-u Teâlâ şöyle buyuruyor. *“Kim, Allah ve Resulüne doğru hicret ederek evinden çıkar ve sonra ölürse, onun mükâfatı Allah'a aittir.”*
- Kim Allah'tan çekinirse, ondan çekinirler; kim Allah'a itaat ederse, ona itaat ederler; kim yaratıcıya itaat ederse, yaratığın gazabından korkmaz; kim Allah'ı gazaplandırırsa, yaratığın kendisine gazap edeceğine yakın etmelidir.

12 İmam Efendilerimiz

- İleri görüşlölükle, tefritin doğuracağı hasret ve pişmanlıkları hatırla ve onları telafi etmeye çalış.
- Haset, hasenatı yok ettiği gibi halkın öfkesine de yol açar.
- Anne ve babayı incitmek, fakirlik ve zillate sebep olur.
- Kınamak, ağır sözlerin anahtarı olmasıyla birlikte kin beslemekten daha iyidir.
- Bilin ki nefis, verilene en çok yüz çevirendir; esirgenilenden ise en çok geri durandır.
- Uyanık kalmak, uykunun tadını çoğaltır; açlık da yemeğin lezzetini artırır.
- Ailenin önünde yere düşeceğin anı aklına getir; ne doktorlar seni ölümden kurtarabilir ve ne de dostunun sana faydası olur.
- Kim, kalbinin inanmadığı bir din üzereyken bir ameli yaparsa, Allah onun o amelini ondan kabul etmez.
- Kim Allah'ın hile ve elemli cezasından emin olursa tekebbür eder; öyle ki sonunda O'nun kazasına ve geçerli emrine duçar olur.
- Nimetlerin kadrini bilerek onları koruyun ve onlara şükrederek artmasını isteyin.
- Kim Allah tarafından açık bir delil üzere olursa, bedeni doğranıp parça parça edilse bile dünya musibetleri ona kolay gelir.

12 İmam Efendilerimiz

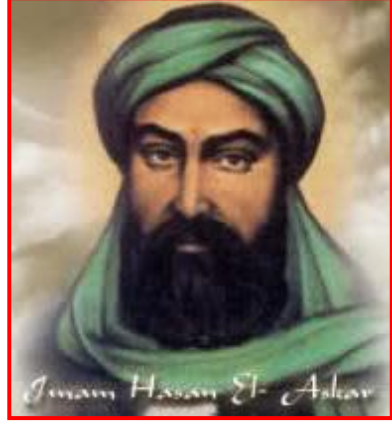
- Allah, dünyayı musibet, ahireti ise mükâfat evi kılmıştır; dünya musibetini ahiret mükâfatının sebebi, ahiret sevabını da dünya musibetinin bedeli kılmıştır.
- Allah bir kulun hayrını isterse, kınandığında kabul eder.
- Yumuşak huylu zalimin, yumuşaklığı vasıtasıyla zulmünü affettirmesi mümkün olduğu gibi, haklı sefihın akılsızlığı da onun haklı olmasını gösteren nuru söndürebilir.
- Elinin altındaki kimseye, yersiz yere kızmak alçaklıktır.
- Şükredenın şükretmesiyle duyduğu mutluluk, şükürü gerekli kılan nimetin verdiği mutluluktan daha çoktur. Çünkü nimet metadır, geçici zevklerdir; şükür ise hem nimettir, hem de mükâfat.
- İnsanlar, dünyada mallarıyla, ahirette ise amelleriyle değer kazanırlar.
- Kıskançlıktan kaçın; çünkü onun kötü etkisi sende zahir olur, düşmanında ise bir etki yapmaz.
- Hikmet, tabiatı bozuk insanlarda etkili olmaz.
- Münakaşa, eski dostluğu bozar.
- İncittiğin bir kimseden samimiyet, aldattığın bir kimseden vefa, kendisine su-i zanda bulunduğun kimseden de nasihat bekleme.
- Huysuz, nefsinin esiri olduğu gibi cahil de dilinin esiridir.

12 İmam Efendilerimiz

- Kim dostluk ve görüşünü sana toplarsa, sende itaatini ona topla.
- Musibet, sabreden kimse için bir, sabırsızlık yapan kimse için ise ikidir.
- Bencillik, insanı ilim öğrenmekten alıkoyar; hakirlik ve cahilliğe sebep olur.

11. İmam Hasan Askeri Efendimiz

Ehlibeytin on birinci imamı olan İmam Hasan Askeri, Merhum hicri 232 yılının Ramazan veya Rabi'üs Sani ayında dünyaya gelmiş ve 28 yıl yaşamıştır. Havilerin

çoğunluğunun rivayet ettiğine göre İmam Askeri (a.s.) hicri 260 yılının Rabil'ül Evvel ayının sekizinde dünyadan göçmüştür. İmam Hasan Askeri'nin annesinin adı "*Hadise*" olduğu zikredilmiştir. İmam Askeri'nin lakaplarının "*Samit, el-Hadi, er-Rafik, ez-Zek! ve en-Naki*" olduğu zikredilmiştir. Hem İmam Cevat hem de İmam Askeri "*Ibn-ur Rıza*" künyesiyle meşhur olmuşlardı. İmam Hadi ve İmam Askeri'de "*Askeriyeyn*" lakabıyla tanınıyorlardı, İmam Askeri'nin yüzüğüne şu iki cümlemin nakşedildiği yazılmıştır. "*Sübhanen menlehü makalid'üs semavati vel arz*" ve "*innellahe şehidün.*"

Ahmed b. Übeydullah b. Hakan, İmam Askeri'nin zahiri özelliklerini şöyle tarif etmektedir. "*İmam'ın gözleri siyah, boyu iyi, yüzü güzel ve bedeni tam yerindeydi.*"

İmam Ali Naki'nin şehit olmasıyla ve İmam'ın kendi nassıyla oğlu İmam Askeri, Ehlibeyt yolunu takip edenlerin İmamı olarak ilan edildi. İmam Naki'nin, oğlu Askeri'nin imametiyile ilgili vasiyet ve ilanındaki beyanlar Ehlibeyt tarih kitaplarının birçoğunda sık sık görülmektedir. Ehlibeyt sevenleri, kendileri açısından İmametinin doğruluğunu gösteren bu vasiyet ve nassı göz önünde tutarak İmam Hasan Askeri'nin İmametini kabul ettiler.

12 İmam Efendilerimiz

Şeyh Müfidin rivayet ettiğine göre, İmam Naki on küsur yıl kadar Asker'de yani Samirra'da Abbasilerin nezareti altında yaşamıştır. İmam Naki oğlu İmam Askeri'yle beraber Samirra'ya gelmiştir. İmam'ın yirmi yıl dokuz ay Samirra'da kaldığını ve bu yüzden de İmam Naki ve oğlu İmam Askeri'yi "Askeriyeyn" diye tanınmışlardır. Kesin olan şu ki, bu iki İmam'ın o devirde Abbasilerin hilafet merkezi olan Samirra'ya getirilmeleri, birkaç yönden Memun'un İmam Rıza'yı kendi şehrine getirme siyasetine benzemektedir. Çünkü bu yakınlık, İmam'ın Ehlibeyt sevenleriyle olan irtibatını kontrol etmeyi, çeşitli bölgelerde mevcut olup, hükümet için bir tehlike teşkil eden İmam'ın yakın Ehlibeyt sevenlerini tanımayı kolaylaştırıyordu. İmam bu şehirde yaşadığı sürece bir kaç defa zindana atılmasının dışında, o şehrin normal bir yerlisi gibi hareket ediyordu, tabii ki İmam'ın bütün hareketleri hükümet tarafından ihtiyatlı ve dakik bir şekilde inceleniyor ve gözleniyordu. Çünkü İmam Askeri'de olmak üzere Ehlibeyt İmamları yaşadıkları yer hususunda seçenek Hakk'ına sahip olsaydı Medine'yi seçerlerdi. Bu yüzden de İmam'ın uzun bir süre Samirra'da tutulması halife tarafından bir nevi tutuklamadır ve bu başka bir şekilde yorumlanamaz.

Ehlibeyt sevenlerinin öncelerden beri düzenli ve teşkilatlı bir şekilde faaliyet etmeleri halifeyi tedirgin ediyor ve korkutuyordu, halife bu faaliyetleri kontrol etmek zorunda olduğu için bu mesele üzerinde önemle duruyordu. Bunun için de İmam'dan, Samirra'da olduğuna dair sürekli olarak bilgi vermesi istenmişti. İmam'ın hizmetçilerinden birinin nakline göre, İmam her pazartesi ve perşembe günü dar'ül hilafete gitmek zorundaydı. İmam'ın bu durumu zahirde İmam için bir ihtiram telakki ediliyordu, hakikatte ise halifenin durumları kontrol etmesi için bir vesileydi. Hatta bir defasında halife Sahibul Basra'yı görmeye gittiğinde İmam'ı da beraberinde götürüyor ve İmam'ın ashabı ise sadece yol boyunca O hazreti görmeye hazırlanıyorlar.

12 İmam Efendilerimiz

Bu rivayetten iyice anlaşılıyor ki, bir süre kimse doğrudan İmam'ın evinde İmamla görüşememiş, buna imkân bulamamıştı.

İsmail b. Muhammed şöyle diyor. *“İmam'dan para istemek için İmam'ın gelip gittiği yolun üzerinde oturdum ve İmam yanımdan geçerken mali yardımda bulunmasını istedim.”*

Ebu Bekr-i Fahfaki şöyle diyor. *“Bir iş için İmam'ı görmek adına Samirra'dan hariç olup Ebi Katia b. Davud caddesinde, İmam'ın gelip dar'ül hilafe'ye gitmesini bekledim.”*

Muhammed b. Abdül Aziz-i Belhi de, İmam dar'ül amme'ye giderken, O'nunla görüşmek için el-Ganem caddesinde İmam'ın gelmesini beklemiştir.

Muhammed b. Rabi-i Şaybani de şöyle diyor. *“İmam'ı görmek için Ahmed b. Huzayb kapısında oturmuş bekliyordum ve İmam oradan geçerken O'nu gördüm.”*

Ali b. Cafer, Halebi'den şöyle naklediyor. *“İmam'ın dar'ül hilafete gideceği bir gün, Asker'de İmam'ı görmek için bir araya toplandık, tam bu sırada İmam tarafından bize bir mektup geldi. Mektubun mazmunu şöyleydi. "Kimse bana selam etmesin, hatta bana doğru işaret bile etmesin. Çünkü sizin kendiniz de emniyette değilsiniz”*

Hükümetin, İmam ile Ehlibeyt sevenleri arasındaki irtibatı ne derece gözaltında tuttuğu ve kontrol ettiği bu rivayetten çok iyi bir şekilde anlaşılmaktadır. Tabii ki İmam ve Ehlibeyt sevenleri buldukları her fırsatta birbirleriyle görüşüyorlardı ve bunu da gizliyorlardı. Ehlibeyt sevenlerinin İmamla kurabileceği en iyi irtibat yollarından biri yazışma idi ve birçok kaynaklarda da sık sık bununla karşılaşmaktayız.

İmam Askeri çok genç yaşta olmasına rağmen, yüce ilmi ve ahlaki bir üstünlüğe sahip olduğundan, özellikle de Ehlibeyt sevenlerinin rehberi olduğundan, Ehlibeyt sevenleri de ihlasla O'na itikat ettiklerinden ve halkın hiç bir şey gözetmeden O'na ihtiramda bulunduğundan dolayı çok meşhur olmuştu. İmam, herkesin yöneldiği ve kendisine teveccüh ettiği bir şahsiyet olduğu için Abbasi hâkimiyeti de birkaç yer hariç, zahirde O hazrete karşı ve saygılı davranıyordu. O hazretin yaşantısıyla ilgili bütün kaynakların naklettiği mufasssal bir rivayette, gün geçtikçe İmam'ın Samirra'da ilmi azamet ve ehemmiyetinin daha iyi anlaşıldığı belirtilmiştir. Bu rivayet, ehemmiyete şayan bir rivayet olduğu için onun bazı bölümlerini buraya aktarmak istiyoruz. İhtimalen İmam Askeri ile görüşme şerefi kazanan ve meşhur âlimlerden olan Sa'd b. Abdullah Eş'ari şöyle diyor.

“İmam'ın imametinden on sekiz yıl sonra 228 yılının Şaban ayında Ahmet b. Übeydullah b. Hakan'ın ki o günlerde Kum'un maliyatını almakla görevliydi ve Âl-i Muhammed'e ve de Kum halkına karşı düşmanlık besliyordu. Meclisinde oturmuş idik. Samirra'da oturan Talibi'lerin mezhep ve durumlarından söz açıldı, sultanın yanında. Ahmet şöyle dedi, “Samirra'da, Hasan b. Ali Askeri gibi vakarlı, iffetli, ne yapacağını bilen, ehli beytinin arasında büyüklükle tanınan, sultanın ve Beni Haşim'in yanında muhterem tutulan ve hatta emirlerden, vezirlerden ve kâtiplerden bile üstün tutulan birini ne görmüş ve ne de duymuştum. Ben bir gün babamın yanı başında durmuştum ve babam da o gün halk ile görüşmek için oturmuştu. Hizmetçilerden biri gelip “İbn-ur Rıza kapıda bekliyor.” dedi. Babam yüksek sesle “Girmesine izin verin.” dedi. O hazret de içeri girdi... Babam O'nu görünce birkaç adım O'na doğru yürüdü. Hiç kimseye, hatta emirlere ve valilere karşı yapmadığı bu işi İmam'ın karşısında yaptı. İmam'a yaklaşıncı elini O'nun boynuna sarıp yüzünü ve alnını öptü, daha sonra da O'nun elinden tutup kendi yerine oturttu, kendisi de karşısında oturup O'nunla konuşmaya başladı.

Konuşurken de O'na ihtiramen- lakabıyla hitap ederek daima "Babam, anam sana feda olsun..." diyordu. Geceleyin babamın yanına gittim ve şöyle dedim. "Bugün onca ihtiram ettiğin ve hatta baba ve anneni bile kendisine feda ettiğin O adam kimdi, baba?" "O İbn-ur Rıza ve rafizilerin imamıdır." dedi ve sustu. Çok kısa bir süre sonra yeniden söze başladı ve şöyle devam etti. "Oğulcuğum, eğer bir gün hilafet Beni Abbas'ın elinden çıkarsa, O'ndan başka bu işi yürütecek layık biri Beni Haşim arasında mevcut değildir. O faziletinden, nefisini tezkiye ettiğinden ve koruduğundan, züht, ibadet ve güzel ahlakından dolayı hilafet makamına layık biridir. Keşke O'nun babasını görseydin; azametli, akıllı, iyiliksever ve faziletli biriydi, O. Bu sözleri duyunca bütün vücudum hışım ve adavet ateşiyle yandı yakıldı, ama aynı zamanda O'nu tanımaya daha çok ilgi duydum, buna olan isteğim daha da arttı.

Beni Haşim'den, kâtiplerden, kadılardan, fakihlerden ve hatta normal insanlardan bile O'nun Hakk'ında sorduğumda, O'nu herkesten daha azametli tuttuklarını ve ehli beytindeki diğer şahıslardan daha üstün gördüklerini anladım. Herkes "O rafizilerin imamıdır." diyordu. Ondan sonra, O'nun benim yanımdaki önem ve ehemmiyeti daha da arttı. Çünkü dost ve düşman herkes O'na iyilikle anıyor ve methediyordu."

Bunu rivayet eden Ehlibeyt düşmanlarından biri olmasına rağmen, bu rivayet İmam'ın ahlaki ve içtimai konumunu açıkça ortaya koymaktadır. İmam Asker'in hizmetçisi şöyle diyor.

"İmam'ın dar'ul hilafete gittiği günler halk acayip bir coşku ve heyecan gösteriyordu İmam'ın geçeceği yol, atlarına binmiş kalabalık bir toplulukla doluyordu, İmam geldiğinde ise herkes birden susuyor ve İmam kalabalığın arasından geçerek dar'ul hilafete giriyordu."

12 İmam Efendilerimiz

Bu kalabalığı oluşturanların çoğu İmam'ı görmek için uzaktan yakından Samirra'ya gelen Ehlibeyt sevenleriydi. Tabii ki Resulullah'ın evlatlarına ilgi ve sevgi duyan diğer insanlar da İmam'ı görmek için O'nun geleceği yolda durup kalabalığı daha bir çoğaltıyorlardı. Önceden de değindiğimiz gibi İmam Naki'nin İmam Askeri'yle birlikte Mütevekkil tarafından Samirra'ya getirilmesinin kendisi, İmamları ve onların Ehlibeyt sevenleriyle olan ilişkilerini kontrol etmek için bir nevi zindan! Etmekten ibaretti. Bazı durumlarda bu baba ve oğlun tutuklanmasında daha çok şiddet kullanılıyordu.

Özellikle düzeni tehdit edebilecek boyuttaki olaylar vuku bulduğunda, bizzat İmam'ın kendisi yakın ashabından bazılarıyla birlikte zindana atılıyordu. Bir rivayete göre Mutazz, Kufe'ye gitmek istediğinde İmam Askeri'nin tutuklanmasını emretti ve hizmetçisi Said'i de bu işle görevlendirdi. Eb'ul Haysem b. Sebane bu husustaki endişe ve korkusunu mektupla İmam'a bildiriyor. İmam da onun cevabında şöyle yazıyor. *"Üç gün sonra bir kurtuluş kapısı açılacak ve Mutazz öldürülecektir."*

Şu kesin ki, İmam Askeri Muhtedi döneminde bir süre zindanda kalmıştır. Bundan önce de Ehlibeyt sevenlerinden bir grup zindana atılmışlardı.

Ehlibeyt sevenlerinden meşhur şahsiyetlerinden olan ve Ebu Haşim-i Caferi diye tanınan Davud b. Kasım 252 yılında zindana atılmıştı. Onun tutuklanma sebebini Hatib-i Bağdadî, İbn-i Arefe'den şöyle naklediyor. *"Konuştuğu bazı sözlerden dolayı zindana atıldı."* Muhtedi'nin 256 yılında ölmesiyle, Allah İmam'ı ölümden kurtardı, çünkü halife O hazreti öldürmeye kararlıydı. İmam'ın zindana atıldığı yerin adı Cavsek'di. Muhtedi'nin kendisi ve aynı şekil Salih b. Vasif, sonraları o zindana atılmış ve öldürülmüştü. Cavsek bir kale idi ancak zindan olarak kullanılıyordu. Bu zindanın iç durumu Hakk'ında şunları biliyoruz.

12 İmam Efendilerimiz

İmam zindana girdiğinde Acem bir kişiye işaret ederek şöyle buyurdu. *“Eğer bu kişi olmasaydı ne zaman zindandan kurtulacağınızı söylerdim. Çünkü o sizi gözetleyerek davranışlarınızı halifeye bildiriyor.”* Ebu Haşim şöyle diyor. *“Bir gün biz İmamın dediği kişiyi sıkıştırıp, her birimiz Hakk’ında kötü haberler yazıp halifeye vermek istediği mektubu elbisesinden çıkardık.”*

İmam’ın zindandaki bizzat zindan bekçilerine karşı tutum ve davranışları öyle bir şekildeydi ki, nitekim onların utanmasına neden olüyordu. İmam Kazım'ın da bu şekil davrandığı rivayet edilmiştir.

Abbasilerin uşaklarından olan ve İmam'ı zindanda tutmakla görevlendirilen Salih b. Vasif, bazı Abbasiler tarafından İmam'a eziyet etmeye teşvik ediliyor ve o da cevaben şöyle diyordu. *“Halkın arasında tanıdığım en kötü iki kişiyi bu iş için görevlendirdim, ama onlar İmam Askeri'den öyle etkilendiler ki ibadet etmekte ve namaz kılmakta yüce bir makama ulaştılar.”*

İmam (a.s.)', 256 dan 279 yılına kadar hilafet eden Mutamid'in döneminde ikinci defa zindana atıldı. Bir rivayette, O hazretin 259 yılında Mutamid'in zindanında olduğu ve Ali b. Cerir'in de İmam'ın bekçisi olduğu belirtilmiştir. Aynı şekil Sumayri "el-Evsiya" kitabında Mahmudi'den şöyle rivayet etmiştir. *“Ebu Muhammed-i Askeri (a.s.) Mutamid'in zindanından çıkarken şu ayeti yazmış olduğunu gördüm.*

"Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Kâfirler istemese de Allah nurunu tamamlayacaktır."

Şeyh Müfid, Muhammed b. İsmail-i Alevi'den şöyle rivayet etmiştir. *“İmam Askeri, Ali b. Evtamiş veya Baremiş'in bulunduğu zindana getirildi. Bu şahıs Ebu Talip evlatlarının amansız düşmanlarından idi.*

Ona, İmam Hakk'ında elinden gelen kötülüğü yapması emredildi. Ama o, İmam'la bir süre kaldıktan sonra ayrılma zamanı geldiğinde İmam'ın ilahi azametini her kesten daha iyi tanıyan biri olarak ayrıldı."

Çok büyük bir ihtimalle İmam 259 yılında bu zindana atılmıştı ve bunu teyit eden şahit de aşağıdaki rivayettir. Keşşi "Rical" kitabında, Muhammed b. İbrahim-i Samerkandi'nin şöyle dediğini rivayet ediyor,

"Hacca giderken, yolumun üzerinde bulunan doğruluk, salah, takva ve hayırla tanınan Budak Buşencani adındaki arkadaşına uğrayayım dedim. Onun yanına varıp sohbe başladığımızda FâzI b. Şazan'dan söz açıldı. Budak "O midesinden çok rahatsızdır" dedi ve şunları da ekledi. "Hac merasimini yerine getirmek için Mekke'ye gittiğimde, değerli ve faziletli bir şeyh olan Muhammed b. İsa el-Abidi'-nin yanına gittim. Onun evinde, üzgün ve perişan bir halde oturan bir grup gördüm. Bunun sebebini sorunca şöyle dediler. Ebu Muhammed zindana atılmış. Bunu duyunca oradan çıkıp yoluma devam ettim, dönüşümde yine Muhammed b. İsa'ya uğradım. Onu güler yüzlü ve dinç buldum. Bunun sebebini sordum, dedi ki, "İmam serbest bırakıldı."

Ben gündüz ve gece kitabımı da beraberimde götürüp Samirra'ya gittim. Ebu Muhammed'in huzuruna vardım. Kitabı O hazrete gösterip "Canım sana feda olsun, bu kitaba bakar mısınız?" dedim. İmam kitabın her sayfasına bakarak şöyle buyurdu, "Sahihtir, bununla amel etmek iyidir." Ben "FazI çok hastadır ve hastalığının sebebini de sizin O'nun Hakk'ında etmiş olduğunuz dua olduğunu duydum.

Duydum ki onun İbrahim'in vasiyyinin Rasulullah'ın vasiyyinden üstün gördüğünü size anlatmışlar. Hâlbuki bu doğru değil, bunu yalanla ona isnat etmişler." dedim.

12 İmam Efendilerimiz

İmam buyurdu, "Evet, Allah Fazl'a rahmet etsin." Budak diyor ki. "Ben geri döndüm ve İmam'ın "Allah Fazl'a rahmet etsin." dediği günlerde Fazl'ın vefat etmiş olduğunu anladım."

Meşhur olduğu gibi Fazl b. Sazan'ın 260 H.K. yılında vefat ettiğini kabul edersek, haliyle 259 yılının sonlarında Zil-hacce ayından önce İmam'ın zindanda olduğunu da kabullenmeliyiz.

İmam Rıza Horasan'a geldikten sonra âl-i Ebu Talib seyyidleri çeşitli nedenlerden dolayı İslam ülkesinin muhtelif bölgelerine hicret ettiler. Irak'taki Ehlibeyt sevenleri üzerindeki baskı arttıkça hicret edenlerin sayısı da arttı. Ehlibeyt sevenleri yaşamlarını sürdürmek için daha emniyetli yerlere hicret etmeye mecbur oldular. Arap toprakları Emevi düşünce tarzı ve ruhiyelerinin sultasında olduğundan, Ehlibeyt sevenleri için emniyetli olamazdı. Doğu, özellikle de İran daha emniyetli idi. Bu yüzden Ehlibeyt sevenlerinin büyük bir grubu bu topraklara akın ederek birbirlerinden uzak bir şekilde yaşamaya başladılar.

Bunların ilk derecede ihtiyaç duydukları en önemli şey, kendi aralarında irtibat kurmak idi. Çünkü hem hazır İmamları vardı ve hem de dini sorularını ve ayrıca içinde bulunduktan siyasi ve içtimai sorularını halletmeye, çözüm yolu bulmaya ihtiyaçları vardı. Bu esas doğrultusunda belirli şahısları İmam'ın yanına göndermek ve hac mevsiminde İmam'la irtibat kurmak gibi muhtelif irtibat sistemlerinden yararlandılar. Bu yolla İmam'ın rivayetlerini ve ameli tavsiyelerini ele getirmede başarı sağladılar. Altmış yıllık huzur, İmamların hazır bulundukları dönemine ve Gaybet-i Suğra'nın başlangıcına kadar Ehlibeyt sevenlerinin dağınık bir halde yaşamaları, tarihteki şahid ve karinelere kolaylıkla anlaşılmaktadır ve hatta fıkhi Nakislerde bile bununla sık sık karşılaşmaktayız. Burada önce Ehlibeyt sevenlerinin o mezkûr dönemdeki dağınık bir halde yaşamaları ve daha sonra onların İmam'la irtibat şekli Hakk'ında bahsedeceğiz, tabi ki Resulullah'tan sonra on iki İmam'ın

12 İmam Efendilerimiz

İmametine itikat etme düzeyinde olan Ehlibeyt sevenlerinin fikri ve dini irtibatı hususunda bahsedeceğiz, sadece. Sadece Ehl-i beyti genel anlamında seven kişiler Hakk'ında bahsetmeyeceğiz. Bu iki grup arasındaki fark İmam Askeri'den nakledilen bir rivayette dakik olarak belirtilmiştir.

Ehlibeyt sevenlerinden birçoğunun yaşadığı ve İmam'la irtibat hususunda da en önemli yerlerden biri Nişabur'dur. Genelde İran'ın doğusu, İmamların ashabından bazısının ve de üçüncü ve dördüncü yüzyılda yaşayan meşhur Ehlibeyt sevenleri âlimlerinin adının, o yerin tarihinde görülen bölgelerdendir. Bunun en bariz örneklerinden biri, İmamların ashapları ve âlimleri arasında büyük bir yer ve değeri olan Fazl b. Şazan'dır. Nişabur'un yanı sıra Semerkand, Beyhak ve Tuş da Ehlibeyt sevenlerinin yerleştikleri yerlerden sayılmaktadır. Beyhak halkının çoğunluğunu Ehlibeyt sevenleri oluşturmaktaydı.

Bu şekil bir dağınıklık ki onun benzeri diğer bölgelerde de mevcuttu. Ehlibeyt ilmi ve sevgisini yaymak veya en azından mevcut bulundukları durumu korumak için düzenli ve çok hassas' bir irtibat sistemi gerektirmekteydi. Bu sistem, İmamlar tarafından vekillerin tayin edilmesiyle şekilleniyordu. İmam ile vekilleri arasında doğan irtibatta bizzat yazışma şeklinde dini ve siyasi açıdan gerekli olan tavsiyelerin bildirilmesine çalışılıyordu. İmam Askeri bu metotla faaliyetini sürdürmüş ve bunu daha bir genişletmeye çalışmıştı. Parlak bir ilmî geçmişe sahip olan, önceki İmamlarla veya O hazretin kendisiyle sağlam bir irtibatı olan ve de Nakisi açıdan Ehlibeyt sevenleri arasında muteber ve saygın olan kimseler vekil olarak seçiliyorlardı. İlmi, kültürel ve de iktisadi açıdan merkezietiyi diğer bölgelerden çok daha güçlü olan Nişabur, Horasan için büyük bir önem taşımaktaydı. İmam'ın bu şehirdeki vekili, aşağıdaki rivayette de belirtildiği gibi İbrahim b. Abduh idi. Burada bu sistemin önemini ve bu sistemle gerçekleştirilen işlerin ehemmiyetini belirtmek için bu vekâletle ilgili İmam'ın mektuplarını kısaca

12 İmam Efendilerimiz

gözden geçireceğiz. İmam Askeri, Abdullah b. Hamdveyh'e yazdığı mektupta şöyle buyurmuştur,

"Ben, İbrahim b. Abduh'u sizler için vekil tayin ettim, o şehrin ve etraf bölgelerin ahalisi bizim farz olan haklarımızı ona versinler. Ben onu oradaki dostlarıma emin tayin ettim. Takvalı olun, haklarımızı ona vermekte dikkatli olun. Hakları vermemede veya geciktirmede hiçbir mazeret kabul edilmez."

Bu mektuptan anlaşılıyor ki İbrahim'in vekâlet ve faaliyet alanı o bölgenin tümünü ve hatta Abdullah b. Hamdveyh-i Beyhaki'nin bölgesini ihtimalen Abdullah'ın bölgesi Beyhak idi kapsamaktaydı. Zahirten bazı Ehlibeyt sevenleri İbrahim Hakk'ında yazılan o mektuptaki yazının İmam'ın yazısı olduğu hususunda şüpheye düştüler. Bu yüzden İmam aşağıdaki mektubu yazdı.

"İbrahim'in benim tarafımdan tayin edilen vekil olduğunu ve oradaki dostlarımdan benim haklarımı almakla görevlendirildiğini belirten mektubu ben kendim, kendi yazımla yazdım. Ben onu kendi şehrinde hak üzere tayin etmiş bulunuyorum. Allah'tan sakının ve benim haklarımı ona ödeyin. Bu hususta tam ve kâmil olarak benim tarafımdan iznilidir"

İmam'ın İbrahim b. Abduh Hakk'ındaki mektubu, O hazretin yazmış olduğu en uzun mektuplardan biridir. İmam o mektubu İshak b. İsmail-i Nişaburi'ye göndermiştir. Bu mektup ahlaki nasihatlerle ve çok değerli tavsiyelerle doludur. İmam mektubuna başlarken vâsiyeler yoluyla ilahi hidayetin önemi hususunda ve hidayet İmamlarının ilahi ilim kapıları olduğu Hakk'ında uzun bir mukaddime işledikten sonra *"Bu gün dininizi tamamladım, ikmal ettim."* ayetine değiniyor ve halkı hidayete kavuşturmak için Allah'ın Onları seçmekle halka minnet koyduğuna istidlal ediyor. İmam halkın, masum İmamlara ödemesi gereken hakları da şöyle belirtiyor.

12 İmam Efendilerimiz

"İbrahim b. Abduh benim tarafımdan tayin edilmiştir. Ey İshak, sen de benim İbrahim b. Abduh'a gönderdiğim elçimsin ki benim Muhammed b. Musa'ya yazmış olduğum mektuptaki şeylere amel etsin. Aynı şekilde senin kendin ve senin şehrinde yaşayan kimseler o mektubun içeriğine uymakla görevlisiniz. Selam olsun İbrahim'e, sana ve bütün dostlarımıza. Bu mektubu okuyanlar ve senin şehrinde durup inhırafa düşmeyen kimseler bizim haklarımızı İbrahim'e ödemelidirler ki, o da onları Razi'ye iletсин; budur benim emrim. Ey İshak, güvendiğim Bilali'ye, Mahmudi'ye ve Bağdat'a gittiğinde benim itimat ettiğim ve benim vekilim olup o şehirde bizim dostlarımızdan para toplayan Dehkan'a ve de gördüğün dostlarımıza benim bu mektubumu oku ve eğer onun nüshasını almak isterlerse hiçbir mahzuru yoktur. Bu mektubu, sizin muhalifiniz olan şeytandan başka kimseden gizleme, ümeri'yi görmedikçe şehirden ayrılma, çünkü dostlarımızdan bize gelen her şey birkaç vasıtadan sonra onun eline geçiyor ve o da bize ulaştırıyor."

Vekâlet sistemi Hakk'ında bu mektuptan, çok önemli noktalar anlaşılmaktadır. Onun mevzusu bizzat Ehlibeyt sevenlerinin mali farzları ödeme hususunda yönlendirmektir ve bu da onların korunmasında esasi bir zarurettir.

Ayrıca bu mektupta göze çarpan başka bir husus da vekillerin konumunu sağlamlaştırmak için onların tanıtılmasının ve tam güvenilir, itimat edilir şahıslar olduğunun mektupta belirtilmesidir. Ayrıca şu da anlaşılıyor ki, bölgelerdeki vekiller arasında bir zincirleme vardı, yani İmam'ın mali hukuku önce o vekil yoluyla asıl vekile ve asıl vekil yoluyla da İmam'a ulaştırılıyordu.

Başka bir nokta da şu ki, bazen Ehlibeyt sevenleri bazı şahısların vekâletleri Hakk'ında şüpheye düşüyorlardı ve böyle durumlarda İmam bu şüpheleri gidermek için başka mektuplar göndermek mecburiyetindeydi.

İşte bu bağları oluşturmak ve onları korumak, Ehlibeyt sevenlerinin kültürel ve sosyal alandaki hayatını ihya etti ve teşkilatlarında zaaf çıkmasına ve neticede de nefsi emmare toplumunda eriyip yok olmasına engel oldu. Zaaf neticesinde toplumda eriyip yok olmak, her azınlığın yüz yüze olduğu bir tehlikedir. Bir zamanlar Abbasiler ve uzun bir süre de İsmail'iler buna benzer bir sistem uygulamışlardı. Ehlibeyt sevenleri, bu sistemi hayata geçirmek ve uygulamakla kendisine yönelen ye mevcudiyetini tehdit eden tehlikeleri kendinden uzaklaştırarak varlığını korudu.

Ayrıca böyle bir dakik irtibat sistemini uygulamak sayesinde gerekli bilgi ve görüş bütün toplumlardaki taliplere kolayca iletiliyor, onların bekasını garantiye alıyordu. Keşş ve Samerkant gibi yerler İmamların yaşadığı merkezlerden çok uzak olmalarına rağmen, tevhit âlimlerinin büyük bir bölümü oradan yetişmiş ve faaliyete başlamışlardır. Belirtildiği gibi Ehlibeyt sevenlerinin bu dağınıklığından kaynaklanan bazı sorunlar hidayet İmamlarının elçilerinin taşıdıkları çok faydalı mektupları ve zamanında müdahaleleri neticesinde çok iyi bir şekilde çözümleniyordu. Bu dönemde mektup yoluyla irtibat çok yaygın olup haberleşmenin en gelişmiş şekli olarak nitelendiriliyordu. Gerçi emniyeti açısından bu mektuplardan bir eser kalmıyordu, ancak yine de elimizde bulunan bunca mektup, yazışma yoluyla irtibatın çok yaygın olduğunu göstermektedir.

Eb'ul Edyan şöyle diyor. *“Ben İmam Askeri'nin hizmetçisiydim. Benim işim İmam'ın mektuplarını birçok şehirlere götürmek idi. Son defasında İmam'ın bir mektubunu götürdüğümde İmam hasta idi. O hazret mektubu bana verip buyurdu, "Bunu Medain'e götür. On beş gün sonra döndüğünde beni gusül edilirken ve kefen giydirilirken göreceksin." Ben mektubu götürdüm, döndüğümde İmam'ın bana buyurmuş olduğu söz gerçekleşmişti.”*

12 İmam Efendilerimiz

İmam'ın, mektupları götürüp getirmek için özel bir elçisi olduğu bu rivayetten anlaşılmaktadır. Muhammed b. Hüseyin b. İbad şöyle diyor. *"Ebu Muhammed Hasan b. Ali Askeri 260 hicri yılının Rabiül evvel ayının sekizinde cuma gün tam 29 yaşında dünyadan göçtü. İmam o gece Medine'ye gönderilecek birçok mektup yazmıştı."* İmam Askeri'nin Kum ve Abeh halkına yazmış olduğu mektup elimizde mevcuttur. İmam ile dostları arasındaki irtibatın bir başka şekli de, Ehlibeyt sevenlerinin bazı şahısları İmam'ın huzuruna göndermekle O hazretle direkt irtibatlarıydı. Cafer b. Şerif-i Cürcani'den şöyle nakledilmiştir.

"Ben, bir yıl Allah'ın evini ziyarete müşerref oldum. Dostların benimle gönderdikleri malları İmam'a vermek için samirra'ya gidip O hazretin huzuruna vardım. Onları kime vermem gerektiğini sormadan İmam şöyle buyurdu. "Beraberinde getirdiklerini Nakimim Mübarek'e teslim et."

Başka bir rivayet de şöyledir. *"Âl-i Ebu Talib'den biri para kazanmak için Cebel bölgesine gitti. Halevan'da onu biri gördü ve ona sordu, "Nereden geliyorsun?" "Samirra'dân geliyorum." dedi. "Samirra'da filaninin evini tanıyor musun?" diye sordu. "Evet, tanıyorum." dedi. "Hasan b. Ali'den bir haberin var mı?" diye sordu, ona. "Hayır, haberim yok." dedi. "Ne için gelmişsin?" dedi. "Para kazanmak için." cevabını verdi. "Beni Samirra'ya, Hasan b. Ali (a.s.)'ın yanına götürürsen, sana elli dinar veririm." dedi. O da parayı alıp onunla birlikte İmam Askeri'nin yanına geldi. O şahıs dört bin dinar İmam'a takdim etti."*

İmam'ın vekillerinden bir başkası da Ahvaz'da yaşayan İbrahim b. Mehziyar-i Ahvazi idi. Kum, Ehlibeyt sevenlerinin büyük bir bölümünün yaşadığı en asil bir şehir idi. İmam Sadık'ın zamanından beri devamlı ve düzenli olarak masum İmamlarla irtibatta idiler. İmam Askeri'yle irtibatta olan Kum'daki şahsiyetlerden biri Ahmed b. İshak b. Abdullah Eş'ariydi.

12 İmam Efendilerimiz

Necaşı onun, Kumlular ile İmam arasında vasıta olduğunu ve Ebu Muhammed Askeri'nin en yakın ashabından biri olduğunu söylemiştir.

İmam, Ahmet b. İshak b. Abdullah Eş'ari'ye plan itimadını açıkça dile getirmiştir'. Başkaları onun İmam'ın vekili olduğuna tasrih etmişlerdir. İmam'ın en önemli vekillerinden biri olup daha sonraları Hz. Bakıyyetullah'ın özel naip ve vekilliğine tayin edilen vekillerden biri Samman diye meşhur olan Osman b. Said'dir. O, İmam Naki ve İmam Askeri tarafından vekil seçilmişti. Şeyh Tusi buna değinerek "Samman" diye adlandırılması hususunda şöyle yazıyor,

O yağ ticaretiyle uğraşıyordu ve böylece de asıl işini gizliyordu. Ehlibeyt sevenleri ona para verdiklerinde, paraları yağ kutusuna yerleştirerek gizlice Ebu Muhammed Askeri'ye gönderiyordu. Önceden de naklettiğimiz bir rivayette belirtildiği gibi Osman b. Said, vekillerin zincirleme sırasının başında bulunuyordu. İmam'a iletilmesi gereken konular ve mallar onun vasıtasıyla İmam'a iletiliyordu. İmam Naki ve İmam Askeri ona itimat ettiklerini defalarca dile getirmişlerdir. Yemen Ehlibeyt sevenlerinden bir grubu O hazreti ziyaret etmek ve de beraberinde getirdikleri malları ödemek için Samirra'ya gelmişlerdi. İmam, onların getirdikleri malları teslim almak için Osman b. Said'i onların yanına gönderdi. İmamların vekillerinden bazıları, Ehlibeyt sevenlerinin, İmam'a iletilmesi için onlara verdikleri mallar Hakk'ında vesveseye kapılarak hıyanet ediyorlardı ve bundan dolayı da İmam tarafından leniyor ve görevden alınıyordu. Bu mesele de çok üzücüydü. Bazı vekiller, bir İmam dünyadan göçtükten sonra O'nun öldüğünü inkâr ediyorlardı ve bunu da bahane ederek yanlarında toplanan malları sonraki İmam'a vermekten kaçınıyorlardı. İşte Ehlibeyt sevenleri arasında ortaya çıkan "Vakf" bir İrham'da durarak bir sonraki İmam'ın İmametini kabul etmemek meselesinin en önemli kökenlerinden birini teşkil etmekteydi, söylenebilir.

12 İmam Efendilerimiz

Dehkan diye meşhur olan Ürvet İbn-i Yahya ki İmam'ın İshak b. İsmail-i Nîşaburî'ye yazmış olduğu mektupta Yahya'nın itimat edilir biri olduğu belirtilmiştir, O İmam'ın Bağdat'taki vekillerinden idi. İmam Naki ve İmam Askerî'ye isnat ettiği yalanlardan dolayı İmam Askerî tarafından telin edildi ve görevinden uzaklaştırıldı.

O hazret, bütün Ehlibeyt sevenlerinin ona ve beddua etmelerini ve ondan uzak durmalarını emretti. Çünkü o, İmam'ın hazinedarı olarak görevini kötüye kullanmış ve kendisi için hazineden mal çalmıştı. Bu gibi hususlar Hakk'ında İmam'ın yazmış olduğu mektuplar şaşılacak bir hızla Ehlibeyt sevenlerinin arasında yayılıyordu ve böylece onların hepsi mektubun içeriğinden haberdar oluyorlardı ve bunun ardından da İmam'ın nazarında olan şahıs toplumdan uzaklaştırılıyordu.

Ömrünü İmamların huzurunda geçiren ancak sonraları İmam Askerî'yle olan irtibatında bazı sorunlar çıkan Ahmet b. Hilal aleyhinde de İmam Askerî tarafından bazı mektuplar yazıldı. İmam Irak'taki vekillerine şöyle yazdı.

"Kendisini beğenen sufiden kaçın"

Bazıları, Ahmet hususundaki derin itimatlarından dolayı mektup Hakk'ında şüpheye düştüler. İmam bunun ardından, Ehlibeyt sevenlerine daha mufassal bir mektup yazarak O'nun emirlere itaat etmediğini ve İmam'ın görüşü karşısında kendi görüşüne amel ettiğini mektupta belirtti ve mektubunu, ömrünü İmam'ın huzurunda ve hizmetinde geçiren Dehkan'ı görevinden almak ve reddetmekle noktaladı. Aynı şekilde İmam, sebepsiz yere vekillerin işine müdahale eden mesela onların malı ödemelerini eleştiren kimseleri serzeniş ediyor ve onları, kendilerini ilgilendirmeyen konulara müdahale etmekten sakındırıyordu. Böylece vekâlet sistemi, İmam ile sevenleri arasında irtibat kurma ve bilhassa şer'i vücuhatıh alınma hususunda ki o

vücuhatın büyük bir bölümü, bakıma muhtaç sevenler için masraf ediliyordu beklenen semereyi verdi. İmam'ın yaşam tarihiyle ilgili olan kitaplarda bu gibi yardımlara defalarca değinilmiştir. Vakfiye, Gulat ve diğer inhirafı düşüncelerin, özellikle de İmam'ın yaşadığı yerden uzak şehirlerde yaşayan Ehlibeyt sevenlerini etkisi altına alması, vekâlet yoluyla kontrol altına alınıyor ve defediliyordu. İşte bu da tevhit yolunda kültürel asaletinin korunmasında ve Ehlibeyt sevenlerinin, onların inhirafı düşüncelerine bulaşmalarının önlenmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Nakis kitaplarının tertip ve telifinin, İmamların ashapları arasında çok eski bir geçmişi vardır. Bilhassa İmam Sadık'ın döneminden sonra Ehlibeyti seven ve yolunda olan birçok kişiler, Ehl-i beytin düşünce ve görüşlerini uzak ve yakın ülkelerde yaşayan Ehlibeyt sevenlerine aktarmak için zamanlarının büyük bir bölümünü masum İmamlardan nakledilen rivayetleri bir araya toplamaya ayırdılar. Zamanın geçmesiyle bu müelliflerin sayısı da arttı ve böylece de daha mufassal ve daha çok kitaplar telif edildi. Telif işi bizzat İmam Askeri döneminde daha geniş bir şekilde takip edildi ve tevhit mirasının korunmasında bunun büyük bir payı vardı. İmam Askeri'nin telif işiyle uğraşan ashabından biri Hüseyin b. Eşkıb-i Samerkandi idi. Hüseyin, Kum'da Hz. Masuma'nın türbesiyle ilgili meselelerin sorumlusuydu ve daha sonra Samerkand'a gidip oraya yerleşti. Necaşi, onun telif ettiği kitapları sıralamıştır. Onların arasında "er-Reddü Ala-z Zeyd" kitabı da göze çarpmaktadır. Zeydilerin bu dönemdeki faaliyetleri ve peyderpey gerçekleştirdiği kıyamlar göz önünde bulundurulduğunda, bazı Ehlibeyt sevenlerinin onların etkisi altında kalma ihtimali mevcut idi. Bu yüzden, genelde masum İmamlardan nakledilen rivayetleri ve diğer delilleri içeren bu gibi kitaplar tedvin ediliyordu. Böylece de inhirafı düşünceler iyi bir şekilde kontrol altında tutuluyordu.

İbn-i Şehr Aşub, Eb'ul Kasım-ı Kufi'nin telif ettiği "et-Teb-dil (vet-Tahrif) kitabından şöyle rivayet etmiştir.

Kendi asrının Arap filozofu olan Yakup b. İshak-ı Kindi, kendi görüşünce Kur'an'daki çelişkiler Hakk'ında bir kitap yazmaya başladı ve bu hususta da kimseye haber vermedi. Bir gün onun öğrencilerinden biri İmam Askeri'nin huzuruna geldi. İmam ona şöyle buyurdu.

“Üstadınızı Kur'an Hakk'ında yaptığı işten engelleyecek, caydıracak biri yok mu sizin aranızda?” O şöyle cevap verdi, *“Biz onun öğrencisiyiz, bu konu veya başka bir konu Hakk'ında ona nasıl itiraz edebiliriz?”*

İmam buyurdu, *“Eğer sana bir şey söylersem, onu Kindi'ye söyler misin?”* *“Evet, söylerim.”* dedi. İmam buyurdu, *“Onun yanına git ve Kur'an'ın maksadı, sizin anladığınız manaların dışında bir şey olamaz mı?”* diye sor, ona. Üstadın düşünce ve anlayış ehli olduğundan *“Olabilir.”* diyecektir. Daha sonra şöyle de, *“Belki de Kur'an'ın maksadı senin anladığın şeyler değildir ve daha başka manalar kastedilmiştir ve sen de bunun mümkün olabileceğini kabul ediyorsun.”* Adam, Kindi'nin yanına gelip İmam'ın sözlerini anlattı. Kindi, bu meselenin muhtemel ve aklen de doğru olduğunu görünce şöyle dedi, *“Yemin ederim ki, bu senin sözün değil.”* Adam şöyle dedi, *“Bunlar Ebu Muhammed Askeri'nin sözüdür.”* Kindi dedi ki, *“Şimdi O'nun yanına gideceğim ve bu söz o aileden başkasından olamaz.”* Daha sonra bir ateş yükseldi ve onun yazdıklarının tümünü yok etti.

Önceden de belirttiğimiz gibi İmam Askeri, 260 H. Kameri yılının Rabiül Evvel ayının sekizinde şehit edildi. Tabersi'nin ve diğerlerinin naklettiğine göre, Ehlibeyt yolundaki âlimlerinin çoğunluğu, İmam Sadık'tan rivayet edilen *“Bizim hepimiz ya zehirletilmiş ya da öldürülmüş olarak dünyadan göçeriz.”*

sözüne dayanarak İmamların tümü zalim halifeler tarafından şehit edildiğine inanılmaktadır. İmam'ın defalarca tutuklanması, hâkim düzenin daima o hazretin canına kastetmesi, O hazretin siyasi bir muhalif şahsiyet olması ve de genç yaşında ölmesi O hazretin şehit edildiğini teyit eden birer delildir. İmam Askeri, Samirra'da tanınmış bir şahsiyet olduğundan, dünyadan göçtüğünde Samirra üzüntü ve hayrete boğuldu. Biryas havasıdır Samirra fezasına indi. Ahmed b. Übeydullah bir rivayette onun bir bölümünü önceden nakletmiştik bu hüznün şahnesini şöyle vafeder.

“İmam Askeri dünyadan göçtüğünde, her yer ağlama, sızlama ve yakınma sesleriyle dolmuştu. Halk şöyle feryat ediyordu. “İbn-ür Rıza dünyadan göçtü.” Daha sonra İmam'ı defnetmek için hazırlandılar. Pazarlar kapatıldı. Babam Beni Haşim, ordu komutanları, kadılar, kâtipler ve halk İmam'ın cenazesine doğru akın ettiler. O gün Samirra'da bir kıyametti, kopmuştu.”

İmam'ın, babasıyla birlikte en azından 17 yıl Samirra'da kaldığı sürece sadece halkı kendilerine cezbetmekle kalmamış, birçok Ehlibeyt sevenlerinin de o şehre akın etmelerine sebep olmuştu. Bu şartlar altında, İmam'ın dünyadan göçmesiyle elbette Samirra'nın mateme boğulması normaldi, Peygamber'in evladını kaybetmekle bu şehrin yanıp yakılması çok tabiiydi. İmam Hasan Askeri Efendimizin Yolumuza ışık tutan bazı sözleri şunlardır.

- Ey İnsanlar, şunu kesin olarak bil ki, kim bu dünyadan kör olarak çıkarsa, Allah'ın en büyük ayeti olan zamanın İmamını tanımadan ölürse, ahirette de kör ve yolca daha sapık olur. Gözler kör olmaz, fakat göğüslerdeki kalpler kör olur.
- Hakk'ı terk eden her güçlü zelil olur; hakka sarılan her zelil de izzetli olur.

12 İmam Efendilerimiz

- Nefsini koruyan, dinini muhafaza eden, hevâ ve hevesine uymayan, Allah'ın emrine itaat eden fakihleri, avam taklit etmelidir.
- İnsanların en takvalısı, şüpheli olan işlere teşebbüs etmeyen kimsedir; insanların en abidi, farzları eda eden kimsedir; insanların en zahidi, haramları terk eden kimsedir; insanların en çok çaba göstereni, günahları terk eden kimsedir.
- Dostlarının iyisi, hatalarını unutup yaptığı iyilikleri aklından çıkarmayan kimsedir.
- Ahmağın kalbi dilindedir, hekimin diliyse kalbindedir.
- Bir kimseyi zahmete sokacak bir şeyle ona ikramda bulunma.
- Allah'a ulaşmak, seyr-u suluk bir yoldur ki, ancak geceleri dürmekle onu kat etmek mümkün olur.
- Münakaşa yapma; yoksa değer yok olur; şaka yapma; aksi takdirde başkaları sana cüret eder heybetin sarsılır.
- Allah-u Teâlâ'nın, minnet ve rahmetiyle bazı vazifeleri size farz kılması, size muhtaç olduğundan dolayı değildir; çünkü O'ndan başka bir İlah yoktur. Kendisinden bir rahmet olarak iyiyi kötünden ayırt etmesi, göğüslerinizdeki sırları sınaması, kalplerinizde olanları temizlemesi, rahmetine doğru yarışmanız ve cennetteki makamlarınızın birbirinden üstün olması için o vazifeleri size farz kıldı. Ehl-i Beyt İmamlarını tanımayı size farz kıldı. Farzların kapılarını açmanız için size bir kapı açtı ve yolunu bulmanız için de size bir anahtar yani velayet verdi.

12 İmam Efendilerimiz

- İki hasletten daha üstün bir şey yoktur: Allah’a iman etmek ve mümin kardeşlere yararlı olmak.
- Bel kıran musibetlerden biri de, gördüğü iyiliği gizleyen ve kötülüğü açığa vuran komşudur.
- Tevazu, kıskanılmayan bir nimettir.
- Mahzun bir şahsın yanında sevinçli olduğunu göstermek edepsizliktir.
- Huzuru en az olan insanlar, kin güden kimselerdir.
- Kötülükler bir odaya bırakılmış, yalan ise o odanın anahtarı kılınmıştır.
- Affedilmeyecek günahlardan biri de kişinin; Keşke sadece bir günahımdan sorguya çekilsem demesidir. İnsanlar arasında şirk, karıncanın karanlık gecede siyah bir çul üzerindeki hareketinden daha gizlidir.
- Nimetin değerini ancak şükreden bilir; nimete de ancak arif şükreder.
- Eğer Muhammed ve evlatlarından olan vasileri olmasaydı, hayvanlar gibi şaşkınlık içerisinde kalıp farzlardan hiçbirini tanımazdınız. Acaba şehire, giriş kapısından başka bir yerden girilir mi? Allah, Peygamber’den sonra veliler atamakla size olan nimetini tamamladığında kitabında şu ayeti indirdi, *“Bugün dininizi ikmal ettim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslam’ı seçip beğendim.”* Velileri için sizin üzerinize bazı haklar farz kıldı. Eşlerinizin, mallarınızın, yiyecek ve içeceklerinizin size helal olması için, hakları eda etmeyi size emretti.

12 İmam Efendilerimiz

- Cahile riyazet çekertmek, nefsinin isteklerine karşı durmasını sağlamak ve bir işe alışkın olanı alışkanlığından döndürmek, mucize gibi bir iştir.
- Bil ki, isteklerde direnip ısrar etmek, değeri yok ettiği gibi yorgunluk ve boyun eğmeye de sebep olur.
- Başkalarında sevmediğin sıfatlardan kaçınman, edep olarak sana yeter.
- Cömertliğin bir haddi vardır, o haddi aşarsa israf olur; ihtiyatın bir miktarı vardır, o miktarı aşarsa korkaklık olur; iktisat için bir ölçü vardır, o ölçüyü aşarsa cimrilik ve tamahkârlık olur; şecaatin bir haddi vardır, o haddi aşarsa aldırmazlık, delilik olur.
- Sakın Allah Hakk'ında kusur etmeyin; yoksa hüsrana uğrayanlardan olursunuz. Allah'ın itaatinden yüz çeviren ve O'nun evliyasının öğütlerini kabul etmeyen kimse, Allah'ın rahmetinden uzak olsun. Allah size, kendisine, Resulüne ve ulu'l-emre itaat etmeyi emretmiştir. Allah, sizin güçsüzlüğünüz ve gafletinizden dolayı size acısın ve işlerinizde sizi sabırlı kılsın. İnsanı Kerim olan Rabbine karşı mağrur eden nedir acaba?
- Huyu takvalı olmak, tabiatı iyilik yapmak, hasleti de tahammül etmek olan bir kimsenin dostu çok olur.
- Gönüller neşeli iken onları yakalayın üzgün oldukları zaman ise kendi hallerine bırakın.
- İbadet, çok oruç tutmak ve çok namaz kılmak değildir; ibadet, Allah'ın yaratıkları Hakk'ında çok düşünmektir.

12. İmam Muhammed Mehdi Efendimiz

On ikinci ve son İmam olan, Hz. İmam Muhammed Mehdî, Hicri 255. yılı Şaban ayının 15. gününde Samarra kentinde dünyaya gelmişlerdir. Babaları, Hz. İmam Hasan Askerî, anneleri Nercis Hatun'dur.

İsimleri, cetleri Hz. Peygamber'in mübarek isimleri, künyeleri mübarek künyeleridir. Lâkapları; “Sâhib’üz Zaman, Sâhib’üd Dâr, Kaa'im, Hüccet, Hatim, Muntazar, Nahiyet’ül Mukaddese, Hâdi ve Mehdî” dir. En meşhur lâkapları ise; “Sâhib’üz-Zamân” ve “Hüccet” dir. Hz. İmam Muhammed Taki, Hz. İmam Muhammed Mehdî’den bahsederlerken şöyle buyurmuştur.

“Zuhur edip, zulümle, cevirle dolmuş olan yeryüzünü eşitlikle, adâletle dolduruncaya kadar adını anmak helâl de değildir”

Hz. İmam Mûsâ-i Kâzım da buyurmuşlardır ki;

“Doğumu insanlardan gizli tutulur; üstün ve yüce Allah, cevirle, zulümle, dolmuş olan yeryüzünü, onun vasıtasıyla eşitlikle, adâletle dolduruncaya kadar da adını anmak helâl olmaz.”

Hz. İmam Hasan Askeri'nin Hakk'a kavuşmalarından sonra, zamanın İmamından, isminden ve mekânından sorulan soruya; “İsmiyle anılırsa yayılır; mekânını bilirlerse bulunur” tarzında cevap gelmiştir. On ikinci İmam'dan el yazılarıyla ve sefirler vasıtasıyla gelen emirlerde de; mübarek adlarının anılmaması, kesin olarak buyrulmuştur.

12 İmam Efendilerimiz

Hız. İmam Muhammed Taki'nin kızları, Hız. İmam Hasan Askeri'nin halaları Hâkime Hatun, On ikinci İmam Sahib'ül-Emir'in doğumlarını şöyle anlatır,

“İmam Hasan Askerî bana, bu gece bizde iftar et, Şâban ayının 15. gecesi ve bu gece Allah, Hücetini izhar edecek” diye haber gönderdiler. Evlerine gittim, kendilerine; “Anneleri kim?” diye sordum. “Nercis” buyurdular. Ben; “Kendisinde doğum alâmeti görmüyorum” dedim. Hız. İmam Hasan Askerî, “Gerçek, benim dediğimdir” buyurdular. Nercis geldi, bana; “Seyyidem” diye hitap etti ve ayaklarımı çıkarmak istedi. Ben, kendisine engel oldum; “Seyyidem sensin” dedim. Hız. İmam Hasan Askerî bu sözümü duyunca; “Allah sana hayırla mükâfat etsin hala” dediler. Ben, Nercis'e; “Allah sana bu gece bir çocuk ihsan edecek ki, dünyanın da efendisi olacak, ahiretin de” dedim. Nercis utangaç bir halde oturdu. Ben; namaz kıldım, iftar ettim; biraz yattım uyudum. Gece namazına kalktım, sonra tekrar yattım. Derken korkarak uyandım, Nercis uyuyordu; biraz sonra o da uyandı; gece namazını kıldı; sonra yattı. Henüz bir doğum alâmeti olmadığı için âdeta tereddütte düştüm. Hız. İmam Hasan Askerî odalarından; “Hala can vaat edilen vakit yaklaşmakta; acele etme” diye seslendiler. Ben; “Elif-Lâm-Mim ve Yasin surelerini” okudum. O anda Nercis korkarak uyandılar.

Koşup yanına gittim; “Allah korusun seni, doğum mu var?” diye sordum. Nercis; “Evet” dedi. Kendisini bağrıma bastım. Hız. İmam Hasan Askerî; “Kadir suresini oku hala” buyurdular. Tanyeri ağarırken On ikinci İmam, dünyayı şereflendirdiler.”

Sahib'ül Zamanı, doğumlarından sonra; babaları Hız. İmam Hasan Askeri'nin ahirete intikallerinden önce, yakınlarından birçok kişi görmüş, kendileriyle görüşmüştür. Hız. İmam Hasan Askeri'de; onu yakınlarına göstermişler, müjdelemişler, o cümleden olarak; “Sahibiniz budur” buyurmuşlardır.

Son zamanda, yeryüzü çevir ve zulümle dolduğu vakit, Resulullah'ın soylarından ve Hz. Fâtıma'nın evlâdından Mehdi'nin zuhur edip, âlemi; adâletle, eşitlikle dolduracağı” Hakk’ında birçok hadis mevcuttur. Ümeyye ve Abbas oğulları zamanlarında, hatta daha da sonraki devirlerde; İslâm’a hükmeden, dini siyasete alet haline getiren, halifelîği kendilerine meşru bir hak olarak tanıtan kişilerin. Onların temsil ettikleri iktidarlara karşı kıyam edenlerin yahut onların kudretlerini ellerine alıp onlar gibi hükmetmek isteyenlerin hemen hepsi, Mehdî hadislerine dayanmışlar, kendilerini Mehdî tanıtmaya çalışmışlar yahut da taraftarları bu yolu tutmuşlardır.

Ehl-i Sünnet de Mehdi'nin zuhurunu kabul ederler. Bunun en kesin delili de; Kenya'dan Ebû Muhammed adlı bir zatın, Mekke-i Mükerrerme'deki “Rabıtât'ül-Âlem'il-İslâmi Cemiyeti”ne, Mehdî Hakk’ında gönderdiği yazılı soruya, cemiyet tarafından verilen tafsilatlı cevapta şöyle denilmektedir.

“Kıyamet alâmetlerinden olmak üzere zuhur edecektir. Mekke’de Rükünle Makam, yâni Kâbe-i Muazzama’yla, Hacer’ül-Esved arasında kendisine biat edileceği bildirilen ve hadislerde, sayıları on iki olarak buyurulmaktadır. Yine zuhuruyla küfür ve zulümle dolmuş bulunan yeryüzünü, adâletle, eşitlikle dolduracağı, bütün âleme hükmedeceği, 7 yıl hüküm süreceği, kendisinden sonra, İsâ Peygamber’in de ineceği, Deccâl’in öldürüleceği anlatılan Mehdi’nin, bir gerçek olup buna inanmanın lüzumundan izah olunmaktadır.”

Cevabın devamında,

“Mehdi’nin zuhuruna iman etmenin Ehl-i sünnet vel cemaat inançlarından bulunduğu, bunu; ancak sünneti bilmeyen yahut inançta bidat ehli olan kişinin inkâr edeceği”

söylenerek son bulmaktadır.

Gizlenme.

Hız. Hücet'in iki gaybetleri, yani gizlenişleri vardır; birinci gizlenişleri doğdukları anda başlar, Hicri 328. yılı Şaban ayının 15. gününe kadar sürer. Bu müddet içinde On ikinci İmam'ı, babaları Hız. İmam Hasan Askerî, ashabın ileri gelenlerine göstermişler; *“Kendilerinden sonra Allah hücceti ve ümmetin İmam'ı olacaklarını”* bildirmişlerdir. Birçok kişi de çeşitli münasebetlerle On ikinci İmam'ı görmüşlerdir. Ancak bu görüşler hikmetinden dolayı ani olmuştur. *“Küçük gizleniş çağı”* denen ve 73 yıl süren bu müddet içinde, “Sahib'ül Zaman'la Ehlibeyti sevenler arasında, yine kendilerinin emirleriyle birbirlerini istihlâf eden dört kişi, Sefirlik hizmetini görmüşlerdir. Bunlar; Dört Naip, Dört Sefir anlamlarına gelen *“Nüvvâb-ı Erbaa, Süferâ-yı Erbaa”* diye anılırlar.

Dört Sefir.

1- Said oğlu Ebû Amr Osman.

Esed oğulları boyundan olan Ebû Amr Osman, Hız. İmam Ali Naki ve Hız. İmam Hasan Askeri'nin ashabındandır. Hız. İmam Ali Naki'ye daha çocuk denecek bir yaşta, 11 yaşlarında hizmete başlamış, Hız. İmam Hasan Askeri'nin vekilliğini ifa etmiştir. Sâmirâ'nın “Asker” mahallesinde oturdukları için “Askeri” diye de anılırlardı. Hız. İmam Hasan Askerî ile sevenleri arasındaki sefirlikleri dolayısıyla, kendilerine İmam'ın kapısı anlamına gelen *“Bâb”* denilmiştir.

Ahmet bin İshak, Hız. İmam Ali Naki'ye, *“Efendim, her vakit sizinle müşerref olamıyorum; böyle zamanlarda bir müşkülle düşersen kimin sözünü tutayım”* diye sormuştu. Hız. İmam kendisine; *“Bu Ebû Amr kendisine inanılır, emin bir kişidir; size benim tarafımdan ne derse, o söz bendendir”* buyurmuşlardır.

12 İmam Efendilerimiz

Ahmet bin İshak der ki, “Hz. İmam Ali Naki Hakk’a kavuştuktan sonra oğulları Hz. İmam Hasan Askeri’ye yine aynı soruyu sordum.

Hz. İmam Hasan Askeri’de bana; *“Bu Ebû Amr, inanılır, emin kişidir, hayatta da, mematta da inandığım zattır. O, size ne söylerse, ne buyurursa bendendir”* dediler.

Bir gün Ehlibeyt sevenlerinden kırk kişi; kendilerinden sonra Allah hüccetinin kim olduğunu sormak üzere, Hz. İmam Hasan Askeri’nin huzuruna varmışlardı. Hz. İmam, *“Benden sonra hüccet kimdir diye sormaya geldiniz, değil mi?”* buyurdular. Meclistekiler; *“Evet”* dediler. O sırada meclise, ay parçası gibi bir çocuk geldi. Hz. İmam Hasan Askeri’ye çok benziyordu. Hz. İmam Hasan Askerî, *“Benden sonra İmamınız, size halifem budur; Benden sonra dağılmayın, yoksa hepinizde dininizde helâke düşersiniz; şunu da bilin ve bildirin ki bu günden sonra onu bir daha göremeyeceksiniz. Ebû Amr ne derse kabul edin, onun emrine uyun, sözünü dinleyin. Artık o, İmamınızın halifesidir, emir ona Raci’dir”* buyurdular.

Hz. imam Ali Naki’ye de vekâlet hizmetini ifa eden Ebû Amr, Hz. imam Hasan Askeri’nin vekilliğini de yapmıştı. Ebû Amr’ın vefat tarihini kesin olarak bilmiyoruz. Bağdat’ta medfundurlar.

2- Ebû Cafer Muhammed.

Ebû Amr’ın vefatlarından sonra sefirlik hizmetini, oğulları Ebû Cafer Muhammed ifa etmişlerdir. Hz. imam Hasan Askerî hayatlarında, Osman bin Said’le oğulları Ebû Cafer Muhammed’in sefirliklerini sevenlerine bildirmişlerdi.

Ebû Cafer Muhammed, babalarının vefatlarından önce de Hz. İmamı Zaman’ın sefirlik hizmetlerini ifa ederlerdi; arada bir onlara da haber gelirdi. Sağlıklarında kabirlerini hazırlamışlar,

12 İmam Efendilerimiz

vefat edecekleri günü bildirmişlerdi. Her gün hazırladıkları kabre girerler, orada Kur'an-ı Kerîm'den bir cüz okurlardı.

Bildirdikleri zamanda Hicri 305. yılında vefat ettiler ve Bağdat'ta hazırlattırdıkları kabre defnedildiler.

3- Hüseyin bin Ruh.

Nevbahtiler soyundandır. Künyeleri; "Ebu'l Kasım'dır. Hz. İmamı Zaman'ın emirleriyle, haberleriyle sefirlik hizmeti, Ebû Cafer Muhammed'den sonra kendilerine verilmiştir. Ebû Cafer Muhammed, vefatlarından evvel sevenlerinin ileri gelenlerini çağırmişlar; *"Sefarete, Hz. İmamın emirleriyle Hüseyin bin Ruhun tayin edildiklerini"* bildirmişler; *"Benden sonra ona başvurun, işlerinizi, onun vasıtasıyla görün"* demişlerdi. Hüseyin bin Ruh, takıyyeye pek riayet ederlerdi. Hicri 326. yılında vefat ettiler ve Nevbahtiler kabristanına defnedildiler.

4- Ali bin Muhammed'is Samuri.

Hz. İmamı Zaman'ın emirleriyle, Hüseyin bin Ruh tarafından, kendilerinden sonra, yerlerine sefir olarak tayin edildikleri bildirilmiştir.

Ali bin Muhammed'is Samuri'nin künyeleri "Ebu'l Hasan'dır. Ehlibeyt sevenleri, onun vasıtasıyla gelen haberlere uyar, sorulara delâletleriyle cevap alırdı. Ali bin Muhammed'is Samuri vefatlarına yakın, ileri gelenleri çağırdılar ve onlara Sahib'ül Zaman'dan gelen şu haberleri getirdiler.

"Rahman ve Rahîm olan Allah adıyla..."

Ey Sâmurâ'lı Muhammed oğlu Ali, Allah senin yüziinden kardeşlerinin ecrini artırsın. Sen öleceksin, ölümüne de 6 gün kalmıştır. İşini derleyip toparla; ölümünden sonra da yerine geçmek üzere birisi Hakk'ında tavsiyede bulunma. Gerçekten de artık tam Gaybet başlamıştır ve zikri yükseldikçe yücelsin. Allah izin vermedikçe zuhur yoktur; zuhur ancak onun izniyle olur; bu

12 İmam Efendilerimiz

da uzun bir zaman sonra, kalpler kasvete düştükten, yeryüzü cevirle dolduktan sonra olur ancak. Sevenlerime beni gördüklerini söyleyenler gelecektir; fakat Süfyânî'nin çıkmasından, yüce sesin duyulmasından önce, beni gördüğünü iddia eden yalancıdır, iftiracıdır. Hâlden hâle çevirmek, güç kuvvet ancak yüce ve ulu Allah'ındır."

Gerçekten de bu haberin gelişinden 6 gün sonra Ali bin Muhammed, kendisine gelenlere; *"Senden sonra vasiyin kimdir?"* sorusunu soranlara, Ali bin Muhammed Kur'an-ı Kerîm'in; *"Emir, ancak Allah'ındır; O yapacağı işi yerine getirir"* ayetini okuyarak cevap vermişler ve bu söz, son sözleri olmuştu. Ali bin Muhammed, Hicri 328. yılında vefat etmiştir. Ali bin Muhammed'in vefatlarıyla *"Gaybet-i Kübrâ"* başlamıştır. Sahib'ül Zaman; Gaybet-i Kübra'da arada sefir yokken, Ehlibeyt sevenlerinin nasıl hareket etmesi gerektiğini de mealini yazdığımız şu haberlerinde beyan buyurmuşlardı.

"Yeniden yeniye ortaya çıkan olaylarda, hadislerimizi rivayet edenlere başvurun; çünkü onlar, sizin üzerinizde hüccetimdir benim; ben de onlara Allah hüccetiyim. Gaybetim zamanında benden faydalanmak, bulut altına girdiği zaman güneşten faydalanmaya benzer. Yıldızlar nasıl gök ehline âmânsa, ben de yeryüzündekilere âmânım; onlar benimle esenleşirler. Soru kapısını kapatın; size gerekmeyen şeyleri sormayın, bilmediğiniz şeylerin üstüne düşmeyin."

Hız. imam Zeynel Abidin Ali bin Hüseyin;

"Yeryüzü, Allah Âdem'i yarattığı andan beri, Allah hüccetinden hâli kalmamıştır; ama o hüccet görünür, tanınır yahut gizlenir görünmez; fakat kıyamet kopuncaya kadar yeryüzü Allah hüccetinden hâli kalmaz. Bu böyle olmasa, Allah'a kulluk edilmez"

12 İmam Efendilerimiz

buyurmuşlardır. On ikinci İmam'ın gaybetleri dolayısıyla, kendilerinin sefirlik ve naiplik hizmetlerini emirleriyle görenler bulunduğu gibi, bu makama sahip olduklarını iddia edenler, bu suretle dünyalarını mamur etmeye, halk içinde mevkilerini yüceltmeye çalışan, yalancılar da çıkmıştır. Mehdi'nin son zamanlarda çıkacağı Hakk'ındaki hadislerle dayanarak, bazıları, Mehdi olduğu iddia etmiştir. *Mehdi'yim*” diye çıkanların bir kısmı uydurma bilgilerle, güç riyâzâtlarla, akli dengelerini yitirenler, kendi kendilerini inandıranlar ve bazı saf kişileri de kandıranlardır. Bir kısmıysa ahiretlerini dünyaya satanlar, hüküm ve hükümet peşinde koşanlardır.

Zuhur Alâmetleri.

Hz. imam Muhammed Mehdi'nin gaybetleri, iman ehli için bir imtihandır. Gerçek inanç ehli onun varlığına inanır.

“İbadetin en üstünü, darlıktan kurtuluşu, ferahlığa çıkışı beklemektir ve Allah'ın kudretiyle, lütfuyla kurtulmayı, ferahlığa kavuşmayı bekleyiş ibadettir” Hadis-i şerifleri gereğince; gerçek iman ve inanç ehli; “Hz. imam Muhammed Mehdi'nin zuhuruyla genişliğe feraha çıkmayı, iman ve İslâm'ın bütün dünyaya hâkim olmasını bekler. İmanlarında şüphe ehli olanlar ise, ümitsizliğe eleme düşer, inkâra yönelir.”

Hz. Peygamberimizin Hadis-i şeriflerinde; *“Ehl-i Beyt”* İmamlarının beyanlarında zuhur alâmetleri de bildirilmiştir. Bu alâmetlerde Hz. imam Muhammed Mehdi'nin;

“Yalanın, inançsızlığın hüküm sürdüğü, rüşvetin, faizin helâl bilindiği, namazın yittiği, iyiliği buyurmanın, kötülüğe engel olmanın imkânı kalmadığı zaman. Haram olan şeylerin hepsinin de helâl tanındığı, zulmün yayıldığı, müminlerin ümitsizliğe elemelere düştükleri, Kur'an'dan yalnız ders, İslâm'dan yalnız ad kaldığı, kan dökmenin önemsiz sayıldığı bir zamanda, zuhur edip, âlemi adâletle yeniden ihya edecektir.”

Bunlar zuhurun küçük alâmetleridir ve hepsi de hemen hemen belirmiştir.

“Hz. imam Muhammed Mehdi’den önce Mehdilik davası güdenler çıkacak; Nefsi-i Zekiyye denen biri, Mekke-i Mükerrreme’de, Rükünle Makam arasında şehit edilecek, bulaşıcı hastalıklarla birçok kişi telef olacak. Halkın yarısından fazlasını kırıp geçiren savaşlar kopacak, Süfyânî denen bir zalim çıkacak, Mekke’yle Medine arasındaki Beydâ çölünde adamlarıyla yere batacak. Ramazan ayında; uyuyanları uyandıracak, uyanıkları korkutacak şiddetli bir ses onu bildirecek, Güneşle Ay bir biri ardınca tutulacak ve Mehdi zuhur edecek. “Hz. imam Muhammed Mehdi zuhur edince; Bedir savaşında bulunanların sayısınca üç yüz on üç kişi, Kâbe-i Muazzama’nın dibinde, kendilerine biat eyleyecek, sonra bütün iman ehli ona uyacak, gökten İsa Peygamber inecek, namazda ona uyacak. Deccal denen ve zulmün yalanın mümessili olan kişi öldürülecek, İslâm bütün gerçekliğiyle, adâletiyle âleme yayılacaktır.”

Bu anlatılanlarda, zihinlerin takıldığı tek şey; Büyük Gizleniş devrinin uzunluğu ve bir insanın bu kadar müddet yaşayıp yaşamamasıdır. Biz, bunun üzerinde durup uzun ömürlülere örnek vermeyi, hayatın uzatılması üzerindeki çalışmaları, bunun imkânını anlatacak, bu konulara dalecek değiliz. Âlemde olmasına aklen imkân bulunmayan nice şeyler olmuştur ve ola gelmektedir. Allah’ın gücü, kudreti her şeye yeter. Esasen, bu imana ait bir şeydir. Zerrede âlem yaratan, zerreye âlemler sığdıran, hayatı ölüme, ölümü hayata sebep eden mutlak kudret sahibine inanan, hikmetlerini bilemediğini bilen, kudretini anlayamadığını anlayan kişi buna da inanır; inanmayana ise, zaten sözümüz yoktur.

En doğrusunu Allah bilir.

12 İmam Efendilerimiz

Cenabı Resul den Allah bilinir
Ali esmasında Muhammed zahir
Fatıma tül Zehra Nur Cemalidir
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Hasan-ül Müçteba İmam Hüseyin
Halvete giriyor Zeynel Abidin
Muhammed Bakır'da Teslimiyetin
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Caferi Sadık'ın Sadakatiyle
Musa-i Kazım'ın Cömertliğinde
İmam Ali Rıza İlim şehrinde
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Muhammed Takiyle İrfaniyetin
Ali-el Nakiyle Tecellidesin
Hasan Askeriyle Secde edensin
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Muhammed Mehdinin Zuhur edişi
Seyit Pir Muhammed Nurûl Arabi
Risalet sahibi Kemal Efendi
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Mustafa Nuri'dir Teveccühteki
Zahir edişinde **Halil**'dir ismi
Fakir cümlesi bir Hak elbisesi
Aşığa canandır Aşkın içinde.

Bitim.

Değerli okuyucu,

12 İmam efendilerimiz kitabını okuduğunuz için emeği geçenler olarak hepinize çok teşekkür ederiz. Umarız okuduklarınızın **12 İmam Efendilerimize** olan bakışınıza katkısı olmuştur.

Biz Ehlibeyt mezhebindeniz ve bununla iftihar ediyoruz. Çünkü Hz. Muhammed'in İslamının mesajını İmam Hüseyin'in kanında ve onun beyanlarını İmam Sadık'ın öğretilerinde bulmak mümkündür. İslam, Hz. Ali'nin, yolunda cihat ettiği, Hz. Hasan'ın esirlik elbisesi giydiği, Hz. Zeynep'in şehitlerin mesajını ulaştırdığı ve Hz. Zehra'nın kendisine yapılan zulümler dolayısıyla babasının mescidinde feryat ederek coştığı İslam'dır. Eğer İslam, yöneticilerinin gasp ettikleri mevkilerde oturarak Hz. Zehra'yı sinirlendiren ve Hz. Ali'yi evine kapayan İslam ise, böyle bir İslama boyun eğmeyeceğimizi ve asla teslim olmayacağımızı itiraf ediyoruz. Çünkü aydın bir âlimin, mümin ve Resulullah ailesine inancı olan birinin görüşüne göre, peygamber ailesinin kenara itildiği İslam, Muaviyelerin, Yezitlerin, Mütevekkillerin... İcat ettikleri İslam'dır. Ali'nin ailesinin olmadığı İslamı kabul ederek onun yolunda çalışanların bir yere varamadıklarını tarih ispatlamıştır. Nitekim onlar çaresiz kalarak sonunda sömürgecilerin elinde kukla olmuşlardır. Bu durum zamanımızda da hepimizin şahit olduğu bir durumdur.

Gönlümüz, gönüller sultanı, Melami Mürşid-i Kamil'i, Damperli İbrahim, Halil İbrahim Baki Hz. ile beraberdir. Üzerimizdeki nurunun bizi aydınlatması, gönlümüzdeki yanan kandil oluşu, daimi olsun.

ALLAH ALLAH

*Emek Yayınevinin
Diğer kitapları*

Gl Kokuları

2-

*Kibbe,
Avest diye
Anma.
Gnlne bak!
Gönlün avvedeyle
Kibben vsdet.*

*Kibbe,
Avest
Anma
Gnl
Gnl
Kibbe*

ÖZKAN GÜNAL

*En büyük
Put perestlik,
Ben perestliktir.
Benden geçmeden
rkten kurtulamayız.*

ÖZKAN GÜNAL

AŞKTIR TEVHİD-İ İNSAN

Muhakkak ki Biz seni, şahit,
müjdeleyen ve uyarıcı olarak
gönderdik

İbrahim Günel

NOKTA

Âlem kitaptır. Biz harfız,
Muhammed noktadır.
Âlem kitabında, harflerden
Muhammed Görülür.

Özkan Günal...

EY SEVGİLİ CANAN!

Özkan Günel

Ey Sevgili Canan!
Gözler güzelliğini görünce
Cihanı güzel görür gözlerinden,
Güzelliği ile güzel gösterensin.

GİTMELİYİM

Hiç konuşmadan sevdik
birbirimizi.

Özkan Günal

SEVGİYE DAİR

Oysa ben her gece Seni sevdiğimi itiraf
ediyorum kendime Sana hiç
söyleyememiş olsam bile.

Özkan Günal...

Özüm Uyanıyor

Nar-ı Aşk

**Ya ilahi!
Aşka Bakıp Seni Gördük**

*Ya Rab!
Güzelliğ in aklımı baş ımdan aldı! Aşkın sardı her yanımlı,
aş kınla geliyorum. Yaklaş tıkça yok oluyorum, yanında
değ er bulmaz gayrılar, Fakir liğ imi getiriyorum.*

Emek
Yayınevi

Özkan Günal

Vahdet Deryası 1

Vadi-i Hayret

Niyâzî-i Mısri

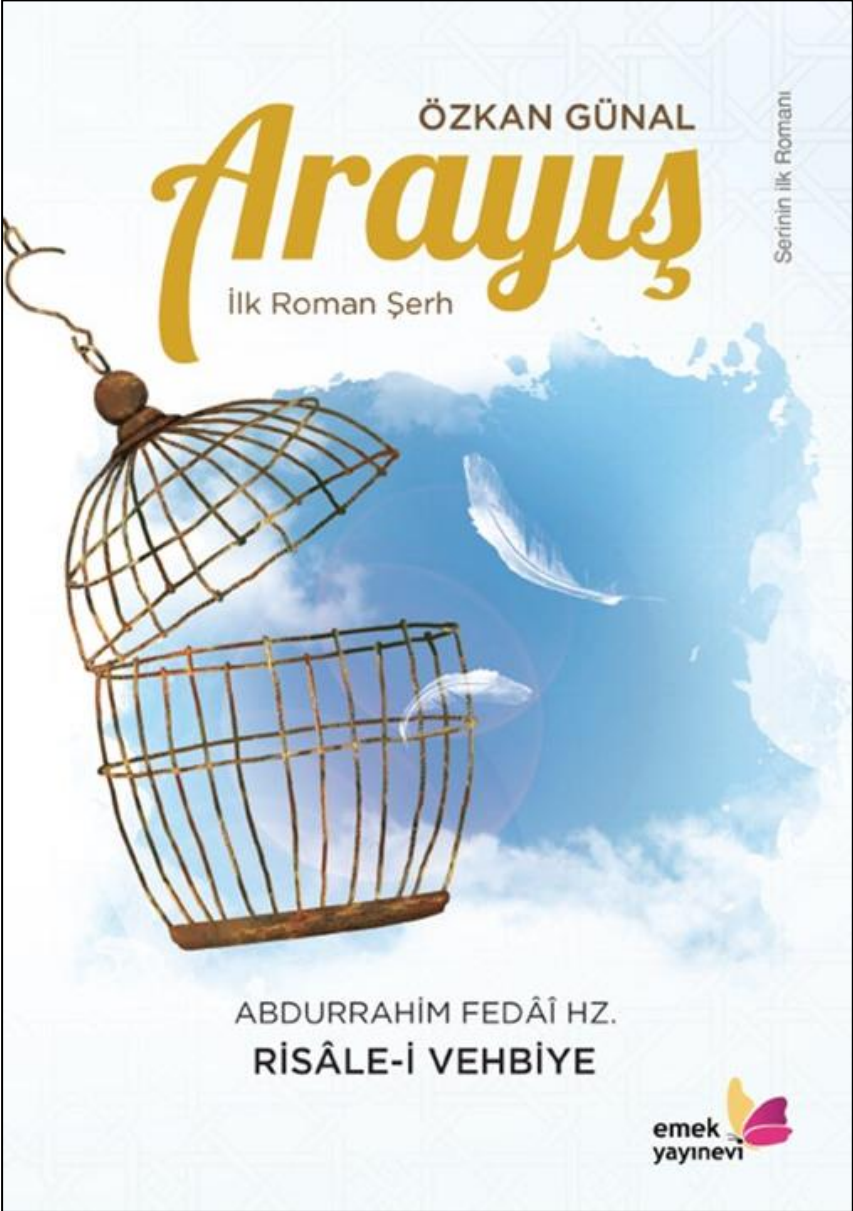
Divan Yorumları

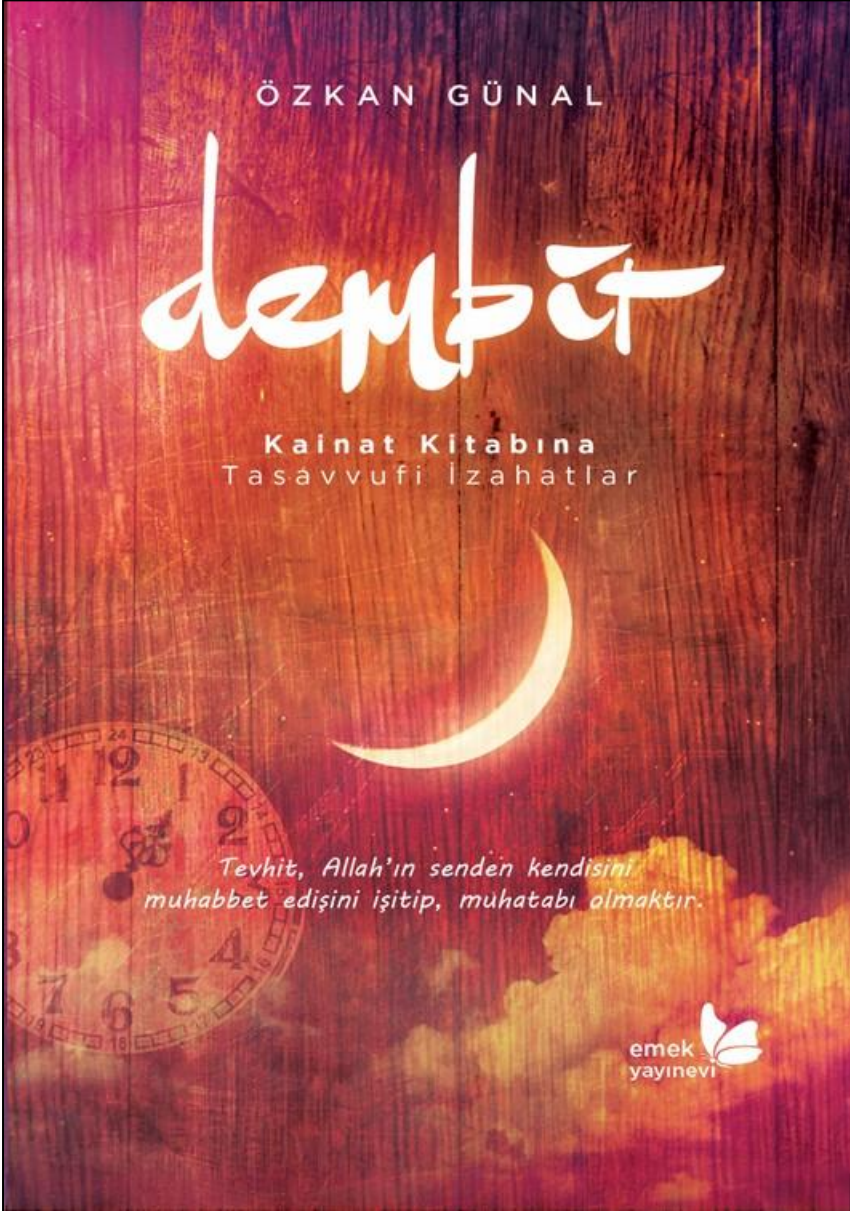
*Taşınır günde yüz bin can Âdem iklimine her dem
Gelir yüz bin dahi anda bulur imar olur peyda...*

Niyâzî-i Mısri

Emek
Yayınevi

Özkan Günel

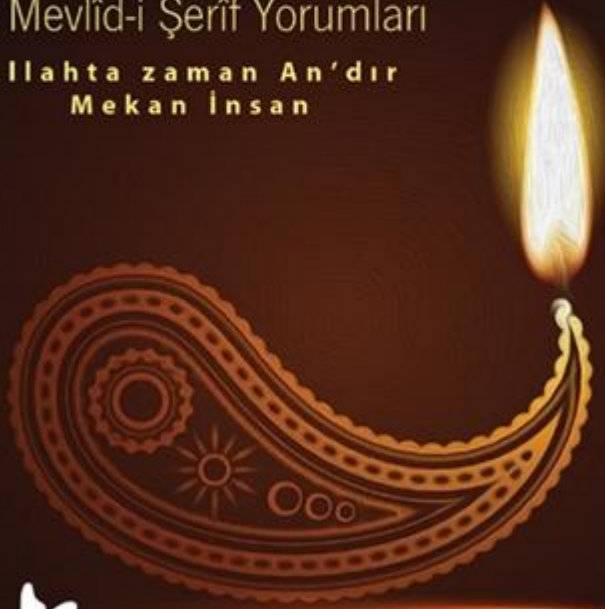
ÖZKAN GÜNEL

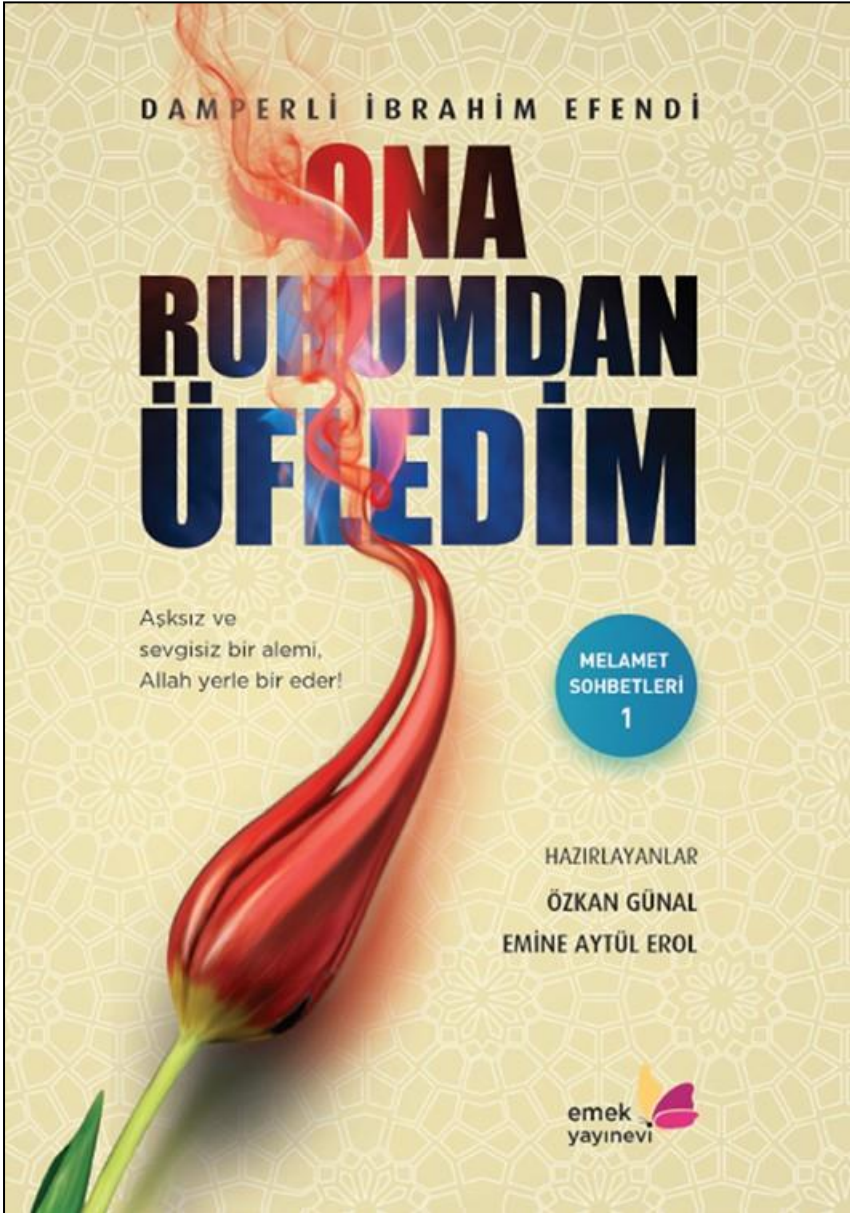
Tasavvuf Kandiller

ve Mevlîd-i Şerîf Yorumları

Allahta zaman An'dır
Mekan İnsan

emek
yayınevi

12 İmam Efendilerimiz

Bizler Muhammedi nurun sıfatlarının tafsilatıyız, Ehlibeyt efendilerimiz bizzat Muhammedi nurun kendi tafsilatıdır. Onlarda tecelli eden yani gören, işiten, zikreden, fikreden kendisidir. Bu sebeple bizlerin,

Ehlibeyti sevmemiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimizi sevmemizdir.

Ehlibeyte saygımız Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize saygıdır.

Ehlibeyte imanımız Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize imandır.

Ehlibeyte sadakatimiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize sadakattir.

Ehlibeyte teslimiyetimiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize teslimiyettir.

Ehlibeyti zikretmemiz Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimizi zikretmemizdir.

Ehlibeyte biatımız Cenabı Resulullah Hz Muhammed efendimize biattir.

Her kim imanı ve Ehlibeyt efendilerimizi ayırıyor ise o İslam değildir çünkü Cenabı Allah İslam olana Kur'an'ı Kerimin Şura Suresi 23 Ayetinde,

Bu, Allah'ın, inanan ve iyi işlerde bulunan kullarını müjdelemesidir işte. De ki: Sizden, tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum, istediğim, ancak Ehlibeytime sevgidir ve kim güzel ve iyi bir iş yaparsa onun güzelim mükâfatını arttırırız; şüphe yok ki Allah, suçları örter, iyiliğe, mükâfatla karşılık verir.

diyerek bu gerçeği beyan etmektedir. Ehlibeytin yolunda olma gayretimiz daim olsun.